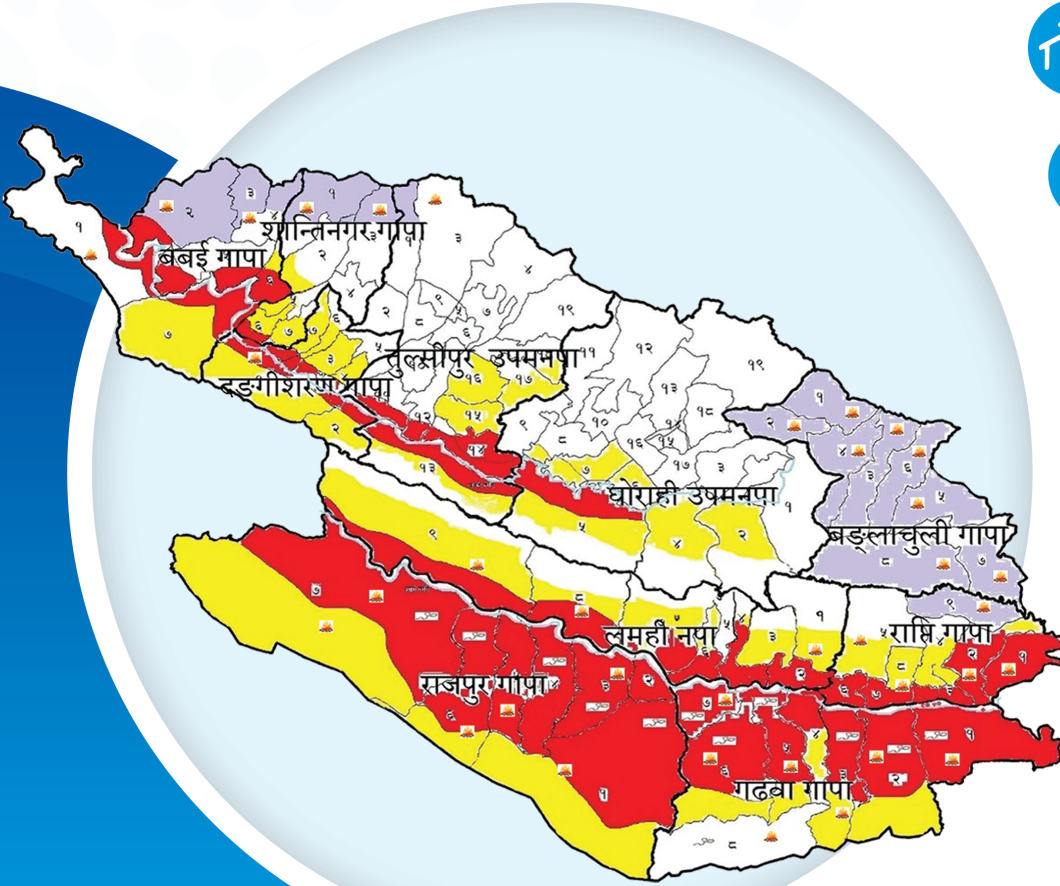

जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९

District Disaster Preparedness and Response Plan 2021/022

समन्वय, खोज तथा उद्धार

आपतकालीन आश्रयस्थल तथा गैह्रखाद्य सामग्री

खाद्य तथा कृषि

खानेपानी तथा सरसफाई

संरक्षण

स्वास्थ्य तथा पोषण

आपतकालिन शिक्षा

पनःस्थापना तथा पुनःनिर्माण

आपतकालिन सञ्चार

जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति, दाङ
District Disaster Management Committee (DDMC), Dang

कोरोनाको कहरसँगै नबिसौं बर्षायाममा फैलन सक्ने अन्य रोगका असर

भाडापखाला र हैजा फैलिए अर्को विपत्ति आउन सक्छ
त्यसैले यी रोगहरुबाट बच्न सरसफाइ सम्बन्धी सबै सुरक्षाका
मापदण्डहरु अनुसरण गरौं

पानीलाई उमालेर, फिल्टर गरेर वा
क्लोरेन ट्याबलेट हालेर खाऔं

चर्पीमा मात्र दिशा
पिसाब गरौं

बासी र सडेगलेका खानेकुराहरु
नखाऔं

जथामावी फोहोर नफालौं

दिसापिसाब गरेपछि, बच्चाको दिसा सफा
गरेपछि, फोहर छोएपछि, खाना बनाउनु, खानु र
खुवाउनुअघि साबुनपानीले मिचीमिची हात धोऔं

सफा वातावरण र स्वस्थ जीवनशैली नै रोग रहित समाजका आधार हुन्

कोरोना संक्रमणबाट बच्नका लागि जनचेतनाका साथै मापदण्डको पालना गरौं

मास्क लगाऔं

भौतिक दुरी कायम गरौं

बेलाबेलामा साबुनपानीले हात धोऔं

नेपाल सरकार
स्वास्थ्य तथा जनसंख्या मन्त्रालय
राष्ट्रिय स्वास्थ्य शिक्षा, सूचना तथा सञ्चार केन्द्र

गुणस्तर र उत्तरदायित्वहरूसँग सम्बन्धित आधारभूत मानवीय मापदण्डहरू

प्रकाशक: : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङ
प्रकाशनमिति : २०७८ असार २८ गते
सर्वाधिकार : प्रकाशकमा
सल्लाहकार : श्री राम बहादुर कुरुम्वाङ्ग, प्रमुख जिल्ला अधिकारी

विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९ अद्यावधिक कार्यदल
संयोजक : श्री चिरन्जिवी राना-स.प्र.जि.अ.जिल्ला प्रशासन कार्यालय दाङ
सदस्य : श्री मदन गौतम, उप सभापती नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ
सदस्य : श्री अमरराज शर्मा, प्रशासकीय अधिकृत/विपद् फोकल पर्सन जिल्ला प्रशासन कार्यालय दाङ
सदस्य : श्री विश्व प्रकाश अर्याल, सूचना व्यवस्थापन अधिकृत, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी मार्फत DEOC दाङ
श्री गोमा वली चौधरी यू.यस.एड. तयार नेपाल परियोजना दाङ

प्रथम प्रकाशन मिति : २०६३ (२००६)
अद्यावधिक : सातौं संस्करण, २०७८ असार
प्रकाशक : जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ
फोन : DAO ०८२-५६०१३३, DEOC ५६३५४०
सर्वाधिकार : जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ

प्राविधिक सहयोग

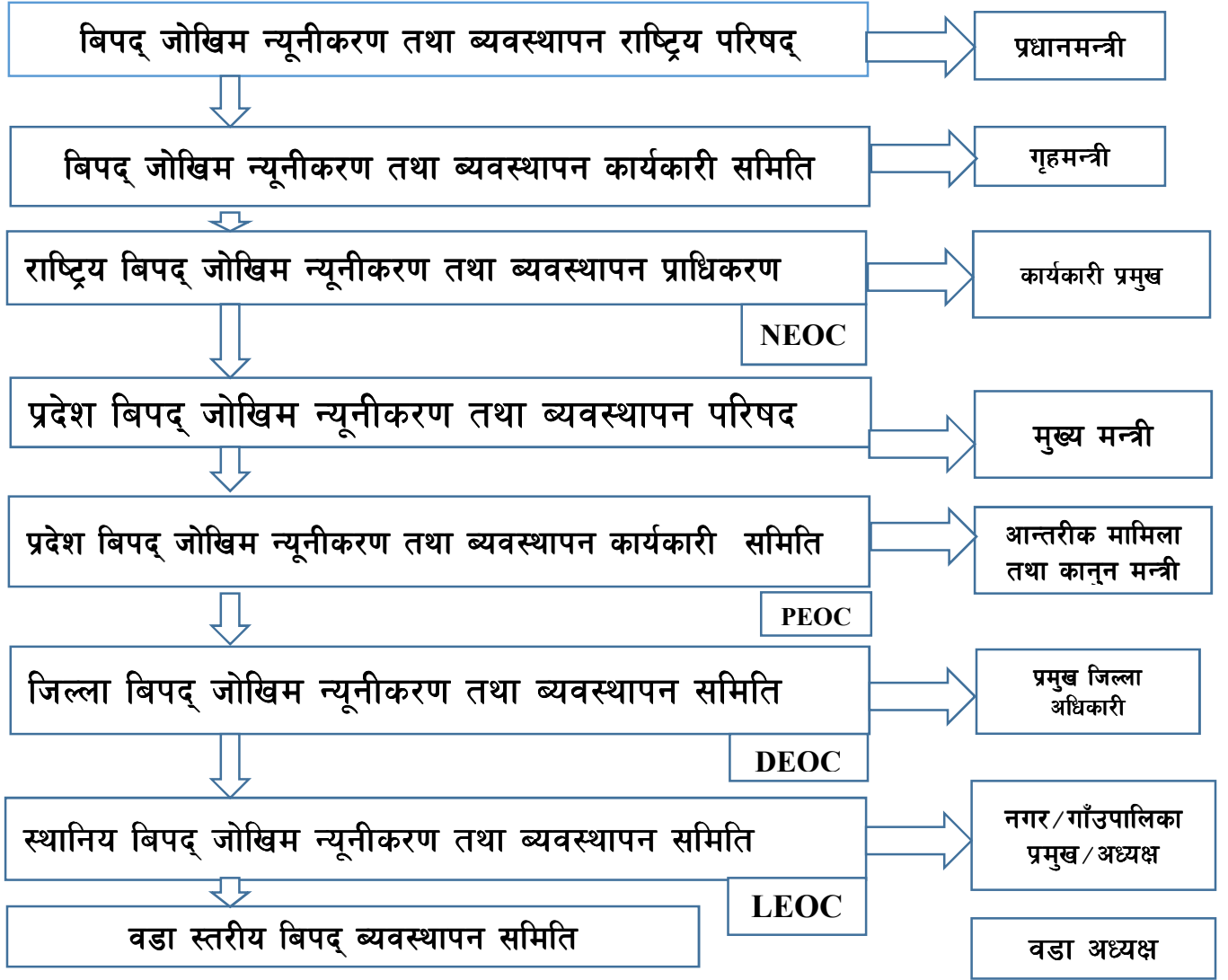
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, दाङ जिल्ला शाखा

आर्थिक सहयोग

यू.एस.य.आई.डी. तयार नेपाल परियोजना

बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४ अनुसार

जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको गठन प्रकृया :

प्रमुख जिल्ला अधिकारी	अध्यक्ष
जिल्ला समन्वय समितिको प्रतिनिधि	सदस्य
जिल्ला भित्रका स्थानिय तहका अध्यक्ष तथा प्रमुख	सदस्य
स्वास्थ्य सम्बन्धि विषय हेर्ने जिल्ला स्थित कार्यालयको प्रमुख	सदस्य
जिल्ला स्थित सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु	सदस्य
जिल्ला स्थित पूर्वाधार तथा सामाजिक विकाससँग सम्बन्धित कार्यालयका प्रमुखहरु	सदस्य
राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दलका जिल्ला स्थित प्रमुख वा प्रतिनिधिकरु	सदस्य
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
नैरसरकारी संस्था महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
नेपाल पत्रकार महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
उद्योग वाणिज्य महासंघको जिल्ला स्थित प्रमुख	सदस्य
प्रमुख जिल्ला अधिकारीले तोकेको अधिकृत	सदस्य सचिव

नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय

जिल्ला प्रशासन कार्यालय

घोराही बाड
नेपाल सरकार
गृह मन्त्रालय
जिल्ला प्रशासन कार्यालय
दाङ

कार्यालय : ०८२-५६०१३३
☎ : ०८२-५६००२८
: ०८२-५६०४६६
आवास : ०८२-५६००२९

मन्तव्य

विश्वमा कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणले महामारीको रूप लिए पश्चात नेपालमा पनि संक्रमण फैलिइ लाखौं मानीसहरुमा यसको संक्रमण फैलिएको र हजार बढी मानीसको मृत्यु भइसकेको यस अवस्थामा फेरी तेस्रो लहर पनि अउन सक्ने अवस्थालाई मध्य नजर राख्दै यसको रोकथाम र नियन्त्रणका लागि नेपालले पनि मिति २०७८ वैशाख १७ गते देखि लगाएको बन्दाबन्दी यस जिल्लामा लागू भएकोमा हाल आएर संक्रमण र मृत्यु दर कम भएको हुनाले बन्दाबन्दीलाई केही खुकुलो गरी नागरिकको दैनीकीलाइ सहज बनाइ स्वास्थ्यका मापदण्डहरु पलना गरी कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमण बढ्दि हुन नदिने अभियान जारी नै छ । जसका कारण जनमानसमा फैलिएको त्रासलाई कमी गर्दै आईसोलेसन व्यवस्थापन चुनौतीका रूपमा रहेको र अर्को तिर यस वर्षको मनसुनको पूर्वतयारी र प्रतिकार्यलाई पनि सहजिकरण एवम व्यवस्थापन गर्नु सवै सरोकारवालाहरुको साभ्ता चुनौतीको रूपमा रहेको छ ।

दाङ जिल्ला बाढी, आगलागी, हावाहुरी, शितलहर, खडेरी, चट्याङ जस्ता विपद्हरुका दृष्टिकोणबाट अति नै जोखिममा छ भने बाढी प्रमुख प्रकोपको रूपमा रहेको छ । जसबाट वर्षेनी ठुलो धनजनको क्षती हुनुका साथै भौतिक पूर्वाधारलाई असर पुऱ्याउँदै आएको छ । विपद्को कारण हुने मानवीय तथा भौतिक क्षतिको मात्रालाई कम गर्न जिल्ला स्तरमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरि कार्यान्वयन हुन जरुरी भएको छ । प्राकृतिक विपद्सँग लडनु भन्दा पनि सावधानी अपनाउनु बुद्धिमानी हुने विषयलाई मध्यनजर राख्दै दाङ जिल्लाको "विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९" अद्यावधिक गरी बिगतमा भै कार्यान्वयन गर्ने प्रयास गरिएको छ । जसबाट विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका खेल्नेछ भन्ने विश्वास लिएको छु ।

जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ को सातौं अध्यावधिक २०७८/०७९ प्रकाशनमा ल्याईएको छ । यस कार्यमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाङको नेतृत्व र जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (District Lead Support Agency-DLSA) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, दाङ जिल्ला शाखाको प्राविधिक सहयोग तथा यु.एस.एड तयार नेपालको आर्थिक सहयोगमा अध्यावधिक भएको यस योजनालाई मुर्तरुप दिनका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रमा रहि कार्य गर्ने सुचना व्यवस्थापन अधिकृत विश्व प्रकाश अर्याल, विभिन्न विषयगत कार्यालयहरु, जिल्ला समन्वय समिति, राजनैतिकदलका प्रमुख तथा प्रतिनिधिहरु, स्थानियतहका प्रमुखहरु, सुरक्षा निकायका प्रमुखहरु, पत्रकार महासंघ, दाङ जिल्ला उद्योग बाणिज्य संघ, चेम्बर अफ कमर्श जिल्लामा क्रियाशिल संघसस्थाहरु, विभिन्न सञ्चार माध्यम लगायत जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सम्पूर्ण सदस्यहरु लगायत मानविय सहायता कार्यमा संम्लग्न सम्पूर्ण निकायहरुमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहन्छु । अन्त्यमा यस योजना अनुसार स्थानियतहहरुले समेत स्थानियतहको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरि कार्यान्वयनमा ल्याएमा जिल्लामा विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुगनुका साथै विपद्का घटनाबाट हुनसक्ने धनजनको क्षतिलाई कमगर्न समेत मद्दत पुग्ने अपेक्षा गरेको छु । अन्त्यमा यस कार्य योजनामा जिम्मेवारी तोकिएका सम्पूर्ण निकाय तथा पदाधिकारीहरुबाट आफुलाई तोकिएको जिम्मेवारी प्रभावकारी रूपमा निर्वाह हुने विश्वास व्यक्त गर्दछु ।

धन्यवाद ।

राम बहादुर कुरुम्बाङ्ग
प्रमुख जिल्ला अधिकारी
एवं अध्यक्ष जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, दाङ

पत्र संख्या:

भनाइ

बिपद पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणको प्रारम्भिक जिम्बेवारी देखीहाल सम्म निरन्तर तथा नियमित रुपमा प्रविधिक सहजकार्ताक रुपमा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखा रहन सक्नु र रहनपाउनु आफैमा एक गर्व हो । यसका लागी जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समिति दाङ प्रति नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको तर्फ बाट आभार व्यक्त गर्दछु । विशेष गरी देशको नया संघिय संरचना पछी बिपद व्यवस्थापनको सन्दर्भमा निर्मित ऐनले रेडक्रसको भुमिकालाइ केन्द्र, प्रदेश, जिल्ला तथा स्थानीयतह सम्म पहिचान तथा भुमिकालाइ जुन स्थान दिएको छ र नेपाल सरकारको सहयोगी हो भन्ने यथार्थलाइ पुष्टि गरेको छ ।

आगामी दिनमा बिपद व्यवस्थापनका अनुभवलाइ नेपाल सरकारको सहयोगीका रुपमा दाङ जिल्लामा आफ्नो श्रोत साधन र प्राविधिक क्षमतालाइ अधिकतम प्रयोग गर्ने प्रतिवद्धता समेत व्यक्त गर्न चाहन्छु । बिपद जोखिम न्युनीकरण तथा प्रतिकार्य कार्यका अनुभवहरुलाइ दाङ रेडक्रसले जनसमुदायमा बिपदको जोखिमलाइ न्युनीकरण गर्दै जाने अभियानमा जुन भुमिका पुरा गरेको छ, अझ यसलाइ बढी प्रभावकारी बनाउदै सम्भावित जोखिमलाइ न्युन गर्न समुदायलाइ सुसुचित गर्न जनधनको क्षतीलाइ घटाउन जिल्ला स्थित आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र मार्फत रेडक्रस दाङले खेलेको भुमिका सवै सामु स्पष्ट छ ।

विश्वमा कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) को संक्रमणले महामारीको रुप लिए पश्चात सामना गर्नको लागी आइसोलेशन अस्पताललाइ विभिन्न स्वास्थ्य सामग्रीहरु सहयोग गरी सहयोगीको भुमिका निर्वाह गरि आएको छ र अर्को तिर यस वर्षको मनसुनको पुर्वतयारी र प्रतिकार्यलाइ पनि सहजिकरण एवम व्यवस्थापन गर्नु सवै सरोकारवालाहरुको साभ्ना चुनौतीको रुपमा रहेको छ ।

दाङ जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समितिको मिति २०७८ साल असार २८ गतेको बैठकको निर्णय अनुसार २०७८/०७९ का लागी बिपद पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गर्न जिल्लाअगुवा सहयोगी संस्था (District Lead Support Agency-DLSA) नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखालाइ जिम्बेवारी दिएकोमा जिल्ला बिपद व्यवस्थापन समितिलाइ धन्यवाद दिन चाहन्छु र प्रतिकार्य योजना निर्माणमा सहयोग गर्नुहुने विषयगत शाखा, सरकारी तथा गैर सरकारी सघं सस्थाहरु,स्थानीय तहहरु,नेपाल रेडक्रसका उपशाखाहरु साथै सवै निकाय प्रति आभार प्रकट गर्दछु ।

नारायण आचार्य
सभापती

नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, दाङ जिल्ला शाखा

शब्द संक्षेप :

जि.वि.ब्य.स	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति
DDMC	District Disaster Management Committee
जिसस	जिल्ला समन्वय समिति
उमनपा	उपमहानगरपालिका
नपा	नगरपालिका
जिसअ	जिल्ला समन्वय अधिकारी
उमनपा/नपा/गापा	उपमहानगरपालीका/नगरपालिका/गाउँपालिका
साबिक गाविस	साविक गाउँ विकास समिति
जि.पु.का.	जिल्ला पूर्वाधार विकास कार्यालय
जि.शि.स.अ.	जिल्ला शिक्षा समन्वय अधिकारी
जि.शि.स.इ.	जिल्ला शिक्षा समन्वय इकाइ
स्वा.का.	स्वास्थ्य कार्यालय
जिपसेका	जिल्ला पशु सेवा कार्यालय
नेरेसो	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
ने. से.	नेपाली सेना
प्रजिअ	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
प्रउ	प्रहरी उपरीक्षक
सप्रउ	सशस्त्र प्रहरी उपरीक्षक
सप्रनाउ	सशस्त्र प्रहरी नायब उपरीक्षक
प्रनाउ	प्रहरी नायब उपरीक्षक
प्रनि	प्रहरी निरीक्षक
मबासशा	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा
सप्रब	सशस्त्र प्रहरी बल
डि.व.का.	डिभिजन वन कार्यालय
जि.भु.सं का.	जिल्ला भु संरक्षण कार्यालय
ज.उ.प्र.नि.वि.	जल उत्पन्न प्रकोप नियन्त्रण विभाग
रा/अगैसस	राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैरसरकारी संस्था
DLSA	District Lead Support Agency
DEOC	District Emergency Operation Center
NEOC	National Emergency Operation Center
PEOC	Provincial Emergency Operational Center
UNFPA	United Nation Population Fund (United Nations Fund for Population Activities)
UNICEF	United Nations International Children's Emergency Fund
SCI	Save the Children International
DDRC	District Disaster Relief Committee
FNJDang	Federation of National Journalist Dang Branch
D-WASH CC	District Water Sanitation and Hygiene Coordination Committee
L-WASH CC	Local level Water Sanitation and Hygiene Coordination Committee
DHO	District Health Office
NRCS	Nepal Red Cross Society
IRA	Initial Rapid Assessment
MIRA	Multi Initial Rapid Assessment
CSDA	Cluster Specific Details Assessment
PDNA	Post Disaster Need Assessment

विषयसूच

१. परिचय (Introduction)	१
१.१ पृष्ठभूमि (Background)	१
१.१ नेपालमा विपद् जोखिम	२
१.२. दाङ जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Dang District)	२
१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य :	६
१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता :	७
१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकको क्षेत्र र सीमा :	७
योजनाको पृष्ठभूमि - बिपद्को स्थिति, योजनाको आवश्यकता औचित्य	८
२. बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :	८
बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य	८
३. विपद् पूर्वतयारी योजना र बिपद् सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरु :	८
३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साभेदार निकायको सम्पर्क सूची	९
३.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा	११
३.३. जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको विभिन्न बैठकका निर्णयहरु :	१२
३.४. विपद् जोखिम विश्लेषण	१४
३.५. जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आंकलन (Stakeholders Stocks Mapping)	२५
३.६ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान :	३३
४. बिपद्को प्रकृतिमा आधारित विषयगत प्रतिकार्य योजना	३५
४.१. विषयगत क्षेत्रको परिचय (Introduction of Cluster Approaches)	३५
४.२ जिल्लास्तरमा सक्रिय रहने क्षेत्रगत नेतृत्व (Cluster Lead) :	३६
दाङ जिल्लामा बाढीको पुर्वानुमान	६४
अनुसूचीहरु	६६
अनुसूची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरुको सम्पर्क सूची	६६
अनुसूची २ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सम्पर्क सूची	६९
अनुसूची ३ : निजि अस्पतालहरुको सम्पर्क सूची	७०
जिल्लामा रहेको स्वास्थ्य चौकी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रको विवरण	७१
अनुसूची ४ : नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला शाखा कार्य समितिहरुको सम्पर्क सूची	७२
नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखा सभापतिहरुको सम्पर्क सूची	७३
अनुसूची ५ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची	७३
अनुसूची ६ : सशस्त्र प्रहरी वल दाङ अन्तर्गतका ईकाइहरुको सम्पर्क सूची	७५
अनुसूची ७ : जिल्लामा सञ्चालित दमकल सेवाहरुको सम्पर्क सूची	७६
अनुसूची ८ : जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरुको सम्पर्क सूची	७६
अनुसूची ९ : स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीको सम्पर्क सूची	७८
अनुसूची १० : स्थानीय तहका कृषि विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको सम्पर्क सूची	७८
अनुसूची ११ : स्थानीय तहका शिक्षा अन्तर्गत श्रोत केन्द्रका श्रोत ब्यक्तिहरुको सम्पर्क सूची	७८
अनुसूची १२ : वर्षा तथा जलमापन केन्द्रको सम्पर्क सूची (जलमापन केन्द्र)	७९
अनुसूची १३ : मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक	८०
दाङ जिल्लाको वर्तमान वर्षा श्रेसहोल्ड	८०
अनुसूची १४ : जिल्लामा संचालित यातयात समितिहरु :	८०
अनुसूची १५ : बाढी बिपद् प्रतिकार्य तालिका	८१
अनुसूची १६ : भुकम्पीय बिपद् प्रतिकार्य तालिका	८४
अनुसूची १७ : सम्भावित विपद् व्यवस्थापनमा अपनाउनु पर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो	९१

१. परिचय (Introduction)

१.१ पृष्ठभूमि (Background)

नेपाल विपद्को दृष्टिले अति जोखिमपूर्ण देशहरूमध्ये एक हो । विश्वका १ सय ९८ मुलुकमध्ये नेपाल भूकम्पका हिसाबले ११ औं, बाढीको हिसाबले ३० औं स्थानमा र जलवायु परिवर्तनको हिसाबमा विश्वमा चौथो तथा एशियामा छैठौं जोखिमपूर्ण देशको रूपमा रहेको छ । प्राकृतिक विपद्को हिसाबले विश्वको उच्च जोखिमपूर्ण देशको रूपमा रहेको छ । नेपालमा विशेषगरी नियमित रूपमा हुने बाढी, पहिरो, हुरिबतास, आगलागी, चट्याङ, सडक दुर्घटना, असिना, हिमपहिरो, महामारीजस्ता मौसमी विपद्बाट हरेक वर्ष लगभग बीस हजारभन्दा बढि परिवारहरू प्रभावित हुने गरेका छन् । नेपालमा प्रतिवर्ष बिभिन्न विपद्हरूबाट सरदर औषतमा एक हजारको हाराहारीमा मानिसहरूको मृत्यु हुने गर्दछ । जसमध्ये बार्षिक ३ सय जनाको मृत्यु बाढी तथा पहिरोका कारणले मात्रै हुने गर्दछ । यसैगरी सबैभन्दा बढी आगलागीका कारण पशु चौपाया, पंक्षी, जग्गाजमिन, वन क्षेत्र र बालीनाली, धनसम्पत्तिको नोक्सानी हुने गरेको छ ।

विपद्को कारण नेपालले हरेक वर्ष औसतमा १ अर्ब २१ करोडको बराबरको सम्पत्तिको क्षति व्यहोर्नु परेको छ । त्यसै गरेर नेपालको विकास दर ३ देखि ४ प्रतिशतले रहेको छ भने विपद्ले विनाश गर्ने दर ८ देखि २५ प्रतिशतसम्म हुने गरेको देखिएको छ । कमजोर भू-बनौट, जटिल भुगर्भीय संरचनाका कारण नेपाल विपद्को उच्च संकटासन्नताको अवस्थामा रहेको छ । विगतमा गरिएका अध्ययन अनुसन्धान र विगतको विश्लेषण अनुसार नेपालमा कुनै पनि समय धेरै ठूलो भूकम्प जाने र त्यसबाट धेरै संख्यामा मानिस मर्ने, घाइते हुने तथा भौतिक संरचना क्षतिग्रस्त हुने सम्भावना रहेको छ । २०७२ बैशाख १२ र २९ गते आएका भूकम्प यसैका उदाहरण हुन् । अझैपनि यस्तै प्रकृतिका भूकम्पहरू आउने अनुमान गरिदै छ । यस्तै हरेक वर्ष जस्तो कोशी, कर्णाली र महाकाली लगायतका नदीहरूमा आउने बाढीहरू पनि विपद्का उदाहरणहरू हुन् ।

विपद् व्यवस्थापन र उद्धार कार्यलाई अन्तर्राष्ट्रियस्तरमा मानव अधिकारका रूपमा अघि बढाउन १८ देखि २२ जनवरी २००५ मा जापानको ह्योगो शहरमा प्राकृतिक विपद् न्यूनीकरण सम्बन्धी दोश्रो विश्व सम्मेलन भएको थियो । यस विश्व सम्मेलनलाई ह्योगो सम्मेलन र सो सम्मेलनद्वारा जारी गरिएको घोषणापत्रलाई ह्योगो घोषणापत्र (Hyogo Declaration) तथा कार्य योजनालाई ह्योगो कार्य योजनाको (Hyogo Framework Plan of Action) नामले चिनिन्छ । त्यस अवसरमा नेपालले विपद् न्यूनीकरण एवं समन्वय परिषद्को गठन, विपद् सम्बन्धी राष्ट्रिय रणनीति तयार गरी त्यसको अध्यावधिक गर्ने, विकसित मुलुकका उच्च प्रविधि र अनुभवहरूलाई अनुशरण गर्ने, दिगो विकास र सुरक्षित भविष्य निर्माणका लागि शिक्षा भन्ने नारालाई साकार पार्न शैक्षिक पाठ्यक्रममा सुधार गर्ने र विपद् न्यूनीकरणका लागि विश्वकोषको स्थापना गर्ने जस्तो कुराहरूमा आफ्नो प्रतिवद्धता जाहेर गरेको छ । साथै २५ असोज २०६६ मा नेपाल सरकारबाट स्वीकृत गरिएको रणनीतिमा पनि प्रकोप जोखिम न्यूनीकरण सम्बन्धी अवधारणाहरूलाई आपत्कालीन पूर्वतयारी (Preparedness), प्रतिकार्य (Response) तथा पुनर्लाभ (Recovery) सम्बन्धी कार्यक्रममा व्यवस्थित रूपमा समावेश गर्ने समेत उल्लेख गरिएको छ । साथै नेपालले तय गरेको अवधारणाहरू सन् २००५ मा १६८ राष्ट्रहरूले तय गरेको Hyogo Framework तथा सन् २०१५ मार्च १८ मा जापानको सेन्डाईमा सम्पन्न संयुक्त राष्ट्रसंघीय विश्व सम्मेलनले तय गरेको The Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015-2030 बाट निर्दिष्ट छन् ।

विपद्को सवाल भनेको राहत र उद्धारसँग मात्र सीमित छैन । आधारभूत मानव अधिकार, मानवीय कानून, विकास निर्माण, गास, बास, कपास, शान्ति सुरक्षा एवं सामाजिक, आर्थिक, साँस्कृतिक लगायतका हरेक बिषयहरूसँग यसको प्रत्यक्ष सम्बन्ध छ ।

यस्तै संवेदनशील सवालहरूलाई हृदयमि गरी विपद् व्यवस्थापनका गतिबिधिहरूलाई विकासका हरेक पक्षसँग समाहित गर्दै दिगो विकासको अवधारणाभित्र एकीकृत गरिनुपर्ने आजको आवश्यकता रहेको छ । यसका लागि आवश्यक पर्ने अल्पकालीन एवं दीर्घकालीन योजनाका साथ विपद् व्यवस्थापनका गतिबिधिहरूलाई विभिन्न सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरू र सरोकारवाला निकायहरूबीचको साभेदारी, समन्वय र सहकार्यमा प्रतिवद्धता र ऐक्यबद्धताका साथ योजना तर्जुमादेखि कार्यान्वयनसम्म कार्य गर्नुपर्ने आजको सान्दर्भिकता हो ।

यिनै कुराहरूलाई मनन गरी खतरा तथा सडकटासन्नता, विपद् प्रभावित गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरू, जिल्लास्थित सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरूको क्षमता र सहभागिता सुनिश्चित गर्दै जिल्लास्तरमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कार्यलाई बलियो बनाउने र विपद् जोखिम व्यवस्थापनलाई स्थानीय तहसम्म प्रभावकारी बनाउने प्रयासस्वरूप जिल्ला विपद्

पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य तर्जुमा मार्गदर्शन २०६८ लाई अद्यावधिक गरी पहिलो संशोधन २०७६ प्रकाशन गर्नुको प्रमुख लक्ष्य हो । यस जिल्लामा विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई सहजीकरण गर्नको लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखाले जिल्ला अगुवा सहयोगी संस्था (District Lead Support Agency-DLSA) को भूमिका निर्वाह गरिरहेको छ भने यस वर्ष २०७७/०७८ को विपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका लागि नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखाद्वारा संचालित विपद् पुर्वतयारी तथा बाढी पुर्वसूचना प्रणाली सवलीकरण परियोजनाले सहयोग गरेको छ ।

१.१ नेपालमा विपद् जोखिम

विषम भू- बनावट, कमजोर भौगर्भिक अवस्था, मौसमी विषयमता तथा जलवायु परिवर्तनका साथै जनसंख्या वृद्धि, गरिबी अव्यवस्थिक शहरीकरण र प्रकोप जोखिमलाई ध्यान नदिई गरिने विकास निर्माण कार्यहरूले गर्दा नेपाल बिभिन्न प्राकृतिक गैरप्राकृतिक प्रकोपहरूबाट सिर्जित विपद्को उच्च जोखिममा रहेको छ । जलचर जोखिममा रहेको छ । जलवायु परिवर्तनका कारण मौसमजन्य प्रकोपहरूको प्रकृति मात्रा र प्रवृत्ति फरक हुँदै गएको छ । जसका कारण विपद् व्यवस्थापनमा नयाँ चुनौतीहरू थपिदै गएका छन् ।

नेपालमा हरेक वर्ष ५०० भन्दा बढी बिभिन्न प्रकोपका घटनाहरू हुने गर्दछन् । जसमध्ये बाढी, पहिरो, डुबान, भूकम्प, चट्याङ, आगलागी, हावाहुरी, हिमताल विस्फोट, सडक दुर्घटना लगायतका प्राकृतिक र गैरप्राकृतिक विपद्का घटनाहरू नियमित रूपमा घट्ने गरेका छन् । यसको परिणामस्वरूप ठूला मात्रामा जनधनको क्षति हुने र जीविकोपार्जनमा प्रतिकूल असर पर्ने गरेको छ । पछिल्लो ४५ वर्ष (वि.स.२०२८ देखि २०७२) को अवधिमा नेपालमा ४०,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरूको विपद्का कारण आफ्नो ज्यान गुमाएका छन् । उच्च मृत्युदरको अतिरिक्त, उक्त अवधिमा ७५,००० भन्दा बढी व्यक्तिहरू घाइते भएका छन् भने करीव तीस लाख मानिसहरू प्रभावित भएका छन् । यसैगरी, विगत ५ वर्षको (२०७०-२०७५) तथ्याङ्क अनुसार नेपालमा बर्षेनी करीव १०,००० सडक दुर्घटना हुने गरेका छन् । जसका कारण बर्षेनी १,९०० ब्यक्तिले ज्यान गुमाएका छन् भने करीव १३,००० ब्यक्तिहरू घाइते हुन्छन् ।

विपद्बाट हुनसक्ने सम्भावित मानवीय क्षति तथा धन सम्पत्ति र आधारभूत पूर्वाधारहरूमा हानी नोक्सानी कम गर्नका साथै विपद्को समयमा प्रभावकारी रूपमा मानवीय सहायता परिचालन गर्न विपद् पुर्वतयारीले महत्वपूर्ण भूमिका निर्वाह गर्दछ । तसर्थ विपद् पुर्वतयारी तथा आपत्कालीन प्रतिकार्यलाई मजबुत बनाउन जरुरी छ ।

प्रभावकारी विपद् पुर्वतयारीले विपद्को सामना गर्ने क्षमतालाई वृद्धि गर्छ र समुदायहरूलाई विपद् उत्थानशील बनाउन मद्दत पुर्‍याउँदछ । यसका लागि विपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापनमा संलग्न सम्पूर्ण सरोकारवाला निकायहरूको जिम्मेवारी प्रष्ट किटान गरी उनीहरूको पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य क्षमताका साथै स्रोत साधनको उपलब्धता सुनिश्चित गर्नु पर्दछ ।

१.२. दाङ जिल्लाको सामान्य जानकारी (Brief Introduction of Dang District)

१.२.१ भौगोलिक अवस्थिति, सिमाना तथा राजनीतिक र प्रशासनिक विभाजन

दाङ जिल्ला नेपाल राज्यको पाँच नम्बर प्रदेशमा अवस्थित छ । यस जिल्लाको जिल्ला सदरमुकाम घोराही हो । नेपाल सरकारको स्थानीय पुनःसंरचना नीति अनुरूप यस जिल्लामा हाल १० वटा स्थानीय तह रहेका छन्, जसमा २ वटा उपमहानगरपालिका, १ वटा नगरपालिका र ७ वटा गाउँपालिका रहेका छन् । यस जिल्लाका पहाडी भूभाग अन्तर्गत चुरे पर्वतीय क्षेत्रमा केही स्थानीय तहका वार्डहरू रहेका छन् भने अधिकांश क्षेत्र समथर भूभागमा अवस्थित रहेको छ । विश्व मानचित्रमा २७°३६' देखि २८°२९' अक्षांश र ८२°२' देखि ८२°५' देशान्तरको बीचमा रहेको छ ।

यस जिल्लाको सरदर लम्बाई पूर्व पश्चिम ९० कि.मी. र उत्तर-दक्षिणको चौडाई करिब ७२ कि.मी. रहेको छ । यस जिल्लाको उत्तरमा सल्यान, रोल्पा र प्युठान जिल्ला, दक्षिणमा भारत, पूर्वमा कपिलवस्तु र अर्घाखाँची जिल्ला साथै पश्चिममा सुर्खेत र बाँके जिल्ला पर्दछन् । यस जिल्लालाई राजनीतिक, प्रशासनिक तथा विकासको दृष्कोणबाट १० वटा स्थानीय तहमा विभाजन गरिएको छ ।

१.२.२. भू-क्षेत्र र जमिनको बर्गीकरण

यो जिल्ला समुद्री सतहबाट २१३ मिटरदेखि २०५८ मिटर उचाईसम्मको भू-भागमा रहेको छ । यस जिल्लाको कुल क्षेत्रफल २,९५,५०० हेक्टर अर्थात २,९५५ वर्ग किलोमिटर छ । कुल भू-क्षेत्रमध्ये चरिचरन १२,९५० हेक्टर, अनुत्पादित २०,४४५ हेक्टर, कृषि ६९९५० हेक्टर र वन १,९२,९५५ हेक्टर रहेको छ । समुन्द्री सतहबाट २१३ मिटरदेखि २०५८ मिटरसम्मको उचाइमा रहेको छ ।

१.२.३. दाङ जिल्लाका प्रमुख नदी प्रणाली तथा सहायक नदीनालाहरू

क्र.स.	नदी/ खोला	उद्गम स्थल	सहायक खोलाहरू
१	राप्ती नदी	ऐरावती	रनसिह, बनघुम्नी, बौरा, पत्रिजा, महदेबा, सुपैला, पर्नाहा, भालुदोब्रे, मानपुर, गुरुड, माररी, रसरी, कालिपुरुवा, मंग्रेठा, महतनी, कक्रहवा, करङ्गा, गंगदी, बनकट्टी, भित्री सिक्टा, सुनपथ्री/गोठुवा, गनाहा, बगाहसोती, भालु, फेहरी, कटेसनाला, करम्दी, दोलै, सिञ्जे, कौडिया, अर्नवा, अर्जुन, उर्चा(नम्बु, भत्तरकुण्डा, रिहार, च्याउ, अमिलिया र शिबखोला
२	बबई नदी	रामपुर	बालिम, सिस्ने, कटुवा, सेवार, गुर्जे, हापुर, पत्रे), सक्राम, चौवा, ग्वार, काला, पातु, गहते, भमके, बागर, बौलाहा, चिसापानी, च्यान्टी, उपल्लो/तल्लो ट्वाड, सुसाउने, तुई, कलम, घट्टे, (शिर र पधेरा), मलै
३	भारततर्फ बग्ने खोला	कोईलाबास, बेला, राजपुर	कोईलाबास, गुरुड, पटौली, खंग्रा, डगमारा, सुनपथ्री, भैसाही र भौवा

दाङ जिल्ला भएर बग्ने राप्ती नदीमा आउने बाढीका कारण हरेक वर्ष जसो देउखुरी क्षेत्रका राजपुर, गढवार राप्ती गाँउपालिका (लालमटिया, सिसहनियाँ, सतबरिया, गोबरडिहा, गंगापरस्पुर, गढवा, बेला र राजपुर) तथा हालको लमही नपाका धेरै स्थानमा नदीकटान तथा मानवीय क्षतिसमेत हुँदै आएको छ भने २०७१ र २०७४ सालको बाढीको आँकडालाई हेर्दा अहिलेको समयमा राप्ती नदी को बगासोतीमा रहेको जलसतह मापन केन्द्र (Guaje Station) लाई टेलिमेट्रि सिस्टममा स्तरोन्नती गरे पश्चात साथै पाखापानी, गढवामा रहेको वर्षामापन केन्द्रलाई पनि स्तरोन्नती गरेपश्चात मनसुन सुरु भए लगत्तै समुदायस्तरमा जलसतह मापन केन्द्रबाट पुग्ने सुचनाका आधारमा समुदायका व्यक्तिहरूले समयमै आफ्ना अत्यावश्यक सामाग्रीका साथै समुदायका सबै व्यक्तिहरूलाई सुचना संप्रेषण गरी मानवीय क्षती र भौतिक क्षतीलाई कम गर्न सफल भएका छन् ।

१.२.४. माटोको बनावट र उर्वराशक्ति र संभावित भू-क्षयको क्षेत्र

दाङ जिल्लाको कुल क्षेत्रफलमध्ये ६९ हजार ९ सय ५० हेक्टर अर्थात २३.७ प्रतिशत जमिन खेतियोग्य रहेको छ । जसमध्ये हाल ५७,८२७ हेक्टर भूमिमा मात्र सिंचाई सुविधा पुगेको र बाँकी कृषि भूमिले आकासे वर्षामा नै निर्भर रहनुपर्ने अवस्था छ । राप्ती नदीहरूका साथै चुरे पहाडबाट उत्तर र दक्षिणतिर बग्ने वर्षे खोलाहरूले वर्षेनी यस जिल्लाको धेरै उब्जाउ भूमि कटान गरिरहेका छन् । साथै केही स्थानहरूमा वालुवाकरण हुँदै मरुभूमिकरण हुने र भू-स्खलन हुने कारणले पनि यस जिल्लाको माटोको बनावटमा दिन प्रतिदिन परिवर्तन आइ उर्वरभूमि घट्टै गएको छ । यस जिल्लाको उत्तरतर्फको भू-भाग भावर र चुरे पर्वत श्रृङ्खलामा पर्ने भएको कारणले भिरालो किसिमको छ । भिरालो भएको कारणले वर्षातमा खहरे खोलाले एकतिर यस क्षेत्रको माटोलाई बगाएर लैजान्छन् भने अर्कोतिर चुरे पहाडबाट बगाई ल्याएको बालुवा, गेग्रानहरू समथर क्षेत्रको भूमिमा ल्याई थुपारी दिने गर्दछन् । जसले गर्दा उब्जाउ भूमिहरू दिन प्रतिदिन मरुभूमिमा परिणत हुँदै गएका छन् ।

राप्ती नदी तथा चुरे पहाडबाट उत्तर दक्षिणतिर बग्ने वर्षे खोलाहरूबाट बाढीको प्रकोप पर्ने गरेको छ । बाढीको मारमा देउखुरी क्षेत्रका लमही नगरपालिका, राजपुर, गढवा र राप्ती गाउँपालिका समुदायमा हरेक वर्ष भू-क्षय, कटान तथा बाढीको चपेटामा पर्ने गरेका छन् । २०७१ साउनको अन्तिम साता बबई नदी र यस प्रणाली अन्तर्गतका नदीहरूमा आएको बाढी बबई तटीय क्षेत्रका समुदायमा भएको मानवीय तथा भौतिक क्षति तथा २०७३ श्रावण १० र ११ गते आएको राप्ती नदीको बाढीले देउखुरी क्षेत्रमा अवस्थित साबिकका गाबिसहरू डुबानमा पारेको र १ जनाको मृत्यु भएको थियो । २०७४ श्रावण २८, २९ र ३० गते आएको बाढीले बबई तटीय क्षेत्र र यस अन्तर्गतका सहायक नदीको तटीय क्षेत्रमा रहेका समुदाय नराम्ररी प्रभावित भएका थिए भने ३५९ घर पूर्ण क्षती, २८२ घर आंशिक क्षति ७ जनाको मृत्यु, २ जना घाईते र १ जना बेपत्ता रहेको थियो । प्रत्येक वर्ष देउखुरी क्षेत्रका बस्तीहरू बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन् भने साविक धर्ना, त्रिपुर उमनपाको बबई क्षेत्र, डुरुवा, फुलबारी, गोल्टाकुरी, तुलसीपुर उमनपाको बबई तटीय क्षेत्र श्रीगाउँ, धनौरी, पञ्चकुले र पुरान्धारा लगायतका समुदायहरू बबई नदी र सोसँग मिसिन आउने सहायक खोलाहरू कारण बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन् ।

१.२.५. हावापानी, जलवायु बनस्पति तथा बन्यजन्तु

दाङ जिल्लाको जलवायु समशितोष्ण मनसुनी किसिमको भएकोले गर्मीयाममा दिउँसो मरुभूमिबाट बहने लू (रांके) चलेर यहाँको अधिकांश क्षेत्रका जनजीवनलाई निकै असहज तुल्याउँछ भने जिल्लाको उत्तरी क्षेत्रको चुरे पहाडको केही भागमा

मात्र गर्मी कम हुन्छ । हिउँदमा पनि यस जिल्लामा राम्रोसँग घाम नलाग्ने र शीतलहर चल्ने कारण अति जाडो हुने भएकोले यहाँको बसोबास प्रायः वर्षेभरी कष्टदायक हुन्छ । यहाँको तापक्रम अधिकतम ४०.० डिग्री सेल्सियससम्म पुग्ने गर्दछ भने जाडो याममा न्यूनतम ० डिग्री सेल्सियससम्म भर्ने गरेको पाइन्छ । सापेक्षिक आद्रता २७ प्रतिशतदेखि ९४ प्रतिशतसम्म र औषत वर्षा बार्षिक १७ मिलिमिटरसम्म हुने गरेको छ । यस दाङ जिल्लामा पाईने वनस्पतिमा साल, साज, बाँभ, सिसौ, खयर, घनेरो, सिमल र सल्लो तथा वन्यजन्तुमा चितुवा, स्याल, हरिण, ब्वाँसो, खरायो चराहरु, मयुर, कालीज, लुईचे आदि रहेका छन् ।

श्रोत: जल तथा मौषम विज्ञान विभाग

१.२.६. जनसंख्याको आकार, बृद्धिदर, घनत्व तथा देश बाहिर रहेको जनसंख्या

२०५८ सालको जनगणना अनुसार यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ४ लाख ६२ हजार ३ सय ८० जना रहेको थियो भने २०६८ सालमा यस जिल्लाको कुल जनसंख्या ५ लाख ५२ हजार ५ सय ८३ पुगेको छ । यी दुई जनगणना बर्षको बृद्धिदरलाई आधार मान्दा २०७२ असारमा यस जिल्लाको जनसंख्या ५ लाख ९२ हजार पुगेको छ । यस जिल्लाको जनघनत्व २०६८ को जनसंख्याको आधारमा जनघनत्व प्रतिवर्ग किमी १ सय ८७ जना रहेको छ भने यस जिल्लाका ४३ हजार १ सय ६० युवा जनसंख्या जनगणनाको अवधीमा देश बाहिर रहेको अवस्था छ । हालै थपिएका दुई नगरपालिकाका कारण दाङ जिल्लाको शहरी जनसंख्या ४० प्रतिशतको हाराहारीमा पुगेको छ ।

उल्लेखित विषयवस्तुहरुबाट जनसंख्या सम्बन्धी केही अवस्थाको आँकलन भएपनि बिपद्को अवस्था थाहा पाउनका लागि यो जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई बिपद् व्यवस्थापनमा सहयोग पुऱ्याउने अपेक्षा राखिएको छ ।

१.२.६.१ नयाँ संरचना अनुसारका उमनपा, नपा, गाउँपालिकाको जनसंख्या विवरण :

क्र.स.	विवरण	जनसंख्या				क्षेत्रफल (बर्ग किमि)	कैफियत
		घरधुरी संख्या	पुरुष	महिला	जम्मा		
१	तुलसीपुर उमनपा	३१२६२	६७८०४	७५०६५	१४२८६९	३७१.९	
२	घोराही उमनपा	३५४५२	७४६५३	८३९७५	१५८६२८	५०४.७	
३	लमही नगरपालिका	९४३८	२३१४०	२४८७२	४८०१२	३१५.४	
४	राजपुर गाउँपालिका	४४७६	१२२७५	१२७८६	२५०६१	५५६.८	
५	गढवा गाउँपालिका	७२७१	१८५६०	२०१०३	३८६६३	३४५.६	
६	राप्ती गाउँपालिका	८०५८	१९६४१	२१३०८	४०९४९	१५५.४२	
७	बंगलाचुली गाउँपालिका	४७३०	१०८७९	१३३६६	२४२४५	२३६.७८	
८	बवई गाउँपालिका	५९४५	१२५२९	१४९४०	२७४६९	२४९.१	
९	शान्तिनगर गाउँपालिका	५३२८	११५९५	१३६०८	२५२०३	११२.३	
१०	दंगीशरण गाउँपालिका	४४५५	९९८३	११५०१	२१४८४	१०७	
	जम्मा	११६४१५	२६१०५९	२९१५२४	५५२५८३	२९५५	

श्रोत : दाङ जिल्लाको गाउँपालिका/नगरपालिका प्रोफाईल, २०७४

१.२.६.२. बितगका २ जनगणनालाई आधार मानी तयार गरिएका केही आँकडाहरु :

सि.नं.	विवरण	२०५८ को अवस्था	२०६८ को अवस्था
१.	महिलाको जनसंख्या	२,३३,४२२	२९१५२४
२.	पुरुषको जनसंख्या	२,२८,९५८	२६१०५९
३.	जम्मा जनसंख्या	४,६२,३८०	५५२५८३
४.	लैंगिक अनुपात	९८.०९	८९.५४
५.	परिवार संख्या	८२,४९५	११६४१५
६.	औषत परिवार संख्या	५.६०	४.७५

सि.नं.	विवरण	२०५८ को अवस्था	२०६८ को अवस्था
७	वार्षिक जनसंख्या वृद्धि	२.६६	१.७८ प्रतिशत
८.	जनसंख्या दोब्बर हुन लाग्ने अवधि	२६	३९ वर्ष
९.	जनघनत्व	१५६	१८७ प्रति बर्ग कि.मी.
१०.	शहरी जनसंख्या	१६.६५	४०.५३ प्रतिशत
११.	ग्रामीण जनसंख्या	८३.३५	५९.४७ प्रतिशत
१२	०-४ अर्थात ५ वर्ष मुनीको जनसंख्या	६७६०३	५३४७४ अर्थात ९.६८ प्रतिशत
१३	०-१४ (१५ वर्ष मुनीको जनसंख्या)	१९३३६८(४१.८२)	१९९४१२ अर्थात ३६.०९ प्रतिशत
१४	१५-५९ उमेरको जनसंख्या	२४८१२९ (५३.६६)	३१६१७३ अर्थात ५७.२२ प्रतिशत
१५.	६० वर्ष वा माथिको जनसंख्या	२०८८३ (४.५२)	३६९९८ अर्थात ६.७० प्रतिशत
१६	विदेशी मुलुकमा जाने जनसंख्या	१६,२२४	४३१६०
१७	अपाङ्गको जनसंख्या	२,४५६	१२८८१ अर्थात २.३३ प्रतिशत

श्रोत:- राष्ट्रिय जनगणना, २०५८ तथा २०६८ को नतिजा

१.२.७ जिल्लामा विद्यमान स्वास्थ्य सेवाको अवस्था

यस जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको लागि निम्नानुसारको अस्पताल उपचार केन्द्रहरु रहेका छन् ।

राप्ती प्रादेशिक अस्पताल, तुलसीपुर १ (५० शैया) आपत्कालीन समयमा ७५ शैयासम्म व्यवस्थापन गर्न सकिने

राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, घोराही	१ (१२५ शैया)
प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	२ (५/५ शैया)
लमही अस्पताल	१ (१५ शैया)
निजि अस्पताल	१७ (१३० शैया)
स्वास्थ्य चौकी	३६
आँखा अस्पताल	२
आयुर्वेद चिकित्सालय	१
आयुर्वेद औषधालय	२
कोरोना विशेष अस्पताल बेलभुण्ड	१०० शैया
कोरोना अस्पताल लमही	२५ बेड
मेट्रो अस्पताल	२५

जिल्लामा स्वास्थ्य सेवाको अवस्था हेर्दा राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठानमा २२, राप्ती अञ्चल अस्पतालमा ७, जिल्ला जनस्वास्थ्य अन्तर्गत ३, आयुर्वेद चिकित्सालय तथा अञ्चल अस्पतालमा ३, राप्ती आँखा अस्पतालमा १, परिवार नियोजन संघमा १, गरी ३७ डाक्टर उपलब्ध छन् । यसलाई प्रक्षेपित जनसंख्या ५८७९२४ लाई भाग लगाउँदा प्रति चिकित्सकले १५ हजार ९ सय जना व्यक्तिलाई सेवा दिनुपर्ने अवस्था छ । यद्यपी यो समानुपातिक छैन बढी शहर केन्द्रित छ । जिल्लाको परिवार नियोजन साधन प्रयोग दर ५४ प्रतिशतभन्दा माथि रहेको छ । ५२ प्रतिशत प्रसूति दक्ष स्वास्थ्यकर्मीबाट हुने गरेको छ ।

१.२.८. जिल्लाको सडक सञ्जालको अवस्था :

जिल्लाको २ उमनपा, १ नपा र ७ वटा गाउँपालिकहरु सडक सञ्जालले छोएका छन् । सडक डिभिजन कार्यालयका अनुसार दाङ जिल्लाको सडक डिभिजन अन्तर्गतको ७ सय ९२ किमीमध्ये ३८९ कि.मी. सडक पिच भएको छ । यस्तै ८२ किमी ग्राभेल र ९७ किमी सडक कच्ची रहेको छ । यसबाहेक जिल्ला अन्तर्गतका केही सडक पनि पिच भएका छन् । जिल्ला सडकको क्षेत्रसमेतलाई जोड्दा र स्थानीयस्तरका सडकहरु समेत जोड्दा यो क्षेत्रफल धेरै रहेको छ । यस जिल्लामा मध्यपश्चिम सडक डिभिजन अन्तर्गत २० वटा सडक रहेका छन् । जिल्ला प्राविधिक कार्यालयले जिल्लाका ९ वटा सडकलाई राष्ट्रिय तथा फिडर सडक भनि छुट्टाएको छ भने जिल्लाका २४ वटा सडकलाई ए, २२ वटा सडकलाई बी र स्थानीय तहका २४ सडक भनि वर्गिकरण गरेको छ ।

यातायात : सदरमुकाम देखी स्थानीयतह सम्मको दुरी

क्र.स.	स्थानीयतहको नाम	जिल्ला सदरमुकामबाट दुरी (कि.मी.)	सार्वजनिक तथा यातायातका साधनहरू
१	तुल्सपुर उपमाहनगरपालिका	२५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
२	घोराहि उपमाहनगरपालिका	१ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
३	बबई गाउँपालिका	४६ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
४	शान्तिनगर गाउँपालिका	३३ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
५	दमिगरण गाउँपालिका	३७ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
६	बँगलाचुलि गाउँपालिका	२० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
७	लमहि नगरपालिका	२५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
८	गढावा गाउँपालिका	३० की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
९	राजपुर गाउँपालिका	४८ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर
१०	राप्ति गाउँपालिका	४५ की.मी	बस, जीप, अटो, मोटरसाईकल, ट्रक, ट्रयाक्टर

१.२.९. खानेपानी तथा सरसफाइ :

यस दाङ जिल्लाको कुल जनसंख्याको ७७.५० प्रतिशत जनसंख्या अर्थात् शुद्ध खानेपानी सुविधा पाएको जनसंख्या ४ लाख २८ हजार २ सय जना रहेका छन् । सरसफाई सुविधा भने जिल्लाका सबै घरधुरीमा पुगेको छ ।

१.२.१० बिद्युतीकरण तथा सञ्चारको अवस्था :

यस जिल्लाको सबै स्थानीय तहमा विद्युतीकरण सेवा पुगेको छ । वि.सं.२०७८ सालभित्रमा सबै क्षेत्रमा बिद्युतको पहुँच पुऱ्याउने लक्ष्य सहित विद्युतीकरणलाई विकासको एक सूचकको रूपमा लिइनुका साथै यसले अन्य सबै क्षेत्रको विकासलाई समेत बढावा दिनमा मद्दत पुऱ्याउँदछ । दाङ जिल्लाका सबै गापा/नपाहरूमा टेलिफोन सुविधा पुगेको छ । यस जिल्लामा आ.व.२०७७/७८ सम्ममा नेपाल टेलिकमबाट ल्याण्डलाइन फोन, मोबाइल, स्काइफोन तथा सी.डी.एम.ए लगायत ४ लाख १६ हजार १ सय ९९ लाइनभन्दा बढी फोन लाइन वितरण गरिएको छ । हेलो र एनसेलले वितरण गरेको संख्या जोड्दा यो संख्या अलि धेरै हुन आउँछ । तथापी यी फोन अन्य जिल्लामा पनि उपयोग हुने तथा एकै व्यक्तिले धेरै उपयोग गर्ने गरेको समेत पाइएको छ । जिल्लामा ७ राष्ट्रिय दैनिक, ७ वटा साप्ताहिक, स्थानीय टेलिभिजन ७ वटा र १६ वटा एफएम रेडियो सञ्चालनमा छन् भने रेडियो नेपालको प्रादेशिक संरचना स्थापना भएको छ ।

१.३ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिक गर्नुको उद्देश्य :

विपद्को समयमा मानिसमाथि पर्ने प्रतिकूल प्रभावको सामना गर्न स्थानीय स्रोत र साधनको अधिकतम उपयोग गर्दै विभिन्न निकायहरूसँग समन्वय गरी प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी, जाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउन यस योजनालाई अद्यावधिक गर्नुको मूल उद्देश्य हो ।

१. प्रकोपका कुनैपनि घटनाबाट हुनसक्ने विपद् र त्यसबाट श्रृजित मानवीय असरहरूलाई न्यूनीकरण गर्न पूर्वयोजना तर्जुमा गर्ने ।
२. विपद्को समयमा र विपद् पश्चात् गर्ने गतिविधिहरूको जिम्मेवारी क्रमवद्ध रूपमा राखी सरोकारवालाहरूलाई जानकारी गराउने ।
३. विपद्को क्षेत्रमा कार्यरत सरकारी, गै.स.स. तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरूसँग विपद् पूर्व नै आकस्मिक योजना तयार गरी विपद् सामना गर्नसक्ने क्षमताको पहिचान गर्न ।
४. विपद्को समयमा संयमित र संगठित भई विपद् व्यवस्थापन कार्यलाई योजनाबद्ध तरिकाबाट पूर्व जिम्मेवारीको कितान गरी व्यवस्थापन गर्न सहयोग गर्ने ।
५. विपद् प्रतिकार्यका लागि प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज तरिकाले प्रतिकार्य गर्नका लागि नेरेसोले निर्माण गरेको बाढी तथा भुकम्प प्रतिकार्य योजनालाई समेत यसै योजनामा समाहित गरी आकस्मिक प्रतिकार्य योजनाको रूपमा प्रयोग गर्ने ।

१.४ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्नुपर्ने आवश्यकता :

विपद्को समयमा गरिने विपद् व्यवस्थापनमा सहयोग गर्न बनेको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई समय अनुकूल बनाउन तथा समय अनुसार श्रोत साधनमा हुने फेरबदल अनुसारको प्रतिकार्य योजना बनाउन यस अघि बनेको प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्नुपर्ने हुन्छ ।

- प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गर्दा समयक्रम अनुसार हुने विपद्को पहिचान, त्यसको पूर्वतयारी र त्यसका लागि गर्नुपर्ने योजनाहरू समेत अद्यावधिक हुने हुनाले विपद्को व्यवस्थापनमा निकै सहजता आउँछ ।
- विपद्को जोखिम कम गर्न, मिलेर काम गर्न, विपद्मा आउने श्रोतलाई बिकेन्द्रित गरी क्षेत्रगत रूपले परिचालन गर्न विपद् प्रतिकार्य योजनाले मद्दत गर्छ ।
- प्रभावित समुदायलाई प्रकोपको पूर्वसूचना दिनेदेखि सुरक्षित र सम्मानजनक जीवनयापनका लागि आधारभूत मार्गदर्शन समेत दिन्छ ।
- विपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण र यसको अद्यावधिक गर्दा उद्धार र राहत जस्ता कार्यमा पीडित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति गर्छ ।
- आपत्कालीन समयमा सूचना र जानकारी प्रक्षेपणलाई व्यवस्थित गर्न सहयोग गर्छ ।
- क्षेत्रगत रूपमा कामको बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुको साथै सेवाप्रदायकमा जवाफदेही र उत्तरदायित्वको भावनाको विकास गराउँछ ।
- साथै २०७१ र २०७४को श्रावण महिनामा दाङ जिल्लामा आएको बाढी र २०७२ को गोरखाको भूकम्पबाट सिकिएका पाठका आधारमा भूकम्प तथा बाढी आकस्मिक प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी पूर्वतयारीका कार्यलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ ।
- नेपाल रेडक्रस सोसाईटी दाङ जिल्ला शाखाले तयार गरेको बाढी तथा भूकम्प सम्बन्धी विपद् आकस्मिक योजना (Contingency plan) ले समेत जिल्लाको समग्र प्रतिकार्य प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाउन मद्दत गर्दछ ।

बाढी तथा भूकम्पिय प्रतिकार्य तालिकाको आधारमा विपद्को समयमा जिल्ला स्थित सरोकारवाला निकायहरू प्रतिकार्यमा क्रियाशीलतामा बृद्धि भई प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधि संचालनमा मद्दत गर्दछ ।

१.५ विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अद्यावधिकको क्षेत्र र सीमा :

यस विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना अद्यावधिक गरिनुका सिमा र यस योजनाका क्षेत्रहरू निम्नानुसार रहेका छन् ।

- जिल्लास्तरीय विपद् पूर्वतयारी योजनालाई बार्षिक रूपमा अद्यावधिक गर्ने गरिएको छ ।
- यस विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्दा विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि बनेको ऐन २०७४, स्थानीय सरकार संचालनका लागि बनेको ऐन २०७४, विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०, विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय नीति २०७५, विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा योजना तर्जुमा मार्गदर्शन पहिलो संसोधन २०६७, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना निर्देशिका २०६९ तथा राष्ट्रिय विपद् प्रतिकार्य ढाचा २०७०, विपद् विपद् पुनर्बास सञ्चालन कार्यविधि २०७१ को परिधि तथा नेरेसो बाढी तथा भूकम्प आकस्मिक योजना २०७४ लाई समेत समेटे तयार गरिएको छ ।
- यस योजनाले विपद्को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य कसरी गर्ने बिषयलाई मात्र समेटेछ । स्थानीय तहमासमेत विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनका लागि सहयोगी भूमिका रहन सक्नेछ ।
- यो विपद् प्रतिकार्य योजना राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय मान्यता अनुरूप क्षेत्रगत अवधारणा (Cluster Approach) र नेपाल सरकारले कार्यान्वयनमा ल्याएको विपद् व्यवस्थापन ऐन अनुसार स्थानीय तहलाई समेत समेटे अद्यावधिक गरिएको छ ।
- विपद् परेको अवस्थामा अद्यावधिक गरिएको योजनाले विपद्मा आवश्यक पर्ने श्रोत संकलन तथा परिचालनमा विषयगत सहयोगी निकायको पहिचानमा सहयोग मिल्ने देखिन्छ ।
- अद्यावधिक गरिएको प्रतिकार्य योजनाको कार्यान्वयनले जिल्लास्थित संघसंस्थाहरूले क्षेत्रगत रूपमा जनशक्ति तयार गर्न सक्नेछन् ।

योजनाको पृष्ठभूमि - बिपद्को स्थिति, योजनाको आवश्यकता औचित्य

२. बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको अपेक्षित नतिजा :

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको समग्र उद्देश्य विपद् पूर्वतयारी सम्बन्धी क्रियाकलापहरूलाई संगठित, व्यवस्थित बनाई प्रभावकारी प्रतिकार्य मार्फत् सम्भावित क्षति, नोक्सानी न्यूनीकरण गर्नु हो, साथै विपद्को समयमा प्रभावितको खोज तथा उद्धार गरी स्थानीय स्रोत साधनको अधिकतम उपयोगद्वारा प्रभावित समुदायलाई व्यवस्थित, प्रभावकारी र जवाफदेहीयुक्त मानवीय सहयोग उपलब्ध गराउनु यस योजनाको मूल उद्देश्य रहेको छ । यस योजनाका विशिष्ट नतिजा निम्नअनुसार छन् :

१. विपद् पहिला गर्नुपर्ने आधारभूत जोखिम न्यूनीकरणका कार्य सुनिश्चित हुनेछन् ।
२. विपद्का समयमा मानवीय सहयोगलाई व्यवस्थित गर्न सकिनेछ ।
३. विपद्का जोखिम कम गर्न सरोकारवाला निकाय, स्थानीय तह र समुदायबीच सहकार्यको अभिवृद्धि हुनेछ ।
४. उद्धार र राहतजस्ता कार्यमा प्रभावित समुदायको समान पहुँचको प्रत्याभूति हुनेछ ।
५. सामाजिक, साँस्कृतिक मर्यादा तथा सद्भाव अभिवृद्धि भई विपद्को सामनामा एकजुट हुने वातावरण तयार हुनेछ ।
६. क्षेत्रगत रूपमा कामका बाँडफाँड हुने हुँदा मानवीय सहयोग, पारदर्शी, प्रभावकारी र व्यवस्थित हुनुका साथै जवाफदेहिता र उत्तरदायित्वका भावनाको विकास हुनेछ ।
७. सङ्घटन समुदाय (महिला तथा बहिस्कृत समुदाय) एवं क्षेत्रहरू पहिचान भई प्रकोप जोखिम नक्शाङ्कन तयार हुनेछ ।
८. जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संघ संस्थाहरू पहिचान भई स्रोत र साधनको आँकलन हुनेछ ।
९. विषयगत क्षेत्रहरूको बाढी, भूकम्प र आगलागीको आकस्मिक योजना निर्माण भई प्रतिकार्यका लागि सरल दस्तावेज निर्माण हुनेछ ।
१०. विपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल उद्धार तथा राहत सेवा पुऱ्याउन सरल उपायहरू अविलम्बन गर्न सजिलो पार्नेछ ।
११. जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रबाट समुदाय र केन्द्रबीच द्रुत सूचना स्थापित गरी प्रतिकार्यमा प्रभावकारी हुनेछ ।
१२. स्थानीयतहमा विपद् आपत्कालिन कार्यसंचालन केन्द्र स्थापन भई कार्यान्वयनमा आउने र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सहज हुनेछ ।
१३. विपद् जोखिम न्यूनीकरण गर्न सराकोरवालाहरूबीच समन्वयात्मक संयन्त्रको निर्माण भई प्रकोपको समय र प्रकोप पश्चात् तत्काल प्रतिकार्य गर्न सहज हुनेछ ।
१४. विपद्को समयमा स्थानीयतह तथा स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समितिको समन्वय र सहकार्यमा प्रभावकारी प्रतिकार्यका गतिविधिलाई अधि बढन सहज हुनेछ ।
१५. यस जिल्ला भई बहने राप्ती र बवई नदीमा प्राकृतिकल एक्सनको सहयोगमा नेरेसोद्वारा बाढी पूर्वसूचना प्रणाली स्थापना भई कार्यान्वयनमा आई बाढी पूर्वसूचना प्रणालीलाई जिल्ला तथा स्थानिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रसम्म बाढी तथा मौसम पूर्वानुमान सम्बन्धि सूचना आदानप्रदान हुनेछ ।

बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको उद्देश्य

३. बिपद् पूर्वतयारी योजना र बिपद् सम्बन्धी कार्य गर्ने निकायहरू :

यस जिल्लाका स्थानीय तहहरू, संघीय तथा प्रदेश अन्तर्गतका सरकारी निकायहरू, सुरक्षा निकायहरू, विपद्मा सहयोग गर्ने नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, यु.एस.एड जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, गैट्ससरकारी संस्था महासंघ, आईएनएफ, सामुदायिक वन उपभोक्ता महासंघ, बेस, सुआहारा दोश्रो, अपाङ्ग मानव अधिकार तथा सरोकार मञ्च, सीसा नेपाल, मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र, ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र, नेपाल पत्रकार महासंघ, उद्योग बाणिज्य महासंघ, चेम्बर अफ कमर्श, खानेपानी उपभोक्ता महासंघ, संयुक्त राष्ट्रसंघीय निकायहरू लगायतका विभिन्न राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय, स्थानीय संघ संस्थाहरूको उपस्थिति रहेको छ । त्यसैगरी स्थानीय तहका उद्योग वाणिज्य संघ घोराही, तुलसीपुर, नारायणपुर, हापुरे, भालुवाङ, सिसहनियाँ, बिजौरी, गढवा, लमही, निर्माण व्यवसायी संघ, औषधी व्यवसायी संघ, निजि अस्पतालहरू, यातायात व्यवसायी समिति, समुदायमा आधारित गैर सरकारी संस्थाहरू कार्यरत छन् ।

३.१ मानवीय सहायतामा संलग्न साभेदार निकायको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	संस्था वा कार्यालय	सम्पर्क ब्यक्ति	कार्यालयको टेलिफोन/मोबाई नम्बर
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	प्र.जि.अ.: राम बहादुर कुरुम्बाङ्ग बिपद् फोकल पर्सन : अम्बरराज शर्मा	०८२५६०१३३, ९८५७८०७७७७ ९८५७८३४७७७ cdooffice.dang@gmail.com
२.	जिल्ला समन्वय समिति	जि.स.अ. : सुमित्रा थापा पुन	०८२५६०१४४, ९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com
३.	तुलसीपुर उमनपा	नगर प्रमुख : घनश्याम पाण्डे बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : टोप बहादुर डाँगी	९८५७८२३८८५ ९८५७८२०७५७ tulsipursubmun2073@gmail.com
४.	घोराही उमनपा	नगरप्रमुख : नरुलाल चौधरी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : संगिता सुवेदी	९८५७८३११११, ९८४९१६३६७४ Info@hgorahimun.gov.np sangitasubedi42@gmail.com
५.	लमही उमनपा	नगरप्रमुख : कुलबहादुर के.सी. बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : गायत्री कुमारी थापा	९८५७८४२५५५, ९८५७८३२२७४ lamahinapa@gmail.com gayatrithapa2014@gmail.com
६.	राप्ती गाउँपालिका	गापा प्रमुख : नुमानन्द सुवेदी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : सुवास भट्टराई	९८५७८३२३८९ ९८४७८५०९८९ raptiruralmunicipality@gmail.com subashbhattarai05@gmail.com
७.	गढवा गाउँपालिका	गापा प्रमुख : शहजुराम अहिर यादव बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : कृष्ण प्रसाद पौडेल	९८४७८०५८९६, ९८६३४४५५६५ ito.gadhawagaupalika@gmail.com
८.	राजपुर गाउँपालिका	गापा/प्रमुख लोकराज केसी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति: मेघ सिंह पछाई	९८५७८३२०५६, ९८५७८३१५०७ ito.rajpurmun@gmail.com
९.	बंगलाचुली गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : भक्त बहादुर वली बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : भक्त बहादुर जिस्ती	९८५७८३५२०९, ९८४७८६२४७३ ito.bangalachulimun@gmail.com
१०.	दंगीशरण गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : भागीराम चौधरी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति: बालकृष्ण भण्डारी	९८५७८३१५६४, ९८४७८९९६८९, ९८५७८२२४९५ dangisharan2017rmp@gmail.com balkrishna2034@gmail.com
११.	बवई गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : भुवनेश्वर पौडेल बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : भुवन चन्द वलान	९८४७८१४६५० ९८४३१५५५१० ito.babaimun@gmail.com bhubanchanda10@gmail.com
१२.	शान्तिनगर गाउँपालिका	गापा/प्रमुख : कमानसिंह डाँगी बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : कृष्ण कडेल	९८०९८६६६६१, ९८६६९६३२७२ shantinagargaupalika@gmail.com ito.shantinagarmun@gmail.com
१३.	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ/ सुरेश प्रसाद काफ्ले बिपद् सम्पर्क ब्यक्ति : प्र.ना.उ.: मुकुन्द रिजाल	०८२५६०१९९, ९५७८०५५५५ ९८५७८५५५११ dpodang@nepalpolice.gov.np dang) communication@nepalpolice.gov.np
१४.	नेपाली सेना रणसिंह दल गण	प्रमुख सेनानी : रविन्द्र महर्जन बिपद् फोकल पर्सन सेनानी : भगिरथ महत	०८२५६१०६२, ९८५११६३२७७, ९८४३५०५२१५ ranasinghdalbn@gmail.com
१५.	सशस्त्र प्रहरी बल नेपाल नम्बर २९ गण, भालुवांग	स.प्र.उ : टोप बहादुर खनाल स.प्र.ना.उ : कर्ण बहादुर बुढा (बिपद् व्यवस्थापन फोकल पर्सन)	०८४१५१३५ ९८५१२७२११९ ९८५१२५८९७० dangbsoapfn@gmail.com
१६.	राष्ट्रिय अनुसन्धान जिल्ला कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : अर्जुन भण्डारी	०८२५६००४३, ९८५७८६००४३ rraz9843@gmail.com

१७.	डिभिजन वन कार्यालय	डिभिजन प्रमुख : दिपक ज्ञवालि	०८२५६००१४, ९८५७८३२५१४ dandfo@dof.gov.np dfodang@gmail.com
१८.	स्वास्थ्य कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : अगत बहादुर शाही	०८२५६०००५, ९८५७८३४५८१ dpho.dang@gmail.com
१९.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	डि.ई. : गुणनिधि पोख्रेल	०८२५६००२६, ९८५७८३४५२६ wssdodang83@gmail.com
२०.	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	उपकुलपति : डा. सगिता भण्डारी	०८२५६००१९, ९८४७९२१६३७ ०८२-५६२३६५
२१.	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	मेसु : डा. विनोद सिंह	०८२५२१६२४, ९८५७८२३००१ raptizonalhospital@gmail.com
२२.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	प्रमुख : देवमणि चौधरी	०८२५६००१०, ९८५७८३६४९९ deocghorahi@gmail.com
२३.	पूर्वाधार विकास कार्यालय	ई. बासुदेब भण्डारी	०८२-५६१४४२२९८५७८५३५५५ idodang2075@gmail.com
२४.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति : नारायण आचार्य, बिपद् फोकल पर्सन : मदन गौतम	०८२५२००२२, ९८५७८२००७४ ९८५७८४०००२nrsc.dang@gmail.com
२५.	जनताको तटबन्ध लमही	कार्यालय प्रमुख : रविन्द्र बहादुर थापा	५४०६०९, ९८५७८४०६०९ Pep6dang@gmail.com
२६.	सडक डिभिजन कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : निरज शाक्य	०८२५६०२०३, ९८५७८३४६२३ drodng@gmail.com
२७.	यान्त्रिक कार्यालय घोराही	कार्यालय प्रमुख : ओम बहादुर थापा	०८२५६०४७९, ९८५७८३५२९० Modang050@gmail.com
२८.	जलश्रोत तथा सिंचाई विकास डि.कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : डि.प्र.गणेश मरासिनी	९८५७८२५७४१ ganeshmarasini@gmail.com
२९.	सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना कार्यालय	डि.ई. : सचिन्द्र कुमार देव	०८२५६००२७, ९८५७८३१८११ Pubodang2075@gmail.com
३०.	शहरी विकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय	डि.ई. : अन्नत देब	९८४१२६७०७५ dudbcdang@gmail.com
३१.	हावापानी फिल्ड कार्यालय	कार्यालय प्रमुख : सिरिया रिजाल	५६००३४, ९८६०८२५९५८
३२.	पत्रकार महासंघ	अध्यक्ष : दुर्गालाल के.सी	५६१४९७, ९८५७८२०६४३ fnjdang49@gmail.com
३३.	जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ घोराही	अध्यक्ष : टंक सिंह बुढाथोकी	९८५७८३००५७ dangdcci@gmail.com र dangcci@ yahoo.com
३४.	जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ तुलसीपुर	अध्यक्ष : राम प्रसाद चालिसे	९८५७८८२१००८ tulsiपुरcci@gmail.com
३५.	चेम्बर अफ कमर्श घोराही	अध्यक्ष : श्रीधर महारा	९८५७८३०९१७
३६.	चेम्बर अफ कमर्श तुलसीपुर	अध्यक्ष : टोप बहादुर घर्ति	९८५७८२०२७२
३७.	गैर सरकारी संस्था महासंघ	सचिव : शालिकराम मुसाफिर	९८४७८२३६४४ musaphirs@gmail.com
३८.	बेस	चूर्ण चौधरी, रुपलाल चौधरी	९८५७८२०२४३, ९८४७८४९७५५ churna@gmail.com

३९.	अपाङ्ग मानव अधिकार सरोकार मञ्च (FHRD)	प्रमुख : शिव घर्ती	०८२५६१०४३, ९८५७८३१३२६ fhrd_dang@yahoo.com
४०.	आईएनएफ	सम्पर्क ब्यक्ति : सिता थापा	९८४६३८३८३२ Cbr.supervisor@dang.nepal.inf.org
४१.	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	सम्पर्क ब्यक्ति : सुमन कुमार न्यौपाने	०८२५६०२४०, ९८४७८३१५६२
४२.	सीसा नेपाल	अध्यक्ष : साजीदा सिद्धिकी	९८५७८५३०२८२ siseadang@gmail.com
४३.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	सम्पर्क ब्यक्ति : बिमला योगी	९८५७८३२६७१
४४.	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	अध्यक्ष : आसमानी चौधरी	९८५७८३०३८३ gmukdang@gmail.com
४५.	ओरेक, दाङ	इश्वरी थापा	०८२५६१६३६, ९८५७८२०९३८
४६.	तयार नेपाल	जिल्ला संयोजक : गोमा वली चौधरी	९८४८४२४६१० goma_chaidhary@dai.com
४७.	नेपाल महिला समुदायिक सेवा केन्द्र	पवन योगी	nwsc.dang@dai.com
४८.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	सुचना व्यवस्थापन अधिकृत : बिश्व प्रकाश अर्याल,	९८४९११२९२१ aryal.bishwa@gmail.com deocdang2014@gmail.com

३.२ सन्दर्भ सामग्री पुनरावलोकनको नतिजा

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ को अद्यावधिक २०७८/०७९ निर्माण गर्ने क्रममा अध्ययन गरिएका प्रतिवेदन तथा सामग्रीहरु, औल्याइएका असल अभ्यास, मुख्य सिकाइ र सुझावहरु निम्नानुसार उल्लेख गरिएको छ ।

सि.नं	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरु	मुख्य सिकाई	कुनै सुझाव भए
१.	जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना-२०६८ को अद्यावधिक २०७८/०७९	<ul style="list-style-type: none"> २०६८ मा पछिल्लो पटक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको निर्माण तथा सातौ अद्यावधिक २०७८/०७९ विषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकाय तथा सहयोगी निकायहरुको छनौट गरिएको जिल्लामा मानवीय क्षेत्रमा कार्यरत संस्थाहरुको सूची तयार भएको 	<ul style="list-style-type: none"> बिपद्को समयमा तोकिएको जिम्मेवारी अनुरूप सबैको सक्रियता नदेखिएको स्थानीय तहमा समेत प्रतिकार्य योजना तयार गर्नुपर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रदेश र स्थानीय तहमा समेत बिपद् प्रतिकार्य योजना निर्माण भई कार्यान्वयनमा आउनुपर्ने देखिन्छ । प्रतिकार्य कार्यढाँचा अनुसार स्थानीय तहमा समेत क्षेत्रगत अबधारण अनुसार कार्य गर्नुपर्ने
२.	जिल्ला विकास आवधिक योजना	जिल्लाको समग्र विकास निर्माण सम्बन्धी सम्पूर्ण विवरणहरु समेटिएको योजना प्रकाशित भएको	<ul style="list-style-type: none"> आवधिक योजनामा विपद् व्यवस्थापनलाई स्थान दिनु राम्रो 	आवधिक योजना कार्यन्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।
३.	जिल्ला जनसंख्या पार्श्वचित्र २०६७ लाई अद्यावधिक गरी २०७१ निर्माण	जिल्लाको समग्र जनसांख्यिक सूचकको अवस्था थाहा पाउन सकिने भएको	<ul style="list-style-type: none"> पार्श्वचित्रमा विपद्सँग सम्बन्धित प्रयाप्त तथ्याडक समेटिन नसकेको रहेका स्थानीय तहले पार्श्वचित्र तयार गरिनुपर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> पार्श्वचित्रमा विपद्सँग सम्बन्धित अधिकतम सूचना समावेश गर्नुपर्ने । स्थानीय तहको बिपद् जोखिमको बिश्लेषण गरिनुपर्ने

सि.नं	प्रतिवेदनको नाम	पूर्वअसल अभ्यासहरू	मुख्य सिकाई	कुनै सुझाव भए
४	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन योजना २०७३	सबै स्थानीय तहले संचालन गर्ने विकासका गतिविधिहरूलाई बिपद् मुलप्रवाहीकरण गरी बिपद् जोखिम न्यूनीकरणमा सहयोग भएको	• जिल्लामा संचालन हुने गरेका विकास निर्माणका गतिविधिहरूलाई थप बिपद् मैत्री बनाइनु पर्ने	• जिल्लाको बिपद् व्यवस्थापन रणनीतिबारे सबै सरोकारवाला निकाय जानकार हुनुपर्ने • स्थानीय तहको समेत बिपद् व्यवस्थापन रणनीति तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनुपर्ने
५	स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन योजना २०६८ निर्माण	विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आउनु	विपद् व्यवस्थापन योजना निर्माणमा स्थानीयतहलाई बाँढि सहभागिता गराइएता पनि नेतृत्वदायी भूमिकामा कमी	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन योजनाबारे सबै जानकार हुनु आवश्यक सबै स्थानीय तहले बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्यानुपर्ने

३.३. जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको विभिन्न बैठकका निर्णयहरू :

२०७७ साउन ५ गते निर्णयहरू :

- दाङ जिल्लामा विगत देखि बाढीजन्य बिपदले ठुलो मात्रामा धनजनको क्षति गर्दै आएकोले विशेष गरी राप्ती र बबई नदी तथा अन्य सहायक खोला नजिक रहने समुदायले उच्च सतर्कता अपनाउन, भारी वर्षाको समय नदीको बहाव आउने तल्ला तटीय क्षेत्रमा पानीको स्तर बढाउना साथ सतर्क भइ सुरक्षित भएर बस्न र आफ्नो वरपरका समुदायलाई समेत सुरक्षित स्थानमा जान सबै स्थानीयतहहरूले अनुरोध गर्ने, साथै विपद् प्रतिकार्यको क्षेत्रमा कार्य गर्ने विषयगत शाखाहरूले पनि उच्च सतर्कताका साथ प्रतिकार्य गर्न पुर्वतयारी भएर बस्ने निर्णय गरियो ।
- कोभिड १९ को संक्रमितहरूलाई राख्नको लागि स्थानीय पालिकाहरूले स्थापना गरिएको क्वारिन्टीनहरू बाढीको समयमा सुरक्षित स्थानको छनौट गरिएको र मनसुनको समयलाई मध्यनजर गरेर खाली स्थानहरूमा सेनिटाइज गरी बाढीबाट विस्थापित समुदायलाई राख्न पुर्व तयारीका लागि सरोकारवालाहरूसँग समन्वय गरी प्रतिकार्यका लागि सबै पालिकाहरूलाई अनुरोध गर्ने निर्णय गरियो ।
- जिल्लाका विभिन्न क्षेत्रहरूमा बाढी तथा डुबानले पार्न सक्ने प्रभावलाई ध्यानमा राखी सम्भाव्य धनजनको क्षति हुन नदिन सबै सुरक्षा निकायहरू, स्थानीय पालिकाहरू, सरकारी तथा गैरसरकारी संघसंस्थाहरू उच्च तयारीमा बस्ने र आवश्यकता अनुसार जतिसुकै बेला पनि परिचालन हुन सक्ने गरी ब्यवस्था मिलाउने ।
- बाढी तथा पहिरोबाट राजमार्ग र सडक अवरुद्ध हुन नदिनका लागि डिभिजन सडक कार्यालय दाङले हेभि इक्युमेन्टहरू तयारी अवस्थामा राख्न र अवरोध हटाउनका पहल गर्नका लागि डिभिजन सडक कार्यालय दाङलाई लेखी पठाउने ।

मिति २०७७ मंसिर १९ गते निर्णय :

- यस वर्षको चिसो याम शुरु हुन लागेकोले यस दाङ जिल्लामा चिसो तथा शितलहरका कारण हुन सक्ने क्षति न्युनिकरणका लागि तयार गरिएको शितलहर आकस्मिक प्रतिकार्य योजना उपर छलफल भयो र छलफलका क्रममा सुझाव समेत समावेश गरी शितलहर आकस्मिक प्रतिकार्य योजना २०७७ स्वीकृत गरियो । स्वीकृत उक्त योजनामा उल्लेखित जिम्मेवारी पुरा गर्न सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायहरूले तत्काल आवश्यक तयारी तथा पूर्व प्रवन्ध मिलाई कार्यान्वयन गर्ने
- दाङ जिल्लाको शितलहरबाट प्रभावित हुने स्थानीय तहहरूमा लमही नगरपालिका, गढवा, राप्ती र राजपुर गाउँपालिका रहेको छ । नगरपालिकामा तथा गाउँपालिकामा रहेका स्थानीयतह स्तरीय स्थानीय बिपद् व्यवस्थापन समिति तथा सबै विषयगत क्षेत्र (cluster) ले आफ्नो समितिको बैठक डाकी आकस्मिक योजना (contingency plan) तर्जुमा गरी लागु गर्ने । स्थानीय तहमा कार्यरत सबै संघ संस्था, निजी क्षेत्र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीसँग समन्वयन गरी चिसो तथा शितलहरबाट हुने क्षति न्युनिकरणका लागि प्रभावित नगरपालिका तथा गाउँपालिकाले शितलहरबाट प्रभावित हुन सक्ने बिपन्न परिवारको नाम, ठेगाना सहित बिबरण अध्यावधिक गरी राख्ने ।
- चिसो तथा शितलहरका कारण जोखिममा पर्ने सक्ने खासगरी अति विपन्न परिवार, जेष्ठ नागरीक, बालबालिका, गर्भवती महिला, सुत्करी महिला, अपाङ्गता भएका ब्यक्ति तथा जोखिमयुक्त क्षेत्र समुदायको पहिचान गरी प्राथमिकतामा राख्ने । आवश्यकता अनुसार चिसो तथा शितलहर चलेको बेलामा चिसोबाट बच्नको लागि कोरोना भाइरसको जोखिम न्युनिकरणका लागि स्वास्थ्य उपाय अपनाउँदै पहुँच पुग्ने स्थानमा आगो बाल्न स्थानीय तहहरूले डिभिजन बन कार्यालय वा नजिकको बन सव डिभिजन समन्वय गरी स्थानीय समुदायीक बन मार्फत आवश्यक दाउरा उपलब्ध गराउने साथै शितलहर सम्बन्धि पूर्वसूचना समुदायसम्म पुराउन सकिएमा

मानवीय क्षति कम गर्न सकिने विषयलाई मध्यनजर गर्दै सबै समुदायसगको पहुँच संचार माध्यम मिडियाहरू एफ.एम. रेडियो तथा पत्रपत्रिकाहरू हुनेहुदा शितलहर पुर्वतयारी सम्बन्धि सुचनाहरू शितलहर समय अवधिभर जनहितमा प्रकाशन र प्रसारण गरिदिनको लागि पत्रकार महासंघ दाङ शाखा मार्फत सबै संचार माध्यमहरूलाई अनुरोध गर्ने ।

मिति २०७७ पौष २१ गतेको निर्णय :

- विपद्बाट सुरक्षित हुने नागरीक अधिकार । पूरा गर्न जिम्मेवारी संघ, प्रदेश र स्थानीय सरकार बहुप्रकोपीय बिपद्मा भुक्तिमप्य सुरक्षा, साभा सहकार्यमा जनधनको रक्षा मुख्य उद्देश्यका साथ २३ औं राष्ट्रिय भुक्तिमप्य दिवसका लागि जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समिति दाङको आयोजना तथा सघन शहरी तथा भवन निर्माण आयोजना दाङको संयोजकमा एवं सरकारी तथा गैरसरकारी निकाय, पत्रकार, सञ्चार माध्यम, संघसंस्था लगायतको सहभागितामा निम्नानुसारका कार्यक्रमहरू गरी राष्ट्रिय भुक्तिमप्य सुरक्षा दिवस मनाउने निर्णय गरियो ।

२०७७ चैत्र ९ गतेको निर्णय :

- यस बर्ष गर्मि मौषम शुरु भैसकेको र मौसमको सुरु सँगै आगलागीका घटनाहरू हुने सम्भावनालाई मध्यनजर गर्दै सोबाट बच्न बचाउन तथा नियन्त्रणका लागि तपशिल बमोजिमका गतिबिधिहरू संचालन गर्ने ।
- १. आगलागी तथा डढेलोको पुर्वतयारी तथा जोखिम न्युनिकरणका लागि सबै स्थानीय तहहरू लगायत विषयगत निकायहरूले उपयुक्त कार्ययोजना तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने ।
- २. कार्ययोजनाको आधारमा सबै स्थानीय तहहरूले आगलागीको रोकथाम तथा नियन्त्रणको लागि बिभिन्न भाषामा जनचेतनामूलक सन्देश तयार गरी प्रकाशन तथा प्रसारण गर्ने व्यवस्था मिलाउने ।
- ३. सबै सामुदायिक तथा निजि बिद्यालयहरूमा बिहान प्राथनाको समयमा आगलागी सम्बन्धी सचेतना अभिवृद्धि हुनेखालका सन्देश दिने अभियान संचालन गर्ने गराउने व्यवस्था मिलाउन सम्बन्धित सबै स्थानीय तह र शिक्षा विकास तथा समन्वय इकाइलाई अनुरोध गर्ने ।
- ४. आगलागी नियन्त्रणका लागि हाल जिल्लामा रहेका सबै दमकलहरूलाई तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- ५. आगलागी नियन्त्रण सम्बन्धी श्रोत र सामाग्रीहरू अध्यावधिक गर्ने, आगलागी सम्बन्धी सबै स्थानिय तहले कृतिम घटना अभ्यास गर्ने साथै प्राबिधिक सहयोगको लागि सुरक्षा निकाय तथा जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रले सहयोग गर्ने ।
- जिल्लामा सबै स्थानिय तहहरूबाट स्थानिय बिपद् तथा जलवायु उत्थानशील प्रतिकार्य योजना अध्यावधिक गरी छिटो भन्दा छिटो जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रमा पठाउने ।
- सबै स्थानिय तहहरूले स्थानिय आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्र स्थापना गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने ।
- स्थानिय तहहरूबाट प्राप्त स्थानिय बिपद् तथा जलवायु उत्थानशील योजनालाई जिल्लामा उपलब्ध निकायगत श्रोत, साधनहरू जनशक्तिको आँकलन र अध्यावधिक गरी आगामी बर्षमा हुनसक्ने विपदलाई मध्यनजर गर्दै खोज तथा उद्धार, राहतको कार्यलाई थप ब्यवस्थित एवम् प्रभावकारी बनाउन जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको अगुवाइमा तथा सबै सरोकारवाला निकायहरूको सक्रिय सहभागितामा आवश्यक गृहकार्य गरी जिल्ला बिपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८/०७९ को अध्यावधिक संस्करण जिल्ला आपतकालिन कार्य संचालन केन्द्रले समन्वय गरी जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने ।
- सबै स्थानीय तहहरूले आफ्नो पालिकास्तरमा र समुदायस्तरमा विपद्को समयको लागि उपयुक्त सुरक्षित तथा खुल्ला स्थान र आश्रयस्थलको अध्यावधिक विवरण तयार गरी यथाशिघ्र जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्रमा पठाउन अनुरोध गर्ने ।
- बिगत केही हप्तादेखी बिश्वरी तथा छिमेकी देशहरूमा कोभिड १९ को सक्रमण बढ्दो क्रममा देखीएको छ । नेपालमा समेत बढ्न सक्ने अवस्थालाई मध्यनजर गर्दै सामाजीक भौतीक दुरी कायम गर्ने,मास्कको अनिवार्य प्रयोग गर्ने,सावुन पानीले राम्रो संग हात धुने वा सेनिटाईजरको प्रयोग गर्ने लगायत जनस्वास्थ्य मापदण्डहरू समेत पालना गरी कोभिड १९ को सक्रमण रोकथाममा सहयोग गर्न सवैमा अनुरोध गर्ने ।

मिति: २०७८ वैशाख २४ गतेको निर्णय

- स्थानीयस्तरमा उपलब्ध निकायगत श्रोत साधनहरू एवं जनशक्तिको आकलन अद्यावधिक गरी संभावित बिपद्हरूलाई मध्यनजर गर्दै उद्धार तथा राहतको कार्यलाई थप ब्यवस्थित एवं प्रभावकारी बनाउन सबै स्थानीय तहहरूमा स्थानीय बिपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने । साथै तयार गरिएको योजना जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिमा पठाउने ।
- सबै स्थानीय तहहरूमा मनसुन पुर्व तयारीका गतिबिधीहरू संचालन गर्न स्थानीय तहको वडास्तर सम्म नै बिपद् ब्यवस्थापन समिति र बिपद् प्रतिकार्य कार्यदल तयार गर्ने ।
- जिल्ला तथा स्थानीय तहहरूमा रहेका सवै प्रकारका खोज तथा उद्धार सामाग्रीहरू र जनशक्तिहरूको विवरण अद्यावधिक गरी चुस्त दुरुस्त अवस्थामा तयार गरिराख्ने व्यवस्था सबै सुरक्षा निकाय, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, स्थानीयतहहरू र अन्य सम्बद्ध निकायहरूले मिलाउने ।

मिति: २०७८ जेठ १४ गतेको निर्णय ।

- मनसुन पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७८ लाई स्वीकृत गर्ने निर्णय गरियो ।
- अहिले कोभिड १९ को दोस्रो महामारीको सामना गरिरहेका छौं । यति नै बेला मनसुन सुरु हुनु अगावै धेरै पानी परिरहेको र नजिकिदै गरेको मनसुनलाई मध्यनजर गरी बाढि पहिरो र डुबानबाट समुदायलाई सुरक्षित रहनका लागि निम्नानुसारको कार्यहरू गर्नहुन सबैलाई अनुरोध गर्दछौं ।
- १. सबै स्थानीय तहहरूले बस्ती नजिक बाढीपहिरो डुबानको जोखिम क्षेत्र आकलन गरी सुरक्षित स्थानमा सार्ने ।
- २. सबै निकायहरूले आफ्ना मातहतमा रहेका खोज तथा उद्धार टोलीहरू र उद्धारका सामग्रीहरूको व्यवस्थापन गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- ३. सबै स्थानीयतहहरूले पहिचान गरिएको सुरक्षित स्थानलाई खाली गरी तयारी अवस्थामा राख्ने ।
- ४. बाढि आउनसक्ने सम्भावनालाई दृष्टिगत गरी जिल्लास्थित सुरक्षा निकाय विपद् व्यवस्थापनमा संलग्न सरकारी एवं ग्रैह सरकारी निकाय र बिषयगत क्षेत्रलाई उच्च सतर्कता अवस्थामा राख्ने ।
- ५. सम्भावित वर्षा एवं बाढि पहिरोबारे थाहा पाउन जल तथा मौसम बिज्ञान बिभागको टोल फ्रि नं.११५५ मा फोन गरेर जानकारी थाहा पाउन सकिने ।
- मनसुनको समयावधिमा वर्षा तथा बाढीजन्य बिपद्को समयमा नै पूर्व सूचना समुदायसम्म पुऱ्याउन सकिएमा मानवीय क्षति कम गर्न सकिने बिषयलाई मध्यनजर गर्दै सबै समुदायको पहुँच माध्यम संचार मिडियाहरू एफ.एम.रेडियोहरू पत्रपत्रिकाहरू हुने हुदा मनसुन पूर्व तयारीका सुचनाहरू मनसुन अवधिभर जनहितमा प्रसारण तथा प्रकाशन गरिदिन हुन पत्रकार महासंघ दाङ शाखालाई अनुरोध गर्ने ।

मिति २०७८ असार ८ गतेको निर्णय

- दाङ जिल्लाको २०७८/०७९ को विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको प्राविधिक सहयोगमा अध्याबधिक गरी छपाइको लागी USAID तयार नेपाल परियोजनालाई जिम्मेवारी दिने निर्णय गरियो ।

जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिले सबै स्थानीय तहबाट आएको योजना र क्षेत्रगत अगुवा निकायहरूले विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रमा उपलब्ध गराउने भने बमोजिम नेपाल सरकारको नीति तथा निर्णय अनुसार क्षेत्रगत अगुवा निकायहरू स्थानीय तहमा समावेश भएकोले जिल्लामा रहेका बिषय क्षेत्रगत कार्यालयहरूलाई समावेश गरी जिल्लाको योजना तयार गरिएको छ भने स्थानीय तहमा रहेका क्षेत्रगत निकायहरूको कार्य सबै स्थानीय तहले गर्ने गरी योजना तयार गरिएको छ ।

३.४. विपद् जोखिम विश्लेषण

३.४.१ दाङ जिल्लाको बिपद्को अवस्था (Disaster Scenario)

यस जिल्ला भएर बग्ने राप्ती र बबई मुख्य दुई नदी प्रणाली हुन् भने यी अन्तर्गतका ४ दर्जन बढी नदीनालाहरू यी दुई नदीमा मिसिने सहायक नदी प्रणालीहरू हुन् । राप्ती नदीमा आउने बाढीले हरेक वर्ष कहिले मानवीय क्षति तथा सयौं हेक्टर जमिन कटान गर्ने क्रम निरन्तर जारी राखेको छ । २०७१ साउनमा बबई नदी र यस प्रणालीमा मिसिन आउने नदीहरूमा आएको बाढीले यस जिल्लामा १५ जनाको मृत्यु भयो । ३ जना अझै बेपत्ता छन् । ३ सय ९८ घर पूर्ण रुपमा क्षतिग्रस्त भएका छन् भने २०७४ मा बबई नदीमा आएको बाढीका कारण ७ जनाको मृत्यु २ जना घाईते र १ जना बेपत्ता भएको र ३५९ घर पूर्ण क्षति र २८२ घर आंशिक रुपमा क्षति भएका घरपरिवारहरूलाई राहत पुनः स्थापनाको कार्य निरन्तर चलिरहेको छ भने यस वर्ष बाढीका कारण मानवीय तथा भौतिक क्षति ब्यहोर्नु परेन तर पनि आगलागीका कारण ६ जनाको मृत्यु भएको छ भने सयौं घर जली नष्ट भएका छन् ।

३.४.२ दाङ जिल्लाको विगत ९ वर्षको बाढी, आगलागी, हावाहुरी, चट्याङ्ग, सर्पदंश लगायत बहुबिपद्बाट भएको क्षतिको विवरण स्थानीय तह अनुसार

क्र.स.	स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	प्रभावित घरधुरी									जम्मा
			०६९/०७०	०७०/०७१	०७१/०७२	०७२/०७३	०७३/०७४	०७४/०७५	०७५/०७६	०७६/०७७	०७७/०७८	
१	तुलसीपुर उमनपा	३१२६२	२७	५३	३४४	२७	२१	२२९	५५	२८	२९	८१३
२	घोराही उमनपा	३५४५२	२०	२४	४८	३६	२९	९१	४३	३४	१२	३३७
३	लमही नपा	९४३८	६	४	१३	२२	१७	६५	१२	१२	९	१६०
४	राजपुर गापा	४४७६	९	८	४१	१७	१२	६७	१५	९	३	१८१
५	गढवा गापा	७२७१	१८	१३	८	३८	२६	४	१९	९	३	१३८

क्र.स.	स्थानीय तह	जम्मा घरधुरी	प्रभावित घरधुरी									जम्मा
			०६९/०७०	०७०/०७१	०७१/०७२	०७२/०७३	०७३/०७४	०७४/०७५	०७५/०७६	०७६/०७७	०७७/०७८	
६	राप्ती गापा	८०५८	९	१९	१२	२८	१८	३	१३	४	५	१११
७	बंगलाचुली गापा	४७३०	४	७	१३	८	७	२२	९	५	६	८१
८	बबई गापा	५९४५	५	५	१७९	१०	७	७९	४१	९	३	३३८
९	शान्तिनगर गापा	५३२८	७	५	२८	८	५	७२	१३	५	१	१४४
१०	दंगीशरण गापा	४४५५	७	५	८७	८	६	९८	३	६	२	२२२
	जम्मा	११६४१५	११२	१४३	७७३	२०२	१४८	७३०	२२३	१२१	७२	२५२४

३.४.३ : यस वर्षको बिपद्का घटनाहरू

२०७७ वैशाख देखि २०७८ जेठसम्म भएको बिपद्का घटना र त्यसबाट भएको क्षतिको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.स.	बिपद् घटना	प्रभावित घरधुरी			मानवीय क्षतिको विवरण			कैफियत
		पुर्ण	आंशिक	जम्मा	मृत्यु	घाइते	बेपत्ता	
१	बाढी	४		४	०	०	०	
२	आगलागी	६३	१४	७७	२	२	०	
३	चट्यांग	१	२	३	०	०	०	
४	हावाहुरी	१	०	१	०	०	०	
५	भारी वर्षा	८४	२९	११३	०	०	०	
६	पानीमा डुबेर मृत्यु	०	०	०	२९	०	०	
७	सर्प दंश	०	०	०	५	१९	०	
८	करेन्ट लाग्नु	०	०	०	६	४	०	
९	माटोको ढिस्कोले पुरिएर मृत्यु	०	०	०	०	०	०	
१०	अन्य (सवारी दुर्घटना)	१८०	०	१८०	६५	२०८	०	
	जम्मा	३३३	४५	३७८	१०७	२३३		

श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ

३.४.४. दाङ जिल्लामा बिपद्बाट प्रभावित भएको घर संख्या :

बिपद्	०६९/०७०	०७०/०७१	०७१/०७२	०७२/०७३	०७३/०७४	०७४/०७५	०७५/०७६	०७६/०७७	०७७/०७८	जम्मा	औषतमा प्रति वर्ष प्रभावित हुने घरसंख्या
बाढी	८	८	५९३	४८	२८	६४१	१	१०	४	१४०१	१ सय ७४ घर
आगलागी	१०४	१३७	१८०	११८	८५	७८	८९	६९	८५	९४५	१ सय ०७ घर
हावाहुरी, असिनापानी, चट्याङ्ग				१३	११	१७१	२३	५		२१५	२६ घर
जम्मा	११२	१४५	७७३	१६६	१२६	७३०	२५२	१०२	९४	२५६१	३०८ घरपरिवार

श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ

नोट:- माथिको तालिकाले विगत ९ वर्षको प्रमुख बिपद्का घटनाबाट भएको क्षतिको विवरण देखाएको छ । जिल्लाभरको अवस्था हेर्दा हरेक वर्ष ९ सय ४५ घर आगलागीको चपेटामा परेका छन् भने बाढी तथा पानीजन्य आपत्कालबाट १४ सय १ घर र अन्य बहुबिपद्हरू (हावाहुरी, असिनापानी, चट्याङ्ग) बाट २७ घर प्रत्येक वर्ष बिपद्का कारण क्षति हुने गरेको छ । तर विगत वर्षहरू भन्दा यस वर्ष बिपद्का कारण हुने क्षतिको अनुपात केही बढी आएको छ । जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको तथ्यांक बिप्लेषण गर्दा मानवीय क्षतिमा कमी भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । बाढी पूर्व तयारीका लागि स्थानीय तहले अभि तयारीका साथ अगाडि बढाउनुपर्ने देखिन्छ ।

३.४.५. दाङ जिल्लामा बितेको १० वर्षमा भएको सडक दुर्घटनाको अवस्था मापन :

आर्थिक वर्ष	दुर्घटना संख्या	मृत्यु	घाइते	संलग्न सवारी
आव २०६८/०६९	८१	७६	३१५	१६६
आव २०६९/०७०	१६०	५४	३३७	१८९
आव २०७०/०७१	१५७	७४	३१५	२११
आव २०७१/०७२	१३०	५४	१८१	१६९
आव २०७२/०७३	११२	७१	२४४	१४८
आव २०७३/०७४	१४०	७७	२२१	१७२
आव २०७४/७५	१७१	७९	३००	२२४
आव २०७५/०७६	१४५	८६	३४२	२०३
आव २०७६/०७७	४३९	६४	५३३	५५२
आव २०७७/०७८	१८०	६५	२०८	२४७
जम्मा	१४१५	७००	२९९६	२२८१
औषतमा प्रतिवर्ष	१७० वटा दुर्घटना	७० जनाको मृत्यु	३०९ जना घाइते	२२६ सवारी साधनमा

श्रोत- जिल्ला ट्राफिक प्रहरी कार्यालय दाङ, २०७८ जेठ

नोट:- माथिको तालिकाले विगत १० वर्षमा भएका सवारी दुर्घटनाको अवस्थालाई भल्काउँछ । दाङमा हरेक वर्ष १३७ वटा सवारी दुर्घटना भइरहेका छन् भने ७१ जनाको मृत्यु भइरहेको छ । सवारी दुर्घटनाका कारण मृत्यु हुनेको संख्यामा बृद्धि भएको देखिन्छ । यस्तै हरेक वर्ष औषतमा २ सय ८२ जना दुर्घटनाको कारणले घाइते भएका छन् । यी दुर्घटनामा संलग्न सवारी साधन संख्या १८५ वटा रहेका छन् ।

३.४.६ दाङ जिल्लामा हुने विपद्हरूको जोखिमता विश्लेषण :

दाङ जिल्लामा हुने विपद्हरूको जोखिमता विश्लेषण गर्ने काम पहिलो पटक वि.सं. २०६८ मा तयार गरिएको विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माणका क्रममा गरिएको थियो । यसलाई अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा सम्पूर्ण स्थानीय तहहरू, जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिका सदस्यहरूसँग छलफल गरी जिल्लामा हुनसक्ने जोखिमका क्षेत्रहरू पहिचान गर्ने तथा उक्त प्रकोपको जोखिमतालाई विश्लेषण गरिएको छ । जसअनुसार दाङमा रहेका जोखिमहरू निम्न प्रकार रहेको पाइएको छ ।

३.४.७ विपद्का क्षेत्र तथा जोखिमता विश्लेषण :

क्र.सं.	स्थानीय तह	सम्भावित विपद्को प्रकार (१ निम्न-५ उच्च)							विपद्स्तर संकेत (भुकम्प सबै स्थानीयतह)
		वाढी	पहिरो	आगलागी	भुकम्प	सडक दुर्घटना	शीतलहर	सर्प दंश	
१.	तुलसीपुर उमनपा	४	२	२	५	५	१	१	वाढी, सडक दुर्घटना, आगलागी
२.	लमही नपा	४	१	३	५	५	३	२	दुर्घटना वाढी र आगलागी, सर्पदंश
३.	राजपुर गापा	४	३	४	५	१	३	२	वाढी र आगलागी, सर्पदंश
४.	गढवा गापा	४	२	४	५	१	३	४	वाढी, आगलागी, सर्पदंश
५.	राप्ती गापा	५	२	३	५	५	३	३	वाढी, सडक दुर्घटना, सर्पदंश, पहिरो
६.	बवई गापा	५	२	२	५	२	२	२	वाढी, आगलागी, सर्पदंश
७.	शान्तिनगर गापा	३	३	३	५	२	१	१	वाढी, पहिरो, आगलागी
८.	दंगीशरण गापा	३	२	२	५	२	२	१	वाढी, आगलागी, सर्पदंश
९.	बंगलाचुली गापा	२	५	३	५	१	१	१	पहिरो, आगलागी

श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको वार्षिक प्रतिवेदन २०७४/७५/७६/७७

माथिको विपद् जोखिम स्तरीकरणमा ५ अंकलाई उच्च जोखिम, ४ अंकलाई जोखिम र ३ अंकलाई मध्यम जोखिम मानिएको छ भने २ र १ अंकलाई कम जोखिममा राखिएको छ । भुकम्प सबै उमनपा नपा/गापाका लागि जोखिमको क्षेत्र मानिएकाले यहाँ छुट्टै

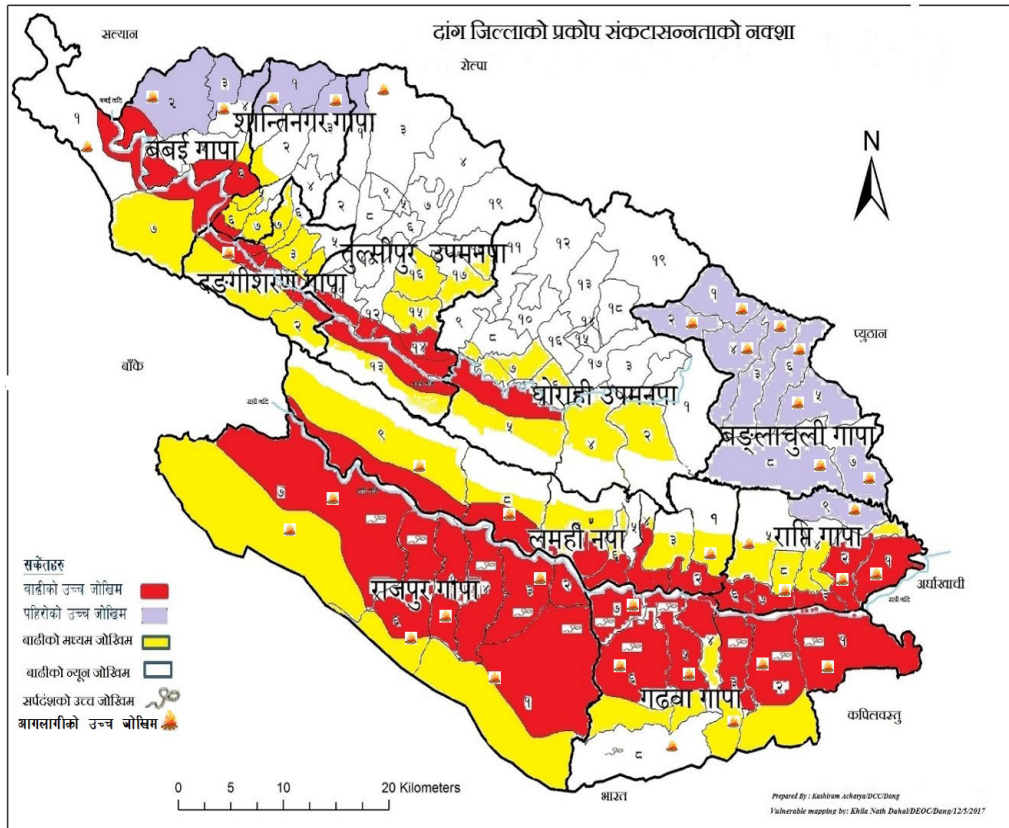
राखिएको छैन । बाढी र भुकम्पको विपद्का लागि नेरेसोले तयार गरेको आकस्मिक योजनालाई पनि आधार मानिएको छ । बिगत बर्षहरूमा भएका विपद्का घटना र त्यसबाट परेको प्रभावलाई बिश्लेषण गरी अंकभार तय गरिएको छ ।

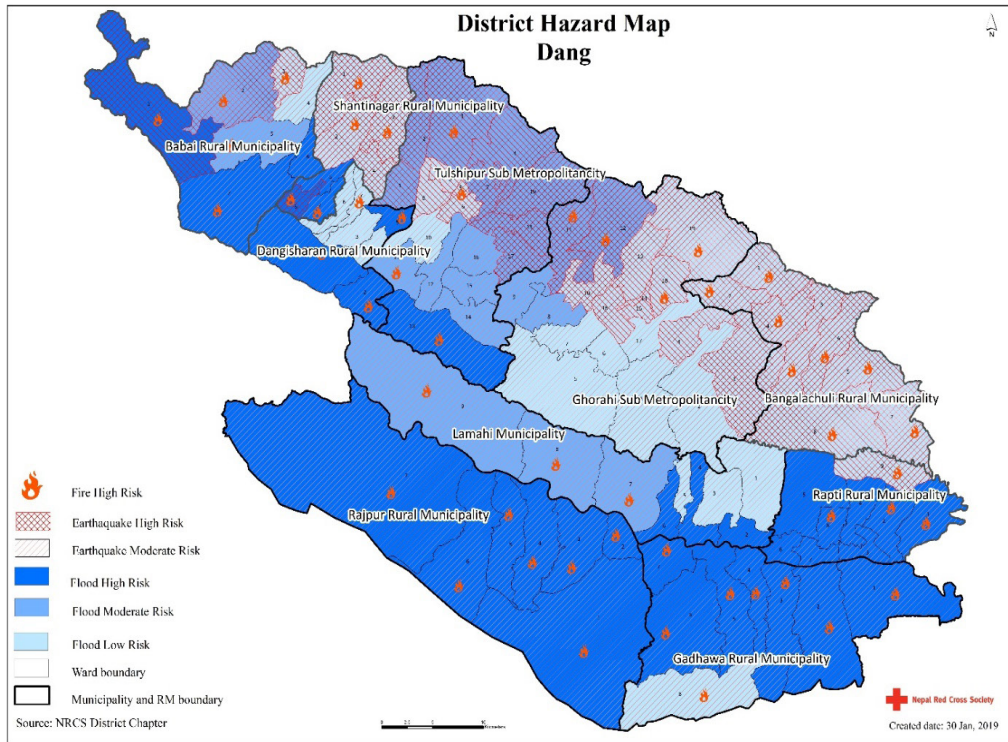
३.४.७ विपद् जोखिम बिश्लेषणको सूचक अनुसारको एकिकृत तालिका :

विपद्को क्षेत्र	उच्च जोखिम क्षेत्र	मध्य जोखिम
भुकम्प (Earthquake)	स्थानीय तहका सबै क्षेत्र	-
बाढी (Flood)	राजपुर गापा, गढवा गापा वार्ड १, २, ३, ४, ५, ६, ७, राप्ती गापा वार्ड नं १, २, ३, ६, ७ दंगीशरण गापा वार्ड नं.१, २, ४, ६, ७ बवई गापा वार्ड नं. १, ५, ७, शान्तिनगर गापा वार्ड नं.६ र ७, लमही नगरपालिका वार्ड नं २, ४, ५, ६, ७, ८ र ९ तुलसीपुर उमनपा वार्ड नं.५, ११, १२, १३, १४	तुलसीपुर उमनपा वार्ड नं.१, २, ३, ४, ६, ७, ८, ९, १०, १५, १६, १७, १८, १९, घोराही उमनपा वार्ड नं.१, २, ३, ५, ६, ७, ८, ९, १०, ११, १२, १३, १४, १५, १६, १७, १८, १९ लमही नगरपालिका वार्ड नं १ र ३ गढवा गापा वार्ड नं. ३, ६
पहिरो (Landslide)	बंगलाचुली गापा वार्ड नं. ३, ४, ५ र ६ तथा शान्तिनगर गापा वार्ड नं. १ र ३	बबई गापा वार्ड नं. २, ३, बंगलाचुली गापा वार्ड नं. १, २ र ८, राप्ती गापा वार्ड नं. ९
आगलागी (Fire)	राजपुर गापा र गढवा गापा, दंगीशरण, बंगलाचुली गापा, बवई गापा १, २,	राप्ती गापा वार्ड नं. ९, शान्तिनगर गापा, बवई गापा वार्ड नं. ३, ४, ५, ६, ७
सडक दुर्घटना (Road accident)	तुलसीपुर र घोराही उमनपा, लमही नपा वार्ड नं. २, ३, ६, ८ र ९, राप्ती गापा वार्ड नं. ६ र ७,	अन्य सबै गापा उमनपा, नपा क्षेत्रका वार्डहरू
सर्पदंश (Snake Bite)	राजपुर गापा, गढवा गापा,दंगीशरण गापा	राप्ती गापा, लमही नपा वार्ड नं.९,
शीतलहर (Coldwave)	-	राजपुर गापा र गढवा गापा राप्ती गापा र लमही नपा

श्रोत: जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र २०७४/२०७५ विपद् बाषिक प्रतिबेदन

३.४.८. जिल्लाको विपद् जोखिम नक्सांकन :

३.४.८ जिल्लामा हुनसक्ने विपद्को क्षतिको सम्भावित अवस्था(Possible Scenario)

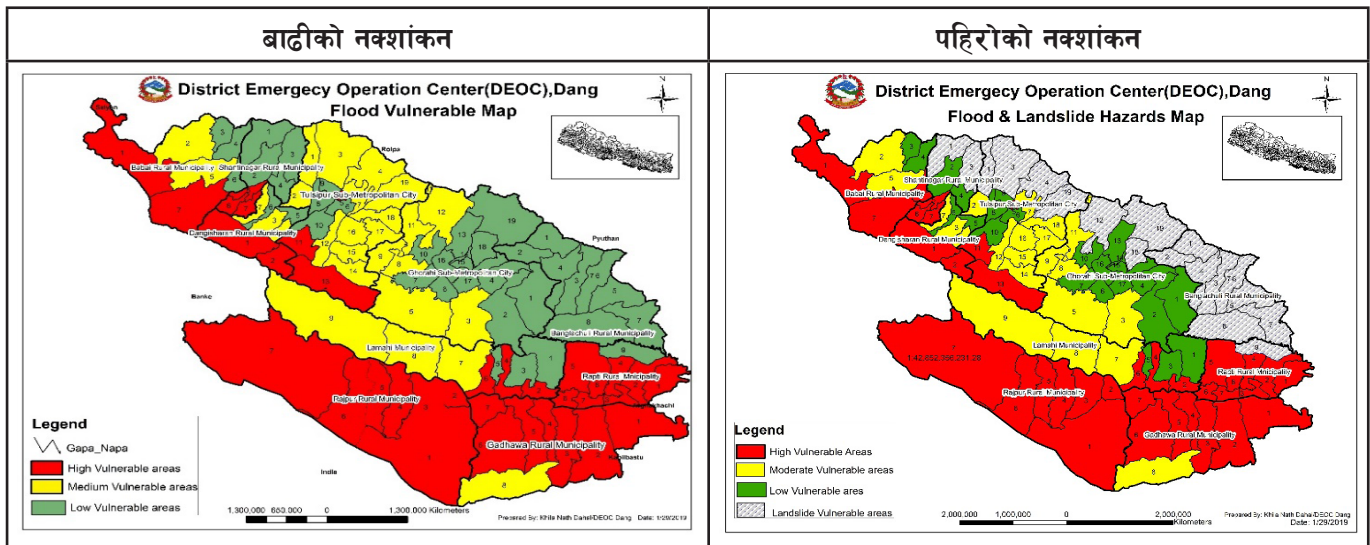
क. बाढी (Flood)

बाढीको कारणबाट जिल्लाका धेरै स्थानीय तहहरू रहेका वर्ष प्रभावित भइरहेका छन् । जिल्लाभित्र रहेका मुख्य नदी तथा यसको प्रभावलाई निम्न अनुसार उल्लेख गरिएको छ ।

क्र.सं.	मुख्य नदी	प्रभावित हुने क्षेत्र	प्रभाव पार्न सक्ने क्षेत्र	कैफियत सम्भावित क्षति
१	राप्ती नदी	राजपुर गापा, गढवा गापा वार्ड १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ राप्ती गापा वार्ड नं. १, २, ३, ६, ७ लमही नगरपालिका वार्ड नं २, ४, ५, ६, ७, ८ र ९	४ वटा स्थानीय तह अधिकांश वडाहरू	प्रभावित घरधुरी १००० ५ सय पूर्ण रुपमा प्रभावित । ३ सय घर आंशिक क्षति हुने । जसमध्ये २ सय बाढी घर एक हप्तादेखि १ महिनासम्म विस्थापित । मानवीय क्षतिमा मृत्यु, घाईते तथा बेपत्ता हुनसक्ने । पशु चौपाया लगायतका जिविकोपार्जनका श्रोतहरूमा क्षति पुग्ने । जमिन १०२७ खेतियोग्य हेक्टर जमिन डुवान । (हरेक वर्ष १८९ घरपरिवार बाढीको चपेटामा पर्ने गरेका छन् ।)
२	बबई नदी	दंगीशरण गापा वडा नं.१, २, बबई गापा वडा नं. १, ७, शान्तिनगर गापा वडा नं.५, ६ र ७, तुलसीपुर उमनपा वडा नं.५, ११, १२, १३, १४, र घोराही उमनपा वडा नं.३, ५, ८, ९, ११, १२	५ वटा स्थानीय तहका केही वडाहरू	

यस बाहेक राप्ती नदी प्रणालीमा जोडिने रनसिंह, बनघुम्नी, बौरा, पत्रिजा, महदेबा, सुपैला, पर्नाहा, भालुदोब्रे, मानपुर, गुरुड, माररी, रसरी, कालिपुरवा, मंग्रेठा, महतनी, कक्रहवा, करजा, गंगदी, बनकट्टी, भित्री सिक्टा, सुनपथरी/गोटुवा, गनाहा, बगाहसोती, भालु, फेहरी, कटेसनाला, करम्दी, दोलही, सिङ्गै, कौडिया, अर्नवा अर्जुन, उचानिम्बु, भत्तरकुण्डा, रिहार, च्याउ, अमिलिया र शिबखोलाले देउखुरीका उपत्यकाका गाविसहरू र बालिम, सिस्ने, कटुवा, सेवार, गुर्जे, हापुर, पत्रे), सक्राम, चौवा, ग्वार, काला, पातु, गहते, भमके, बागर, बौलाहा, चिसापानी, च्यान्टी, उपल्लो/तल्लो ट्वाड, सुसाउने, तुई, कलम, घट्टे, (शिर र पधेरा), मलै खोलाले दाड र फुलबारी उपत्यकामा उल्लेख्य मात्रामा खेतियोग्य जमिनको कटान, बालीको नोक्सानी तथा सयौं हेक्टर जमिन कटान गरिरहेको अवस्था छ ।

ख. बाढी र पहिरो जोखिमको नक्सांकन (Flood/Landslide Vulnerability mapping)

श्रोत: जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, दाङ ।

जिल्लामा रहेका १० स्थानीय तहका १०० वटा वडाहरू मध्ये ३८ वटा वडाहरू बाढीको उच्च जोखिममा रहेका छन् अन्य वडाहरू पहिरो र Flash Flood (खहरेबाढी) को जोखिममा रहेका छन् । बंगलाचुली गाउँपालिकाका सबै वडाहरू पहिरोको उच्च जोखिममा रहेको छ भने घोराही उमनपा, तुलसीपुर उमनपा, शान्तिनगर गाउँपालिका, बवई गाउँपालिका, राप्ती गाउँपालिकाका केही वडाहरू पहिरोको जोखिममा रहेका छन् ।

ग. बाढी: २०७१ र २०७४

२०७१/०४/२८ र २९ गते गएको बाढीबाट प्रभावित	२०७४/०४/२८, २९ र ३० गते गएको बाढीबाट प्रभावित
<p>जनसंख्या:-</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा प्रभावित : ५३८५ पूर्ण प्रभावित: ३३२१ आंशिक प्रभावित: २०६४ <p>भौतिक क्षति:-</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा घरधुरी : ९६१ पूर्ण घरधुरी : ५९३ आंशिक घरधुरी : ३६८ <p>मानवीय क्षति:-</p> <ul style="list-style-type: none"> मृत्यु : १८ जना घाइते: २ जना <p>श्रोत:जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७३</p>	<p>जनसंख्या:-</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा प्रभावित: ३०१८ पूर्ण प्रभावित: १६८९ आंशिक प्रभावित : १३२० <p>भौतिक क्षति:-</p> <ul style="list-style-type: none"> जम्मा घरधुरी: ६४१ पूर्ण घरधुरी: ३५९ आंशिक घरधुरी: २८२ <p>मानवीय क्षति:-</p> <ul style="list-style-type: none"> मृत्यु : ७ जना बेपत्ता : १ जना घाइते : २ जना <p>श्रोत:जिल्ला आपत्कालिन कार्य संचालन केन्द्र बाढी प्रतिवेदन २०७४</p>

घ. आगलागी (Fire)

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
उच्च जोखिम : राजपुर, गढवा, बबई, दंगिशरण, शान्तिनगर, बंगलाचुली, राप्ती, गाउँपालिका जोखिममा रहेको	
मध्यम जोखिम : घोराही, तुलसीपुर उमनपा र लमही नपा, राप्ती गाउँपालिकाका केही वडाहरू	
संभावित क्षति विवरण	
<p>औषतमा १ सय ११ घरमा हरेक बर्ष आगलागीबाट क्षति हुने गरेको । जुन बिगत बर्षहरू भन्दा केहि कम हो ।</p> <ul style="list-style-type: none"> • जिन्सी, भाँडा, लत्ताकपडा ६० प्रतिशत • नगद १५ प्रतिशत • अन्न ७० प्रतिशत • कागजपत्र ७० प्रतिशत • भौतिक सम्पत्ती घर ८० प्रतिशत • मानवीय क्षति ४ प्रतिशत • चौपाया १० प्रतिशत 	
<p>श्रोत : जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ ।</p>	

ड. सडक दुर्घटना (Road Accident)

मानवीय क्षतिको हिसावले हेर्ने हो भने सडक दुर्घटना यस जिल्लाको पहिलो चुनौतिको रुपमा रहेको छ ।

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
पूर्व पश्चिम राजमार्ग क्षेत्र, लमही तुलसीपुरसम्मको क्षेत्र उच्च जोखिममा रहेको	
संभावित क्षति विवरण	
<p>औषतमा प्रतिवर्ष मृत्यु ७० जना औषत प्रतिवर्ष घाईते २ सय ७० जना गंभिर घाईते घाईतेको करिब १४० जना अंगभंग पशुचौपायाको क्षति औषत ४ वटा सवारी साधनको क्षति औषत प्रतिवर्ष १८० वटा औषत दुर्घटना संख्या प्रतिवर्ष १३४ वटा</p>	

च. शीतलहर (Cold Wave)

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
जिल्लाका १० स्थानीय तहहरूमध्ये देउखुरीमा पर्ने लमही नगरपालिका, राप्ती गापा, राजपुर गापा, गढवा गापा शीतलहरको मध्यम जोखिम रहेको ।	
संभावित क्षति विवरण	
<p>बिगत बर्षहरूमा शितलहरबाट मृत्यु हुने संख्या नभएको तर प्रभावित भई बिरामी हुने गरेको छ । बिरामीको संख्या १०० जनाभन्दा बढी ।</p>	

छ. शर्पदंश (Snake Bite)

प्रभावित गाविस	संभावित जोखिमको नक्शांकन
उच्च जोखिम: राजपुर गाउँपालिका, गढवा गाउँपालिका, राप्ती गाउँपालिका, लमही नपा मध्यम जोखिम : दंगिशरण गापा, बवई गापा, शान्तिनगर गापा, तुलसीपुर उमनपा, घोराही उमनपा, बंगलाचुली गापा	
संभावित क्षति विवरण	
औषतमा अनुमानित मृत्यु ५-७ जना । गंभिर बिरामी भएर निको हुने २५-३० जना ।	

झ. भूकम्पिय जोखिम (Earthquake)

यस जिल्लामा हालसम्म भूकम्पका कारण कुनै त्यस्तो ठूलो क्षति ब्यहोर्नु परेको छैन तर २०७२ साल वैशाख १२ र २९ गतेको विनाशकारी भूकम्पले यस जिल्लाका निजि तथा सार्वजनिक संरचनाहरूमा दरार पैदा गरी कमजोर पारेको कारण जोखिमको सम्भावना उच्च नै रहेको छ । Humanitarian Country Team (HCT) and key partners engaged Durham University ले गरेको अध्ययन अनुसार नेपालको मध्य तथा सुदुर पश्चिम भागमा भूकम्प जान सक्ने सम्भावना रहेको र ठुलो मात्रामा जनधनको क्षति हुनसक्ने अनुमान गरेको छ । भूकम्पको जोखिममा नेपाल राष्ट्र नै उच्च जोखिममा रहेको हुनाले दाङ जिल्ला पनि यस प्रकोपबाट अछुतो नरहन सक्छ । बिशेष गरी यस जिल्लाको केहि क्षेत्रमा भूकम्पको फ्रल्टलाईन रहेको विज्ञहरूको अनुमान रहेको हुँदा भूकम्पको जोखिम भएको अनुमान गर्न सकिन्छ । भूकम्पबाट विगतमा भएको क्षतिको एकिन तथ्यांक जिल्लामा उपलब्ध हुनसक्ने । यद्यपि भूकम्पीय दृष्टिकोणबाट जिल्लाका स्थानीय तहमा रहेका पुराना विद्यालय, निजी भवनहरू तथा अन्य सार्वजनिक संरचनाहरू जोखिममा रहेका छन् । भूकम्पीय जोखिमका लागि यस जिल्लाका सरोकारवाला निकायहरूले पूर्वतयारीका कार्यहरू अगाडि बढाउनुपर्ने देखिन्छ ।

भूकम्प पछिको अनुमानित अवस्था :

संभावित क्षतिको आँकलन	जोखिमको नक्शांकन
प्रभावित हुनसक्ने जनसंख्या : १००००० जना मृत्यु हुन सक्ने जनसंख्या : २०० जना (भन्दा बढि) घाईते हुनसक्ने जनसंख्या : २००० जना (भन्दा बढि) बिस्थापित हुन सक्ने जनसंख्या : ३०००० जना (भन्दा बढि) क्षति हुन सक्ने संरचना : पूर्ण नष्ट घर : २०००० घरधुरी, आंशिक नष्ट घर : १०००० घरधुरी (७० प्रतिशत सरकारी संरचनाहरूमा क्षति पुनसक्ने अनुमान गरिएको छ ।)	
राप्ती नदीमा रहेको पक्की पुल, नेपालगन्ज दाङ सडक खण्डमा पर्ने पुलहरू भत्कन सक्ने, लमही घोराही, तुलसीपुर क्षेत्रमा पर्ने सडक पुलमा क्षति पुन गई १ हप्ता देखि १ महिनासम्मका लागि सडक सम्पर्क बिच्छेद हुन सक्ने । साथै संचार टेलिफोन टावरहरू क्षति ग्रस्त हुनसक्ने र यातायात प्रभावित क्षेत्रहरूमा १ महिनासम्म अत्यावश्यक सेवाहरूको पहुँच नहुन सक्छ । यदि २०७२ सालको भन्दा ठूलो कम्पनको भूकम्प आउनसक्ने आँकलन गरिएको छ त्यसैले नेपालको पश्चिमी भुभाग लगायत छिमेकी देश भारत र पाकिस्तानको भागमा समेत ठुलो अशर पुग्ने अनुमान गरिएकोले तत्काल अन्तर्राष्ट्रिय सहायता निकायहरूको पहुँच नहुनसक्ने अनुमान समेत गरिएको छ ।	

विपद्को कारणले प्रत्येक वर्षमा हुने व्यापक धनजनको क्षति र विस्थापित लगायत प्रभावितहरूको लागि एउटा सहभागितामूलक विपद् तयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्नसके मात्र प्रभावितहरूले आधारभुत मानविय सहायता पाउनसक्ने अवस्था भएको हुँदा विपद्बाट हुने क्षितिलाई न्यूनीकरण गर्न जिल्लास्तरमा विपद् योजनाको आवश्यकता महसुस गरिएको छ । त्यसैले यस दाङ जिल्लामा देखिएका सम्भावित विपद्हरूलाई व्यवस्थापन तथा न्यूनीकरण गर्नका लागि सबै स्थानिय तहहरू लगायत सरोकारवाला निकाहरूको समन्वय गरी जाखिमयुक्त समुदायमा योजनाबद्ध ढंगबाट अगाडी बढनुपर्ने आवश्यकता भएको हुँदा जिल्लास्थित सबै निकायहरूले विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने आवश्यकता छ ।

ज. सरुवा रोग जस्ता महामारी :-

कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) : कोभिड-१९ को रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार सम्बन्धमा जिल्लामा गरिएका प्रयास, पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य :

परिचय:

नोवेल कोरोना अर्थात COVID-19 सन् २०१९ को अन्त्यबाट चिनको उहान प्रान्तबाट सुरु भई हालसम्म विश्वका भन्डै २ सय ९ राष्ट्रहरूमा फैलिसकेको छ । यसले करोड भन्दा बढि मानिस सक्रमित भईसकेका छन् भने लाख भन्दा बढि देहावसान भईसकेका छन् । जसमध्ये करोड भन्दा बढि निको भईसकेका छन् । ज्वरो,खोकि,थकावट र सास फेर्न गाह्रो हुनु यसका प्रमुख लक्षण हुन । कतिमा रोगको लक्षण नै नदेखिनु अर्को समस्या हो । एक ब्यक्तिबाट अरु व्यक्तिमा सजिलै सँग सक्रमण हुने भएकाले महामारीको रूप लिन लामो समय लागेन, यसलाई निर्मुल पार्न बिकसित राष्ट्रहरू निरन्तर अगाडि बढि रहिरहेका छन् । चिनमा यस रोगको रोकथाम भईसकेको र नया सक्रमितको सख्या निकै कम हुदै गएको छ ।

यस समयमा नागरिकहरूले सतर्कता देखाउदै गर्दा राज्यसयन्त्रबाट पनि सुशासनको पुर्णतः अबलम्बन गर्नु पर्दछ । लकडाउन पछि पर्यटन,ब्यापार र कृषि क्षेत्रलाई चाडो भन्दा चाडो चलायमान गर्दै सुरक्षित मुलुक चिनाउन राज्य निकाय देखि नागरिक सघसस्था सबैधानिक अङ्ग समेत अग्रसर हुनुपर्दछ । बैदेशिक रोजगारमा गएका युवाहरूलाई स्वदेश फर्काई ज्ञान-सिपको उचित सुनिश्चिता र अवसर प्रदान गर्नु पर्दछ । यस जिल्लाको भारत सँग जोडिएको सिमानाका क्षेत्रका कारण हालै विश्वब्यापी माहामारीको रूपमा देखिएको COVID 19 को सक्रमण तथा यस क्षेत्रमा प्राय समथर क्षेत्रमा वसोवास गर्ने मानिसहरूमा जनचेतनाको कमी, बाढीको समयमा खानेपानीका श्रोतमा समस्या समुदायमा बाढी पस्ने भएकोले वर्षातको समयमा बाढीको उच्च जोखिमयुक्त क्षेत्रमा कुनै पनि स्थानमा सरुवा रोगहरू महामारीको रूपमा भित्रन सक्ने हुन्छ । जुन बाढीका कारण पनि द्वितिय विपद्को रूपमा आउन सक्छ त्यस्ता स्थानहरूमा तुरुन्त सुरक्षा निकाय सहित स्थानिय तह र जिल्लाबाट तथा स्थानीय तहहरूबाट उच्च सुरक्षा सर्तकता तथा स्वास्थ्यकर्मीको टोली खटाई शुरुमै रोगहरू नियन्त्रण गरी महामारी फैलन नदिने उपायहरू अपनाइने छ । दाङमा २०७८ बैषाख १ गतेको दिनसम्म यो रोगबाट जनामा सक्रमण देखिएको र ... जना निको भएर घर फर्किसकेको अवस्था छ । यो क्रम दिन प्रतिदिन बढदै गैरहेको परिवेशमा बाढी जस्तै कोरोना भाइरस (कोभिड १९) लाई जिल्लामा एक विपद्को रूपमा लिई पूर्वतयारी भैरहेको छ । यसरी विश्वब्यापी रूपमा फैलीरहेको कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) लाई उपयुक्त समयमा समन्वयात्मक ढंगबाट पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य न्युनीकरण कार्य अगाडी बढीरहेको छ । सोहि बमोजिम जिल्लामा कोरोना भाइरस (कोभिड १९) को पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य अर्न्तगत कोरोना सक्रमित सम्भावित व्यक्तिलाई राख्न स्थापना गरिएका आइसोलेसन विवरण तपशिल अनुसार रहेको छ ।

क्र. स.	स्थानिय तह/अन्य	अस्पतालको नाम	बेड संख्या	सक्रमित संख्या	निको भएको संख्या	सक्रिय सक्रमित	मृत्यु
१	घोराही उपमहानगरपालिका	राप्ती स्वास्थ्य बिशान प्रतिष्ठान	४०	१५३	१०२	५	४६
		मितेरी हस्पिटल	२०	१८	१८	०	०
२	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	कोरोना बिशेष अस्पताल गेलभुण्ड	७०	२५२	१५४	१४	८४
		मेट्रो हस्पिटल	२५	७०	५६	५	१
३	लमही नगरपालिका	रातोडाडा आइसोलेसन	२५	६७	५७	८	८
४	गढवा गाउँपालिका	गढवा आइसोलेसन	२०	११	११	०	०
५	राप्ती गाउँपालिका	सिसहनिया स्वास्थ्य चौकी	२५	४७	३९	६	२
६	बवइ गाउँपालिका	बवइ आइसोलेसन	१९	१४	१३	०	१
७	शान्तिनगर	शान्तिनगर आइसोलेसन	११	२३	२२	०	१

८	बंगलाचुली गाउँपालिका	बंगलाचुली आइसोलेशन	२०	८	८	०	०
९	दंगिशरण गाउँपालिका	दंगिशरण आइसोलेशन	१०	५३	४९	३	१

यो रोगको रोकथाम तथा पूर्वतयारी र प्रतिकार्यका लागि तत निकायहरूबाट प्रयास भैरहेको छ भने विभिन्न गैरसरकारी संघसंस्थाहरूले पनि आ-आफ्नो तह र तप्काबाट सहयोग भैरहेको अवस्थामा अवस्था छ । यस जिल्लामा पनि यसको संक्रमण दिनानुदिन बढ्दै गइरहेको परिपेक्षमा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र विभिन्न क्षेत्रगत निकायहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रगत योजनामा समावेश गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य गर्ने प्रयास गरिएको छ ।

जिल्ला कोभिड संकट व्यवस्थापन समिति (District Covid Crisis Management Committee)

सल्लाहकार

क्र.स.	नामथर	निकाय	पद	सम्पर्क न.
१	राम बहादुर कुरुम्वाङ्ग	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय	अध्यक्ष	९८५७८०७७७७
२	सावित्रा थापा	जिल्ला समन्वय समिति	सदस्य	९८५७८८८२२२
३	रबिन्द्र महर्जन	रणसिंह दल	सदस्य	९८५११६३२७७
४	सुरेश प्रसाद काफ्ले	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	सदस्य	९८५७८०५५५५
५	टोप बहादुर खनाल	शसस्त्र प्रहरी बल	सदस्य	९८५१२७२११९
६	अर्जुन भण्डारी	राष्ट्रिय अनुसन्धान कार्यालय	सदस्य	९८५७८६००४३
७	दोर्ण वली	कोरोना विशेष अस्पताल बेलभुण्डी	सदस्य	९८४७८८५७८६
८	डा. बिनोद सिंह	राप्ति प्रादेशिक अस्पताल	सदस्य	९८४८०२०३४८
९	भङ्कार भुषाल	राप्ति स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान	सदस्य	९८५७८४९०००
१०	अंगत बहादुर शाही	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	सदस्य	९८५७८३४८२१
११	चिरञ्जिवी राना	जिल्ला प्रसाशन कार्यालय	सदस्य	९८५७८५७७७७
१२	बिश्व प्रकाश अर्याल	जिल्ला आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र	सदस्य	९८४९११२९२१
सल्लाहकार				
१	जितेन्द्रमान नेपाली	प्रमुख जिल्ला समन्वय समिति		९८५७८८८३३३

कोरोना भाइरस (कोभिड १९) रोकथाम तथा नियन्त्रणका पूर्वतयारी प्रयासहरू :

- विभिन्न समितिहरू गठन गरी आवश्यकानुसार निर्माण र कार्यान्वयन गरिएको ।
- सबै स्थानीय तहहरूमा कोभिड १९ को रोकथाम तथा नियन्त्रण गर्नको लागि जिल्लाका सबै एफ.एम. रेडियोहरूबाट कोभिड १९ सम्बन्धि जनचेतनामूलक रेडियो सन्देश प्रसारण गरिएको ।
- कोभिड १९ संक्रमण रोकथाम, नियन्त्रण र उपचार व्यवस्थासँग सम्बन्धित निर्णयहरू जस्तै: लकडाउनसँग सम्बन्धित निर्णय, उच्च जोखियुक्त क्षेत्र सिल गर्ने निर्णय, सामाजिक दुरी कायम गर्ने सम्बन्धि निर्णय, आइसोलेशन बेड सख्या बृद्धि निर्णय, आइसोलेसन वार्डको स्थापना निर्णय, शव ब्यवस्थापन निर्णय र उपचारसँग सम्बन्धित निर्णय तथा अकिजन सिलिण्डर ब्यवस्थापन गरी कार्यान्वयन गर्ने र निरन्तरता दिने ।
- स्वास्थ्य, सुरक्षा एम्बुलेन्स चालक तथा शव बहान चालकहरूलाई सुरक्षा सामग्रीहरू बितरण तथा प्रयोगबारे जानकारी ।
- भारत तथा अन्य स्थानबाट फर्केका नागरिकहरूलाई तत्काल समुदायमा घुलामिल नहुन दिने गरी सम्बन्धित स्थानीय तहहरूमा निर्माण गरिएका आइसोलेशनमा राखी परीक्षण गर्ने गरेको र सो कार्यलाई निरन्तरता दिदै आइरहेको ।
- जिल्लाको धार्मिक सम्बेदनशीलतालाई मध्यनजर गरी धार्मिक सद्भाव कायम राख्दै कोभिड १९ रोकथाम र नियन्त्रणमा मस्जिद तथा मदरसाहरूसँग समेत समन्वय गरिएको ।
- यस जिल्लामा कार्यरत नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको सहयोगमा विभिन्न क्वारेन्टिनमा (टेन्ट, त्रिपाल, कम्बल, बाल्टिन, सावुन, भोला, कपडा, महिनावारी स्वच्छता सामाग्री भोला, हात धुने पानीटंकी) विभिन्न गैरसरकारी निकाय लगायतको समन्वय र सहयोगमा आइसोलेशन व्यवस्थापन, खानेपानी तथा सरसफाइ सम्बन्धी कार्य भैरहेको,
- कोभिड १९ संक्रमित व्यक्तिहरूको स्वास्थ्य उपचार तथा अन्य व्यवस्थापनका लागि तत्कालै स्थानीय तह, सुरक्षा निकायहरूसँग

समन्वय गरी आइसोलेशन केन्द्रमा आवश्यकतानुसार व्यवस्थापनका लागि समन्वय गरिएको ।

- कोभिड १९ का सक्रमितहरू बढ्दैन नदिनको लागि समुदायमा तथा टोल टोलमा कोभिड १९ बाट सुरक्षित हुने उपायहरूको बारेमा ब्यानर, पम्प्लेट तथा माइकिङ्गबाट प्रचार प्रसार गरिएको ।
- जिल्लाका सिमा नाका तथा विभिन्न स्थानमा हेल्थ डेस्क स्थापना गरी जिल्लामा आउने मानिसहरूको लगत संकलन र स्वास्थ्य परिक्षण गरी सम्बन्धित पालिकामा पठाइएको ।
- सिमा नाकाबाट मानिसहरूको आवतजावतलाई न्युनिकरण गर्नको लागि थप सुरक्षा परीचालन गरिएको ।

समर्पणमा मनसुन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना र विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा सबै विषयगत क्षेत्रको नेतृत्व तथा सह-नेतृत्व गर्ने सरकारी तथा गैरसरकारी निकायहरूले आ-आफ्नो विषयगत क्षेत्रको पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यसँग सम्बन्धि कार्य गर्दा कोरोना भाइरस (कोभिड-१९) बाट हुनसक्ने जोखिम तथा त्यसको महामारीलाई मध्यनजर गरी हरेक गतिविधिहरूलाई Cross Cutting Issuesका रूपमा लिई कार्य गर्नुपर्ने छ ।

कोभिड १९ प्रतिकार्य योजना

क्र.स.	क्रियाकलाप	जिम्मेवारी	सहयोगी निकाय	समय
१	उपमहानगरपालिका, नगरपालिका तथा गाउँपालिका भित्र कोभिड १९ बाट सुरक्षित हुने उपायहरू बारेमा बिस्तृत जनचेतनामूलक कार्य गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू तथा रेडक्रस	नियमित
२	सवै स्थानीय तहहरूले समुदायमा कोभिड १९ बाट सुरक्षित हुन जनचेतनामा बृद्धि गर्न स्थानीय एफ.एम.रेडियोहरूबाट मगर, थारु तथा स्थानीय भाषामा जिंगल बजाउने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, स्थानीय एफ.एमहरू तथा स्थानीय संघसंस्थाहरू	नियमित
३	समुदायका मानिसहरूलाई नियमित हात धुने र नियमित माक्सको प्रयोग गर्ने बारेमा जनचेतनामा बृद्धि गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू, रेडक्रस तथा सरोकारवाला निकायहरू	नियमित
४	स्वास्थ्य तथा सरसफाइको बारेमा समुदायमा जनचेतना दिने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू तथा रेडक्रस	नियमित
५	देशको विभिन्न जिल्ला, भारत तथा अन्य तेस्रो मुलुकबाट यस जिल्लाभित्र आउने नागरिकहरूको बिवरण संकलन गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	वडा कार्यालय,क्लब	आवश्यकता अनुसार
६	आइसोलेशन वार्डको निर्माण तथा व्यवस्थापन गर्ने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, विभिन्न सरोकारवाला निकाय संघ संस्थाहरू	आवश्यकता अनुसार
७	PCR जाँचलाई बढाउन Kit खरिद गर्ने	गाउँपालिका प्रमुख स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सरोकारवाला निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
८	२ मिटरको सामाजिक दुरीको व्यवस्था मिलाउने ।	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू, सरोकारवाला निकाय तथा रेडक्रस	नियमित
९	स्थानीयस्तरमा भएका बजारहरूको निश्चित समय भित्र मात्र खुल्ने व्यवस्था मिलाउने ।	जिल्ला कोरोना संकट व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, उद्योग बाणिज्य संघ, चेम्बर अफ कमर्श, सुरक्षा निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
१०	एम्बुलेन्स चालकहरूलाई सुरक्षाका सामग्रीहरूको बारेमा जानकारी सहित बितरण गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू	आवश्यकता अनुसार
११	शव व्यवस्थानको बारेमा तालिमको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय विपद् व्यवस्थापन समिति	स्वास्थ्य शाखा, सुरक्षा निकायहरू	आवश्यकता अनुसार

ट) दाङ जिल्लामा जोखिममा रहेको जनसंख्या (बिपद्को समयमा ख्याल गरिनुपर्ने वर्ग)

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१.	एकबर्ष मुनीको जनसंख्या	१२९२७	
२.	५ बर्ष मुनीको जनसंख्या	५३४७४	
३.	एकल महिला	११४५८	
४.	जेष्ठ नागरिक ६० माथिको	५१४५३	
५.	अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरु	१२८८१	२.३३ प्रतिशत
६.	१०-१९ उमेरका किशोरीहरु	७३९९८	
७.	प्रजनन उमेरका महिला	१५७०८१	
	जम्मा जनसंख्या	३८०८५६	

श्रोत : के.त.बि. २०६८ र दाङ जिल्लाको नपा/गापा प्रोफाइल २०७४

३.५. जिल्लाको निकायगत श्रोत साधनको आँकलन (Stakeholders Stocks Mapping)

जिल्लामा बिपद् पर्दा प्रयोगमा आउनसक्ने श्रोतलाई निकायगत हिसावले आँकलनको प्रयास गरिएको छ । जसलाई तलको तालिकामा दिइएको छ ।

क्र.सं.	कार्यालय / संस्था	सामग्रीको विवरण (खाद्य, गैर खाद्य)	परिमाण	उपलब्ध स्थान	प्राप्त गर्न लाग्ने समय
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	राहत वितरणका लागि नगद	१० लाख चालु बर्ष	नेबैलि	तत्काल, नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड अनुरूप
२.	जिल्ला समन्वय समिति	समन्वय		जनशक्ति	स्थानीयतहसँगको समन्वयमा तत्काल प्रतिकार्य गर्न सकिने
३.	स्थानीय तह	बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि सबै कार्य	आपतकालीन राहत कोष	स्थानिय तहहरु	तत्कालै प्राप्त गर्न सकिने
४.	कृषि ज्ञान केन्द्र	बिउ बिजन तथा बिषादी		सबै स्थानीय तहको ईकाईमा	तत्काल, जि.कृ.वि.का.को स्वीकृत मापदण्ड अनुरूप
५.	डिभिजन वन कार्यालय	काठ उपलब्ध गराउन सकिने	आवश्यकता अनुसार	जिल्ला/ ई.ब.का. मा	तत्काल जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको आवश्यकता अनुसार
६.	स्वास्थ्य कार्यालय	दक्ष जनशक्ति RRT, औषधी	RRT Team १५ देखि २० जना	स्वाका, स्युजा, श्रीगाउँ, मानपुर र लमही	तत्काल आवश्यकता अनुसार ११ वटा निजी अस्पतालहरुको समन्वयमा
७.	नेपाली सेना रणसिंह दल गण	दक्ष जनशक्ति	१८० जना	घोराही तुलसीपुर लमही	तत्काल
८.	सशस्त्र प्रहरी वल	दक्ष जनशक्ति	३५ जना भन्दा बढी	भालुबाड, लमही,	तत्काल
९.	नेपाल प्रहरी जिल्ला प्रहरी कार्यालय	दक्ष जनशक्ति	५२५ जना	जिल्लाभर	तत्काल, सामान्य घरेलु औजार
१०.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	गैर खाद्य सामग्री एम्बुलेन्स प्राथमिक उपचार बक्स खोज तथा उद्धार सामग्री	१०० सेट २ वटा ४ वटा १ सेट	ने.रे.स. दाङ	तत्काल
११.	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई	शैक्षिक सूचना संकलन जनशक्ति		सबै स्थानीय तहमा	स्थानीय तहमा रहेको शाखामा समन्वय गरी आवश्यकता अनुसार
१२.	राजनैतिक दल		स्वयंसेवक	सबै स्थानीय तहमा	आवश्यकता अनुसार कार्यकर्ता परिचालन

१३.	यान्त्रिक कार्यालय	डोजर लोडर पानी ट्याडकर	१ १ १	यान्त्रिक कार्यालय	मध्यपश्चिम तथा क्षेत्रीय डिभिजन कार्यालयको स्वीकृतिमा
१४.	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान	एम्बुलेन्स, आकस्मिक सेवा	१ वटा २४ सैं घण्टा	घोराही	तत्काल आवश्यकता अनुसार
१५.	प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	एम्बुलेन्स, आकस्मिक सेवा	१ वटा २४ सैं घण्टा	तुलसीपुर	तत्काल आवश्यकता अनुसार
१६.	यातायात व्यवसायी समितिहरु	यातायात तथा ढुवानीका साधन	आवश्यक पर्ने जति	दाडका सबैजसो स्थानमा	भाडामा तत्काल आवश्यकता अनुसार
१७.	बेस नेपाल	जनशक्ति	स्वयंसेवक तथा केही	बैंक, समुदाय	आवश्यकता अनुसार
१८.	अपांग मानवअधिकार सरोकार मञ्च	अपाङ्गताका लागि औजारहरु	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकता अनुसार
१९.	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र		स्वयंसेवक	समुदायमा	बिपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने
२०.	सीसा नेपाल	तत्काल राहत सहयोग गर्न सकिने	जनशक्ति	समुदायमा	बिपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने
२१.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	केही नगद आकस्मिक कोष शैक्षिक सामग्री	जनशक्ति	समुदायमा	बिपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने
२२.	ओरेक नेपाल	मनोसामाजिक परामर्श, संरक्षण क्षेत्रलाई सहयोग	स्वयंसेवक	समुदायमा	आवश्यकता अनुसार
२३.	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	आकस्मिक कोष शैक्षिक सामग्री	स्वयंसेवक	बैंक, समुदाय	आवश्यकता अनुसार
२४.	चेम्बर अफ कमर्श	तत्काल सुख्खा खानेकुरा तथा खाद्यान्न सामग्री	आवश्यकतानुसार	दाडका सबैजसो स्थानमा	आवश्यकता अनुसार
२५.	उद्योग बाणिज्य संघ	तत्काल सुख्खा खानेकुरा तथा खाद्यान्न सामग्री	आवश्यकतानुसार	दाडका सबैजसो स्थानमा	आवश्यकता अनुसार
२६.	तयार नेपाल	तत्काल राहत सहयोग गर्न सकिने	जनशक्ति	समुदायमा	बिपद्को बेला सहयोग गर्न सकिने

श्रोत: निकायगत कार्यालय दाड २०७५

३.५.१ जिल्लामा उपलब्ध खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरू (Heavy Equipments) :-

क्र.सं.	विवरण	उपलब्ध साधन मात्रा	उपलब्ध हुने निकाय
१.	दमकल	४ वटा	घोराही र तुलसीपुर उमनपा, लमही नगरपालिका र गढवा गाउँपालिका
२.	भ्याकुलोडर	१०५ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने । नेपाल ह्याबी ईक्युपमेन्ट व्यवसायी संघ दाड ।
३.	स्काइभेटर	२९ वटा	निजी भाडामा लिन सकिने । नेपाल ह्याबी ईक्युपमेन्ट व्यवसायी संघ दाड ।
४.	भ्याकु लोडर	२	१ यान्त्रिक कार्यालय । - लमही तथा तुलसीपुर क्षेत्रमा तथा १ घोराही उमनपा कार्यालयमा रहेको ।
५.	स्काभेटर	३ वटा	घोराही उमनपा, लमही नपा तथा राप्ती गापामा रहेको
६.	ग्रेडर	१ वटा	घोराही उमनपामा रहेको
७.	जेसीवी	७ वटा	घोराही उपनपा, राजपुर, दगिशरण तथा बवइ गापामा रहेको ।
८.	लोडर	२ वटा	राप्ती तथा बवइ गाउँपालिकामा रहेको ।
९.	बुल्डोजर	नभएको	मध्यपश्चिम क्षेत्रीय सडक निर्देशनालय नेपालगञ्जबाट मगाउनुपर्ने अवस्था ।
१०.	क्रेन	नभएको	मध्यपश्चिम क्षेत्रीय सडक निर्देशनालय नेपालगञ्जबाट मगाउनु पर्ने अवस्था ।

११.	सब बाहन	१ वटा	लमही अस्पताल, लमही
१२.	डुङ्गा	१२ वटा	सिसहनियाँ, गोर्डाईहा, गंगापरस्पुर, बेला राजपुर, सतवरिया ।
१३.	रवर बोट सेट	५ वटा	सप्रवल भालुवांग, रणसिहदल लमही, गढवा गाउँपालिका, घोराही उमनपा, नेरेसो उरहरी,
१४.	यातायात साधन बस, ट्रक, गाडी	प्रसस्त	यातायात समितिहरूसँग समन्वयमा भाडामा लिएर चलाउन सकिने ।
१५.	पानी ट्याय	१५ वटा	खापाउ संस्था घोराही उमनपा र अन्य निजी रुपमा संचालन भएकाबाट भाडामा लिन सकिने ।
१६.	ईन्धन पम्पहरु	४५ वटा	२० हजारदेखि १ लाख लिटरसम्मका निजी पेट्रोल तथा डिजेल पम्पहरु
१७.	चेनपुल्ली	१ वटा	भुमिगत जल परियोजना लमही ।
१८.	टुचिन	१ वटा	नेपाली सेना ।
१९.	एम्बुलेन्स सेवा	७२ वटा	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, निजी अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी लगायत निजी र नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको समेत ।

३.५.२ सुरक्षा निकायहरूसँग भएका खोज तथा उद्धारका सामग्रीहरु (Search and Rescue Materials):

क्र.स.	सामग्रीहरुको नाम	इकाई	उपलब्ध परिमाण			
			नेपाली सेना	नेपाल प्रहरी	सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल	जम्मा
१	लाईफ ज्याकेट	गोटा	३०	१६२	९६	२८८
२	स्ट्रेचर	गोटा	४	२१	८	३३
३	चापेलिड रोप	रोल	१	०	०	१
४	गल	गोटा	४	०	०	४
५	प्राथमिक उपचार वाकस	सेट	२	१	११	१४
६	क्याराबिना हुक	गोटा	४	०	२	६
७	स्वाटर	गोटा	२२	०	१०	३२
८	साबेल	थान	६	६३	१८	८७
९	स्याक	थान	८	०	०	८
१०	स्याक हो	थान	११	०	०	११
११	एक्स हो	थान	२	०	५	७
१२	जम्बसुट	थान	१४	०	१४	२८
१३	ग्लोब्स	जोर	३०	०	१	३१
१४	रवर बुट	जोर	०	६	०	६
१५	टर्च लाईट	थान	१६	७	४०	६३
१६	सक्स	जोर	८	०	०	८
१७	वाटर बोटल	थान	१४	०	१७	३१
१८	फेस माक्स	थान	१०	०	०	१०
१९	ब्याग प्याक	सेट	९	०	०	९
२०	पिक	थान	२३	२१	१२	५६
२१	रवर टयुव	गोटा	१७	१०	०	२७
२२	घन	गोटा	३	२	४	९
२३	छिनो	गोटा	६	०	०	६
२४	बोल्डकटर	गोटा	०	०	३	३
२५	क्रो वार	थान	०	०	३	३

२६	रेक	थान	०	०	१२	१२
२७	रेक हो	थान	०	०	१०	१०
२८	छालाको बुट	जोर	९	०	१०	१९
२९	हेलमेट	थान	१४	२४	६२	१००
३०	डोरी	मि.	२२००	१५३५	९२५	४६६०
३१	फायर स्ट्युईङ्गगुईसर	थान	२	०	५	७
३२	रवर मेट्रेक्स	थान	०	०	९	९
३३	मेघाफोन	थान	३	१२	२	१७
३४	बाल्टी	थान	०	१८	०	१८
३५	स्क्रैवागटन काराबिनर्स हेवी	थान	०	०	२	२
३६	फायर अफ काराबिनर्स	थान	२	०	०	२
३७	स्टाटिक रोप	रोल	०	०	२	२
३८	रेस्क्यु हेलर	थान	०	०	२	२
३९	आइरन पिकेट	थान	०	०	१	१
४०	तारपोलीन	थान	०	४	४	८
४१	वारिष्ट ब्याग	थान	०	०	३	३
४२	रेस्क्यु भेष्ट	थान	०	०	६	६
४३	रवरबोट पम्प	थान	०	०	१	१
४४	जिवन रक्षा कवज	थान	०	०	२	२
४५	ग्राउण्ड सिट	थान	०	१०	०	१०
४६	पन्जा	जोर	०	०	१००	१००
४७	टियुव	थान	०	०	४	४
४८	पानी बुट	जोर	०	०	१०३	१०३
४९	मेटल बकेट	थान	०	०	३	३
५०	क्लाम्बिङ्ग रोप	रोल	०	०	२	२
५१	क्याराबिना लक	थान	०	०	५	५
५२	आल्मुनियम ल्याडर	थान	०	०	३	३
५३	श्रो ब्याग	थान	०	७	७	१४
५४	सिट हार्नेस	थान	०	३	३	६
५५	फायर बल	थान	१	०	३	४
५६	रावर बोट	थान	०	१	१	२
५७	प्याडल	थान	०	७	६	१३
५८	सिन टेप	थान	०	०	१	१
५९	वाटस प्रुप ज्याकेट	थान	१६	०	०	१६
६०	डिस्प्ले बोर्ड	थान	१	०	०	१
६१	डोरी भ-याङ्ग	थान	०	१	०	१
६२	फरुवा	थान	०	२५	०	२५
६३	सेप्टि बेल्ट	थान	०	३	०	३

जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रमा रहेका सामाग्रीहरू

क्र.स.	सामाग्रीको नाम	एकाइ	परिमाण	सामाग्रीको अवस्था	कैफियत
१	क्लाइम्बिङ्ग रोप	मिटर	१००	प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२	मेगा फोन	थान	१	प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
३	सर्च लाइट	थान	४	प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४	हाते काठ काटने मेशिन	थान	१	१ सेटको फिगिस टुल्स नभएको र चेन पनि नभएको	DEOC कन्टेनरमा
५	फायर स्टिङ्ग्युसर ६ केजी	थान	८	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
६	फायर स्टिङ्ग्युसर ४ केजी	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
७	रेस्क्यु ग्लोब्स	जोडी	११	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
८	बोल्ट कटर	थान	२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
९	थ्रो ब्याग	थान	६	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१०	क्याराबिना	थान	७	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
११	रेस्क्यु हेल्मेट	थान	२२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१२	रेस्क्यु हम्बर	थान	७	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१३	लाइफ ज्याकेट	थान	२६	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१४	रेनकोट	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१५	आइरन बकेट	थान	२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१६	रवर टियुब	थान	१	प्रयोग गर्न नसकिने	DEOC कन्टेनरमा
१७	फेल्डिङ्ग टेवल कुर्च सहित	थान	१	प्रयोग गर्न नसकिने	DEOC कन्टेनरमा
१८	क्रोबार	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
१९	पिक	थान	४	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२०	सावेल	थान	८	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२१	आइरन पिकेट	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२२	ल्याडर	थान	२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२३	स्ट्रेचर	थान	६	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२४	डिस्पेनसरी टेन्ट	थान	२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२५	छाता	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२६	गल	थान	१५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२७	सिट हार्नेस	थान	५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
२८	ब्याट्री	थान	३	DEOC मा भएका रेडियो सेट तथा कम्प्युटरमा प्रयोग भएको	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
२९	इन्भटर	थान	२	DEOC मा भएका रेडियो सेट तथा कम्प्युटरमा प्रयोग भएका	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३०	प्रिन्टर स्क्यान सहित	थान	१	Brother DCP-1510/triple one/ Usable	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३१	ल्यापटप	थान	१	Lenovo i7/ G8/ Usable	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३२	डेस्कटप कम्प्युटर	थान	१	Dell with CPU Mouse, Keyboard	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३३	अफिस च्याक	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३४	अफिस टेवल	थान	२	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा प्रयोग भएको
३५	कम्प्युटर टेवल	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा
३६	VHF Base Set	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा
३७	VHF Hand Set	थान	५	1-DEOC, 1-NRCS, 1-DPO, 1-APF, 1-NA	DEOC कार्यालयमा
३८	HF Base Set	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा

३९	अफिस चियर	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कार्यालयमा
४०	डिस्प्ले बोर्ड	थान	१	SENSEI 55" Usable	DEOC कार्यालयमा
४१	स्टिल कपबोर्ड	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४२	अफिस टेवल	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४३	बिद्युतीय साइरन	थान	१५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४४	हाते साइरन	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४५	प्राथमिक उपचार बाकस	थान	१०	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने प्राथमिक उपचार	DEOC कन्टेनरमा
४६	सिन टेप	थान	७	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४७	फयर बल	थान	८	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४८	बनचरो	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
४९	हेमबर	थान	५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५०	घन ५ के.जी.	थान	५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५१	फरुवा	थान	३	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५२	खुर्पा	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५३	पिलास रेन्च	थान	५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५४	स्कुडूभिर्स	थान	४	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५५	हेक्सा फ्रेम	थान	४	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५६	हेक्सा ब्लेड	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५७	हेज कटर	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५८	टुल बक्स	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
५९	पारदीर्सी ज्याकेट	थान	१५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
६०	वायर कटर	थान	१	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
६१	आरी	थान	४	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
६२	हेडलाइट	थान	७	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा
६३	गमबुट	थान	१५	राम्रो प्रयोग गर्न सकिने	DEOC कन्टेनरमा

१३. स्थानीय तहमा उपलब्ध पूर्व सुचना, खोज तथा उद्धार सामग्रीहरूको बिबरण

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	सामग्रीहरूको नाम	इकाई	उपलब्ध परिमाण	सामग्री भण्डारण स्थान
१	लमही नगरपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	२१	लमही नगरपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	८	
		साइरन	थान	८	
२	राप्ती गाउँपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	३०	राप्ती गाउँपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	८	
		साइरन	थान	८	
३	शान्तिनगर गाउँपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	५	शान्तिनगर गाउँपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	२	
		साइरन	थान	२	
४	दमिगशरण गाउँपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	९	दमिगशरण गाउँपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	६	
		साइरन	थान	६	
५	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	८	तुलसीपुर उपमहानगरपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	४	
		साइरन	थान	४	
		रेस्क्यु भेस्ट	पिस	६	

		सेफ्टी हेल्मेट	वटा	६	
		मास्क	वटा	६	
		रेनकोट	वटा	६	
		वर्किङ ग्लोब्स	सेट	६	
		हेड ल्याम्प	पिस	६	
		रबर ट्यूब	पिस	६	
		फुट पम्प	पिस	१	
		सेफ्टी बूट	जोर	६	
		लाइफ ज्याकेट	वटा	२०	
		ब्लाडकेट	वटा	६	
		स्ट्रेचर	वटा	६	
		त्रिपाल	वटा	२०	
		रबर म्याटेस	पिस	२०	
		फायर स्टिङ्गुइशर	वटा	२	
६	बवइ गाउँपालिका	लाईफ ज्याकेट	थान	१२	बवइ गाउँपालिकाको कार्यालयमा
		माइक	थान	४	
		साइरन	थान	८	
		स्ट्रेचर	थान	३	
७	घोराही उपमहानगरपालिका	सेप्टि रिङ्ग	थान	२०	घोराही उपमहानगरपालिकाको कार्यालयमा
		काठ काटने मेशिन	थान	१	
		रोटरी ड्रिल मेशिन	थान	१	
		स्ट्रेचर	थान	५	
		सेप्टि ग्लोब्स	थान	१०	
		टिन कटर	थान	१	
		बोल्ड कटर	थान	२	
		फायर बूट	थान	५	
		प्राथमिक उपचार बाक्स	थान	५	
		क्लाइम्बिङ रोप	थान	२०	
		फायर बल	थान	५	
		सेप्टि बेल्ट	थान	५	
		सेप्टि ग्लोब्स	थान	१०	
		फायर सुइट	थान	५	
	घोराही उपमहानगरपालिका	मेगा फोन	थान	२	घोराही उपमहानगरपालिकाको कार्यालयमा
		बेल्चा	थान	५	
		इयर प्लग	थान	१०	
		फाइर मास्क	थान	५	
		लाइफ ज्याकेट	थान	५	
		लाइफ बोइङ्ग रिङ्ग	थान	५	
		टेन्ट	थान	२	
		सेप्टि हेल्मेट	थान	५	
		सर्चिङ्ग लाइट	थान	२	
		फोल्डिङ ल्याडर	थान	१	
		तारपालेलिन टेन्ट	थान	५	
		-याफ्ट बोट	थान	१	
		फायर स्टिङ्गुइसर	थान	१२	

८	गढवा गाउँपालिका	हेल्मेट	थान	१५६	गढवा गाउँपालिकाको वडा अर्न्तगत समुदायहरूमा
		गमबुट	जोर	१५६	
		मास्क	थान	१५६	
		पन्जा	जोर	१५६	
		सिठी	थान	१५६	
		बाल्टिन	थान	१५६	
		हेडलाइट	थान	१५६	
		हेन्डमाइक	थान	१५६	
		ब्याग तुलो	थान	२६	
		ब्याग सानो	थान	२६	
		हाप ज्याकेट	थान	७८	
		स्प्रे टंकी	थान	१५६	
		घन	थान	२६	
		चापटर	थान	२६	
		गैटी	थान	५२	
		बेल्चा	थान	५२	
		ग्ल	थान	५२	
		गाइखुरे	थान	५२	
		हेक्साब्लेड	थान	५२	
		डोरी	थान	२६	
		लाइफ ज्याकेट	थान	१०६	
रेनकोट	थान	१५६			
टिनको बाकस	थान	२६			
स्ट्रेचर	थान	५२			
९	राजपुर गाउँपालिका	हेल्मेट	थान	१२०	राजपुर गाउँपालिकाको वडा अर्न्तगत समुदायहरूमा
		गमबुट	जोर	१२०	
		मास्क	थान	१२०	
		पन्जा	जोर	१२०	
		सिठी	थान	१२०	
		बाल्टिन	थान	१२०	
		हेडलाइट	थान	१२०	
		हेन्डमाइक	थान	२०	
		ब्याग तुलो	थान	२०	
		ब्याग सानो	थान	६०	
		हाप ज्याकेट	थान	१२०	
		स्प्रे टंकी	थान	२०	
		घन	थान	२०	
		चापटर	थान	२०	
		गैटी	थान	४०	
		बेल्चा	थान	४०	
		ग्ल	थान	४०	
		गाइखुरे	थान	४०	
		हेक्साब्लेड	थान	४०	
		डोरी	मिटर	२०	
		लाइफ ज्याकेट	थान	८०	
रेनकोट	थान	१२०			
टिनको बाकस	थान	२०			
स्ट्रेचर	थान	४०			

३.५.२. निकाय पहिचान:

क. विपद्मा निकायगत पहिचान (कसले के गर्ने ?)

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
जिल्ला प्रशासनकार्यालय	,खोज तथा उद्धार , समन्वय र परिचालन	प्रजिअ: राम बहादुर कुरुम्बाङ्ग	०८२-५६०१३३ ९८५७८०७७७७
स्थानीय तह	बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका सबै कार्य	स्थानीय पालिका प्रमुखहरु	अनुसुची १ मा समावेश गरिएको छ
नेपाली सेना श्री रणसिंह दल गण	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अबस्थामा बस्ने	प्रसे. रबिन्द्र महर्जन	९८५११६३२७७
नेपाल प्रहरी, जिल्ला प्रहरी कार्यालय	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा बस्ने र प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा गर्ने	प्रउ.सुरेश प्रसाद काफ्ले	०८२-५६०१९९
शसस्त्र प्रहरी बल नेपाल २ ९ नं. गण हे.क्वा. दाङ	जुनसुकै बेला खोज तथा उद्धारका लागि तयारी अवस्थामा बस्ने	सप्रउ: टोप बहादुर खनाल	४१५१३५/ ४१५१३६
जिसस	समन्वय तथा श्रोत व्यवस्थापन	स्थानीय समन्वय अधिकारी	५६००३८
जिल्ला शिक्षा बिकास तथा समन्वय ईकाई	स्थानीय तहमा रहेको ईकाईसँगको समन्वयमा आपत्कालीन शिक्षा	प्रमुख : देवमणि चौधरी	५६००१०
कृषि ज्ञान केन्द्र	खाद्य तथा कृषि	प्रमुख : बुद्धिराज घिमिरे	५६०१३०
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई	डिई: गुर्णनिधि पोखरेल	५६००२६
नेपाल रेडक्रस सोसाईटी,	स्वयंसेवक तथा गैरखाद्य सामग्री व्यवस्थापन	सभापति: नारायण आचार्य थम्पन चौधरी	०८२५२००२२ ९८४७८२२१४३
स्वास्थ्य कार्यालय,	आपत्तीन स्वास्थ्य तथा पोषण सेवा	कार्यालय प्रमुख	५६०००५
डिभिजन वन कार्यालय	आपत्कालीन आश्रयस्थलका लागि काठको ब्यवस्थापन	प्रमुख दिपक ज्ञवाली	५६००१४
सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	आपत्कालीन आश्रयस्थल निर्माण तथा ब्यवस्थापन	डिई : महेश बहादुर सिङ	५६००२७
सडक डिभिजन कार्यालय	सडक सुचारु राख्ने	डिई : निरज शाक्य	५६०२०३
पुर्वाधार विकास कार्यालय	अस्थायी आवासका लागि सहयोग	प्रमुख: बासुदेश भण्डारी	५६००३८
जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	आपत्कालिन सञ्चार	बिश्व प्रकाश अर्याल सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	९८४९११२९२१, ०८२५६३५४०
पत्रकार महासंघ	सूचना संप्रेषण	अध्यक्ष : दुर्गालाल के.सी	५६१०९७
उद्योग बाणिज्य संघहरु	खाद्यान्न संकलन तथा बितरणमा सबै उद्योग बाणिज्य संघसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	अध्यक्ष : टंक सिंह बुढाथोकी घोराही अध्यक्ष :रमेश प्रसाद चालिसे	०८२५६००६३, ९८५७८३००५७ ९८५७८२१९००
चेम्बर अफ कमर्श	खाद्यान्न संकलन तथा बितरणमा सबै उद्योग बाणिज्य संघसँग समन्वय तथा सहजीकरण गर्ने	अध्यक्ष : श्रीधर महारा घोराही अध्यक्ष : टोप बहादुर घर्ति	९८५७८३०९१७ ९८५७८२०२७२

३.६ आवश्यकताको लेखाजोखा तथा खाडल पहिचान :

आवश्यकताको लेखाजोखा र खाडल पहिचानको सन्दर्भमा पनि क्षेत्रगत रूपमा नै जिल्लामा भएका श्रोतहरुको अवस्था आँकलन गर्ने, त्यसमा थप आवश्यक के हो भन्ने पत्ता लगाउने र बिगतका विपद् सम्बोधनका सन्दर्भमा देखिएका खाडलहरु समस्याहरु पहिचान गरी त्यसलाई आगामी विपद्को अवस्थामा सम्बोधन गर्न सकिने गरी तयारी अवस्थामा रहने गरी प्रतिकार्य योजना बनाउने काम भएको छ । .

- सबै स्थानीय तहले बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा व्यवस्थापन ऐन २०७४(संशोधन २०७५, राष्ट्रिय बिपद् जोखिम न्यूनीकरण निती २०७५, बिपद् जोखिम तथा ब्यवस्थापन रणनीति २०७५ लाई आत्मसाथ गरी सबै तहले तोकिएको जिम्मेवारी अनुसार कार्य गर्नुपर्ने छ ।
- सबै स्थानीय तहहरुले प्रयाप्त मात्रामा खोज तथा उद्धारका सामाग्रीहरुको भण्डारण गर्नुपर्ने देखिन्छ ।

- सबै स्थानीयतहले बिपद् जोखिमको पहिचान गरी पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने ।
- सबै स्थानीय तहले बिपद् प्रभावितहरूलाई तत्काल अस्थायी आवासका लागि बिपद् पूर्व नै खुल्ला तथा सुरक्षित स्थानको पहिचान गर्नुपर्ने ।
- स्थानीय तहले बिपद् ब्यवस्थापनका लागि क्षमता अभिवृद्धिका गतिविधि संचालन गर्नुपर्ने जसमा महिला तथा अन्य बज्डीकरणमा परेका समुहको समावेशी सहभागीता सुनिश्चित गरिने । जस्तै: बिपद् लेखाजोखा, बिपद् जोखिम न्यूनीकरण, बिपद् ब्यवस्थापन योजना तर्जुमा, सामुदायिक खोज उद्धार, जोखिमको नक्शाङ्कन आदि सम्बन्धी तालिमको आयोजना गर्न सकिने ।
- नयाँ संरचना अनुसार जिल्लामा भएका सबै क्षेत्रगत कार्यालयहरू स्थानीय तहमा रहने भएको हुँदा सबै स्थानीय तहले क्षेत्रगत अवधारणालाई (Cluster Approach) अबलम्वन गरी सबै क्लष्टरलाई सक्रिय बनाउने । जसमा राहत, बिपद् लेखाजोखा, शिक्षा, स्वास्थ्य, खानेपानी सरसफाई, अस्थायी आवास, संरक्षण आदि आवश्यकताको आधारमा सक्रियता बनाउने ।
- स्थानीय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रको स्थापना गरी पूर्णरूपमा प्रभावकारी ढंगबाट संचालनमा ल्याउने जसले गर्दा स्थानीय तहमा बिपद् ब्यवस्थापनका लागि पूर्वतयारी र प्रतिकार्यमा महत्वपूर्ण भूमिका रहन्छ ।

३.६.१ स्थानीय तहहरूमा श्रोत साधन मापनको अवस्था :

क्र.स.	स्थानीय तहको नाम	दस्तावेजको पुरा नाम	आपतकालीन कोष
१	घोराही उपमहानगरपालिका	घोराही नगर बिपद् न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५	४४,७३,३१९/-
		घोराही नगर बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७५	
		घोराही उपमहानगरपालिका आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र संचालन कार्यविधि २०७५	
२	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५	२४,५७,०००/-
		बिपद् ब्यवस्थापन कोष सञ्चालन कार्य विधि	
		नगर स्तरीय बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन समिति	
		वडा स्तरीय बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन समिति	
३	लमही नगरपालिका	लमही नगर बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५	५०,००,०००/-
		लमही नगर बिपद् ब्यवस्थापन समितिको गठन, बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
		बिपद् ब्यवस्थापन कोष (संचालन) कार्यविधि २०७५	
		स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन कार्यविधि २०७६	
		लमही नगर बिपद् ब्यवस्थापन समितिको गठन	
४	गढवा गाउँपालिका	बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७५	१,५०,००,००० /-
		गढवा गाउँपालिका बाढी प्रतिकार्य योजना २०७७	
		स्थानीय बिपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना २०७७	
५	शान्तिनगर गाउँपालिका	बिपद्ब्यवस्थापन कोष संचालनकार्य विधि	७,७६,७४५/-
		शान्तिनगर गाउँपालिका बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७६	
६	राप्ती गाउँपालिका	बातावरण तथाबिपद्ब्यवस्थापननिति २०७४	३५,००,०००/-
		बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन तथा ब्यवस्थापन कार्यविधि	
		बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७६	
		बिपद् पुर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
		स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन कार्य विधि २०७७	
७	बंगलाचुली गाउँपालिका	बंगलाचुली गाउँपालिकाको बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५	१,२०,००,००० /-
		बंगलाचुली गाउँपालिकाको बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७६	
		बंगलाचुली गाउँपालिकाको मर्मत सम्भार कोष संचालन निर्देशिका २०७६	

८	दंगिशरण गाउँपालिका	दंगिशरण गाउँपालिकाको बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन ऐन २०७५	५०००००/-
		दंगिशरण गाउँपालिकाको बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७५	
		बिपद् ब्यवस्थापन कोष स्थापना	
		बिपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
९	बबई गाउँपालिका	बबई गाउँपालिका बिपद् जोखिम न्युनिकरण तथा ब्यवस्थापन गर्न बनेको ऐन २०७५	७,२८,३४४/-
		स्थानीय बिपद् तथा जलवायु उत्थानशिल योजना २०७८	
		बबई गाउँपालिकाको स्थानिय बातावरण तथा प्राकृतिक स्रोत संरक्षण ऐन २०७५	
		बबई गाउँपालिका बिपद् ब्यवस्थापन कोष संचालन कार्यविधि २०७६	
		बबई गाउँपालिका आपतकालीन कार्य संचालन केन्द्र कार्यविधि २०७६	
१०	राजपुर गाउँपालिका	बिपद् ब्यवस्थापन तथा प्रतिकार्य योजना	१,००,०००,०० /-
		बिपद् ब्यवस्थापन कोष	
		गाउँपालिका स्तरीय बाढी प्रतिकार्य योजना	
		बिपद् पुर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना	
		स्थानीय आपतकालीन कार्य संचालन कार्य विधी	

नोट:- माथिको तालिकाबाट केही विपद् स्थानीय तहहरूमा पूर्व तयारीका अभ्यासहरू सुरु भएको छ । सबै स्थानीय तहमा विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना बनाई नियमित अध्यावधिक गर्नुपर्ने र बनाइसकिएको योजनालाई कार्यान्वयनमा ल्याउनुपर्ने छ । सबै स्थानीय तहमा खुला तथा सुरक्षित क्षेत्रहरू पहिचान गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ र सुरक्षित क्षेत्रहरू हुँदाहुँदै पनि पहिचान नगरिँदा बिपद्को समयमा प्रभावित परिवारहरूलाई ब्यवस्थापन गर्न चुनौतिपूर्ण हुँदै गएको छ । स्थानीय तहले विपद्मा प्रयोग गर्न सकिने औजार तथा उद्धारका केही सामान्य औजारहरू स्ट्रेचर, अग्नी नियन्त्रण सामग्री लगायतका आधारभूत सामग्री भण्डारण गर्नुपर्ने छ । जसले समयमा नै प्रभावितहरूको ज्यान बचाउन मद्दत गर्छ । सबै स्थानीय तहले विपद् व्यवस्थापन समिति गठन गरेको पाइयो भने विपद्मा प्रयोग गर्न सकिने गरी बिपद् ब्यवस्थापन कोषहरू स्थापना गरेको पाइयो । नेपाल रेडक्रस सोसाइटीको सहयोगमा दाङ जिल्लाका गढवा तथा बबई गाउँपालिकामा आपतकालीन प्रतिकार्यका लागि पुर्वतयारी कार्यक्रम, राप्ती नदी जलाधार क्षेत्र र बबई नदी जलाधार क्षेत्रका आठ वटा पालिकाका ३४ वटा वडाका ९८ वटा समुदायमा विपद् पूर्वतयारी तथा बाढी पूर्वसूचना प्रणाली र राजपुर र गढवा गाउँपालिकामा समुदयीय उत्थानशिलतामा अभिवृद्धि कार्यक्रम मार्फत बिपद् जोखिम न्यूनीकरणका गतिविधि र पूर्वसूचना प्रणालीका गतिविधिहरू सञ्चालन गरिरहेका छन् भने केही स्थानीय तहले विपद् न्यूनीकरणका लागि सचेतना कार्यक्रम र पुर्वसूचना प्रणालीका लागि स्थानीय आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्रको स्थापना गरी पूर्वसूचना प्रणालीको सेवालाई थप प्रभावकारी बनाएका छन् ।

४. विपद्को प्रकृतिमा आधारित विषयगत प्रतिकार्य योजना

४.१. विषयगत क्षेत्रको परिचय (Introduction of Cluster Approaches)

विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनाको प्रभावकारिताका लागि राष्ट्रिय र जिल्लास्तरमा विषयगत क्षेत्रहरू (Clusters Lead) र स्थानीय तहहरूमा रहने क्षेत्रगत ईकाइहरूलाई आधार मानेर कार्य विभाजन गरिएको छ । यस अवधारणाको कार्यान्वयन गर्न जिल्लास्तरका लागि वर्तमान समयमा चुनौति देखिए स्थानीय तह र सो अन्तर्गत रहने विषयगत ईकाइहरूको पनि कार्यविभाजनको स्वरुपलाई स्वीकार गर्दा प्रभावकारिता र जिम्मेवारीबोध हुने भएकोले जिल्लास्तरमा रहने विषय क्षेत्रगत कार्यालयहरूले आ-आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणालाई स्वीकार गर्ने र स्थानीय तहलेसमेत यस अवधारणालाई लागु गर्नुपर्ने छ । अन्तर्राष्ट्रियस्तरबाट मान्यता प्राप्त क्षेत्रगत अवधारणाका विशेषता निम्नअनुसार रहेका छन्:

- ठूलो विपद्को अवस्थामा सक्रिय रहने भए पनि क्षेत्रगत अवधारणाले स्थानीय तहदेखि समुदायसम्म आफ्नो उपस्थिति कायम राख्छ ।
- प्रतिकार्य प्रक्रियामा विशेषज्ञताको उपयोग गर्ने भूमिका निर्वाह गर्छ ।
- मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी, जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउने कार्यलाई निश्चित गर्छ ।
- मानवीय सहयोगका क्षेत्रको पहिचान गरी त्यसअनुरूप सहयोगको खाका तयार गर्छ ।
- प्रतिकार्यमा देखिएका कमिकमजोरीको निराकरण गरी कार्ययोजनाको समीक्षा गर्दै आवश्यकतानुसार जिम्मेवारी निर्धारण तथा परिमार्जन गर्छ ।

- विशेष संकटासन्न समूहहरू अपांगता भएका ब्यक्तिहरू, महिला, बालबालिका, एकल महिला, जेष्ठ नागरिक, सुत्केरी तथा गर्भवती महिला आदिलाई बिशेष प्राथमिकतामा राखी प्रतिकार्यका गतिबिधिहरूलाई अगाडी बढाईनेछ ।
- सबै स्थानीय तहमा नेतृत्व गर्ने ईकाइ हुने भएकोले बास्तविक प्रभावितको लेखाजोखा हुने, समयमा नै प्रतिकार्यका गतिबिधिहरूलाई कार्यान्वयनमा ल्याई मानवीय सेवा कार्यमा छिटो र सहज हुने छ ।

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूको मुख्य कार्यहरू :

- मुख्य साभेदारहरूको पहिचान
- कार्यक्रम कार्यान्वयनमा समन्वय
- आवश्यकता पहिचान, कार्ययोजना निर्माण तथा रणनीति तय
- नीति, कार्यनीति तथा मापदण्डको कार्यान्वयन
- अनुगमन तथा प्रतिवेदन
- श्रोत परिचालन तथा वकालत
- नागरिक समाज तथा सरकारी संयन्त्रलाई प्रशिक्षण तथा क्षमता विकास
- अन्य क्षेत्रसँग समन्वय

४.१.२ उद्देश्य :

क्षेत्रगत अवधारणाका प्रमुख उद्देश्य निम्न अनुसार रहेका छन् ।

- जिल्ला तथा स्थानीय तह मार्फत क्षेत्रगत रूपमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाउनु ।
- स्थानीय तह र जिल्लास्तरमा आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका गतिबिधिहरूलाई चुस्त र कार्यान्वयन योग्य बनाउनु ।
- क्षेत्रगत समस्याको लेखाजोखा र समाधानका उपायको लागि स्थानीय तहहरूले नै पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्यका लागि योजना निर्माण गरी विशेषज्ञ परिचालन गर्नु ।
- समुदाय, स्थानीय तह, जिल्ला, प्रदेश र केन्द्रबीच समन्वय र समझदारी अभिवृद्धि गर्नु ।
- स्थानीयतह र क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरूबीच क्षेत्रगत ज्ञान, सीप, प्रविधिको प्रभावकारी कार्यान्वयन गर्नु ।

४.२ जिल्लास्तरमा सक्रिय रहने क्षेत्रगत नेतृत्व (Cluster Lead) :

बिपद्को समयमा मानवीय सहयोगलाई प्रभावकारी बनाएर बिपद् प्रभावितहरूको जीवनरक्षाका लागि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिसँग सहकार्य गरी जिल्लास्तरमा निम्न अनुसार क्षेत्र निर्धारण र काम गर्ने गरी २०६८ मा क्षेत्र विभाजन गरिएको हो । जसलाई अहिले जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७५ लाई अद्यावधिक गरी परिमार्जन गर्ने काम गरिएको छ । केही बिषयगत कार्यालयहरू स्थानीय तहमा समायोजन भएको हुँदा बिगत बर्षहरूमा भएका बिषयगत क्षेत्रहरूको नेतृत्व स्थानिय तहमा नै शुरु गर्नुपर्ने देखिन्छ । बिषय क्षेत्रको अगुवा तथा सहयोगी संस्थाको सूचि यसप्रकार रहेको छ ।

क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू :

बिषयगत क्षेत्र	जिल्ला तहमा क्षेत्रगत रूपमा नेतृत्व गर्ने निकाय	सम्पर्क व्यक्ति	फोन/मोबाईल/मेल
१. खोज तथा उद्धार र समन्वय	जिल्ला प्रशासन कार्यालय,	प्रजिअ राम बहादुर कुरुम्वाङ्ग	०८२५६०१३३, ९८५७८०७७७७ cdooffice.dang@gmail.com
	नेपाली सेना, रणसिंहदल गण	प्र.से. रबिन्द्र महर्जन	०८२५६१०६२, ९८५११६३२७७ bn_ranasinghdal@nepalarmy.mil.np
	जिल्ला प्रहरी कार्यालय	प्र.उ. सुरेश प्रसाद काप्ले	१००,०८२५६०१९९, ९८५७८०५५५५ dang_karya@nepalpolice.gov.np
	सशस्त्र प्रहरी वल २९ नं गण	स.प्र.उ.टोपबहादुर खनाल	०८२४१७०४८, ९८५७८७२११९ dangbsoapfn@gmail.com
२. खाद्य तथा कृषि	कृषि ज्ञान केन्द्र/स्थानीय तह	प्रमुख : बुद्धिराज घिमिरे	९८५७८०२०४६१ akcdang@gmail.com
३. आपत्कालीन आवास तथा गैर खाद्य	स.श.बि.भ.नि.आयोजना. र श.बि.भ.नि.डि.का.	डिई सचिन्द्र कुमार देव डिई: अनन्त देव	०८२५६००२७, ९८५७८३१८११ dudbcdang@gmail.com
	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	सभापति नारायण आचार्य	०८२५२००२२, ९८५७८२००७४ nrscsdang@gmail.com

४. स्वास्थ्य र पोषण	स्वास्थ्य कार्यालय दाङ	कार्यालय प्रमुख	०८२५६०००५ dhodang@gmail.com बिस्तृत बिबरण अनुसुची ०९ मा दिइएको छ ।
५. शिक्षा	जिल्ला शिक्षा विकास तथा समन्वय ईकाई, स्थानिय तहका शिक्षा शाखा	प्रमुख: देवमणि चौधरी	०८२५६००१०, ९८५७८३८४९९ deoghorahi@gmail.com बिस्तृत बिबरण अनुसुची ०८ मा दिइएको छ ।
६. संरक्षण	स्थानीय तहमा रहेको महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	स्थानीयतहमा कार्यरत महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत फोकल पर्सन	बिस्तृत बिबरण अनुसुची ०९ मा दिइएको छ ।
७. खानेपानी, तथा सरसफाई	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय	डि.ई.गुणनिधि पोखरेल	०८२५६००२६/९८५७८२१०९४ wassdang83@gmail.com
८. राहात /पुनःनिर्माण /पुनःस्थापना	जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीय तह सबै	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८२५६०१४४, ९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com स्थानिय तहको सम्पर्क बिबरण अनुसुची १ मा राखीएको छ
९. आपतकालिन सञ्चार	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला आपतकालिन कार्यसञ्चालन केन्द्र	सूचना व्यवस्थापन अधिकृत विश्वप्रकाश अर्याल	०८२-५६३५४०, ९८४९११२९२१, aryal.bishwa@gmail.com

४.२.१ क्षेत्र (Cluster) खोज तथा उद्धार, समन्वय

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला प्रशासन कार्यालय

४.२.१.१. विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : सम्भावित मानवीय तथा भौतिक असर

- सार्वजनिक पुर्वाधारहरू (सडक, पुल, बिद्युत, आपूर्ति, सञ्चार) आंशिक तथा पूर्ण रूपमा क्षति ।
- आवास तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति आंशिक तथा पूर्ण रूपमा क्षति, बाल-वालिका, महिला, वृद्ध-वृद्धा, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरू मुख्य रूपमा प्रभावित हुने गरी मानिसहरू विस्थापन हुने ।
- विद्यालयमा कक्षा कोठा, प्रहरीचौकी र स्वास्थ्य केन्द्रजस्ता उपलब्ध सार्वजनिक संस्थाहरूमाथि प्रभावितहरूको चाप बढ्ने ।
- सामुदायिक संस्थागत ठाउँहरूमा अस्थायी आवासमा बसेको समयमा सामुदायिक स्वास्थ्यसम्बन्धी समस्याहरू आउन सक्ने ।
- विस्थापित परिवारहरूलाई अस्थायी आवास सम्बन्धी सहयोग आवश्यक हुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- तयारी अवस्थाको अनुगमन गर्नका लागि अनुगमन सम्बन्धी बैठक-खोजी तथा उद्धारसम्बन्धी टोलीको गठन, खाद्य सामग्री तथा गैर खाद्य सामग्रीको पहिले नै भण्डारण अन्य क्षेत्रहरूको तयारी गर्न ।
- तीन वटा क (कसले, के, कहिले) ढाँचाको विकास र जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिमा सूचनाको व्यवस्थापन र प्रतिकार्य प्रणालीलाई सहज बनाउनका लागि कार्यक्रमको निर्धारण गर्न ।

मानवीय सहयोगका मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)

- विपद्को लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धार टोली खटाउने ।
- समन्वय बैठक र प्रतिवेदनका बारेमा जानकारी गराउने ।
- सबै सुविधाबाट एकदमै वञ्चित समुह/जोखिममा रहेका व्यक्तिहरू महिला आदीबासी जनजाती दलीत योनीक तथा योनीक अल्पसंख्यक बिपन्न समुदाय जेष्ठ नागरीक अपाङ्गता भएका ब्यक्तीहरू लगायत सबैलाई न्यायोचित रूपमा गरिएको उद्धार सामग्रीको वितरण तथा सहयोगसम्बन्धी गतिविधिको अनुगमन ।
- पहिलो हप्तामा परिस्थितिका बारेमा दिनदिनै प्रतिवेदन पेश गर्ने र त्यसपछि हरेक दुई हप्तापछि ।
- शिविर समन्वय तथा शिविर व्यवस्थापनको अनुगमन गर्ने तथा प्रतिवेदन पेश गर्ने (फारम सहितको) संयन्त्र ।
- २४ घण्टाभिन्न प्रस बिज्ञप्ति जारी गर्ने सूचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने सञ्चार माध्यमका लागि समाचार पठाउने र पहिलो हप्तामा हरेक दिन ।
- नियन्त्रण तथा मानवीय सहयोग सम्बन्धी मापदण्ड कायम गर्ने ।

४.२.१.२ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): जिल्ला प्रशासन कार्यालय

सहनेतृत्व गर्ने निकाय : सुरक्षा निकायहरू

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा स्रोतको नक्शाङ्कन

क्र. सं.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरू	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक स्रोत	सामाग्री स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१.	जिल्ला प्रशासन कार्यालय	१० लाख	राहत कोष उद्धार सामाग्रीहरू		प्रजिअ राम बहादुर कुरुम्बाङ्ग बिपद् फोकल पर्सन यम बहादुर बुढा	९८५७८०७७७७ ०८२-५६०१३३
२.	नेपाल प्रहरी	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	५२५ जना प्रहरी चौकी	प्र.उ. सुरेश प्रसाद काफ्ले	९८५७८०५५५५ ०८२-५६०१९९ कन्ट्रोल :१००
३.	नेपाली सेना	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	१८० जना जनशक्ति	प्रमुख सेनानी रबिन्द्र महर्जन	०८२-५६१०६२ ९८५११६३२७७
४.	सशस्त्र प्रहरी वल २९ नं. गण	छैन	उद्धार सामग्री र संचार साधन	३५ जना जनशक्ति	सप्रउ टोप बहादुर खनाल	०८२-४१७०४८, ९८५१२७२११९
५.	राष्ट्रिय अनुसन्धान	छैन	सूचना समन्वय	सूचना संकलन	उप अनुसन्धान निर्देशक अर्जुन भण्डारी	०८२-५६००४३
६.	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	छैन	एम्बुलेन्स, त्रिपाल १०० टेन्ट २ वटा	५० जना तालिम प्राप्त स्व.से.	नारायण आचार्य सभापति	९८५७८२००७४
७.	सडक डिभिजन कार्यालय	छैन	डोजर, लोडर	केही प्राविधिक	प्रमुख निरज शाक्य	०८२-५६०२०३
८.	घोराही/तुलसीपुर उमनपा, लमही नगरपालिका र गढवा गाउँपालिका	छ	दमकल ४	अग्नी नियन्त्रक	नगर कार्यपालिका प्रमुख	सम्पर्क विवरण अनुसुची ६ मा राखिएको छ
९.	यातायात समितिहरू	छैन	यातायातका साधनहरू	दुवानी	समितिका प्रमुखहरू	अनुसुचीमा १३ मा राखिएको छ
१०.	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र	छैन	सञ्चार उपकरण, समन्वय, उद्धार सामाग्री	५ जना	विश्व प्रकाश अर्याल सूचना व्यवस्थापन अधिकृत,अजेन्द्र के.सी प्रदेश सूचना सहायक	०८२-५६३५४० ९८४९११२९२१, ९८६५६०४१६९

४.२.१.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सडककालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि के ?	जिम्मेवार निकाय को?	कहिले ?समय अवधि
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूका बिचमा सम्भावित विपद्बाट बच्नका लागि गर्न सकिने सम्भौतामा समझदारी गर्ने । क. समन्वय बैठक -आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले) आपत्काल अवधिमा जिल्ला प्रशासनले आपत्कालपछि ख. पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगानासहित विभिन्न निकायहरूको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	DDMCको समन्वयमा क्लष्टर तथा सदस्यहरू क.जिल्ला प्रशासन, डिडिएमसी ख. डिडिएमसी	आगलागी भए फाल्गुनमा, बाढी भए जेठ र शुक्रम्पका लागी जुनसुकै बेला पनि क. विपद्को जुनसुकै समयमा ख. फाल्गुन महिनामा जिम्मेवारी बाँडफाँडको गर्ने

<p>सिकिएका पाठ : प्रत्येक स्थानीय तहले विपद्मा सहयोग गर्नसक्ने सहयोगी निकायको पहिचान विपद् अघि नै गर्नुपर्ने काममा दोहोरौपन आउन नदिन नेपाल सरकारले ल्याएको विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ को आधारमा तथ्याङ्क संकलन गर्नुपर्ने । राहत सहयोग वितरण गर्दा एकद्वार प्रणाली मार्फत वितरण गर्नु उपयुक्त हुने र सबै सूचनाहरू जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई उपलब्ध गराउनुपर्ने घोराही तुलसीपुर तथा घोराही लमही सडक खण्डका खोलाहरूमा वर्षातको समयमा डोरीबाट भएपनि मानिस वारपारको व्यवस्था मिलाउनुपर्ने । (सडकको दुबैतर्फ पोल गाडी डोरी टाँग्ने) कृतिम घटना अभ्यास गर्ने</p>	DDMC स्थानीय तह डिडिएमसी डिडिएमसी/नेरेसो	समीक्षा बैठक अवधीमा चैत मसान्तसम्म जेठ मसान्तसम्म असार जेठ
<p>क. विपद्मा प्रयोग हुने औजार तथा खाद्य सामग्रीको अध्यावधिक गर्ने ख. खोज तथा उद्धारका लागि टोलीको नामावली तयार गर्ने । ग. सबै स्थानीय तहमा कुन बिपद् कहाँ कहाँ जान सक्छ ? आधाररेखा सम्बन्धी जानकारी, तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने र त्यसलाई अद्यावधिक पार्ने । घ. जानकारी सङ्कलन सम्बन्धी औजार प्रयोग गर्ने बारेमा प्रशिक्षण उपलब्ध गराउने ङ. सङ्कलन गरिएको जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने</p>	DDMC सबै स्थानीय तह	बैशाख मसान्तसम्म
विपद् गर्नसक्ने स्थानीय तहसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क	DDMC	चैत्रसम्म
<p>उद्धार सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने</p> <ul style="list-style-type: none"> सम्भावित आपत्कालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको सङ्ख्याका आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्युनतम मौज्जात विभिन्न निकायहरूसँग उपलब्ध मौज्जात संकलन गर्ने अपुग सामग्री (gaps) को पहिचान गर्ने 	DDMC, स्थानीय तह, नेपाल रेडक्रस	जेठ मसान्तसम्म आषाढको पहिलो हप्ता

नोट- प्रभावकारी खोज तथा उद्धारका लागि पूर्व तयारीमा निम्न कुरामा विशेष ध्यान पुऱ्याउनु पर्छ ।सूचना प्रणाली अन्तर्गत स्थापना भएको संचारको च्यानल मार्फत प्रभावकारी समन्वय गर्ने । समयमै सुरक्षा निकायहरूलाई प्रकोपको अविस्थितिको बारेमा जानकारी दिइ खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने । प्राप्त सूचनाका आधारमा सम्बन्धित क्षेत्रमा रहेका खोज तथा उद्धार सामग्रीहरू प्रयोगमा ल्याउने । बिपद् पर्नु अगावै वर्षा र नदीको अवस्थालाई ध्यानमा राखी खोज तथा उद्धार कार्यमा तयारी गर्ने । दाङ जिल्लामा पूर्व सूचना प्रणालीको बिस्तार र संस्थागत गर्नका लागि जिल्लास्थित जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीयतहहरू, सुरक्षा निकायहरू, संचार माध्यमहरू जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्र, पत्रकार महासंघ एवं विभिन्न सरकारी, गैरसरकारी निकायहरूको अहम भूमिका रहन्छ । जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र सुरक्षा निकायहरूको समन्वयमा जिल्लास्थित खोज उद्धारका जनशक्तिहरूको पहिचान गर्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रसँगको नियमित समन्वय र सम्पर्क, मुख्य सञ्चारका ठाउँहरू र सम्पर्क ठेगानाहरूको पहिचान गर्ने । नदी र वर्षाको स्तर अवलोकनका लागि अवलोकन क्षेत्रहरूको पहिचान र आवश्यकतानुसार वर्षा र नदी अवलोकन केन्द्रहरूको स्थापना गर्ने । पूर्व सूचना प्रणाली स्थापनाका लागि विभिन्न आवश्यक स्थानहरूमा सञ्चार एवम् अन्य सामग्रीहरूको ब्यवस्था गर्ने ।

४.२.१.४ खोजी तथा उद्धारक्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: (आपत्कालीन परिस्थिति) को अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के?)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले ?)	कहिलेसम्म?
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
<p>क. जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई सकृय पार्ने । जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको तत्काल बैठक बस्ने । ख.जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि मुख्य विपद् (भुकम्प वा बाढी वा अन्य) शुरू भएपछि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) का सबै सदस्यहरूसँग समन्वय बैठक बसी क्षेत्रगत निकायहरूलाई सक्रिय बनाउने ग) प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन गर्ने</p>	<p>क. जिल्ला प्रशासन कार्यालय ख. जिल्ला प्रशासन ग. स्थानीय तह, नेरेसोर नेपाल प्रहरी</p>	२४ घण्टा भित्र
घ. परिस्थिति सम्बन्धी पहिलो प्रतिवेदन तयार पार्ने:	घ. नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, DDMC	२४ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन

ड. प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने । • प्रभावित स्थान, स्थानीय तह/क्षेत्रसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने • प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने • जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा/क्षमता/उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने	ड.स्थानीय तह जिल्ला प्रशासन, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	२४ घण्टाभित्र
च. प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग • तत्काल उपलब्ध गराउने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताको क्रम निर्धारण गर्ने । • विपद्पछि लगत्तै उपकरणसहित खोजी तथा उद्धारटोली खटाउने । • सुरक्षाकर्मीहरूद्वारा सहयोगमा संलग्न व्यक्तिहरूको सुरक्षा । • घाइतेहरूलाई प्राथमिक उपचार प्रदान ।	च. DDMC • DDMC • नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाली सेना, स्थानीय तह • नेरेसोको प्राथमिक उपचार टोली	पहिलो र दोश्रो दिन
घाइतेहरूको ओसारपसारका लागि एम्बुलेन्स सेवा परिचालन	स्वास्थ्य कार्यालय	२४ घण्टा भित्र
तत्काल बिपद् प्रतिकार्य तालीकालाई अनुसरण गरी कार्यान्वयन गर्ने	DDMC	पहिलो दिन बाट
च. स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना निर्माण/समीक्षा गर्ने • मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका लागि टोली खटाउने ।	DDMC	दोश्रो दिन बाट निरन्तर
जोखिममा रहेका बस्तीहरूलाई तत्काल सुरक्षित स्थानमा स्थानान्तरण गर्ने ।	स्थानीय तह र DDMC	
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
क्षेत्रगत (Cluster) समन्वय बैठक क. DDMC बैठक, बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	DDMC	हप्तामा एकपल्ट
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने ।	DDMC	हप्तामा एक पल्ट
मानवीय सहयोगका लागि समन्वय तथा क्षेत्रगत जिम्मेवारी दिने ।	DDMC	पहिलो हप्ता
मानवीय सहयोगका बारेमा अनुगमन	DDMC	हप्तामा एक पल्ट

४.२.१.५ आवश्यक श्रोत तथा सामग्रीको विवरण

क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्री	परिमाण	क्र.सं.	थप आवश्यक सामग्री	परिमाण	सहयोगी निकाय
१	त्रिपाल	३५० थान	२३	रबर मेट्रेस	५०० थान	
२	जस्ता पाता १२ फि.	६० बण्डल	२४	कम्मल	५०० थान	
३	तारजाली	१५०० थान	२५	क्याराबिना	२०० थान	
४	सिमिन्ट बोरा	१०,००० "	२६	सेफ्टी रोप	३००० मी.	
५	लाईफ ज्याकेट	३०० थान	२७	श्रो व्याग	५० वटा	
६	रेस्क्यु हेम्बर	२० थान	२८	मेघा फोन	५० वटा	
७	डोरी	५ क्विन्टल	२९	ईमरजेन्सी लाईट	३० वटा	
८	ट्युब	५० वटा	३०	रबरबोट (मफौला)	३ वटा	
९	बेल्चा	१५० वटा	३१	क्रैन चेन	२ वटा	
१०	गैटी	१५० वटा	३२	काठ कटर (चेन्स)	१५ वटा	
११	सब्बल	१५ वटा	३३	रेनकोट	५ सय थान	
१२	सेफ्टी हेल्मेट	१५० वटा	३४	सेफ्टी हुक	४५ वटा	
१३	पानीबुट	१५० जोर	३५	फरुवा	१०० वटा	
१४	स्ट्रचर	७० वटा	३६	हसिया	१०० वटा	
१५	प्रा.उपचार बक्स	४० बाक्स	३७	बञ्चरो	१०० वटा	
१६	हेड लाईट	५० वटा	३८	टिप्पर टेक्टर	२ वटा	
१७	आईरन पिकेट	१५० वटा	३९	घुम्ती शौचालय	१५ वटा	

१८	रेस्क्यु ग्लोब	१५० जोर	४०	सेफ्टी बेल्ट	६० वटा	
१९	ढलान काट्ने मेसीन	९ वटा	४१	क्लाइम्बिङ्ग रोप	३० वटा	
२०	फायर स्टिङ्गुइसर	३० वटा	४२	टेन्ट (घर)	१०० थान	
२१	फलाम तथा प्लाष्टिक बाल्टीन	१५० वटा	४३	सुरक्षा कवज (आगलागी)	१५ थान	
२२	रवरबोट	५ वटा	४४	अपांगता भएका ब्यक्तिहरूका लागि तत्काल उद्धार सामग्री	हवील चियर्स १५ थान, सेतो छडी २० थान, बैसाखी १०० सेट आदि	

नोट : माथिको तालिकामा खोज तथा उद्धारमा प्रयोग हुने सामग्रीको वर्तमान मौज्जात अवस्था गतवर्षको जिल्ला बिपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजनामा खोजी तथा उद्धार क्षेत्र अगुवा तथा सदस्यहरूको बैठकले अलि ठूलो स्केलमा विपद् आईपर्दा थप उद्धार सामग्रीहरू आवश्यक पर्ने आँकलन गरे अनुसार स्थानीय तहहरूले पनि सोका लागि तयारी गर्नुपर्ने आवश्यकता रहेको छ । सो सूचीमा थप आवश्यक भनी उल्लेख गरिएका सामग्री नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, जिल्ला समन्वय समिति, स्थानीयतहहरू र सहयोगी गैसस तथा अन्तर्राष्ट्रिय गैससहरू जो सुकैले पनि सहयोग गर्न सकिने छ तथा सोका लागि जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिले निर्णय गरिसकेको छ ।

४.२.२ क्षेत्र (Cluster): खाद्य तथा कृषि

यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तह

सह नेतृत्व गर्ने निकाय (ClusterCo-Leads): बिश्व खाद्य कार्यक्रम

४.२.२.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय असर

- प्रभावित परिवारको खाद्य आपूर्तिमा कमी, खाद्यान्नप्रतिको घट्टो पहुँच, विस्थापन तथा विद्यालयमा खुवाउने कार्यक्रमजस्ता अन्य खाद्यान्न सम्बन्धी कार्यक्रममा अवरोध भएको कारणले गर्दा अस्थायी रूपमा गम्भीर भएको तीव्र खाद्य असुरक्षा हुने ।
- कृषि बालीमा ब्यापक क्षति, जीविकोपार्जनमा क्षति, बालीनालीको नोकसान, पशुधनको क्षति, सामना गर्ने रणनीति (Coping strategy) मा बाधाका कारणहरूले गर्दा मध्यम अवधिको खाद्य असुरक्षा ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- प्रभावित व्यक्तिहरूका लागि समयमा नै खाद्यान्नको उपलब्धता तथा खाद्यान्नमा पहुँच सुनिश्चित गराएर जीवन बचाउने एवं जीवनलाई निरन्तरता प्रदान गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- जीवनरक्षा सम्बन्धी रणनीतिहरू (Survival strategies) का लागि आवश्यकताको पूर्ति गर्नका निमित्त तयारी खाना उपलब्ध गराउने र दीर्घकालीन रूपमा पारिवारिक अस्तित्व, जीविकोपार्जनको सुरक्षा तथा दीर्घकालीन रणनीतिहरूको फलस्वरूप मानव मर्यादा, सकारात्मक प्रभाव निर्माण गर्ने ।
- पारिवारिक स्रोतहरूलाई पुनर्लाभ ९८भअयखभचथ० तथा दीर्घकालीन विकासमा लगानी गर्न दिनका लागि सक्षम पार्न मानिसहरूलाई अल्पकालीन रूपमा अम्दानीको स्थानान्तरण अथवा प्रतिस्थापन गर्ने अवसर प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोगको मापदण्ड : (स्फेयर मापदण्ड)

- प्रभावित व्यक्तिहरूको पहुँच निम्न वस्तुमा हुनेछ :
- (१) प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन न्युनतम २१०० क्यालोरी प्राप्त हुने गरी सामान्य खाद्यान्नको रासन ।
- (२) प्रभावित मानिसहरूका लागि हाल विद्यमान तथा उपलब्ध भएका र पहुँचयोग्य खाद्य पदार्थमा परिपूरकको रूपमा एक अथवा दुई खाद्य पदार्थहरू पुरक रासनको रूपमा उपलब्ध गराउने ।
- (३) निश्चित समूहका व्यक्तिहरूका (जस्तै साना केटाकेटी, गर्भवती महिला, सुतकेरी महिला एच्आईभी भएका व्यक्ति, कुपोषित व्यक्तिहरू आदि) आवश्यकतालाई पूरा गर्नका लागि सामान्य रासनका अतिरिक्त परिपूरक खाद्यन्नको व्यवस्था ।
- मापदण्ड बमोजिमको खाद्यान्न प्याकेज सिफारिस गरीएको छ
- चामल-प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ४१० ग्राम,
- दाल -प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ८० ग्राम

- वनस्पति तेल –प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ३० ग्राम,
- नुन – प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति ५ ग्राम
- स्थानीयतहले प्रभावित क्षेत्र र परिस्थितिबमोजिम खाद्यान्न वितरणको आकार निर्धारित गरिनुपर्दछ तर पनि शुरुमा घरायसीस्तरमा गरिने वितरण र बिस्तृत लेखाजोखाबाट प्राप्त तथ्याङ्कको आधारमा व्यक्तिका आधारमा वितरण गरिनुपर्दछ

४.२.२ स्थानीय तहमा रहेका क्षेत्रगत निकायहरूका सम्पर्क व्यक्तिहरू (Cluster Members)को सूची

क्र.स.	कार्यरत कार्यालय	बिपद् सम्पर्क व्यक्तिको नाम, थर	सम्पर्क नम्बर र ईमेल ठेगाना
१.	घोराही उपमहानगरपालिका	संगिता सुबेदी	9849163674 sangitasubedi42@gmail.com
२.	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	टोप बहादुर डाँगी	9857820757 tulsipursubmun2073@gmail.com
३.	लमही नगरपालिका	गायत्री थापा	9857832274 gayatrithapa2014@gmail.com
४.	दंगीशरण गाउँपालिका	बाल कृष्ण भण्डारी	9857822495 , balkrishna2034@gmail.com
५.	बर्बई गाँउपालिका	तेजेन्द्र बहादुर घर्ति	9847938474, ito.babaimun@gmail.com
६.	शान्तिनगर गाँउपालिका	कृष्ण कडेल	9866963272 santinagargaupalika@gmail.com
७.	बंगलाचुली गाउँपालिका	भक्त बहादुर जि.सी.	9847862473 ito.bangalachulimun@gmail.com
८.	राप्ती गाउँपालिका	सुवास भट्टराइ	9847850989 subashbhattarai05@gmail.com
९.	गढवा गाउँपालिका	कृष्ण प्रसाद पौडेल	986345565 ito.gadawagaupalika@gmail.com
१०.	राजपुर गाउँपालिका	मेघसिंह पछाइ	9857831507 ito.rajpurmun@gmail.com

बिषय क्षेत्रगत निकायको श्रोत साधन र सम्बन्धित सदस्यहरूको विवरण :

क्र.सं.	अगुवा र सहयोगी संस्थाहरू	उपलब्ध साधन / स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक स्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१	कृषि ज्ञान केन्द्र	केही	बिउ बिजन	४ जना	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६०१३०, ५६००२५
२	खाद्य अधिकार सञ्जाल	छैन	सचेतना	स्वयंसेवक	हुमा डिस्सी	९८५७८३२५५०
३	सीसा नेपाल	छैन	खाद्य तथा गैहखाद्य	जनचेतना	साजीदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२
४	बेस	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	चुर्ण चौधरी	९८५७८२०२४३
५	ओरेक	केही	आईपीएम	स्थानीय समूह	ईश्वरी थापा	९८५७८२०९३८
६	आईएनएफ	छैन	खाद्य तथा गैहखाद्य	स्थानीय समूह	सिता थापा	९८४६३८३८३२
७	कृषि विकास बैंक	छैन	ऋण सहूलियत	स्थानीय समूह	कार्यालय प्रमुख	०८२-५६०५१०
८	भेटेरीनरी अस्पताल तथा पशुसेवा बिज्ञ केन्द्र	केही	आयआर्जन	कार्यालय प्रमुख	बेद बहादुर केसी	०८२-५६००२१
९	खाद्य संस्थान	छैन	खाद्य भण्डारण	कार्यालय प्रमुख	माधब मिश्र	९७५८५०५०३, ५२०११५
१०	उद्योग वाणिज्य संघ दाङ,	छैन	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	उवास अध्यक्षहरू	टंकसिंह बुढाथोकी, राम प्रसाद चालीसे	९८५७८३००५७ dangdcci@gmail.com dangcci@yahoo.com ९८५७८२१००० tulsipurcci@gmail.com
११	चेम्बर अफ कमर्श	छैन	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	चेम्बर अफ कमर्शका अध्यक्षहरू	श्रीधर महारा टोप बहादुर घर्ति	९८५७८३०९१७, ९८५७८२०२७२
१२	जिल्लामा क्रियाशील कृषि सहकारी संस्थाहरू :	स्थानीय तहले सहकारीसँगको समन्वयमा क्षमता, श्रोत साधनको विवरण राख्नु पर्ने ।				
१३	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	केहि	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	अध्यक्ष	पवन योगी	९८५७८३०१०६

४.२.२.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : सङ्कटकालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय(को)	समय अवधि (कहिले)
विपद्को अवस्थामा खाद्य सहयोगका लागि योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारको पहिलो हप्ता
आवश्यकता लेखाजोखा अध्ययनका लागि खाका तयार गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारसम्म
स्थानीय तह स्थित विपद् प्रभावित हुने क्षेत्रलाई लक्षित गरी खाद्यान्न सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असारसम्म
प्रभावितको माग संकलनका लागि छलफल	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	कार्तिक
खाद्यान्न सहायताको लेखाजोखा तथा प्रतिवेदनको खाका प्रस्तुत गर्ने ।	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	वैशाख
विभिन्न तरकारी तथा खाद्यान्न बालिका किटहरु वितरण गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	असोज कार्तिक
साना सिंचाई योजनाहरु सहयोग गर्ने	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ असार
क्षमता अभिवृद्धि तथा भण्डारण तालिम	कृषि ज्ञान केन्द्र/ स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	जेठ

४.२.२.४ कृषि तथा खाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
<ul style="list-style-type: none"> तत्काल क्लष्टर सूचना संकलन तथा सहयोग डेस्क स्थापना । सदस्यहरुका बीच समन्वय बैठक गर्ने । क्षतिको सूचना संकलन गर्ने । 	कृषि ज्ञान केन्द्र, स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा	पहिलो दिन
<ul style="list-style-type: none"> तथ्याङ्क संकलन तथा विश्लेषण गर्ने । पशुधनको सुरक्षा तथा मृत पशुहरुको उचित व्यवस्थापन गर्न जि.प.सेवा कार्यालयले प्राविधिक टोली र जनशक्ति परिचालन गर्ने सहयोगको खाद्य सामग्री संकलन र बितरणको जिम्मेवारी बाँडफाड गर्ने । 	स्थानीय तहको कृषि विकास शाखा स्थानीय उबासंघहरु	दोस्रो दिन
<ul style="list-style-type: none"> पीडितहरुको लेखाजोखा राख्ने (परिचयपत्र वितरण गर्ने) । खाद्य सामग्री वितरण । एकद्वार पद्धतिको विकास गर्ने । खाद्य गोदामलाई सुरक्षित र पायक पर्ने ईलाकामा राख्ने । गोदाम सुरक्षाको प्रबन्ध गर्ने । 	स्थानीय तह, डिडिएमसी, स्थानीय रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखाहरु स्थानीय उबासंघहरु	पहिलो हप्ता
<ul style="list-style-type: none"> स्थलगत छलफल तथा अवस्थाको समिक्षा छिटो उत्पादन हुने खाद्यान्न बालीको लागि विउविजन र पशु वा पंक्षी वितरण गर्ने । 	स्थानीयतहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	पहिलो महिना
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि-तत्कालका लागि (३०-९० दिनसम्म)		
<ul style="list-style-type: none"> जिविकोपार्जनमुखी क्रियाकलाप संचालन । राहतको विउ वितरण, तालिम । पुनः अधिल्लो महिनाका कृयाकलापको अनुगमनलाई निरन्तरता । 	स्थानीयतहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	दोस्रो र तेस्रो महिना
<ul style="list-style-type: none"> सम्बन्धित समुदायसँग छलफल गरी कार्यक्रम तय गर्ने । आपत्कालीन कोष स्थापनाको लागि स्थानीय तहसँग अनुरोध गरी पहल गर्ने । 	स्थानीय तहको कृषि तथा पशु विकास शाखा	सो भन्दा बढी

४.२.३ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालीन आश्रयस्थल तथा गैरखाद्य

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/शहरी बिकास तथा भवन डिभिजन कार्यालय

सह नेतृत्वगर्ने निकाय (Cluster Co-Lead): नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ शाखा

४.२.३.१ विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : विपद्को सम्भावित मानवीय अशर

- बिपद्का बेला आश्रित तथा बसोबास क्षेत्रमा क्षति पुनर्गई मानवीय जीवनमा कष्टपूर्ण रहेको हुन्छ र प्रभावितहरू खुल्ला आकाशमुनि बस्नु परेको अबस्था श्रृजना हुन्छ ।
- बाँच्नकै लागि आवश्यक पर्ने न्युनतम आश्रय तथा बसोबास स्थलको अभाव हुन गई प्रभावित परिवारहरूले ज्यादै कठिनाई भोग्नु परिरहेको हुन्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- सुरक्षित तथा आरामदायी बस्ने ठाउँको प्राप्तिका लागि भौतिक एवं प्राथमिक सामाजिक आवश्यकताहरूमा व्यक्ति तथा परिवारहरूको पहुँच सुनिश्चित गरी यथासम्भव यस प्रक्रियामा बढीभन्दा बढी आत्म-निर्भरता तथा आफैं व्यवस्थापनलाई समावेश गर्ने ।
- विपद्का कारणले घरवारविहीन बनेका मानिसहरूका निमित्त तत्काल अस्थायी समाधानको खोजीका लागि प्रयत्न गर्नुका साथै विस्थापित व्यक्तिहरूलाई मानव अधिकारको उपभोग गर्न सक्षम पार्नका निमित्त जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने ।
- बिपद् प्रभावितहरूको जिवन रक्षाका लागि यथाशिघ्र गैरखाद्य सामाग्रीहरू उपलब्ध गराउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- प्रतिकूल मौषमका असरहरूबाट संरक्षण प्रदान गर्नका लागि प्रभावित मानिसहरूसँग छाना भएका पर्याप्त ठाउँ हुने ।
- संरक्षण प्रदान गर्नका लागि र तिनको मर्यादा, सुरक्षा तथा कल्याण सुनिश्चित गर्नका लागि प्रभावित व्यक्तिहरूसँग पर्याप्त कम्बल एवं लुगाको व्यवस्थापन हुनेछ ।
- घरायसी भाँडा-कुँडा तथा व्यक्तिगत स्वास्थ्यका लागि साबुन एवं तिनको मर्यादा तथा कल्याणका लागि औजारहरूमा परिवारहरूको पहुँच ।

मानवीय सहयोगसम्बन्धी मापदण्ड (स्फेयर मापदण्ड)

- औसतमा एक व्यक्तिका लागि ३.५-४.५ वर्ग मिटरको छानो भएको क्षेत्र, औसतमा ५ सदस्यहरूको एक परिवारका लागि कम्तीमा पनि ४ह५ मिटरको डोरीसहितको प्लास्टिक सिट र सहायता सामग्री ।
- कम्बलमा मानिसहरूको पर्याप्त पहुँच ।
- दुई वर्षसम्मका केटाकेटीहरूका लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा ।
- महिला, केटी, पुरुष तथा केटाहरूको लागि कम्तीमा पनि एक पूरा सेट कपडा छ । यसका अतिरिक्त, महिला तथा केटीहरूका लागि नियमित सरसफाइसम्बन्धी सामग्रीको आपूर्ति भएको ।
- मानिसहरूसँग उपयुक्त घरायसी सामग्रीहरू एक सेट भाँडा ।
- शिविर बन्द गर्ने र वहिर्गमन रणनीति ।
- शिविर खडा गर्नका लागि अग्रिम रूपमा जमिनको पहिचान गर्नुपर्दछ, जुन जमिन सुरक्षित तथा स्फेयर मापदण्डअनुसार हुनुपर्छ ।
- विद्यालय तथा सार्वजनिक स्थलहरूसँग अग्रिम रूपमा नै स्थानिय तह तथा सम्बन्धित निकायहरूसँग समझदारी पत्र (MoU) मा दस्तखत भएको हुनुपर्दछ ।
- शिविरका लागि योजना तर्जुमा गर्दा नै साँस्कृतिक तथा सामाजिक मूल्यहरू एवं परिस्थितिलाई ध्यानमा राखिनुपर्दछ ।
- शिविर खडा गर्नका लागि विगतमा प्रयोग गरिएका ठाउँहरूको रेकर्ड ।
- नागरिक समाज, सरकारी निकाय तथा सान्दर्भिक समूहसँगको परामर्शमा शिविरको स्थापना ।

४.२.३.२ :नेतृत्व गर्ने निकाय : सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आयोजना/शहरी बिकास तथा भवन डिभिजन तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी

क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्रसं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साभ्केदारहरूको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम बा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
--------	---------------------------------------	-----------------------------	-----------------	----------------------------

१	सघन सहरी बिकास तथा भवन डि.का., शहरी विकास तथा भवन डिभिजन	दक्ष प्राविधिक जनशक्ति	प्रमुख : सचिन्द्र कुमार देव प्रमुख : अनन्त देव	५६००२७ dudbcdang@gmail.com
२	नेपाल रेडक्रस सोसाईटी	गैरखाद्य सामग्री १०० सेट ५लाख रुपैयाँको आकस्मिक कोष, उद्धार, जनशक्ती, प्राथमिक उपचार	नारायण आचार्य मदन गौतम	५२००२२, ९८५७८२००७४ ९८४७८२२१४३ nracs.dang@gmail.com
३	स्थानिय तह	अस्थायी आवासका लागि स्थान छनौट र निर्माण	स्थानिय तहका प्रमुखहरु	अनुसुचीमा १ मा समावेश गरिएको छ ।
४	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	श्रोत व्यवस्थापनमा सहजीकरण	सुमन कुमार न्यौपाने	५६०२४०, ९८४७८३१६९८
५	दाङ जिल्ला उद्योग वाणिज्य संघ घोराही तथा तुलसीपुर दाङ	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	टंकसिंह बुढाथोकी, राम प्रसाद चालीसे	९८५७८३००५७ dangdcci@gmail.com dangcci@yahoo.com ९८५७८२१००० tulsipurcci@gmail.com
६	दाङ चेम्बर अफ कमर्श घोराही तथा तुलसीपुर	खाद्यान्न संकलन र वितरणमा सहजीकरण	श्रीधर महारा टोप बहादुर घर्ती	९८५७८३०९१७, ९८५७८२०२७२
७	सामुदायीक वन महासंघ दाङ शाखा	सामुदायीक बनबाट काठ उपलब्ध गराउन सहजीकरण	अध्यक्ष भुपेन्द्र सुबेदी	९८४७८४६७७९ ०८२-५६२०९७
८	बेस	स्वयंसेवक तथा अन्य सहयोग	चुर्ण चौधरी	९८४७८४९७५५, ०८२-५२२०३७
९	वन डिभिजन कार्यालय	नियमानुसार काठ उपलब्ध गराउने	दिपक ज्ञवाली	०८२-५६००१४ dfodang@gmail.com
१०	आईएनएफ	गैर खाद्य सामग्री सहयोग	सिता गुरुङ्ग	०८२,५६००१७, ९८४६३८३८३२ cbr.supervisor@dang.nepal.inf.org
११	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक, जनचेतनामूलक कार्यक्रम ।	साजिदा सिद्धिकी	०८२५६१५७४, ९८५७८३०२८२, siseadang@gmail.com
१२	गैसस महासंघ	अस्थायी आवासका लागि अन्तर निकाय समन्वय र सहयोग गर्ने	सालिकराम मुसाफिर	९८४७८२३६४४
१३	अपांग मानवधिकार सरोकार मञ्च	स्वयंसेवक तथा अन्य सहयोग अपांगता भएका ब्यक्तिहरुका लागि सहयोग	शिव घर्ती	०८२५६१०४३ fhrd_dang@yahoo.com
१४	यू.यस.य तयार नेपाल	गैरखाद्य सामग्री उद्धार, जनशक्ती, प्राथमिक उपचार	गोमा वली चौधरी	९८४८४२४६१०

४.२.३.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी गतिविधि : आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले

क्र.स.	पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि के	जिम्मेवार निकायको	कहिले समय अवधि
१	क्लस्टरको योजना बनाएर तयारी अवस्थामा राख्ने	सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/ श.बि.भ.डि.का. र रेडक्रस	चैत्र, वैशाख
२	क्लस्टर अन्तर्गतका संघ/संस्थाहरु माभ्र राहत सहयोगका लागि जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ।	क्लस्टर बैठकबाट	फागुन
३	विपद्को अवस्थामा गरिने आपत्कालीन आश्रय, बसोवास तथा गैर-खाद्य सामग्री क्षेत्रमा गरिने सहयोग तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/ श.बि.भ.डि.का. र रेडक्रसले अन्य निकायको सहयोग लिएर	जहिलेसुकै
४	स्रोत संकलन तथा संघ-संस्थाबाट हुने सहयोग (आर्थिक तथा अन्य) को योजना तयारी अवस्थामा राख्ने ।	सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का. र रेडक्रस	जेठसम्म

५	आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य तयारी योजना अध्यावधिक गर्ने	सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/ स.वि.भ.डि.का.	जेठसम्म
---	---	---	---------

४.२.३.४ आपत्कालीन आश्रय, आवास तथा गैरखाद्य क्षेत्रको प्रतिकार्य योजना: आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय (कस्ले)	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि-तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
विपद् प्रवाहको सूचना स्थानीय स्वयंसेवकबाट संकलन गर्ने	डिडिएमसी, नेरेसोका ईकाइहरु, स्थानिय तह, नेपाल प्रहरी	पहिलो दिन
आवास क्षेत्रको आकस्मिक बैठकको आयोजना	सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	पहिलो दिन
विपद् प्रतिकार्य समूहलाई संचार गर्ने	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	पहिलो दिन
विषयगत क्षेत्रको बैठक गर्ने	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	दोस्रो दिन
द्रुत लेखा जोखाबाट आएका सूचनाहरूलाई बिश्लेषण गरी आवास क्षेत्रको आकस्मिक प्रतिकार्य योजना सक्रिय बनाउने	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	दोस्रो दिन
द्रुत लेखाजोखा टोली परिचालन तथा प्रारम्भिक सूचना संकलन	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	पहिलो हप्ता
प्रभावित स्थलको सूचना विश्लेषण गरी सहायता परिचालन गर्ने	डिडिएमसी	पहिलो हप्ता
विपद् प्रभावित क्षेत्रमा अस्थायी आवास, त्रिपाल तथा भाँडाबर्तनको व्यवस्थापन गर्ने ।	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	पहिलो हप्ता
अस्थायी आवास तथा गैर खाद्य सामग्रीको आवश्यकता पहिचान गर्न सर्वेक्षण गर्ने टोली खटाउने ।	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	दोस्रो हप्ता
कम खर्चमा बनाउन सकिने नमुना घर निर्माण गैरखाद्य सामग्री वितरण कार्य निरन्तरता	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	पहिलो महिना
गैरखाद्य सामग्री वितरण तथा प्रयोगको सुनिश्चितताको लागि अनुगमन	डिडिएमसी, नेरेसो	पहिलो महिना
जिल्लास्थित सरोकारवाला निकायहरु एवं क्षेत्रगत सदस्यहरुको समन्वय तथा पाठ सिकाई कार्यशाला बैठकको आयोजना	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/डिडिएमसी	दोस्रो महिना
सुरक्षित स्थान पहिचान भएका स्थानमा अस्थायी आवासका लागि प्राविधिक अध्यायन र शिविर व्यवस्थापन	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	तेस्रो हप्ता
शिविर व्यवस्थापनका लागि अन्तर निकायगत क्षेत्रको समन्वय	बिषय क्षेत्रगत अगुवा निकाय	पहिलो हप्ता देखि निरन्तर
आवास बिषयगत क्षेत्रको आकस्मिक बिपद् प्रतिकार्य योजना २०७५ निर्माण भइसकेको हुनाले सोही अनुसार प्रतिकार्यका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	नेरेसो, सघन श.बि. भवन निर्माण आयोजना/श.बि.भ.डि.का.	निरन्तर

४.२.४ क्षेत्र (Cluster): आपत्कालिन संरक्षण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads): स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखाहरु

४.२.४.१ विपद्सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपबाट सम्भावित मानवीय असर (बाल संरक्षण तथा लैङ्गिक हिंसा)

- जनको क्षति, अनाथहरूको सङ्ख्यामा वृद्धि ।
- मानिसहरूको आन्तरिक विस्थापन ।
- घाइते बालबालिका ।
- बढ्दो दुरुपयोग र शोषण, भेदभाव ।
- विछोडिएका तथा एकल बाल-बालिका ।
- सम्भावित मानसिक आघात (psychosocial trauma) तथा मनोवैज्ञानिक विपत्ति ।
- लैङ्गिकतामा आधारित हिंसा (Gender-based violence - GBV)को बढ्दो जोखिम ।
- सामना गर्ने संयन्त्र (coping mechanism) मा अवरोध ।

- मानव बेचबिखनको जोखिम ।
- प्रभावित व्यक्तिहरूमा यौन शोषणको जोखिम ।
- अपाबिद्ध तथा एकल महिलाहरूको सुरक्षा तथा संरक्षणमा कमी ।
- शान्ति सुरक्षाको अभाव तथा सामान्य असुरक्षाको वातावरण ।
- केही समुदाय अथवा समूहहरूका लागि मानवीय सहयोगमा पहुँच नहुनु अथवा पहुँच अपर्याप्त हुनु ।

समष्टिगत उद्देश्य :

महिला तथा बालबालिका लगायत जोखिममा रहेका समूहहरूले आपत्कालीन परिस्थितिको कारणबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाबाट संरक्षण गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- नेपालका विपद् तथा अन्य आपत्कालीन परिस्थितिहरूमा उपलब्ध गराइने सहयोग कार्यक्रमहरूमा जोखिममा रहेका समूहहरूका लागि मानव अधिकार सम्बन्धी कानून, अन्तर्राष्ट्रिय मानवीय कानून तथा राष्ट्रिय कानूनले प्रत्याभूत गरेका मौलिक अधिकारहरूको संरक्षण गर्दै भएका कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- जोखिममा रहेका समूहहरूको संरक्षण सुनिश्चित गरी आपत्कालीन सहयोगको न्यायोचित वितरणमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिबाट उत्पन्न हिंसा, शोषण, दुर्व्यवहार तथा हेलाका जोखिमहरूलाई सम्बोधन गरी प्रकोपबाट प्रभावित मानिसहरूको संरक्षण गर्ने र त्यस्ता दुर्व्यवहारबाट प्रभावित भई जीवित व्यक्तिहरूका लागि सेवा सम्बन्धी प्रावधानहरूमा सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- लैङ्गिक हिंसाको रोकथाम, प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण, महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने प्रभावकारी संयन्त्र बनाउने ।
- यौन तथा लैङ्गिक हिंसाबाट प्रभावित तथा गर्भवती र सुत्केरी महिलाहरूको लागि महिला मैत्री स्थान (Female Friendly Spaces) को स्थापना तथा लैंगिक हिंसा प्रतिकार्यका लागि एकद्वार प्रणाली अर्थात् (One Stop Crisis Management Center-OSCMC) लाई प्रभावकारी गराउने ।
- बाल-मैत्री ठाउँ तथा मनो-सामाजिक परामर्श सम्बन्धी सहयोगको स्थापना गरी सुरक्षित वातावरणमा बालबालिका तथा महिला रमाउँदछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- बिछोड भएका बालबालिका, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका केटाकेटी तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्यसम्बन्धी जाँचका बारेमा सहयोग र त्यस्तो सहयोगपछि उपयुक्त सेवा तथा संरक्षणका सुविधासहित परिवारको खोजी गर्ने कार्यमा सहयोग प्राप्त गर्दछन् भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- यौन दुर्व्यवहार तथा हिंसाका विरुद्ध तिनको अनुगमन, प्रतिवेदन तथा पैरवी गर्ने प्रणालीको स्थापना गरी बालबालिका र महिलाहरूको यौन दुर्व्यवहार तथा शोषणको रोकथाम गर्ने ।

संरक्षणमा मानवीय सहयोगको न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

- प्रभावित जनसमुदायको अधिकारको कुनै पनि उलङ्घन, दुर्व्यवहार तथा शोषण अथवा भेदभावको अनुगमन गर्ने र प्रतिवेदन पेश गर्ने, संयन्त्रको स्थापना गर्ने अथवा स्थापित संयन्त्रलाई प्रयोगमा ल्याउने ।
- बिभिन्न समुदायका सदस्यहरूबाट, विशेषतः अति गरिब तथा पछाडी पारिएका समूहबाट मानवीय सहयोग तथा आधारभूत सेवा सुबिधामा समान पहुँच सहयोग पाए नपाएको अनुगमन गर्ने ।
- साभेदारहरूका बीचमा अभिलेख राख्ने तथा दर्ता गर्ने प्रणालीमा एकरूपता सुनिश्चित गर्ने ।
- बालमैत्री, महिला मैत्री ठाउँ लगायत बालबालिका तथा महिलाहरूका लागि सुरक्षित वातावरणको सिर्जना गर्ने ।
- शिक्षा तथा संरक्षण सम्बन्धी सहयोग कार्यक्रममा मनो-सामाजिक सहयोगलाई एकीकरण गर्ने ।
- हेरचाह गर्ने व्यक्तिहरूबाट बाल-बालिकाहरू बिछोडिने कार्यको रोकथाममा सहयोग गर्ने ।
- बिछोडिएका तथा परिवारको साथ नभएका बालबालिकाहरू, खास गरी पाँच वर्षको उमेरभन्दा मुनिका बालबालिका तथा किशोरीहरूको पहिचान, दर्ता तथा स्वास्थ्य जाँचको सहजीकरण गर्ने र खोजी तथा पुनर्मिलनमा संलग्न साभेदारहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- परिवारबाट बिछोडिएका तथा साथ नभएका बाल-बालिकाहरू र अन्य जोखिममा परेका समूह जस्तै: परिवार नभएका, बृद्ध, अपांग तथा दीर्घ रोगबाट पीडित समूहका मानिसहरूलाई हेरचाह तथा संरक्षण प्रदान गर्ने

- (वास तथा अन्य सेवाको व्यवस्था) ।
- मानवीय सहयोग तथा स्थायी समाधानका बारेमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित मानिसहरूलाई नियमित रूपमा सूचनाको प्रवाह भइरहेको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- फिर्ता हुने कार्यक्रम तथा स्थायी समाधानको तर्जुमा गर्ने कार्यमा आन्तरिक रूपमा विस्थापित व्यक्तिहरूलाई संलग्न बनाउन प्रयास गर्ने ।
- शिविर तथा पुनर्वासका क्षेत्रहरूमा पर्याप्त सुरक्षाका लागि पैरवी गर्ने ।

४.२.४.२ अगुवा निकाय : महिला तथा बालबालिका कार्यालय / स्थानीय तहका शाखाहरू

यस क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोतको आकलन :

क्र.सं.	अगुवा र सहयोगी सस्थाहरू	उपलब्ध साधन/स्रोत			सम्पर्क व्यक्ति पद तथा नाम	सम्पर्क नम्बर
		आर्थिक श्रोत	सामग्रीगत स्रोत	मानवीय स्रोत दक्ष		
१.	ग्रामीण महिला उत्थान केन्द्र	केही	संरक्षण सामग्री	५ जना	आसमानी चौधरी	५६०४८९, ९८५७८३०३८३ gmukdang@gmail.com
२.	सौभाग्य महिला बचत तथा ऋण सहकारी	छैन	परामर्श सुरक्षित आवास	स्वयंसेवक	हुमा डिस्सी	९८५७८३२५५०
३.	सीसा	छैन	केही संरक्षण सामग्री	जनचेतना	साजिदा सिद्धिकी	९८५७८३०२८२
४.	बेस	केही	खाद्यान्न	स्वयंसेवक	चुर्ण चौधरी	९८५७८२०२४३
५.	ओरेक	केही	आपत्कालीन सुरक्षा आवास	स्वयंसेवक	ईश्वरी थापा	९८५७८२०९३५
६.	युनिसेफ	केही	बालबालिकाका लागि आवश्यक सामग्रीहरू	स्वयंसेवक	राजेश मगर	९८४७८२१२९७
७.	युएनएफपीय		मर्यादा सामग्री	स्वयंसेवक	पूर्ण वि.क.	९८५७०६१३१३
८.	जेष्ठ नागरिक सरोकार केन्द्र	छैन	आपत्कालीन सुरक्षा आवास	स्वयंसेवक		
९.	नेपाल महिला सामुदायिक सेवा केन्द्र	छैन	बालबालिकाका लागि आवश्यक सामग्रीहरू	स्वयंसेवक	बिमला योगी	९८४७९५९४४४
१०.	सिभिकट	छैन	मनोसामाजिक परामर्श	स्वयंसेवक	गोबिन्द खनाल	९८५११९३९६४
११.	जिल्ला प्रहरी महिला सेल	छैन	सुरक्षित आवास	कर्मचारीहरू	निमा डिस्सी	९८५७८०९०८०२, ९८४७८९५२०८
१२.	अपांग मानवधिकार सरोकार मञ्च	छैन	समुदाय परिचालन	स्वयंसेवक	शिव घर्ती	०८२५६१०४३
१३.	शिक्षा कार्यालय स्थानीय तहका शिक्षा बिकास शाखाहरू	छैन	विद्यालय आपत्कालीन आश्रय	शिक्षक विद्यार्थी	कार्यालय प्रमुख	०८२५६००१० स्थानीय तहका शिक्षा विकास शाखाको विवरण अनुसुचीमा समावेश गरिएको छ ।
१४.	जिसस	छैन	समन्वय राहत सामग्री	स्वयंसेवक	जिल्ला समन्वय अधिकारी	०८२५६००३८
१५.	स्वास्थ्य कार्यालय		स्वास्थ्य सेवा	कर्मचारीहरू	कार्यालय प्रमुख	०८२५६०००५

१६.	खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन	सरसफाई सेवा, आवश्यकता अनुसार सरसफाईका सामाग्रीहरु	कर्मचारी	कार्यालय प्रमुख	०८२५६००२६
-----	----------------------------	---	----------	-----------------	-----------

स्थानीय तहमा रहेको महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरुको विवरण अनुसूचि ८ मा राखिएको छ । सबै स्थानीय तहले आ-आफ्नो क्षेत्रगत अवधारणा अनुसार सक्रिय बनाई योजना समेत बनाउनु पर्नेछ ।

४.२.४.३ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी: आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले)

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वयसम्बन्धी व्यवस्था: जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरुका बीचमा समन्वय, श्रोत पहिचान सम्भौता गर्ने तथा श्रोत पहिचान गर्ने तथा जिम्मेवारी बाँडफाँडमा सहमति कायम गर्ने, पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिका लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क ठेगाना सहित विभिन्न निकायहरुको भूमिका तथा जिम्मेवारी परिभाषित गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	वैशाख
सिकिएका पाठ : यस वर्षको आकस्मिक योजनामा समावेश गर्नका लागि बाढी प्रतिकार्य २०७१२०७४ तथा गोरखा भुकम्पको अनुभवबाट हरेक क्षेत्रभित्र सिकिएका प्रमुख पाठहरुको पहिचान, पूर्व तयारी गर्ने । कसले के गर्ने भन्ने जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेठसम्म
आधाररेखा जानकारी/अन्य स्रोतबाट तथ्याङ्क सङ्कलन : क. बाढी वा विपत् आउनसक्ने गापाहरुसँग सम्बन्धित क्षेत्रगत जानकारी/तथ्याङ्क । ख. सार्वजनिक सुविधाहरु रहेका ठाउँ देखाउने नक्सा । ग. जिल्लाका विभिन्न निकाय/सरोकारवालाहरुसँग उपलब्ध स्रोतको नक्साङ्कन	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
क्षमता विकास : संरक्षण सम्बन्धी तालिमको लागि समन्वय गर्ने । क. मनोसामाजिक तालिम प्रान गर्ने आवश्यकतानुसार । ख. शारीरिक रुपमा अशक्त, जेष्ठ नागरिक तथा अपांगता भएका बालबालिकाहरुलाई आपत् कालीन अवस्थामा संरक्षण तालिम ।	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
आपत्कालीन संरक्षण सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने <ul style="list-style-type: none"> विभिन्न सङ्कलनहरुसँग उपलब्ध मौजदातको तथ्यांक संकलन गर्ने अपुग सामग्री (gaps) को पहिचान गर्ने । 	महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	आषाढ महिनाको अन्तसम्म
पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक पूर्वतयारी गतिविधिहरुको अनुगमन गर्नका लागि कार्य योजना ।	स्थानीय तह तथा क्षेत्रगत सदस्यहरु	जेष्ठ महिनामा

४.२.४.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागु हुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरुसँग समन्वय बैठक गर्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने ।	स्थानीय तह महिला बालबालिका ईकाइ	पहिलो दिन

क. परिस्थिति सम्बन्धी आफ्नो क्षेत्रको पहिलो प्रतिवेदन तयारी गर्ने जसमा प्रभावित बालबालिका, वृद्ध वृद्धा, एकल महिला, गर्भवती तथा सुत्केरी, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, किशोरीहरू तथा अन्य जोखिममा रहेका व्यक्तिहरूको संख्या तथा अवस्था उल्लेख गर्ने । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	१. महिला तथा बालबालिका कार्यालय	दोश्रो दिन
प्रारम्भिक प्रतिवेदन तथा अन्य संरक्षणसंग जोडिएका परिस्थितिको लेखाजोखा तथा समीक्षा गर्ने । क. प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित स्थानीय तहसँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने ।	क. क्लष्टर सदस्यहरू ख. स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा	दोश्रो दिनदेखि निरन्तर
प्रारम्भिक जानकारीहरूका आधारमा प्रारम्भिक मानवीय सहयोग क. तत्काल उपलब्ध गराइएका मानवीय सेवाहरूमा महिला, बालबालिका, गर्भवती तथा सुत्केरी महिला, अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरू, वृद्ध वृद्धाहरूको पहुँच भए नभएको सुनिश्चितता गर्ने । ख. सुत्केरी, गर्भवती तथा जोखिममा रहेका किशोरीहरू तथा महिलाहरूलाई मर्यादा सामग्री (Dignity Kit) वितरण गर्ने । ग. मानवीय सेवाको आवश्यकता देखिएको प्रभावित समुदायमा सेवा उपलब्धताको लागि पैरवी गर्ने ।	क.स्थानीय तह महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, क्लष्टर सदस्यहरू	प्रभावित क्षेत्रमा मानवीय सेवा उपलब्ध गराउन शुरु गरेपछि निरन्तर रूपमा ।
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने	स्थानीय तहमा संरक्षणक्षेत्रको बैठक बसी समीक्षा गर्ने ।	७ दिनभित्र
पारिवारिक रूपमा बिछोडिएका बालबालिकाहरूको खोजी गर्ने र पुनर्मिलन कार्य गराउने	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो हप्ता
संरक्षणका विभिन्न क्रियाकलापका लागि विभिन्न निकायहरूबाट प्राप्त सहयोगको लागि गरिएको प्रतिवद्धताको कार्यान्वयन गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	७-१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	दोश्रो हप्तादेखि निरन्तर
जोखिममा रहेका समुहहरूको पहिचान लगायत पहिलो ३० दिनभित्र तत्कालीन मानवीय सहयोग/सम्झौता । क. ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाहरूको लागि आवश्यक पोषणयुक्त खाना र लत्ता कपडा । ख. सुत्केरी र ६ महिनासम्मका बच्चाका आमाहरूको लागि आवश्यक पोषणयुक्त खाना र लत्ता कपडा । ग.परिवारबाट बिछोडिएका बालबालिकाहरूलाई बाल पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । घ. लैंगिकतामा आधारित हिंसामा परेका बालबालिका तथा महिलाहरूलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । संरक्षणको आवश्यकता भएका वृद्ध वृद्धा र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई पुनर्स्थापना गृहमा राख्ने व्यवस्था मिलाउने । ड. लैंगिक हिंसा रोकथामको लागि प्रेषण प्रणाली स्थापना तथा सवलीकरण गर्ने । च. महिला तथा किशोरीहरूका लागि मर्यादा कायम गर्ने र डिभिटी किट वितरण । छ. महिलामैत्री स्थानहरूको पहिचान गर्ने तथा सुरक्षित स्थान निर्माण गर्ने ।	स्थानीय तहमा संरक्षण क्षेत्र	पहिलो दिनदेखि नै निरन्तर रूपमा गर्ने ।
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिनको अवधीमा		
<ul style="list-style-type: none"> ➤ क्षेत्रगत समन्वय बैठक गर्ने । ➤ मनोसामाजिक असर देखिएका व्यक्तिहरूलाई मनोसामाजिक परामर्श सेवा प्रदान गर्ने । ➤ विपद्मा महिला तथा बालबालिकामा पर्नसक्ने थप जोखिमको बारेमा जनचेतनामूलक कार्यक्रमहरू गर्ने जस्तै: लैर्कि हिंसा, मानव बेचबिखन, बाल संरक्षण, मनोबिमर्श सेवा, यौन हिंसा तथा सहयोगबारे जानकारी आदि । ➤ लैर्कि हिंसा, यौन हिंसा तथा बाल हिंसाका घटनाहरूमा सिफारिस प्रणालीमा काम गर्ने । शिबिरभित्र संरक्षण आवश्यक भएमा महिला, बालबालिका तथा जेष्ठ नागरिकका लागि सुरक्षित स्थान पहिचान गर्ने । ➤ विपद्पछि हुनसक्ने ओसारपसार रोकनका लागि गतिबिधी सञ्चालन गर्ने । 	स्थानीय तह संरक्षण क्षेत्र तथा क्षेत्रगत सदस्यहरू	दुई हप्तामा एक पटक

मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्ने । मानवीय सहायताको प्रतिवेदन तयारी तथा जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा प्रस्तुत गर्ने ।	स्थानीय तहमा रहेको संरक्षण क्षेत्रको क्षेत्रगत सदस्यहरू	निरन्तर जारी
--	---	--------------

४.२.५ क्षेत्र:- आपत्कालीन शिक्षा

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला शिक्षा तथा समन्वय ईकाई कार्यालय

४.५.१ विपद्सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर (शिक्षा) :

- विद्यालय भवनहरू र शिक्षण/सिकाइका सामग्रीहरूको क्षति ।
- शिक्षक/विद्यार्थीहरू हताहत/जनको क्षति ।
- विद्यार्थीहरूको विद्यालयसम्म पहुँच नहुनु ।
- विद्यालयमा क्षति हुनाले शिक्षामा अवरोध ।
- आन्तरिक रूपमा विस्थापितहरूका लागि प्रभावित नभएका विद्यालयहरू आवासको रूपमा प्रयोग हुन्छन् । आतिथ्य प्रदान गर्ने विद्यालय (Host schools) को पढाइमा अवरोध ।
- केटाकेटी तथा शिक्षकहरूमा विपद्को मनोवैज्ञानिक असरले गुणस्तरीय सिकाइ एवं सिकने प्रक्रिया माथि प्रभाव पार्छ ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- विकास गर्न, संरक्षण प्राप्त गर्न र सामान्य अवस्था एवं स्थायित्वमा फर्काउने कार्यको सहजीकरण गर्नका निमित्त विद्यालय जाने उमेरका तथा प्रभावित सम्पूर्ण केटाकेटीहरूको गुणस्तरीय शिक्षामा निरन्तर तथा तत्काल पहुँच सुनिश्चित गर्ने ।
- सुरक्षित सिकने वातावरण उपलब्ध गराएर विपद्बाट परेको मनोवैज्ञानिक असरको सामना गर्ने कार्यमा केटाकेटीहरू र शिक्षकहरूलाई मद्दत गर्न योगदान पुर्याउने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विपद्बाट प्रभावित विद्यालय जाने उमेरका केटाकेटी तथा शिक्षकहरूलाई गुणस्तरीय शिक्षाको निरन्तरता सुनिश्चित गर्नका लागि र उनीहरूलाई सुरक्षित रूपमा सिकाउने एवं सिकने वातावरण उपलब्ध गराउन नेपाल सरकार तथा स्थानीय सरोकारवालाहरूलाई सहयोग उपलब्ध गराउने ।
- प्रभावकारी आपत्कालीन पूर्वतयारी तथा सहयोगलाई सहजीकरण गर्नका निमित्त क्षेत्रगत समुहका सदस्यहरू (Cluster members) का बीचमा प्रभावकारी समन्वय, अनुगमन तथा सूचनाको आदान-प्रदान सुनिश्चित गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा पहिलो सहयोग उपलब्ध गराउने व्यक्तिका रूपमा सरोकारवालाहरूको क्षमता बढाउने ।
- द्रुत तथा चालु (Rapid and on-going) शिक्षाका लागि लेखाजोखा सञ्चालन गरिन्छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने र आपत्कालीन परिस्थितिमा रहेका केटाकेटीहरूको शिक्षाका निमित्त युनिसेफका प्रमुख प्रतिवद्धताहरू (UNICEF's Core Commitments to Children in Emergencies for Education) का न्यूनतम मापदण्डबाट निर्देशित भएर उपयुक्त सहयोग कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने ।
- आपत्कालीन परिस्थितिमा सहयोग उपलब्ध गराउनका लागि रणनीतिक साभेदारी तथा अन्य साभेदार/क्षेत्रहरू (Clusters) सँग सम्बन्धको स्थापना तथा त्यसलाई सुदृढ पार्ने ।

शिक्षामा मानवीय सहयोगसम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड :(स्फेयर मापदण्ड)

- विपद् परेको पहिलो हप्ताभित्र शिक्षासम्बन्धी सुविधा र शिक्षामा संलग्न व्यक्तिहरूका बारेमा द्रुत लेखाजोखा (Rapid Assessment) सञ्चालन गर्ने ।
- जिल्ला शिक्षा कार्यालय र स्थानीय क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) सँगको समन्वयमा तथा प्रभावित समुदायहरूसँगको परापरमा प्रभावित/आन्तरिक रूपमा विस्थापित बाल-बालिकाहरूको शिक्षालाई जारी राख्नका लागि तिनका निमित्त अस्थायी रूपमा सिकने ठाउँ पत्ता लगाउने ।
- संभव भएसम्म यथासक्य चाँडो अर्थात् सिद्धान्ततः पहिलो दुई हप्ताभित्र, न्यूनतम मापदण्ड बमोजिम ६ देखि ८ हप्ताभित्र न्यूनतम पूर्वाधारसहित विद्यालय जाने बाल-बालिकाहरूका निमित्त अस्थायी रूपमा सिकने ठाउँ तथा स-साना बाल-बालिकाहरूका लागि सुरक्षित ठाउँ खडा गर्ने ।
- विद्यालयहरू पुनः खुला गराएर र शिक्षण-सिकाइका सामग्री उपलब्ध गराएर र अर्ध-संरचनागत (Semi-structured) मनोरञ्जनका सामग्रीको व्यवस्था मिलाएर पढाइ जारी राख्ने र शिक्षक तथा विद्यार्थीहरूको पुनः एकीकरण प्रारम्भ गर्ने ।
- विद्यालयबाहिर रहेका बाल-बालिकाहरू अस्थायी रूपमा खडा गरिएका सिकने ठाउँमा भर्ना गरिएका छैन अथवा तिनको शिक्षाका

लागि वैकल्पिक व्यवस्था गरिएको छ छैन जानकारी लिने ।

- पीडित बाल-बालिकाहरूका निमित्त नियमित शिक्षा प्रणालीमा क्रमशः तिनलाई नियमित पाउँदै लगिने ।
- प्रभावित क्षेत्रका स्कूलहरूमा भएको पुराना किताव संकलन गरी सुरक्षित ठाउँमा राख्ने ।
- मनोरञ्जनका कुराहरू दिइने ।

४.५.२ शिक्षा क्षेत्रका क्षेत्रगत सदस्यहरू (Cluster Members) को सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम तथा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१.	जिल्ला शिक्षा शिक्षा तथा समन्वय ईकाई कार्यालय	स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास ईकाई विद्यालय निरीक्षण क्षेत्र, श्रोतकेन्द्र, विद्यालयहरू	जि.शि.अ. देव मणि चौधरी	५६०००९, ५६००१० deoghorahi@gmail.com
२.	शैक्षिक तालिम विकास केन्द्र, तुलसीपुर	शिक्षकलाई तालिम	कार्यालय प्रमुख	५२०२८४
३.	स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखा	अनुसुचिमा समावेश गरिएको छ ।		
४.	बेस	स्टेशनरी जनसहभागिता	चुर्ण चौधरी	९८५७८२०२४३
५.	युनिसेफ	ECD kit box school kit box	राजेश मगर	०८१५५०००८ ०८१ ५५०२१७
६.	सहयोग समाज नेपाल	कम्लरी बालबालिकालाई सहयोग	खोपीराम चौधरी	०८२५४०००२६ ९८५७८२०६८९
७.	सुपर संस्था तुलसीपुर	जनसहभागिता	ज्योति प्र.चौधरी राम ब. चौधरी	०८२५२०२२३ ९८५७८२०३९३
८.	सिड तुलसीपुर	शैक्षिक सामग्री सहयोग	भागिराम चौधरी	९८५७८२०२८२
९.	सिसा	आवश्यकता अनुसार बालबालिकालाई सहयोग	साजिदा सिद्धिकी	५६१५७४, ९८५७८३०२८२,

४.५.३. आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी : (आपत्कालीन परिस्थितिभन्दा पहिले)

क्रस	क्रियाकलापहरू	मुख्य जिम्मेवारी	कहिले गर्ने
१.	स्थानीय तहमा क्लष्टर बैठक बसी जिम्मेवारी बाँडफाँड गर्ने र सम्पर्क व्यक्ति तोक्ने	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	मंसिरमा
२.	आपत्कालीन आश्रय पहिचान तथा व्यवस्थापन बैठक	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	पुस
३.	जनशक्ति व्यवस्थापन तथा परिचालन अन्तरक्रिया	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	माघ
४.	समन्वय, सहकार्य बैठक छलफल	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा
५.	विपद् सहायता सामग्री व्यवस्थापन	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	वैशाखमा
६.	विद्यालयहरूको आकस्मिक योजना बनाउने	जि.शि.स.ई.कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	जेठसम्ममा
७.	विगतमा प्रभावित विद्यालयको अध्ययन, विश्लेषण गरी बाढी, भूकम्प सम्बन्धमा प्र.अ., शिक्षक तथा वि.ब्य. समितिलाई विद्यालय स्तरीय चेतनामूलक कार्यक्रम गर्ने, गराउने, शिक्षकहरूलाई प्राथमिक उपचार तालिम	जि.शि.स.ई कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	माघ तथा फागुन महिनामा
८.	वैकल्पिक विद्यालय स्थापना र संचालनका लागि आवश्यक सामग्री तथा श्रोत व्यक्तिहरूको पहिचान गर्ने	जि.शि.स.ई.कार्यालय,स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरू	चौमासिक रुपमा

९.	उच्च जोखिम क्षेत्रका शिक्षक, सामाजिक कार्यकर्ता (मानवीय श्रोत र अन्य श्रोत समेतको) को रोष्टर निर्माण गर्ने र सचेत गराउने	जिशिसइ. कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
१०.	उच्च जोखिम क्षेत्रमा प्रचार प्रसारका लागि सूचना सञ्चारका सामागीहरु व्यवस्थापन गर्ने	जिशिसइ. कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	चौमासिक रुपमा
११.	स्थानीय संचार माध्यम मार्फत जनचेतनाका गतिविधि संचालन गर्ने	जिशिसइ. कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	निरन्तर
१२.	बिद्यालय बिपद् सुरक्षा योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा ल्याउने	जिशिसइ. कार्यालय, स्थानीय तह र सहयोगी निकायहरु	जेठसम्ममा

४.५.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागु हुने)

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलनका लागि क्लष्टर समन्वय बैठक • आर्थिक तथा मानवीय श्रोतको आपत्कालीन जोहो । • सूचना केन्द्रको स्थापना । • तत्काल शैक्षिक क्षतिको सूचना संकलन गर्ने । • तत्कालको लागि शिविरमा सुरक्षित स्थानको स्थापना गर्ने • तत्काल गाविस तथा क्षेत्रमा भएका सूचना केन्द्रहरूसँग सम्पर्क स्थापना गरी जानकारी संकलन गर्ने ।	जिशिसईका, सम्बन्धित श्रोतकेन्द्र, स्थानीय तह	पहिलो दिनमै
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमका लागि समाचार प्रकाशन गर्ने ।	स्थानीय तह, जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई कार्यालय	दोश्रो दिन
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखाका तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रभावित विद्यालय तथा विद्यार्थीको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित विद्यालय सेवा क्षेत्रबाट उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ख. प्रभावित क्षेत्रमा रोकिएको शैक्षिक सेवा अस्थाई रुपमा सुचारु गराउन जिम्मेवारी तोक्ने ।	जिल्ला शिक्षा कार्यालय, सम्बन्धित श्रोतकेन्द्र, स्थानीय तह	दोश्रो र तेस्रो दिन
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजना (Cluster CP) को समीक्षा गर्ने	जिल्ला शिक्षा कार्यालय	७ दिनभित्र
विपद्बाट बढी जोखिममा रहेका समुहहरू क.अपांगता भएका बालबालिकाको पहिचान । ख.परिवारबाट बिछोडिएका । ग.आमाबाबु गुमाएका । घ.मनोसामाजिक आघातमा परेका बालबालिकालाई मानवीय सहायताका लागि श्रोत खोजेर सम्भौता गर्ने । ड.शिविरभित्रै बाल सिकाइ कक्षा सञ्चालन गर्ने ।	स्थानीय तह, जिल्ला शिक्षा विकास ईकाई	पहिलो हप्ता देखि एक महिना भित्र
क्षेत्रगत निकायहरूको (Clusters) समन्वय बैठक: सूचना तथा जानकारीको आदानप्रदान, अवस्था विश्लेषण, कार्यक्रमको पूर्वतयारी तथा साभ्हा सहमति, श्रोतको खोजी तथा व्यवस्थापन	जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाई	हप्तामा एक पटक
आवश्यकताको विस्तृत लेखाजोखा सञ्चालन गर्ने ३०-९० दिनसम्म		

स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण क. प्रस्तावना तयार पार्ने । ख. दातृ निकायहरूसँग प्रस्तावना सहित श्रोतको माग गर्ने ।	स्थानीय तह जिल्ला शिक्षा समन्वय ईकाइ, क्लष्टर सदस्यहरू	३-४ हप्ता
परिस्थितिसम्बन्धी अद्यावधिक प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्थानीय तह, शिक्षा विकास शाखा	हप्तामा एक पटक
मानवीय सहायताका साथै क्षतिग्रस्त शैक्षिक संस्थाको पुन निर्माण गर्ने	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	दोस्रो तेस्रो महिनामा
मानवीय शैक्षिक सहयोगको निरन्तरताका साथै नियमित अनुगमन	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर जारी
स्थानीय तहमा रहेका शिक्षा विकास शाखा, श्रोत केन्द्रसँगको समन्वय	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	निरन्तर
विद्यालयलाई अस्थायी आवास बनाएका विपद् प्रभावितहरूलाई क्रमशः घर पठाउने ।	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	दोस्रो हप्ता
आवश्यकतानुसार अस्थायी सिकाइ केन्द्र निर्माण गरी शिक्षण कार्य सञ्चालन गर्ने ।	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	आवश्यकतानुसार
विद्यालयहरूको भौतिक क्षतिको लेखाजोखा कार्य सम्पन्न गर्ने ।	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	पाँचौ हप्तासम्म
जिल्ला विपद् ब्यवस्थापन समितिको सिफारिसको आधारमा भौतिक क्षति भएका विद्यालयहरूको पुननिर्माण, पाठ्यपुस्तक क्षति भएका विद्यार्थीहरूको पाठ्यपुस्तक खरिद आदिका लागि रकम यकिन गरी प्रदेश सरकारसँग माग गर्ने ।	जिशिसई तथा सहयोगी निकाय	पाँचौ हप्तासम्म

४.२.६ क्षेत्र (Cluster): खानेपानी तथा सरसफाई

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय

सह नेतृत्व गर्ने निकाय : युनिसेफ

४.२.६.१ विपद्सम्बन्धी परिस्थिति : बिपद्का सम्भावित मानवीय असर

- बाढीको कारणबाट होचो स्थानमा रहेका क्षेत्रहरूमा सुरक्षित खानेपानीको मुहान अवरुद्ध हुने गरी इनारहरू दुषित हुनेछन् र सम्भवतः बाढीमा डुब्नेछन् ।
- वातावरण प्रदुषित हुने गरी शौचालयहरू भरिन सक्दछन् ।
- सुरक्षित पानीको अभाव तथा ढलबाट दुषित वातावरणले गर्दा भाडापखाला तथा हैजा फैलने जोखिम बढ्नेछ ।
- प्रभावितहरू समक्ष सुरक्षित खानेपानी तथा सरसफाईका सुविधाहरूको पहुँच नहुने ।

समष्टिगत उद्देश्य :

- खानेपानी तथा सर-सफाईसँग सम्बन्धित रोगहरू फैलन नदिने र तिनको रोकथाम गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य :

- विस्थापित समुदायका लागि, खास गरी शिविरमा बस्ने मानिसहरूका लागि सुरक्षित खानेपानी, स्वास्थ्य शिक्षा तथा अस्थायी रूपमा सरसफाई एवं नुहाउने सुविधाहरूमा पहुँच उपलब्ध छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूलाई आधारभूत स्वास्थ्य सम्बन्धी सामग्री उपलब्ध गराइएको छ र खानेपानी, सरसफाई तथा स्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यवहारिक प्रचलनहरूका बारेमा उचित रूपमा जानकारी उपलब्ध गराइएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।
- सम्पूर्ण उपकरण तथा सुविधा उपलब्ध गराइएका छन् र विस्थापित मानिसहरू बस्ने शिविरहरूमा सफा (cleanliness) कायम गर्न तिनको सशक्तीकरण गरिएको छ भन्ने कुरा सुनिश्चित गर्ने ।

मानवीय सहयोगका न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

१. प्रतिदिन प्रतिव्यक्ति न्यूनतम ५ लिटर पानी उपलब्ध गराउने र पहिलो ४ हप्ताभित्र प्रतिव्यक्ति प्रतिदिन उपलब्ध गराइने पानीको परिमाणलाई १५ लिटर पुऱ्याउने ।
२. शिविरमा बस्ने विस्थापित मानिसहरू तथा घर तथा व्यक्तिगत सम्पत्ति नष्ट भएका व्यक्तिहरूका लागि पानी सङ्कलन गर्नका लागि बाल्टीन र पानी शुद्ध गर्नका लागि ३० दिनसम्म खानेपानी शुद्ध गर्ने चक्की (tablets) अथवा वाटर गार्ड (water guard) उपलब्ध गराउने ।
३. शिविरमा बसोबास गर्ने विस्थापित मानिसहरूका लागि उपयुक्त सरसफाई एवं महिलाहरूका लागि नुहाउने सुविधाका निमित्त अस्थायी चर्पी (हरेक २० व्यक्तिका लागि एक चर्पी र पहिलो हप्ताभित्र हरेक १० व्यक्तिका लागि एक चर्पीका दरले सोलाई बढाउने गरी) को निर्माण गर्ने ।
४. शिविरमा बसोबास गर्ने प्रभावित मानिसहरूलाई जिल्ला स्वास्थ्य तथा खानेपानी कार्यालयका कर्मचारी, साभेदार गैर-सरकारी सङ्गठन, महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेवक एवं रेडक्रसका स्वयंसेवकहरूसँग मिली स्वास्थ्य तथा सरसफाई सम्बन्धी सामग्रीहरू (kits) वितरण गर्ने र स्वच्छता प्रवर्धनसम्बन्धी गतिविधिहरू (पानी शुद्ध पार्ने उचित तरिका र साबुनद्वारा हात धुने) सञ्चालन गर्ने ।

४.६.२ खानेपानी, स्वच्छता तथा सरसफाई क्षेत्रका सदस्यहरूको सूची, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	उपलब्ध स्रोत रकम वा सामग्री	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१.	खानेपानी सरसफाई डिभिजन कार्यालय	खानेपानी तथा सरसफाईका सामग्रीहरू, पानी शुद्धिकरणका लागि सामग्रीहरू, केही पाईप,	डिई:गुणनिधि पोखरेल	५६००२६, ९८५७८३४५२६ wssdodang83@gmail.com
२.	युनिसेफ	बिपद्को समयमा आवश्यकता अनुसार उपलब्ध गराउन सकिने क्षेत्रीय गोदामघर नेपालगञ्ज बाँकेमा रहेको	राजेश मगर	९८४७८२१२९७
३.	बेस	केही सरसफाईका सामग्रीहरू जनशक्ति	चुर्ण चौधरी	९८५७८२०२४३
४.	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक जनचेतना कार्यक्रम, पानी शुद्धिकरण सामग्री	साजिदा सिद्धिकी	०८२५६१५७४
५.	ने.रे.सो. दाङ	स्वयंसेवक परिचालन तथा बाल्टीन र मग ५०/५० थान	प्रकाश श्रीबन्द	०८२५२००२२/ ९८४७८२२४८९
६.	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	जनचेतना, सम्पर्क, समन्वय	तिर्थ सन्तोषी	०८२५६०२४०
७.	सामुदायिक वन महासंघ	समन्वय स्वयंसेवक	भुपेन्द्र सुबेदी	९८४७८४६७७९
८.	सुआहारा दोश्रो	सरसफाईका सामग्रीहरू उपलब्ध गराउन सकिने, ४५ जना कर्मचारी परिचालन गर्न सकिने, आपत्कालीन अवस्थामा परामर्श सेवा प्रदान गर्न सकिने	सुरज शर्मा	९८५११४९१७३

४.६.३.आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (बिपद्भन्दा पहिले)

क्र.स	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूका बीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	खा.पा.स.डि.का.	मंसिर, फागुन र जेठ
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आकलन तथा खानेपानी तथा सरसफाईका लागि योजना निर्माण	खा.पा.स.डि.का./ गै.स.स र रेडक्रस	बैशाखसम्म
३	सुरक्षित खानेपानी सुचारु गर्न आवश्यक पर्ने सामग्री तथा जनशक्ति तयारी अवस्थामा राख्ने	खा.पा.स.डि.का.	बैशाख
४	जानकारीको विश्लेषणका लागि सम्पर्क ब्यक्ति तोक्ने ।	खा.पा.स.डि.का	चैत्र
५	बिपद् जानसक्ने सम्बन्धित क्षेत्रको तथ्यांक लिई त्यस क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने खानेपानी समस्याको आकलन गर्ने	खा.पा.स.डि.का सवै सरोकारवाला	फागुन

६	आपत्कालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने खानेपानी योजनाहरु र प्रभावित हुनसक्ने घरपरिवार संख्याको आधारमा आवश्यक सामग्रीको न्यूनतम मौज्जात विभिन्न निकायहरूसँग उपलब्ध मौज्जात विवरण लिने ।	खा.पा.सरसफाई डिभिजन तथा सबै सरोकारवाला	असार
७	<ul style="list-style-type: none"> ➤ अपुग सामग्रीको पहिचान गर्ने ➤ पुस्तिका, पोस्टर, सूचना तथा संचार सम्बन्धी सामग्रीहरु पूर्वतयारी अवस्थामा राख्ने । 	खा.पा.डि. सबै सरोकारवाला	असार

४.६.४ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना (विपद्को अवधिमा लागु हुने)

सहयोग गतिविधि (के)	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि –तत्कालका लागि (०-९० दिनसम्म)		
क्षेत्रगत सदस्यहरुको आकस्मिक बैठक संचालन । विपद् अवस्थाको विश्लेषण । प्रतिकार्यको तयारी गर्ने । सूचना डेस्क स्थापना ।	खा.पा.स.स.डि.का.	पहिलो दिन
स्थलगत वस्तु स्थितिको जानकारी लिनको लागि अन्य क्षेत्रसँग र सम्बन्धित क्षेत्रमा सम्पर्क गरी जानकारी लिने ।	खा.पा.स.स.डि.का. र सरोकारवालाहरु	दोस्रो दिन
क्षेत्रगत सदस्यहरु बीच विपद् विश्लेषण गरी क्षतिको लेखाजोखा गर्नको लागि एक टोली विपद्स्थलमा खटाउने ।	ख.पा.स.स.डि.का. जिसस	पहिलो हप्ता
प्रविधिक टोलीद्वारा संकलित विवरणको आधारमा प्रदूषित खा.पा. तथा सरसफाई सम्बन्धी जनचेतना फैलाउन अर्को टोली परिचालन	खा.पा.स.डि.का., स्थानीय तह	दोस्रो हप्ता
सुरक्षित, स्वच्छ खा.पा. तथा सरसफाई कायम गर्नको लागि उपयुक्त, गुणस्तर परिमाणमा पानीमा प्रभावित परिवारमा पहुँच पुर्याउनको लागि पानीको वितरण तथा अस्थायी शौचालय निर्माण गर्न सचेतना कार्यक्रम संचालन गर्ने ।	खा.पा.स.स.डि.का. स्थानीय तह	पहिलो महिना
सुरक्षित शौचालय निर्माण, प्रभावित क्षेत्रमा संचालित कार्यक्रमको अनुगमन, स्थायी खा.पा.योजना संचालनका लागि पाईप आदि सामग्री व्यवस्था गर्न सरोकारवाला निकाय र तालुक निकायमा समन्वय गर्ने ।	जि.स.स.स्थानीय तह, खा.पा.स.स.	दोस्रो महिना
सहयोगको अनुगमन तथा पृष्ठपोषणका लागि टोली खटाउने, समग्र प्रतिकार्यको विश्लेषण गरी प्रतिवेदन तयार गर्ने । सम्बन्धित सबै सरोकारवाला निकायलाई प्रगति प्रतिवेदन पठाउने । जनचेतनामूलक कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिने ।	स्थानीय तह खा.पा.स.स.डि.का.	तेस्रो महिना

४.२.७ क्षेत्र : स्वास्थ्य तथा पोषण

नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखाहरु

सह नेतृत्वगर्ने निकाय : विश्व स्वास्थ्य संगठन, युनिसेफ

४.७.१.विपद् सम्बन्धी परिस्थिति : प्रकोपका सम्भावित मानवीय असर (स्वास्थ्य र पोषण) :

- चोटपटक, घाइतेहरु, हैजा, औलो, आउँ र दादुरा एवं पखाला सम्बन्धी रोग, गम्भीर श्वास -प्रश्वास सम्बन्धी संक्रमण, इन्सेफ्लाइटिस, जन्डिस, टाइफाइड र एभियुन इन्फ्लुएन्जा, आँखा अथवा छालाका रोग, आँखा रोगजस्ता सङ्क्रामक रोगहरुको संक्रमणमा वृद्धि ।
- एच.आई.भी./एड्स तथा क्षयरोग फैलने क्रममा वृद्धि ।
- नियमित औषधी सेवनकर्ताहरुको औषधी छुट्ने (क्षयरोग, कुष्ठरोग, एच.आई.भी.आदि) ।
- स्वास्थ्य क्लिनिकहरु नष्टता अथवा पहुँचमा कठिनाइ ।
- औषधी उपचारका उपकरण तथा औषधीको हानि-नोक्सानी ।
- प्रजनन स्वास्थ्य तथा सुरक्षित प्रसुति सेवा प्रभावित ।
- परिवार नियोजनको साधनको उपलब्ध नहुने ।
- नवजात शिशु तथा सुत्केरी र गर्भवतीहरु स्वास्थ्य जाँचदेखि बन्चित ।
- नियमित सेवाहरु (गाँउघर क्लिनिक र खोपका कार्यक्रमहरु) मा अवरुद्धता ।
- सञ्चार सेवा अवरुद्ध हुँदा तुरुन्त स्वास्थ्यकर्मीको सम्पर्कमा आउन कठिनाइ ।

- सुरक्षित रक्त सञ्चार प्रणालीमा अवरोध ।
- तत्कालै स्वास्थ्य संस्थासम्म पुग्नमा अवरोध (एम्बुलेन्स, स्ट्रेचर, पैदल आदि) ।
- खाद्य सामग्रीको अभावको कारणले गर्दा गम्भीर कुपोषण, औलो, भाडा-पखालाजस्ता रोगहरूको जोखिममा वृद्धि, स्वास्थ्य सेवाहरूमा घट्टो पहुँच, उपचारात्मक तथा अतिरिक्त पोषण कार्यक्रममा अवरोध ।
- पोषण पुनर्स्थापन कार्यमा अवरोध ।
- स्वस्थ र सुरक्षित पिउने पानीको अभाव ।
- विपद्को कारणले मानसिक स्वास्थ्य सम्बन्धी समस्यामा बृद्धि ।

समष्टिगत उद्देश्य :

जस्तोसुकै आपत्कालीन अवस्था परे तापनि मानव जीवन सुरक्षा तथा कल्याण (Human Survival And Well-being), खास गरी एकदमै जोखिममा रहेका समूहको स्वास्थ्य एवं पोषणसम्बन्धी आवश्यकताहरू पुरा भएका छन् भनी सुनिश्चित गर्ने ।

विशिष्ट उद्देश्य (स्वास्थ्य) :

- भाडापखाला, हैजा, औलो तथा अन्य पानीजन्य रोगहरूको पर्याप्त रोकथाम तथा उपचार क्षमता सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- द्रुत लेखाजोखा (Initial Rapid Assessment) गरी स्वास्थ्य तथा पोषण सेवाहरूको अवस्थालाई सुदृढ पार्ने ।
- रोग फैलन गएको खण्डमा सहयोग तथा लेखाजोखाका लागि क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- आधारभूत स्वास्थ्य सेवाहरूमा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न र स्वास्थ्य शिविरको सञ्चालन गर्न र अर्को निकायमा पठाउने संयन्त्र (Referral Mechanism) को विकास गर्न जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग पुऱ्याउने
- पर्याप्त आपत्कालीन आपूर्ति र मानव श्रोत लगायतका विषयमा शिघ्र क्षमता अभिवृद्धिका लागि अस्पताल
- (राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, राप्ती अञ्चल)/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- सुरक्षित मातृत्व तथा परिवार नियोजनका सेवाहरू (सुरक्षित प्रसुति, गर्भावस्था तथा सुत्केरी अवस्थाको सेवा, आकस्मिक परिवार नियोजन सेवा) प्रदान गर्ने ।
- आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन Minimum Initial Service Package (MISP)को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गर्ने ।
- विस्थापित मानिसहरूका लागि पुरक खाना खुवाउने कार्यक्रम (Supplementary Feeding Programme - SFP) मा पहुँचको माध्यमबाट गर्भवती तथा दुध खुवाउने महिला एवं पाँच वर्ष मुनिका केटाकेटीहरूमा गम्भीर कुपोषणको वृद्धिलाई रोकथाम गर्न अस्पताल राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान, राप्ती अञ्चल)/जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- गम्भीर कुपोषण (Severe Acute Malnutrition - SAM) को उपचार तथा सेवामा निरन्तर पहुँच सुनिश्चित गर्न सहयोग गर्ने ।
- निरन्तर स्तनपान सुनिश्चित गर्न र अवाञ्छित स्तनपानका विकल्पहरूको वितरणमा रोक लगाउन जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयलाई मद्दत गर्ने ।
- भिटामिन 'ए' को वितरण, जुका मारिने औषधी तथा प्रभावित केटाकेटीहरूका लागि खोपसम्बन्धी गतिविधिहरू सुनिश्चित गर्नका निमित्त जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालयलाई सहयोग गर्ने ।
- मानसिक स्वास्थ्य समस्यालाई समाधान गर्न मनोसामाजिक विमर्श सेवा प्रदान गर्ने ।

मानवीय सहयोग सम्बन्धी न्यूनतम मापदण्ड : स्फेयर मापदण्ड

प्रारम्भिक लेखाजोखा सञ्चालन गरिएकै समयमा स्वास्थ्यसम्बन्धी निगरानी (Health Surveillance) शुरु गरिनेछ

- समुदायको तहमा रोग तथा चोट-पटकको उपचार विद्यमान प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्रको प्रणालीको माध्यमबाट, स्वास्थ्य संस्थाहरूमा केही उपचार एवं थोरै संख्यामा गम्भीर बيمारीहरूलाई सिफारिस गरी अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres)मा पठाई आपत्कालीन स्वास्थ्य सेवा कार्यक्रमको कार्यान्वयन गरिनेछ ।
- सिफारिस गरी पठाइने अन्य केन्द्रहरू (Referral Centres)मा पुग्नका निमित्त विरामीहरूका लागि उपयुक्त यातायातको प्रवन्ध गरिनेछ ।
- आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन स्वास्थ्य सेवालाई प्रभावकारी बनाउन Minimum Initial Service Package (MISP) को सञ्चालन गर्न आवश्यक क्षमता अभिवृद्धि गरिनेछ ।

४.७.२ नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय : जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहका स्वास्थ्य सेवाका ईकाइ

यस क्षेत्रका सदस्यहरूको सूची, क्षमता तथा श्रोत मापन

क्र.सं.	जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूको नाम	उपलब्ध श्रोत तथा सेवाहरू	कार्यालय/सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, ईमेल ठेगाना
१	स्वास्थ्य कार्यालय	औषधी/स्वास्थ्यकर्मी	कार्यालय प्रमुख बिपद् सम्पर्क : कमल चन्द	०८२५६०००५, ५६२०३९, ९८४७९४३३६४ dho.dang@gmail.com
२	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान	औषधी, स्वास्थ्यकर्मी	अस्पताल निर्देशक	०८२-५६२३६५
३	मानव कल्याण तथा वातावरण संरक्षण केन्द्र	जनचेतना, सम्पर्क, समन्वय र औषधी	तिर्थ सन्तोषी	०८२-५६०२४० ९८४७८३१६९८
४	राप्ती प्रादेशिक अस्पताल	औषधी/स्वास्थ्यकर्मी	प्रमुख	०८२-५२००११
५	स्थानीय तहमा रहेका स्वास्थ्य संस्था, एम्बुलेन्स सेवा र निजी अस्पतालहरूको सम्पर्क सूचि अनुसूचि २ मा राखिएको छ ।			
६	ब्लड बैङ्क, घोराही	आवश्यक परेको खण्डमा रगत उपलब्ध	दिलिप न्यौपाने	०८२-५६१४६०, ९८४७८२५९५८
७	आँखा अस्पताल, तुलसीपुर	औषधी र जनशक्ति	प्रमुख	०८२-५२०१६५
८	आयुर्वेदिक औषधालय बिजौरी	औषधी र जनशक्ति	प्रमुख	०८२-५२११०५
९	सिसा नेपाल	स्वयंसेवक, जनचेतना कार्यक्रम र औषधी	साजिदा सिद्धिकी	०८२ ५६१५७४
१०	युनिसेफ	औषधी र प्राविधिक सहयोग	राजेश सारु मगर	९८४७८२१२९७
११	नेपाल पत्रकार महासंघ दाङ	सूचना प्रवाह	दुर्गालाल के.सी	९८५७८२०६४३
१२	यु.एन.एफ.पि.ए.	आपत्कालीन अवस्थामा प्रजनन स्वास्थ्य सेवा	पुर्ण बिक	९८५७०६१३१३
१३	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	तथ्यांक संकलन तथा प्राथमिक उपचार	कार्यालय नम्बर प्रकाश श्रीबन्द	०८२-५२००२२, ९८४७८२२४८९

४.७.३. यस क्षेत्रको नेतृत्व गर्ने निकाय : स्वास्थ्य कार्यालय/स्थानीय तहमा रहेको स्वास्थ्य सेवा शाखा

आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (बिपद्भन्दा पहिले)

पूर्व-तयारीसम्बन्धी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
व्यवस्थापन तथा समन्वय सम्बन्धी व्यवस्था : जिल्लाका क्षेत्रगत (Cluster) साभेदारहरूका बीचमा सम्झौता गर्ने क. समन्वय बैठक (आपत्कालीन परिस्थिति भन्दा पहिले, परिस्थितिको अवधिमा र त्यसपछि बैठक गर्ने । ख. पूर्वतयारी तथा सहयोग सम्बन्धी गतिविधिको लागि सम्पर्क व्यक्तिको नाम तथा सम्पर्क निकायहरूको पहिचान । ग. लागू गर्न सकिने साभेदार सम्बन्धी व्यवस्थाको विकास ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
आधार रेखा जानकारी तथा तथ्याङ्क सङ्कलन गर्ने : क. बाढी जानसक्ने गापा वा सम्बन्धित क्षेत्रगत पहिचान ख. जिल्लाका स्वास्थ्य क्षेत्रका सरोकारवालाहरूसँगको स्रोतको नक्साङ्कन	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त
क्षमता विकास : महामारी निगरानी, नवजात शिशुलाई विपद्को बेलामा खुवाउने पौष्टिक आहार	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा	जेष्ठ मसान्त
उद्धार सामग्री पहिले नै भण्डारण गरी राख्ने ➤ सम्भावित आपत्कालीन परिस्थितिमा प्रभावित हुनसक्ने व्यक्तिहरूको संख्याका आधारमा आवश्यक स्वास्थ्य सामग्रीको न्युनतम मौजदात । ➤ विभिन्न सङ्गठनहरूसँग उपलब्ध मौजदातको नक्साङ्कन गर्ने । ➤ अपुग सामग्री (Gaps) को पहिचान गर्ने । ➤ पुस्तिका, पोस्टर र सूचना, शिक्षा अपांगता मैत्री ब्रेल सांकेतिक भाषा ठुलो अक्षरको साइज ।	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	जेष्ठ मसान्त

➤ पूर्वतयारी योजनाको समीक्षा गर्नका लागि समन्वय बैठक	स्थानीय तह, स्वास्थ्य सेवा शाखा, स्वास्थ्य कार्यालय	३ महिनामा एक पटक
--	--	---------------------

४.७.४ आपत्कालीन सहयोग सम्बन्धी गतिविधि : आपत्कालीन परिस्थितिको अवधिमा

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोगसम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जानकारीको सङ्कलन तथा परिस्थितिलाई अद्यावधिक गर्नका लागि बिपद् अवधिमा सम्बन्धित क्षेत्रका सबै सदस्यहरूसँग आपत्कालीन बैठक बस्ने । जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा प्रभावित क्षेत्रको अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने र सूचना लिने । DRRT/CRRTलाई परिचालन गर्ने साथै आवश्यक प्राथमिक उपचारका औषधी उपकरण र एम्बुलेन्स लिई घटनास्थलमा पुगि सेवा उपलब्ध गराउने	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	क. बिपद् शुरू भएपछि २४ घण्टाभित्र ख. पहिलो सात दिनसम्म एकदिन बिराए ग. दोस्रो हप्तापछि हप्तामा एकपटक
परिस्थिति सम्बन्धी प्रतिवेदन तयार पार्ने : क. पहिलो प्रतिवेदन । ख. अद्यावधिक प्रतिवेदनहरूको अनुसरण गर्ने । ग. २४ घण्टाभित्र र पहिलो हप्तामा हरेक दिन सञ्चार माध्यमबाट स्वास्थ्य सूचना प्रसारण गर्ने । घ. जिल्ला आपत्कालीन कार्य संचालन केन्द्रसँग समन्वय गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	४८-७२ घण्टाभित्र पहिलो प्रतिवेदन र पहिलो सात दिनमा हरेक २४ घण्टामा र दोस्रो हप्तादेखि एक दिन बिराए
प्रारम्भिक लेखाजोखाको प्रतिवेदन तयार पार्नका निमित्त आधार रेखा (Base Line)का तथ्याङ्कको समीक्षा गर्ने : क. प्रारम्भिक सूचना संकलन गर्ने । ख. प्रभावित परिवारको अनुमान गर्नका लागि प्रभावित गापासँग सम्बन्धित उपलब्ध तथ्याङ्क/जानकारीको समीक्षा गर्ने । ग. प्रभावित क्षेत्रमा विद्यमान सार्वजनिक सेवा उपलब्ध गराउने संस्थाहरूको समीक्षा गर्ने घ. जिल्लामा उपलब्ध उद्धार सेवा/क्षमता/उद्धार सामग्रीको समीक्षा गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	पहिलो दिनदेखि नै लगातार रुपमा (७२ घण्टाभित्र) नियमित रुपमा
क. तत्काल उपलब्ध गराइने मानवीय गतिविधिहरूको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्ने । ख. उपयुक्त कामका लागि सम्बन्धित क्षेत्र (Cluster) लाई सल्लाह दिने । ग. प्रभावित स्थानमा अत्यावश्यक औषधीको आपूर्ति व्यवस्था गर्ने । घ. प्रभावित स्थानमा अस्थाइ स्वास्थ्य शिविर खडा गरी स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने । ङ. Minimum Initial Service Package (MISP) लाई कार्यान्वयनमा ल्याउने, च. आपत्कालीन प्रजनन सामग्री वितरण (Emergency RH kit). छ. मनोविमर्श सेवा तथा मनोसामाजिक प्राथमिक उपचार (Psychosocial First Aid-PFA) सेवा प्रदान गर्ने । ज. सम्भावित महामारी रोगको रोकथाम र नियन्त्रण गर्ने । झ. प्रसूति सेवाको लागि टेन्ट सहित Maternity Unit स्थापना गरी सेवा सञ्चालन गर्ने । ञ. स्वास्थ्य शिक्षा सम्बन्धी सूचना प्रवाह गर्ने तथा जनचेतनाका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	३-४ दिनभित्र एक हप्ताभित्र शिविर कहाँ राख्ने भन्नेबारे ठाउँको पहिचान र दर्ता गर्ने कार्य । ० (शुन्य) घण्टादेखि नै प्राथमिकतासहित तुरुन्तै शुरू गर्नुपर्दछ । निरन्तर
स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि क्षेत्रगत आकस्मिक योजनाको समीक्षा गर्ने ।	स्वा.का. युएनएफपिय, युनिसेफ, WHO लगायत क्लष्टर सदस्यहरु	७ दिनभित्र
मानवीय सहयोगका लागि (यदि छन् भने) प्रयोगमा ल्याउन सकिने भनी तयारी अवस्थामा राखिएका सम्भौताहरूलाई सक्रिय पार्ने ।	स्वा. कार्यालय	७-१० दिन
मानवीय सहयोगको अनुगमन गर्न र सुधारका लागि पृष्ठपोषण उपलब्ध गराउनका निमित्त टोली खटाउने ।	स्वा. कार्यालय	एक हप्ता – निरन्तर जारी
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – अन्तरिम अवधिका लागि (३०-९०) दिन		
अन्तर क्षेत्रगत समन्वय बैठक (स्वास्थ्य तथा पोषण, खानेपानी, आवास, कृषि, संरक्षण)	स्वा. कार्यालय	हप्तामा एक पटक
बिषयक्षेत्रको विस्तृत लेखाजोखा (CSDA) सञ्चालन गर्ने (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	१५-४५ दिन

स्रोतहरूको परिचालन गर्नका लागि आवश्यकताको विश्लेषण (स्वास्थ्य तथा पोषण)	स्वा. कार्यालय	३-४ हप्ता
अन्तरिम अवधिका लागि मानवीय सहयोग सम्बन्धी गतिविधिहरू	स्वा. कार्यालय	२-३ हप्ताभित्र
परिस्थिति सम्बन्धी सङ्कलित र निर्मित प्रतिवेदनलाई अद्यावधिक पार्ने	स्वा. कार्यालय	हप्तामा एक पटक
मानवीय सहयोगको अनुगमन	स्वा. कार्यालय	निरन्तर जारी
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि - थप अवधि (९० दिनभन्दा बढी) का लागि		
अनुगमन तथा प्रतिवेदन	स्वाका, स्थानीय स्वास्थ्य ईकाइहरू	३ महिनादेखि नियमित

विपद् प्रभावित जनसंख्याको प्रजनन स्वास्थ्य आवश्यकता अनुमानका लागि अन्तर्राष्ट्रिय मापदण्ड (Standard Population) विपद् प्रभावित समुदायको प्रजनन स्वास्थ्य सेवाका लागि आवश्यक औषधी, सामग्री र स्वास्थ्यकर्मीहरू देहायको मापदण्डका आधारमा अनुमान गर्न सकिन्छ । अन्तर निकाय प्रजनन स्वास्थ्य सामग्रीहरू पनि सोही आधारमा तयार गरिएका छन् ।

जनसंख्याको समूह	जनसंख्याको आधार (प्रतिशतमा)
वयस्क पुरुषहरू	२०५
प्रजनन उमेर समूहका महिलाहरू (१५ देखि ४९ वर्ष)	२५५
कोरा जन्म दर	४५
जटिल गर्भपतन र गर्भावस्था	२०५
योनी च्यातिने र बच्चा जन्मदा टाँका लगाउन जरुरी	१५५
बच्चा जन्मदा गरिने शल्यक्रिया (सिजरिनन् अप्रेसन)	५५
बलात्कृत हुनसक्ने प्रजनन उमेरका महिलाहरू	२५
परिवार नियोजनका साधन प्रयोग गर्ने प्रजनन उमेरका महिलाहरू	१५५
➤ पिल्स (खाने चक्की)	३०५
➤ सुई	६५५
➤ आइ.यू.सि.डी.	५५

४.२.८ बिषयगत क्षेत्र : - राहत तथा पुन निर्माण

४.८.१ यस क्षेत्रमा नेतृत्व प्रदान गर्ने निकाय (Cluster Leads) : जिल्ला समन्वय समिति / स्थानीय तह सबै क्षेत्रगत सदस्यहरूको सूचि, क्षमता तथा श्रोत आँकलन :

क्र सं.	क्षेत्रगत साभेदारको नाम	उपलब्ध स्रोत	सम्पर्क व्यक्ति	टेलिफोन नम्बर, इमेल
१.	जिल्ला समन्वय समिति दाङ	स्थानीय तहसगको समन्वयमा राहत जुटाउने	जिसस प्रमुख स्था.स.अ.	०८२५६०१४४, ९८५७८८८२२२
२.	घोराही उमनपा	राहत, पुनस्थापना, पुननिर्माण	मेयर : नरुलाल चौधरी,	०८२५६०१६२, ९८५७८३११११
३.	तुलसीपुर उमनपा		मेयर : घनश्याम पाण्डे	९८५७८३२८८५
४.	लमही नगरपालिका		मेयर : कुल वहादुर के.सी.	९८५७८४२५५५
५.	राजपुर गापा		अध्यक्ष : लोकराज के.सी.	९८५७८३२०५६
६.	गढवा गापा		अध्यक्ष : शहजराम अहिर यादव	९८४७८०५८९६
७.	राप्ती गापा		अध्यक्ष : नुमानन्द सुबेदी	९८५७८३२३८९
८.	बंगलाचुली गापा		अध्यक्ष : भक्तबहादुर ओली	९८५७८३५२०९
९.	दङ्गीशरण गापा		अध्यक्ष : भागीराम चौधरी	९८५७८३१५६४
१०.	शान्तिनगर गापा		अध्यक्ष : कमानसिंह डाँगी	९८०९८६६६६१
११.	बबई गापा		अध्यक्ष : भुवनेश्वर पौडेल	९८१०९४०९२२

१२.	सडक डिभिजन कार्यालय घोराही	लोडर, डोजर २/२ वटा रहेको	डि.इ. निरज शाक्य	०८२-५६०२०३, ९८५७८३४६२३
१३.	ज.तथा सिं.वि..डि.का.	बिपद् पश्चात् सिंचाइ संरचना पुननिर्माण र बोरा भर्ने सम्बन्धी प्रविधिक सल्लाह	डि.ई.गणेश सरासिनि	९८५७८२५७४१ ganeshmarasinio@gmail.com
१४.	सामुदायिक वन वन महासंघ	१५ लाख कोष । काठ सहयोग । प्रत्येक सावको भवनमा अस्थायी आवास बनाउन सकिने	अध्यक्ष भुपेन्द्र सुबेदी	०८२-५६२०९७, ९८४७८४६७७९ fecofaundang@gmail.com
१५.	INF	खाद्य र गैरखाद्य सामग्री सहयोग १०० परीवारलाई	फिल्ड सुपरभाईजर सिता गुरुङ्ग	०८२५६००१७, ९८४८०५८९४४ Cbr.supervisor@dang.nepal.inf.org
१६.	सघन श.बि.भ.नि.आयोजना/ शबिभडिका घोराही	सरकारी भवन क्षेति भएमा पुननिर्माण	डि.ई. सचिन्द्र कुमार देव	०८२५६००२७, ९८५७८३१८११
१७.	दाड उबासंघ घोराही र तुलसीपुर	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	टंकसिंह बुढाथोकी, राम प्रसाद चालीसे	९८५७८३००५७ ९८५७८२१०००
१८.	दाङ्ग चेम्बर अफ कमर्श घोराही र तुलसीपुर	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	श्रीधर महारा टोप बहादुर घर्ति	९८५७८३०९१७, ९८५७८२०२७२
१९.	बेस	राहत सामग्री	रुपलाल चौधरी	९८५७८२०२४३
२०.	तयार नेपाल	राहत, खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, तयारी खाना	गोमा वली चौधरी	

४.८.२ आपत्कालीन परिस्थितिको पूर्वतयारी सम्बन्धी गतिविधि : (बिपद्भन्दा पहिले)

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
१	जिल्लाका क्षेत्रगत साभेदारहरूका बीच क्लस्टर सदस्यको बैठक गर्ने, समन्वय स्थापित गर्ने संयन्त्रका बारेमा सहमति कायम गर्ने ।	जिसंस तथा सदस्यहरू	मंसिर, फागुन र असार
२	प्रभावित क्षेत्रमा उत्पन्न हुनसक्ने संकट आँकलन गरी क्षेत्रगत जिम्मेवारी बाडफाँड ।	जिसंस तथा सदस्यहरू	बैशाखसम्म
३	स्थानीय तहमा उद्धार तथा राहतमा प्रयोग हुनसक्ने औजार उपकरणको तयारी र क्षेत्रगत भण्डारण गर्न समन्वय गर्ने	जिसंस तथा सदस्यहरू	जेठ
४	बर्षायाममा घोराही तुलसीपुर तथा लमही सडकमा खोलाले अबरोध पुऱ्याउने भएकाले खोला छेउमा पोल गाडी डोरी टागेर आपत्कालीन खोला तरन तयारी अवस्थामा राख्ने	जिसंस तथा सदस्यहरू.	असार मसान्तसम्म
५	कृतिम तयारी अभ्यास जसमा समाबेसी सहभागीता सुनिश्चित गर्ने	रेडक्रस, जिसंस डिडिएमसी	असारमा
६	स्थानीय तहमा लेखाजोखा टोलीका तयार गर्नका लागि समन्वय गरि क्षमता अभिवृद्धिका गर्ने ।	स्थानीय तह, जिसंस	जेठ
७	स्थानीय तहमा बिपद् तथा राहत ब्यवस्थापन कोषको स्थापना गर्न लगाउने	स्थानीय तह, जिसंस	जेठ

४.८.२.१ निकायगत पहिचान (को, कहाँ, के)

निकाय	बिषयगत क्षेत्र	कार्यरत क्षेत्र	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	सम्पर्क नम्बर
जिल्ला प्रशासन कार्यालय	समन्वय, सुरक्षा	जिल्लाभर	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	५६०१३३, ९८५७८०७७७७ cdoffice.dang@gmail.com
नेपाल प्रहरी	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा, राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रहरी उपरीक्षक	५६०१९९, dang_karya@nepalpolice.gov.np
नेपाली सेना	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा, राहत वितरण	जिल्लाभर	प्रमुख सेनानी	०८२५६१०६२, ९८४१३१७०४९ ranasinghdalbn@gmail.com

सशस्त्र प्रहरी वल	खोज उद्धार शान्ति सुरक्षा, राहत बितरण	जिल्लाभर	सप्रउ २९ नं गण भालुवांग	४१५१३५ dangbsoapfn@gmail.com dang_bso@apf.gov.np
जिल्ला आपत्कालीन कार्य सञ्चालन केन्द्र	विपद् सूचना तथा समन्वय	जिल्लाभर	बिश्व प्रकाश अर्याल सूचना व्यवस्थापन अधिकृत	९८४९११२९२१,०८२-५६३५४० aryal.bishwa@gmail.com deocdang2014@gmail.com
जिसंसको कार्यालय, सबै स्थानीय तह	समन्वय, राहत तथा पुर्नस्थापना	जिल्लाभर	स्थानीय समन्वय अधिकारी	५६००३८, ९८५७८८८२२२ ddcdang82@gmail.com
नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	राहत	जिल्लाभर	सभापति	५२००२२, ९८५७८२००७४ nracs.dang@gmail.com
स्वास्थ्य कार्यालय, स्थानीय तहका ईकाइहरु	स्वास्थ्य सेवा	जिल्लाभर	प्रमुखस्थानीय शाखा प्रमुख	५६०००५ dpho@gmail.com
कृषि ज्ञान केन्द्र तथा स्थानीय तहका ईकाई	खाद्यान्न तथा बिउ	जिल्लाभर	प्रमुखस्थानीय शाखा प्रमुख	५६०१३० dadodang@gmail.com
स्थानिय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक बिकास शाखा	संरक्षण	जिल्लाभर	प्रमुख स्थानीय तहका शाखा प्रमुखहरु	स्थानीय तहमा रहेको शाखाको सम्पर्क नं. अनुसूचीमा राखिएको छ ।
खानेपानी तथा सरसफाई डिभिजन कार्यालय,	खानेपानी तथा सरसफाई सामग्री	जिल्लाभर	डिई गुणनिधि पोखरेल	५६००२६
विद्युत कार्यालय	विद्युतिकरण	जिल्लाभर	कार्यालय प्रमुख	५६०११५
उद्योग वाणिज्य संघ घोराही र तुलसीपुर	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री,निर्माण सामग्री	जिल्लाभर	टंकसिंह बुढाथोकी, राम प्रसाद चालीसे	९८५७८३००५७ ९८५७८२१०००
चेम्बर अफ कमर्स घोराही र तुलसीपुर	खाद्य तथा गैरखाद्य सामग्री, निर्माण सामग्री	जिल्लाभर	श्रीधर महारा टोप बहादुर घर्ति	९८५७८३०९१७, ९८५७८२०२७२
गैर सरकारी संस्था महासंघ	राहत तथा पुनस्थापना	जिल्लाभर	सचिव : शालिकराम मुसाफिर	९८४७८२३६४४
पत्रकार महासंघ	सूचना संप्रेशण,	जिल्लाभर	अध्यक्ष दुर्गालाल के.सी	०८२५६१४९७, ९८५७८२०६४३
रक्तसञ्चार केन्द्र	रगतको आपूर्ति	जिल्लाभर	दिलिप न्यौपाने	५६१४६०, ९८४७८२५९५८
स्थानीय तहहरु	राहत, पुनस्थापना, पुननिर्माण, लेखाजोखा, क्षतिको तथ्यांक संकलन	सबै स्थानीय तह	स्थानीय तह प्रमुख	अनुसूची १ मा समावेश गरिएको छ
हावापानी फिल्ड कार्यालय	मनसुन पूर्वानुमान, पूर्वचेतावनी सम्प्रेषण, सूचना प्रवाह	जिल्लाभर	प्रमुख: सिरिया रिजाल	५६००३४, ९८६०८५९५८ वर्षा मापन केन्द्र तथा जल मापन केन्द्रको सम्पर्क नं. अनुसूची १० मा छ ।

४.८.३ विपद् प्रकृतिमा आधारित प्रतिकार्य योजना

सहयोग गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	कहिलेसम्म
सहयोग सम्बन्धी गतिविधि – तत्कालका लागि (०-३० दिनसम्म)		
जिल्ला आपत्कालीन सञ्चालन केन्द्र (DEOC) मा अवस्थाको बारेमा जानकारी प्रदान गर्ने तथा सूचना लिने । लत्ता कपडा, पाल, कम्बल, भाँडा, खाद्यान्न तथा राहत वितरण र प्राथमिक उपचार कार्य समन्वय ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सेना, प्रहरी, जिसंस, स्वास्थ्य कार्यालय नेरेसो	पहिलो दिन
विपद् व्यवस्थापनको अनुगमन गरी नपुग सामग्रीहरुको उचित व्यवस्थापन गर्ने ।	जिल्ला प्रशासन कार्यालय, जिल्ला समन्वय समिति	दोस्रो दिन

सरुवा रोगहरु फैलिन नदिन चेतनामूलक कार्यक्रम संचालन गर्ने	स्वास्थ्य कार्यालय, सुआहारा दोश्रो	पहिलो हप्ता
अस्थायी बासस्थानका लागि आवश्यक कार्य सुरु गर्ने	जिसंस, शहरी विकास तथा भवन, नेरेसो, नपा, गापा, विद्यालयहरु	पहिलो महिना
मानवीय सहयोगलाई निरन्तरता	जिसंस न.पा गा.पा. अन्य सहयोगी निकायहरु	दोस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको पुननिर्माण (अस्थायी)	जिसंस, न.पा, गा.पा अन्य सहयोगी निकायहरु	तेस्रो महिना
क्षतिग्रस्त भवन तथा संस्थाहरुको स्थायी पुननिर्माण	स्थानीय तह	निरन्तर

४.९.१. आपतकालिन संचार

बिषयगत क्षेत्रहरु	अगुवा संस्था	सदस्यहरु
१) आपतकालिन संचार (सूचना व्यवस्थापन)	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला प्रशासन जिल्ला आपतकालिन कार्यसंचालन केन्द्र दाङ 	<ul style="list-style-type: none"> जिल्ला प्रशासन नेपाली सेना नेपाल प्रहरी सशस्त्र प्रहरी वल नेपाल रेडक्रस सोसाइटी स्थानीय तह सबै तयार नेपाल जिल्ला समन्वय समिति नेपाल टेलिकम सूचना एफ.एम., पत्रपत्रिका राजनैतिक दल प्रतिनिधि नेपाल पत्रकार महासंघ प्रिन्ट तथा ईलेक्ट्रोनिक मिडिया सम्बन्धि संस्था गैरसरकारी संस्था

पूर्वतयारी कार्य

सूचना व्यवस्थापन क्षेत्रले आपतकालीन समयमा गर्ने उल्लिखित कार्यका लागि निम्नअनुसार पूर्वतयारी गनु पर्नेछ :

क्र.सं.	पूर्वतयारी गतिविधि	जिम्मेवार निकाय	सहयोगी निकाय	कैफियत
१	सबै स्थानीय तह र विशेषगरी सडकटासन्न पालिकाले सञ्चार सुविधाको व्यवस्था मिलाउने व्यवस्था गर्ने सडकटासन्न स्थानीय तह हरूको बाढी पूर्वको समग्र अवस्था प्रष्ट्याउने वृत्तचित्र तयार गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	स्थानीय तह, सञ्चार सेवा प्रदायक निकाय जिल्ला समन्वय समिति जि.वि.व्व.स दातृ निकाय	
२	<ul style="list-style-type: none"> जोखिमयुक्त स्थानीय तहहरूमा पूर्व चेतावनी (Early Warning) का लागि माइक, साइरन तथा साइकल १ थानका दरले उपलब्ध गराउने वा अघिल्लो वर्षको व्यवस्थालाई अध्यावधिक गर्ने पूर्वसूचना तथा चेतावनी प्रणालीलाई निर्वाध रूपमा सञ्चालन गर्न कोषको स्थापना गर्ने 	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	स्थानीय तह, सञ्चार सेवा प्रदायक निकाय जिल्ला समन्वय समिति जि.वि.व्व.स दातृ निकाय	
३	जनचेतना अभिवृद्धिका गतिविधि सञ्चालन गर्ने <ul style="list-style-type: none"> विपद्सम्बन्धी जनचेतना अभिवृद्धि गर्न पम्प्लेट, पोस्टर, पर्चा तयार गरी विशेषगरी सडकटासन्न स्थानीय तह हरूमा वितरण गर्ने । एफ.एम. रेडियो तथा पत्र पत्रिकामार्फत विपद्सम्बन्धी ज्ञान तथा जानकारी प्रचारप्रसार गराउने 	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति दातृ निकाय, अ/गैसस सञ्चार माध्यम	
४	मसलन्द सामान तयारी अवस्थामा राख्ने सबै सरोकारवालाहरुको नाम ठेगाना र सम्पर्क नम्बर सहितको डाइरेक्टरी तयार गरी सम्भावित प्रकोप हुन सक्ने सबै क्षेत्रमा वितरण गर्ने	क्षेत्र प्रमुख वा तोकिएको सदस्य	जिल्ला समन्वय समिति दातृ निकाय, अ/गैसस	
५	बाढी र यसबाट बच्ने उपायबारे जनचेतनाको लागि सूचना प्रवाह गर्ने	क्षेत्र प्रमुख	क्षेत्रका सदस्य, सञ्चार माध्यम ।	
६	पूर्व सूचना प्रणाली को कार्यविधि तयार गरी कार्यान्वयन गर्ने	सम्बन्धित क्षेत्र	जि.वि.व्व.स	

दाङ जिल्लामा बाढीको पुर्वानुमान

नेपाल बाढीको पुर्वानुमान प्रणाली विकासको सन्दर्भमा प्रारम्भिक चरणमा छ। आजसम्म पनि नदी जलाधार सम्बन्धी

निर्धारणात्मक हाइड्रोलोजिकल मोडेल संचालित भएका छैनन् । त्यसैले दाङ र देशको अन्य बाढी जोखिम क्षेत्रहरूमा संचालित पूर्व सूचना प्रणाली पूर्ण रूपले नदी र वर्षाको तात्कालिक अनुगमनमा आधारित छन् । यस सामान्य प्रणालीको एक प्रमुख कमजोरी विशेष गरी भिरालो पहाडी क्षेत्रदेखि उत्पन्न भएका नदीहरूमा विपद् प्रतिकार्यका लागि ज्यादै कम समय २,३ घण्टा भन्दा पनि कम उपलब्ध हुनु हो । दाङ वर्षाले गर्दा अचानक आउने बाढीको कारण प्रायजसो धेरै प्रभावित हुने गर्दछ, त्यसैले जिल्लाको बाढी पूर्वानुमान मुख्यतया वर्षाको श्रेसहोल्डमा आधारित छ । पूर्व सूचनाको निमित्त अग्रिम समय बढाउन हालको प्रयासले विद्यमान पूर्व सूचना प्रणालीमा वर्षा पूर्वानुमान सम्मिलित गर्ने तर्फ ध्यान केन्द्रित गरिरहेको छ । दाङ जिल्लाको लागि उपलब्ध पूर्वानुमान प्रणाली (विश्वव्यापी र स्थानीय मोडेल) छोटकरीमा तल वर्णन गरिएको छ

१. दक्षिण एशियाली जलवायु पूर्वाभास मञ्च

- दक्षिण एशियाली जलवायु पूर्वाभास मञ्चले सर्वसम्मत जलवायु पूर्वाभास प्रदान गर्दछ अर्थात आगामी मनसुन औसत भन्दा धेरै, कम या औसत हुने सम्भावना इंगित गर्दछ । जसलाई सामान्य योजना र पूर्व तयारी प्रयोजनको निमित्त उपयोग गर्न सकिन्छ ।
२. विश्व बाढी सचेतना प्रणाली विश्व बाढी सचेतना प्रणालीले १० दिनको संचित वर्षाको एक समीक्षा प्रदान गर्नुको साथै यस क्षेत्रमा समग्र १५० मिलिमिटर र ३०० मिलिमिटर भन्दा धेरै वर्षाको निमित्त संबद्ध अधिकतम सम्भाव्यताको समीक्षा गर्दछ ।
 ३. क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली, गणितीय मौसम भविष्यवाणी मौसम अनुसन्धान र पूर्वानुमान मोडेलको उपयोग गर्दै क्षेत्रीय एकीकृत बहु (प्रकोप पूर्व सूचना प्रणालीले ३ दिनका लागि २४ घण्टे वर्षाको पूर्वानुमान तयार गर्दछ ।
 ४. जल तथा मौसम विज्ञान विभाग, गणितीय मौसम भविष्यवाणीः क्षेत्रीय एकीकृत बहु (प्रकोप पूर्व सूचना चेतावनी प्रणालीले जस्तै जल तथा मौसम विज्ञान विभागले मौसम अनुसन्धान तथा पूर्वानुमान मोडेल उपयोग गर्दछ तर ३ दिनका लागि घण्टा घण्टाको वर्षा भविष्यवाणी देखाउने उच्च गुणस्तरको वर्षा मानचित्र तयार गर्दछ । जल तथा मौसम विज्ञान विभागले आफ्नो रेनफल वाच वेब इन्टरफेस मार्फत तात्कालिक वर्षा तथ्याङ्क उपलब्ध गरिरहेको छ जसको आधारमा अहिलेसम्म बाढीको पूर्व सूचना जारी भइरहेका छन् ।

दाङमा पूर्व सूचना प्रणाली

दाङ जिल्लाको बाढी जोखिमयुक्त विभिन्न गाउँहरूमा समुदायमा आधारित पूर्व सूचना प्रणाली मौजूद छ । पूर्व सूचना प्रणाली मुख्यतया दाङ उपत्यकामा तात्कालिक वर्षाको अनुगमन तथा राप्ती र बबई नदी प्रणालीको माथिल्लो भेगमा तात्कालिक वर्षाको अनुगमनमा आधारित छन् । चुरे क्षेत्रका विभिन्न नदीहरूका लागि जलस्तर अनुगमन प्रणाली विकसित गरिएको छ तर पानीको बहाव तीव्र वृद्धिको केहि छिन पछि नै बहाव कम हुने भएकोले जोखिमयुक्त मानिसहरूलाई सुरक्षित हुने पर्याप्त समय उपलब्ध हुँदैन । त्यस अवस्थामा, माथिल्लो क्षेत्रमा वर्षा मापन केन्द्रको तात्कालिक अनुगमनले तल्लो भेगका समुदायहरूलाई अचानक आउने बाढीका लागि पूर्व सूचना दिन बाढी प्रभावकारी भएको छ ।

बाढी पूर्व सूचना प्रणाली:

आसय: राज्य तथा सूचना निकायको बर्तमान क्षमता विश्लेषण गरी पूर्व सूचना प्रणालीको स्थापना र व्यवस्थापनको लागि उपलब्ध स्रोत र साधनको अधिकतम परिचालन गरी सम्भावित धनजनको क्षतीको जोखिम कम गर्ने गरी जिल्लाको क्षमता बृद्धि गर्न ।

जिम्मेवारी: मानिसहरूलाई विपद्को सम्भावित जोखिमबाट वचाउनु सम्बद्ध निकायहरूको प्रमुख जिम्मेवारी हो । सामान्य विषयहरूमा समयमा नै ध्यान दिन सकेको खण्डमा स्रोत र साधनको अभावको बाबजुद् पनि मानिसहरूलाई सम्भावित जोखिमबाट बचाउन सकिन्छ । तसर्थ उपलब्ध स्रोत र साधन तथा सूचनाहरूको अधिकतम प्रयोग गरी जोखिम अनुगमनका आधारमा संकटासन्न समुदायहरूलाई विपद्को पूर्व सूचना उपलब्ध गराई जनधनको जोखिम न्युनिकरण कार्यमा मद्दत गर्नु पर्दछ ।

न्यूनतम मापदण्ड:

स्थापित पूर्व सूचना प्रणालीले सम्भावित विपद्को बैज्ञानिक पुर्वानुमानको आधारमा र जोखिमको खबर संकटासन्न समुदायसम्म पुऱ्याउन, सम्बन्धित निकायलाई परिचालन गरी मानिसहरूलाई सुरक्षाको न्यूनतम उपायहरू अवलम्बन गर्न सहयोग गर्दछ ।

आधारभूत कार्यहरू:

- पूर्व सूचना सम्बन्धी सम्पूर्ण कार्य जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रले गर्नेछ ।
- पूर्व सूचना प्रणालीका ४ वटा तत्वहरूलाई मध्य नजर गर्दै संकटासन्न समुदायको जीउधनको सुरक्षाको लागी क्षमता अभिवृद्धि गराउन र आपतकालिन पूर्वतयारी कार्यमा जुट्न, नेपाल सरकार जल तथा मौषम विज्ञान विभाग बाढी पूर्वानुमान महाशाखा अन्तर्गत सञ्चालित बगासोती जलमापन केन्द्र र सोही विभागको क्षेत्रीय हावापानी केन्द्र फिल्ड कार्यालय दाङ द्वारा राप्ती नदी बेसिनमा स्थापना गरी सञ्चालन गरिएका हावापानी एवं वर्षा मापन केन्द्रको सुचना, डिस्प्ले बोर्ड, SMS र विभागका सूचना कर्मचारीहरूसँगको टेलिफोन सम्पर्कको आधारमा प्राप्त भएको सुचना र तथ्याङ्कलाई १० मिनेट भित्र जिल्ला प्रशासन कार्यालय, सबै सुरक्षा निकाय, रेडक्रस, जि.स.स.मा जानकारी गराई समुदायको सुरक्षाका लागि परिचालन गर्ने । आपत् कालिन समयमा सार्वजनिक तथा व्यापारिक सञ्चार साधनको अभाव रहेको अवस्थामा स्याटलाईट फोन तथा संस्थाको तटस्थतामा असर नपर्ने गरी नेपाल प्रहरी, नेपाली सेनाको सञ्चार नेटवर्क समेत प्रयोगमा ल्याउने ।

- सूचना प्राप्त भएको १ घण्टाभित्र प्रमुख जिल्ला अधिकारीसँग छलफल गर्ने र सूचना प्रवाह प्रकृया निर्माण गरी सूचना एफ.एम. तथा अन्य उपलब्ध संचार माध्यमहरू मार्फत सूचना प्रसारण गर्ने । आपतकालीन अवस्थाको खबर आदानप्रदानको लागि जिल्ला दैवि प्रकोप उद्धार समितिद्वारा स्वीकृत बाढी पूर्वसूचना संचार संरचनाको प्रयोग गर्ने । जसको कारणले समयमै सूचना प्राप्त गरी श्रोत परिचालन गर्न सहज र प्रभावकारी होस् ।
- जिल्ला समन्वय समिति मार्फत नगरपालिका र गा.पा.हरूलाई जोखिमको नक्साङ्कन गर्न लगाई सो को रेकर्ड जिल्ला समन्वय समिति र जिल्ला आपतकालिन कार्य सञ्चालन केन्द्रमा राख्ने र संकटासन्न समुदायलाई जोखिम सम्बन्धि अभिमुखिकरण गराई आपतकालिन पूर्वतयारीको लागि उत्प्रेरणा जगाउने ।
- स्थापना भएको पूर्व सूचना प्रणाली अन्तर्गत जोखिमको अनुगमनको लागि स्थापना गरिएका बाढीमापन केन्द्र, हावापानी केन्द्र र वर्षामापन केन्द्रको सुरक्षा,व्यवस्थापन र दिगोपनाका लागि जल तथा मौसम विज्ञान विभाग र स्थानीय तहसँग आवश्यक समन्वय गरी स्रोत परिचालन र व्यवस्थापन गर्ने ।
- जि.वि.व्य.स. र सूचना विपद् व्यवस्थापन समितिको अगुवाईमा हरेक वर्ष मनसुन सुरु हुनु भन्दा अगाडि राप्ती नदी र बबई नदी बेसिनका समुदाय र जिल्लास्तरमा बाढी प्रकोपको कृत्रिम घटना अभ्यास सम्पन्न गर्ने ।
- सबै विषयगत क्षेत्रले आफ्नो विकास योजनामा बनाउदा प्रकोपको जोखिमलाई मध्यनजर गर्दै विपद् जोखिम न्यूनीकरणको मुल प्रवाहिकरण गर्ने

५. कार्यान्वयन तथा पुनरावलोकन रणनीति कार्यान्वयन समय तालिका

- यो योजना निर्माण भएदेखि नै कार्यन्वयनमा आइरहेको छ । यस बर्षको बाढीमा पनि यसै योजना अनुसार प्रतिकार्यका गतिविधिहरू संचालन भई बाढी प्रतिकार्य प्रभावकारी रूपमा संचालन भएको थियो । यसपटक पनि अध्यावधिक गर्ने क्रममा स्थानीयतह, क्षेत्रगत अगुवा निकायले आफ्नो जिम्मेवारी तथा दायित्व बोध गरेको पाइयो । यसपटक २०७५ फागुनमा यस योजनालाई अद्यावधिक गर्ने क्रममा हरेक क्लष्टर र स्थानीयतह सहितको बैठक जिल्ला आपतकालीन कार्यसंचालन केन्द्रकोसमेत अगुवाईमास्थानीय तहले यस योजना अनुसार आ-आफ्नो स्थानीय तहमा पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना निर्माण गरी कार्यान्वयनमा आउने छ भन्ने आशा गर्न सकिन्छ । साथै जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाडले आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित विषयगत क्षेत्रका अगुवा संस्था, स्थानीय तह तथा अन्य सरोकारवाला निकायहरूसँग समन्वय गरेर यसको प्रभावकारी कार्यन्वयनका लागि प्रयास गर्नेछ ।
- विपद्को समयमा यस योजनालाई तत्काल प्रयोगमा ल्याइने छ ।
- यो योजना विपद्को पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना भएकाले आवश्यकता अनुसार कार्यान्वयनमा ल्याइने छ ।
- २०७२ मा दोश्रो पटक अध्यावधिक गरी बनेको योजनालाई २०७५ फागुनमा आएर पँचौपटक अध्यावधिक गरिएको छ । यसलाई जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति र स्थानीय तह मार्फत नीतिगत रूपमै पारित गरेर स्थानीय तहहरूलाई समेत क्रियाशील बनाइने छ ।
- जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समिति दाडको बैठकले यस जिल्ला विपद् तथा प्रतिकार्य योजनालाई पारित गरी तत्काल कार्यान्वयनमा ल्याउने छ ।

६. प्रतिबेदन तथा अभिलेखन :

- जिल्ला विपद् पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८ लाई सातौ अद्यावधिक गरी २०७८/०७९ बनाउने क्रममा ०७८ जेठ १४ गते भएको जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिको जिल्लास्तरीय कार्यशाला, बैठकले गरेका निर्णयहरू, प्रतिकार्य योजनालाई अद्यावधिक गर्नेक्रममा भएका क्षेत्रगत रूपमा बसेको बैठक, स्थानीय तहगत भएको छलफललगायतका सम्पूर्ण प्रकृयाहरूलाई प्रतिबेदनमा समेटिएको छ ।
- यस विपद्पूर्व तयारी तथा प्रतिकार्य अद्यावधिक गर्ने सन्दर्भमा स्थानीय तहको सकृयता बढेको छ र नेपाल सरकारको नीति अनुसार यस आ.व.२०७६/७७ देखि सबै विषयगत कार्यालयहरू स्थानीय तह गाभिएको हुदा गत बर्षदेखि नै क्षेत्रगत अवधारण स्थानीय तहले पनि अबलम्वन गर्नुपर्ने छ र सबै स्थानीय तहले योजना निर्माण गरी जिल्ला विपद् व्यवस्थापन समितिमा अनुमोदनका लागि पेश गर्नुपर्ने छ भने योजनालाई नियमित अद्यावधिक गर्दै जानुपर्छ भन्ने भावनाको विकास पनि भएको छ । साथै यसले जिल्लाको विपद्हरूको जोखिमको विश्लेषण गर्नुपर्ने तर त्यसका लागि पूर्वतयारी गर्नुपर्ने, श्रोत साधनको मापन गर्नुपर्ने, अपुग श्रोतको खाडल पहिचान हुने विपद् व्यवस्थापनमा क्षेत्रगत हिसाबले ठूलो समूह परिचालित हुने अवस्थालाई सुनिश्चितता पनि बढाएको छ ।

अनुसूचीहरू

अनुसूची १ : स्थानीय तहका प्रमुख तथा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतहरूको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	स्थानीय तह	नाम थर	पद, तह	मोबाईल नम्बर	ईमेल
१	तुलसीपुर उप महानगरपालिकाका	घनश्याम पाण्डेय	मेयर	९८५७८२३८८५	tulsipursubmun2073@ gmail.com ito.tulsipurmun@gmail. com
		माया आचार्य	उप मेयर	९८०६२५७२६०	
		भाष्कराज गौतम	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८८५१३९	
२	घोराही उपमहानगरपालिकाका	नरुलाल चौधरी	मेयर	९८५७८३११११	eo@ghorahimun.gov.np it@ghorahimun.gov.np
		सिता न्यौपाने	उप मेयर	९८४८२२७४६०	
		ऋषिराम केसी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८२८११	
३	लमही उपमहानगरपालिकाका	कुल बहादुर के.सी.	मेयर	९८५७८४२५५५	lamahinagar@gmail.com ito.lamahimun@gmail. com
		देबका बेल्बासे	उप मेयर	९८५७८४२४४४	
		नोखिराम वली	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८३७१११	
४	बंगलाचुली गाउँपालिका	भक्त ब वली	अध्यक्ष	९८५७८३५२०९	banglachulirmun@ gmail.com ito.banglachulimun@ gmail.com
		यमुना घर्ति	उपाध्यक्ष	९८५७८३५२१३	
		नेव बहादुर वली	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८३५२१६	
५	गढवा गाउँपालिका	सहजराम अहिर यादव	अध्यक्ष	९८४७८०५८९६	gadhawagaunpalika@ gmail.com ito.gadhawagaupalika@ gmail.com
		शान्ति चौधरी	उपाध्यक्ष	९८१२८३४५६१	
		लाल बहादुर योगी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८४१०११	
६	राप्ती गाउँपालिका	नुमानन्द सुबेदी	अध्यक्ष	९८५७८३२३८९	raptiruralmunicipality@ gmail.com
		जगदम्बा चौधरी	उपाध्यक्ष	९८४७८३२८१८	
		शोभराम रिजाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८२२१११	
७	दंगिशरण गाउँपालिका	भागिराम चौधरी	अध्यक्ष	९८५७८३१५६४	dangisharan2017rmp@ gmail.com ito.dangisharanmun@ gmail.com
		पिमा कुमारी वली	उपाध्यक्ष	९८४४९३५०६६	
		चन्द्रकान्त पौडेल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८४१२९७१६७	
८	राजपुर गाउँपालिका	लोकराज के.सी.	अध्यक्ष	९८५७८३२०५६	rajpurmun@gmail.com
		धनपति यादव	उपाध्यक्ष	९८०९५८२५१०	
		राम प्रसाद खनाल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८३५२४०	
९	शान्तिनगर गाउँपालिका	कमान सिंह डाँगी	अध्यक्ष	९८०९८६६६६१	shantinagargaupalika@ gmail.com
		मिथिला शाह	उपाध्यक्ष	९८०९७९१८२२	
		रेमन्त बहादुर डागी	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५१०८३३६, ९८५७८२४५५४	
१०	बबई गाउँपालिका	भुवनेश्वर पौडेल	अध्यक्ष	९८१०९४०९२२	ito.babaimun@gmail. com
		सावित्री वली	उपाध्यक्ष	९८०९८९३३१८	
		भिष्म कुमार मल्ल	प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत	९८५७८२५४४४	

स्थानीय तहहरूमा विपद् सम्पर्क व्यक्ति तथा वडा अध्यक्षहरूको विवरण

वडा नं.	सम्पर्क व्यक्तिको नाम	पद	ठेगाना	सम्पर्क नं.
१. घोराही उपमहानगरपालिका				
१	राममणी पाण्डे	अध्यक्ष	घोराही-१	९८५७८१५००१
२	केशव आचार्य	अध्यक्ष	घोराही-२	९८५७८१५००२
३	माधव प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	घोराही-३	९८५७८१५००३
४	भिम बहादुर साकी	अध्यक्ष	घोराही-४	९८५७८१५००४
५	बिष्णुमणी दाहाल	अध्यक्ष	घोराही-५	९८५७८१५००५
६	रेव बहादुर बुढाथोकी	अध्यक्ष	घोराही-६	९८५७८१५००६
७	खोपीराम चौधरी	अध्यक्ष	घोराही-७	९८५७८१५००७
८	चन्द्र प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	घोराही-८	९८५७८१५००८
९	मान बहादुर बस्नेत	अध्यक्ष	घोराही-९	९८५७८१५००९
१०	चित्र बहादुर डांगी	अध्यक्ष	घोराही-१०	९८५७८१५०१०
११	कुल बहादुर लामिछाने	अध्यक्ष	घोराही-११	९८५७८१५०११
१२	राजेन्द्र बुढा	अध्यक्ष	घोराही-१२	९८५७८१५०१२
१३	रविलाल घर्तिमगर	अध्यक्ष	घोराही-१३	९८५७८१५०१३
१४	शक्तिराम डांगी	अध्यक्ष	घोराही-१४	९८५७८१५०१४
१५	रमेश कुमार पाण्डे	अध्यक्ष	घोराही-१५	९८५७८१५०१५
१६	लच्छिन प्रसाद बुढा	अध्यक्ष	घोराही-१६	९८५७८१५०१६
१७	खुसिराम चौधरी	अध्यक्ष	घोराही-१७	९८५७८१५०१७
१८	भरतमणी अर्याल	अध्यक्ष	घोराही-१८	९८५७८१५०१८
१९	हर्क बहादुर घर्ति	अध्यक्ष	घोराही-१९	९८५७८१५०१९
२. तुलसीपुर उपमहानगरपालिका				
१	लक्ष्मण भण्डारी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१	९८०९८७६३६९
२	राजु आचार्य	अध्यक्ष	तुलसीपुर-२	९८०१३२७२२२
३	बिर बहादुर बि.क.	अध्यक्ष	तुलसीपुर-३	९८४७८७२९८१
४	बालकृष्ण राना	अध्यक्ष	तुलसीपुर-४	९८०६२८४०१२
५	बिरेन्द्र शाह	अध्यक्ष	तुलसीपुर-५	९८५७८२३२१६
६	नवराज लामिछाने	अध्यक्ष	तुलसीपुर-६	९८५७८२१०९१
७	टोप बहादुर केसी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-७	९८४७८२२८७०
८	बेद बहादुर केसी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-८	९८५७८२०१९५
९	घनश्याम ढकाल	अध्यक्ष	तुलसीपुर-९	९८४७८२२२७९
१०	कुमार लामिछाने	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१०	९८५७८२१८३३
११	चित्र बहादुर वली	अध्यक्ष	तुलसीपुर-११	९८४४९१४२१७
१२	सुर्य बहादुर डांगी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१२	९८४७८३१७२९
१३	डम्बर बहादुर न्यौपाने	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१३	९८४७९९२९३३
१४	परशुनारायण चौधरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१४	९८४७८३७२६०
१५	लक्ष्मण चौधरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१५	९८४११७३९१६३
१६	भुप बहादुर केसी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१६	९८४७८३११३२
१७	थलराज पुरी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१७	९८५७८२१५८५
१८	माधव वली	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१८	९८४७८३१९१९
१९	राम बहादुर योगी	अध्यक्ष	तुलसीपुर-१९	९८४७८५४४२४
३. लमही नगरपालिका				
१	नुमराज पौडेल	अध्यक्ष	लमही-१	९८५७८४१४०१
२	नेपालु चौधरी	अध्यक्ष	लमही-२	९८५७८४१४०२
३	बावुराम चौधरी	अध्यक्ष	लमही-३	९८५७८४१४०३

४	सुवास न्यौपाने	अध्यक्ष	लमही-४	९८५७८४१४०४
५	बिम बहादुर केसी	अध्यक्ष	लमही-५	९८५७८४१४०५
६	गणेशमान चौधरी	अध्यक्ष	लमही-६	९८५७८४१४०६
७	मोहन गिरी	अध्यक्ष	लमही-७	९८५७८४१४०७
८	मेघनारायण चौधरी	अध्यक्ष	लमही-८	९८५७८४१४०८
९	भेष बहादुर चौधरी	अध्यक्ष	लमही-९	९८५७८४१४०९
४. राजपुर गाउँपालिका				
१	बिष्णु बहादुर बुण	अध्यक्ष	राजपुर-१	९८५७८७०००१
२	दुर्गा प्रसाद शर्मा	अध्यक्ष	राजपुर-२	९८५७८७०००२
३	रामछेरे यादव	अध्यक्ष	राजपुर-३	९८५७८७०००३
४	रामेश्वर अहिर	अध्यक्ष	राजपुर-४	९८५७८७०००४
५	नरेन्द्र सिंह भण्डारी	अध्यक्ष	राजपुर-५	९८५७८७०००५
६	श्याम रोका	अध्यक्ष	राजपुर-६	९८५७८७०००६
७	भिम बहादुर खडका	अध्यक्ष	राजपुर-७	९८५७८७०००७
५. गढवा गाउँपालिका				
१	बावुराम अधिकारी	अध्यक्ष	गढवा-१	९८१२८१२००७
२	भक्तु चौधरी	अध्यक्ष	गढवा-२	९८०६२९२५०१
३	तुलसीराम अधिकारी	अध्यक्ष	गढवा-३	९८६४९२७१४३
४	गुलाम मोजगा मुसलमान	अध्यक्ष	गढवा-४	९८४७८४७८९६
५	प्रकाश भण्डारी	अध्यक्ष	गढवा-५	९८५७८३२६९६
६	बाल चन्द्र ठकुरी हमाल	अध्यक्ष	गढवा-६	९८४७८४०७३७
७	राहुल देव चौधरी	अध्यक्ष	गढवा-७	९८४७८४०६०३
८	सददाम सिद्धिकी	अध्यक्ष	गढवा-८	९८०६२७८९७७
६. दगिशरण गाउँपालिका				
१	श्री प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	दगिशरण-१	९८४७८९१२२८
२	तुलसीराम देवकोटा	अध्यक्ष	दगिशरण-२	९८६८९७१६६२
३	पुर्ण बहादुर चौधरी	अध्यक्ष	दगिशरण-३	९४७८८९८२५
४	नेप बहादुर कुवर	अध्यक्ष	दगिशरण-४	९८६६९०२२९७
५	दिपक गौतम	अध्यक्ष	दगिशरण-५	९८०९५५५९५५
६	टंक बहादुर वली	अध्यक्ष	दगिशरण-६	९८०९५७५५८५
७	बिर बहादुर वली	अध्यक्ष	दगिशरण-७	९८५७८२०८३०
७. बवइ गाउँपालिका				
१	खडक बहादुर कुवर	अध्यक्ष	बवइ-१	९८४८५२९९५५
२	चिन्तामणी शर्मा	अध्यक्ष	बवइ-२	९८१०९६६५००
३	नन्दलाल वली	अध्यक्ष	बवइ-३	९८१२८३६८१८
४	टेक बहादुर वली	अध्यक्ष	बवइ-४	९८४७८९०७८२
५	डम्बर बहादुर सिरिस	अध्यक्ष	बवइ-५	९८०९५५७००९
६	राम बहादुर डाँगी	अध्यक्ष	बवइ-६	९८०९५१८८४४
७	महाबीर चौधरी	अध्यक्ष	बवइ-७	९८१०८७६६३८
८. शान्तिनगर गाउँपालिका				
१	जंग बहादुर पुन मगर	अध्यक्ष	शान्तिनगर-१	९८०१३२७२४४
२	फर्साराम डाँगी	अध्यक्ष	शान्तिनगर-२	९८४१६६२९३०
३	बद्धिराम तिवारी	अध्यक्ष	शान्तिनगर-३	९८४४९६७६४०
४	धन बहादुर के.सी.	अध्यक्ष	शान्तिनगर-४	९८४७८३११०९
५	गिरिराज बस्नेत	अध्यक्ष	शान्तिनगर-५	९८०९८३४०७५
६	रवि बुढाथोकी	अध्यक्ष	शान्तिनगर-६	९८४७९०६०३६

७	पिमलाल वली	अध्यक्ष	शान्तिनगर-७	९८५७८२४७८८
९. बगलाचुली गाउँपालिका				
१	पदम बहादुर खत्री	अध्यक्ष	बगलाचुली-१	९८४४९३२७५०
२	नेघ बहादुर रानामगर	अध्यक्ष	बगलाचुली-२	९८०९८३६०५५
३	सेभराज बिश्वकर्मा	अध्यक्ष	बगलाचुली-३	९८०९५५२५६२
४	नारायण डागी	अध्यक्ष	बगलाचुली-४	९८५७८३१७१५
५	यनुराज खत्री	अध्यक्ष	बगलाचुली-५	९८६७७८८०८०
६	बेलुलाल घर्ती क्षेत्री	अध्यक्ष	बगलाचुली-६	९८४८५१२०८३
७	गिर बहादुर थापा	अध्यक्ष	बगलाचुली-७	९८६६६०३८४०
८	गिरिराज बाठा	अध्यक्ष	बगलाचुली-८	९८५७८३२४६१
१०. राप्ती गाउँपालिका				
१	तारा बहादुर जि.सी.	अध्यक्ष	राप्ती-१	९८५७८४२६७१
२	जगत बहादुर थापा	अध्यक्ष	राप्ती-२	९८४७८४२७७७
३	चन्द्र चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती-३	९८०६२४०४६३
४	बिष्णु बहादुर जि.सी.	अध्यक्ष	राप्ती-४	९८०६२११४४२
५	गोवर्द्धन रावत	अध्यक्ष	राप्ती-५	९८४९०८५४२४
६	बेद प्रसाद चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती-६	९८४७८७०१६९
७	बिध्याशरण चौधरी	अध्यक्ष	राप्ती-७	९८०९८७८२७९
८	गोकर्ण बहादुर रानामगर	अध्यक्ष	राप्ती-८	९८४७९३१३१२
९	रिम बहादुर सुनारी	अध्यक्ष	राप्ती-९	९८१०९४७३३०

अनुसूची २ : स्थानीय तहका स्वास्थ्य शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सम्पर्क सूची

सि.नं.	नाम	मो.नं.	पद,तह	इमेल	कार्यरत पालिका
१	नारायण प्रसाद घर्ती(संयोजक)	९८५७८३४२१९	ज.स्वा.अ.,सातौ	narayanpdgharti@gmail.com	घोराही उ.म.न.पा.
२	कुमार सिंह डागी	९८४१७१५५४६	हे.अ.,छैठौ		
३	ठाकुर खनाल	९८४७८४६८५३	सि.अ.हे.ब. छैठौ	khanalt4@gmail.com	
४	ओम प्रकाश न्यौपाने (संयोजक)	९८४७८२२८५४	ब.आ.ची.	omneupane42@gmail.com	तुलसीपुर
५	बिमल के.सी.	९८४७८३४६५२	सि.अ.हे.ब. छैठौ		उ.म.न.पा.
६	बसन्त कुमार आचार्य	९८५७८२२५७७	सि.अ.हे.ब. छैठौ		
७	लोकराज पौडेल (संयोजक)	९८४४९०८०१०	ज.स्वा.नी.,छैठौ	lamahinapa@gmail.com	लमही
८	गायत्री थापा	९८५७८३२२७४	अ.हे.ब.	gayatrithapa2014@gmail.com	न.पा.
९	रुपनारायण चौधरी	९८४७८७१०५२	सि.अ.हे.ब. छैठौ		
१०	नारायण रावत(संयोजक)	९८५७८३१४५६	सि.अ.हे.ब. छैठौ	rautn5540@gmail.com	राप्ती गा.पा.
११	नवराज न्यौपाने	९८५७८३१३२२	सि.अ.हे.ब. छैठौ		
१२	कैलाश चौधरी(संयोजक)	९८४७८३६४४२	ज.स्वा.नी.,छैठौ	chaudharykailash4@gmail.com	गढवा गा.पा.
१३	कमल रोकाया(संयोजक)	९८६८६३५८५५	सि.अ.हे.ब. छैठौ	kamalrc714@gmail.com rajpurmun@gmail.com	राजपुर गा.पा.
१४	दशरथ गिरी(संयोजक)	९८४७८३९७५	सि.अ.हे.ब. छैठौ	bashrabthgiri1010@gmail.com	दंगीशरण गा.पा.
१५	नेब बहादुर के.सी.	९८४७८९९६८९	सि.अ.हे.ब. छैठौ		
१६	हरी बहादुर पुन(संयोजक)	९८६६७०८५२५	हे.अ.,छैठौ	haripun22@gmail.com	शान्तिनगर गा.पा.
१७	घनश्याम पाण्डे	९८०६२५४८३७	सि.अ.हे.ब. छैठौ		
१८	हरी खडका(संयोजक)	९८४७८३७५६८	सि.अ.हे.ब. छैठौ	hah26174@gmai.com	बबई गा.पा.
१९	भक्त बहादुर जि.सी	९८५७८३४४७३	हे.अ.	bhakttagc01@gmail.com	
२०			सि.अ.हे.ब. छैठौ		बंगलाचुली गा.पा.

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, दाङ

अनुसूची : ३ निजी अस्पतालहरूको सम्पर्क सूची

क्र. सं.	अस्पतालहरूको नाम	ठेगाना	सरकारी निजी	बेड संख्या	आपतकालिन सेवा वा उपलब्ध छ अथवा छैन	अस्पतालको सम्पर्क नं.	प्रमुखको नाम	मोबाईल (CUG)	एम्बुलेन्स सेवा छैन	कैफियत
१.	गायत्री अस्पताल	घोराही १४	निजी		छैन		निरज आचार्य	९८४१४३८९७४		
२.	गोर्खा अस्पताल	घोराही १५	निजी	५५	छ	०८२-५६३४१४	दिनेश आचार्य	९८५७८६३४१४	छैन	gorkhahospitaldang@gmail.com
३.	लाईफ केयर अस्पताल	तुलसीपुर ६	निजी	५०	छैन	०८२-५२१५२६	शशि लामिछाने	९८४३०९७४६५	छ	
४.	तुलसीपुर सिटी अस्पताल	तुलसीपुर ५	निजी	२५	छ	०८२-५२३२२२	हेमराज शर्मा	९८५७८२३२७४	छैन	hospitaltulsipurcity@gmail.com
५.	वि आर डेन्टल अस्पताल	तुलसीपुर ५	निजी	१०	छै	०८२-५६११६४	वि आर भुषाल	९८४७८२५१४२	छैन	
६.	दाड अस्पताल	घोराही १५	निजी		छैन		तारा भुषाल	९८४७८२५१५७		संचालनन भएको
७.	तुलसी अस्पताल	तुलसीपुर ५	निजी	२५	छ	०८२-५२३१२५	किशोर खत्री	९८१००२०८३५	छ	tulsihospital@hotmail.com
८.	फोलोरेन्स अस्पताल	लमही ५	निजी	१५	छ	०८२-५४०७००	पुष्पा भुषाल	९८५७६३१००६७	छ	dr.pushpa2045@gmail.com
९.	लमही आँखा अस्पताल	लमही ५	सरकारी	३०	छ	०८२-४१७०६४	शम्सेर थापा	९८५७८२०२८६	छैन	
१०.	तुलसीपुर आँखा अस्पताल	तुलसीपुर	सरकारी	६	छ	०८२-५२०१६५	शम्सेर थापा	९८५७६२०२८६	छैन	
११.	बुद्ध इन्टरनेशनल अस्पताल	घोराही १४	निजी	२०	छ	०८२-५६३२१८	रमेश वस्नेत	९८५१५००८०	छ	dineshchdry851@gmail.com
१२.	दीपज्योति अस्पताल	घोराही १५	निजी	१५	छ	०८२-५६१२१९	भेजराज वि.सी	९८५७८३४८०४	छ	hospitaldeepjyoti@gmail.com
१३.	राप्ती स्वास्थ्य विज्ञान प्रतिष्ठान	घोराही दाड	सरकारी	१२५	छ	०८२-५६२३६५	संगिता भण्डारी	९८४७९२१६३७	छ	ra:itagauta2244@gmail.com
१४.	प्रादेशिक अस्पताल तुलसीपुर	तुलसीपुर दाड	सरकारी	५०	छ	०८२-५२१६२४	प्रताप पोखेल	९८५७८२३००१	छैन	raptizonalhospital@gmail.com
१५.	क्षेत्रीय आर्थर्वेदी चिकित्सालय बिजौरी	बिजौरी दाड	सरकारी	३०	छैन	०८२-४११०५०	राम कामेश्वर ठाकुर	९८५२२५४०२५	छ	
१६.	लमही अस्पताल	लमही दाड	सरकारी	१५	छ	०८२-५४०२०२	आकाश बेल्बासे	९८४७८६६५८५	छ	aakashbelbase@gmail.com
१७.	सिड अस्पताल लमही	लमही दाड	निजी	१५	छ	०८२-५४०८३४	छवि पौडेल	९८६७७३०५५६	छैन	
१८.										

जिल्लामा रहेको स्वास्थ्य चौकी प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र सामुदायिक स्वास्थ्य केन्द्रको विवरण

क्र.सं.	HP/SHP/PHC/PHC को मा	ठेगाना	प्रमुखको नाम	सम्पर्क नं.
१	बाघमारे स्वास्थ्य चौकी	बाघमारे स्वास्थ्य चौकी	हेमराज वली	९७४८५२२८३९
२	बेला स्वास्थ्य चौकी	बेला स्वास्थ्य चौकी	भानु चौधरी	९८४९३५७१०४
३	बिजौरी स्वास्थ्य चौकी	बिजौरी स्वास्थ्य चौकी	डिल्ली बहादुर के.सी.	९७५८५००७१७
४	धनौरी स्वास्थ्य चौकी	धनौरी स्वास्थ्य चौकी	वसन्त कुमारआचार्य	९७४८५०३१७७
५	धर्ना स्वास्थ्य चौकी	धर्ना स्वास्थ्य चौकी	कुमार सिंह डाँगी	९८४१७१५५४६
६	पंचकुले स्वास्थ्य चौकी	पंचकुले स्वास्थ्य चौकी	पशुपतिराज के.सी.	९८०६२१४७८२
७	दुरुवा स्वास्थ्य चौकी	दुरुवा स्वास्थ्य चौकी	लक्ष्मी वि.क.	९७४८०४६१८७
८	गढवा स्वास्थ्य चौकी	गढवा स्वास्थ्य चौकी	लोकराज पौडेल	९८४४९०८०१०
९	गंगापरस्पुर स्वास्थ्य चौकी	गंगापरस्पुर स्वास्थ्य चौकी	कैलाश चौधरी	९८४७८३६४४२
१०	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी	गोबरडिहा स्वास्थ्य चौकी	रामसिंह मण्डल	९८०७८५३५२७
११	गोल्टाकुरी स्वास्थ्य चौकी	गोल्टाकुरी स्वास्थ्य चौकी	मोहन कुमार शर्मा	९८४४९४५४७६
१२	हाँसिपुर स्वास्थ्य चौकी	हाँसिपुर स्वास्थ्य चौकी	बच्चा बाबु साह कानु	९८४५५५५१८०
१३	हेकुली स्वास्थ्य चौकी	हेकुली स्वास्थ्य चौकी	बासुदेव चौधरी	९८४७८३३८५३
१४	काभ्रे स्वास्थ्य चौकी	काभ्रे स्वास्थ्य चौकी	पोषण शर्मा	९८४९७०९५०५
१५	कोइलावास स्वास्थ्य चौकी	कोइलावास स्वास्थ्य चौकी	पप्पु यादव	९८०१६२५४५०
१६	लालमटिया स्वास्थ्य चौकी	लालमटिया स्वास्थ्य चौकी	नवराज न्यौपाने	९८५७८३१३२२
१७	लक्ष्मीपुर स्वास्थ्य चौकी	लक्ष्मीपुर स्वास्थ्य चौकी	शिव बुढा	९८५७८३०४२०
१८	लोहारपानी स्वास्थ्य चौकी	लोहारपानी स्वास्थ्य चौकी	प्रज्ज्वल मुखिया	९८४४२७६३३५
१९	मानपुर स्वास्थ्य चौकी	मानपुर स्वास्थ्य चौकी	नारायण घर्ती	९८५७८३४२१९
२०	पवननगर स्वास्थ्य चौकी	पवननगर स्वास्थ्य चौकी	धन बहादुर बुढा	९८५७८२०१२१
२१	फूलवारी स्वास्थ्य चौकी	फूलवारी स्वास्थ्य चौकी	प्रेम कुमार के.सी.	९८५७८२१६३८
२२	पुरन्धारा स्वास्थ्य चौकी	पुरन्धारा स्वास्थ्य चौकी	शरद गिरी	९८४७९४०६१४
२३	पुरन्धारा-९ सामुदायिक स्वा.इकाई.	पुरन्धारा-९ सामुदायिक स्वा.इकाई.	बीर बहादुर वली	९७४८५०३२४०
२४	राजपुर स्वास्थ्य चौकी	राजपुर स्वास्थ्य चौकी	प्रदिप सुवेदी	९८४४९९५८२१
२५	रामपुर स्वास्थ्य चौकी	रामपुर स्वास्थ्य चौकी	भूवनेश्वर रिजाल	९८४७८२७७७८
२६	सैघा स्वास्थ्य चौकी	सैघा स्वास्थ्य चौकी	राममणि शर्मा	९८४७८२६०७७
२७	सतवरिया स्वास्थ्य चौकी	सतवरिया स्वास्थ्य चौकी	लालमणि सुवेदी	९८५७८३१२११
२८	सौडियार स्वास्थ्य चौकी	सौडियार स्वास्थ्य चौकी	गोपिलाल वली	९७४८५१७७५९
२९	शान्तिनगर स्वास्थ्य चौकी	शान्तिनगर स्वास्थ्य चौकी	घनश्याम पाण्डे	९८४४९४००७५
३०	श्रीगाउँ स्वास्थ्य चौकी	श्रीगाउँ स्वास्थ्य चौकी	नेव बहादुर के.सी.	९८४७८९९६८९
३१	सिसहनिया स्वास्थ्य चौकी	सिसहनिया स्वास्थ्य चौकी	शिवहरि शर्मा	९८४७८२७८६७

३२	स्यूजा स्वास्थ्य चौकी	स्यूजा स्वास्थ्य चौकी	बालाराम रोका	९८४७८३१५५१
३३	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही -५ घोरदौरा	तोला कुमारी वली	९८४७९७८४६९
३४	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही- ६ हात्तिखर्क	तुलसी डाँगी	९८४७९४९७१४
३५	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही- ७ भ्यूडहर	भूवन डाँगी	९८४८१७०५०१
३६	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	घोराही- ९करौतीडाँडा	उमा चौधरी	९८०६२१३४१६
३७	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	तु.न.पा.- प्रतापकोट	अञ्जु बुढाथोकी	९७४८५१६३८४
३८	नगर स्वास्थ्य केन्द्र	तु.न.पा.- दोघरे	प्रल्हाद चौधरी	९८५७८२१७८१
३९	स्वास्थ्य चौकी	तु.न.पा.- उरहरी	तारा प्रसाद रिजाल	९८५७८२१२७३
४०	स्वास्थ्य चौकी	तु.न.पा.- टरिगाउँ	विष्णु गिरी	९८५७८२०२६५
४१	स्वास्थ्य चौकी	तु.न.पा.- हलवार	हरि कुमार राई	९८४७८४९७४४
४२	लमही अस्पताल	प्रा.स्वा.के. लमही	पवन रिमाल /रुपनारायण चौ.	९८४७८७१०५२
४३	स्वास्थ्य चौकी	लमही न.पा.- सोनपुर	इन्दूमति चौधरी	९८४७९२६८९५
४४	स्वास्थ्य चौकी	घोराही-१०	तोला कुमारी वली	९८४७८१७०८६
४५	स्वास्थ्य चौकी	घोराही-१०	तुलसी डाँगी	९७२८२४८१४७
४६	स्वास्थ्य चौकी	घोराही-१०	भूवन डाँगी	९८५७८३४१२७

अनुसूची ४ : नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका जिल्ला शाखा कार्य समितिहरूको सम्पर्क सूची

क्र.स.	नाम	पद	मोवाईल नम्बर
१	नारायण आचार्य	सभापति	९८५७८२००७४
२	मदन गौतम	उप सभापति	९८५७८४०००२
३	भगवती शर्मा	उप सभापति	९८५७८२००७५
४	प्रकाश श्रीबन्द	मन्त्रि	९८४७८२२४८९
५	कुशल तर्तल	कोषाध्यक्ष	९८५७८२०३२४
६	विष्णु थापा	उप-मन्त्रि	९८५७८२९७७७
७	ज्ञानप्रसाद आइतवारे	उप-कोषाध्यक्ष	९७४८५०५५११, ९८४४९६५८८०
८	नरेशजंग राणा	सदस्य	९८४७९३१७८५
९	हरिहर पौडेल	सदस्य	९८५७८२३२८७
१०	मदन धिताल	सदस्य	९८४७८३३४१३
११	भिमलाल मरासिनि	सदस्य	९८४७८२७२४८
१२	देवी धिमिरे	सदस्य	९८४७८२३१४१
१३	प्रमोद पौडेल	सदस्य	९८५७८४०१८६
१४	दिपक यादव	सदस्य	९८४७९७३०२१
१५	लक्ष्मी शर्मा	सदस्य	९८४७८८१४१२
१६	लोक बहादुर वली	सदस्य	९८४७८३३६४२
१७	देविका नेपाली	सदस्य	९८५७८२१०५५

नेपाल रेडक्रस सोसाइटीका उपशाखा सभापतिहरूको सम्पर्क सूची

क्र.स.	उपशाखाहरूको नाम	सभापतिहरूको नाम	मोवाइल नम्बर	कार्य क्षेत्र
१	लालमटीया उपशाखा	महेश शर्मा	९८५७८३१६९३	राप्ती गापा
२	गढवा उपशाखा	दिपक यादव	९८०९५५७०८२, ९८४७९७३०२१	गढवा गापा
३	लमही उपशाखा	थानेश्वर गैरे	९८५७८४००३४	लमही नपा
४	कमिरे चौर उपशाखा	चुरामणी नेपाली	९८०९७९०४२१	बंगलाचुली गापा
५	घोराही उपशाखा	थम्मन चौधरी	९८४७८२२१४३	घोराही उमनपा
६	नारायणपुर उपशाखा	मिनराज शर्मा	९८४७८४०९८७	घोराही उमनपा
७	मानपुर उपशाखा	जगदिश देवकोटा	९८४७८३०४२७	तुलसीपुर उमनपा
८	तुलसीपुर उपशाखा	शेखर चन्द्र पोख्रेल	९८४७८३०९७१	तुलसीपुर उमनपा
९	उरहरी उपशाखा	लेखराज बस्नेत	९८४७८३६१०२	तुलसीपुर उमनपा
१०	बागर उपशाखा	शिवसुन्दर बुढाथोकी	९८४७८३७१३७	दंगिशरण गापा
११	पंचकुले उपशाखा	नन्दलाल वली	९८१२८३६८१८	बवई गापा
१२	विजौरी उपशाखा	केशवराज पोख्रेल	९८५७८२०४५९	तुलसीपुर उमनपा
१३	पवननगर उपशाखा	दोर्ण वली	९८४७८२८५७८६	तुलसीपुर
१४	धारापानी उपशाखा	सिताराम चौधरी	९८४७८५८२८०	घोराही उमनपा
१५	दुर्लहिया उपशाखा	राजकुमार यादव	९८४७९६८४९२	राजपुर गापा
१६	शान्तिनगर उपशाखा	विमल के.सी	९८४७८३४६५२	शान्तिनगर गा.पा

श्रोत: नेपाल रेडक्रस सोसाइटी दाङ जिल्ला शाखा

अनुसूची ५ : जिल्ला प्रहरी कार्यालय अन्तर्गतका ईकाइहरूको सम्पर्क सूची

सि.न	कार्यालयको नाम	कल साईन	दर्जा	ईन्चार्जको नाम, थर	का.को CUG नं.
१.	जिप्रका दाङ	HG		सुरेश प्रसाद काफ्ले	९८५७८०५५५५
	जिप्रका दाङ कन्ट्रोल	Control	१००	dang_communication@nepalpolice.gov.np	
२.	ईप्रका तुलसीपुर	GQ15	प्रनाउ	शिव ब.सिंह	९८५७८९००८८
३.	ईप्रका खिलतपुर	GQ16	प्रनि	नबिन चुडली	९८६३११७७७०
४.	ईप्रका भालुवाङ	GQ17	प्रनि	भुवन भट्ट	९८५७८४०२८४
५.	ईप्रका गढवा	GQ18	प्रनि	राजकुमार भट्ट	९८५७८४२५००
६.	ईप्रका अमिलिया	GQ19	प्रनि	राजिव श्रेष्ठ	९८५७८४०७१५
७.	वप्रका घोराही	GO25	प्रनि	हृदेश कुमार सापकोटा	९८५७८९०२००
८.	वप्रका लमही	GO26	प्रनि	राजन पौडेल	९८५७८४१५५५
९.	बि.शु.गार्ड टरीगाउँ तुपु	GQ28	प्रसनि	जानुका श्रेष्ठ	९८६६१७१२८१
१०.	जिट्राप्रका दाङ	GT30	प्रनि	थमन जि.सी.	९८५७८५८१११
११.	ईट्राप्रका तुलसीपुर	GT31	प्रनानि	चन्द्र के.सी.	९८६६१७१२७८
१२.	सिप्रचौ कोइलाबास	GS40	प्रनानि	नन्दराम के.सी.	९८६३१२००९२
१३.	सिप्रचौ खडग्रा	GS41	प्रसनि	रमई यादव	फोनले काम नगर्ने
१४.	सिप्रचौ भैसाही	GS42	प्रनानि	ओम गिरी	फोनले काम नगर्ने
१५.	ईप्रका नारायणपुर	GQ45	प्रनानि	गणेश गिरी	९८५७८९०१८९
१६.	ईप्रका हेकुली	GQ46	प्रनानि	जिवन बिक्रम शाह	९८६६८३८४५१
१७.	ईप्रका हापुरे	GQ47	प्रनानि	कृष्ण खड्का	९८६३११७७७१
१८.	ईप्रका मलवार	GQ48	प्रनानि	मेघराज डामी	९८६६८३८४५२

१९.	ईप्रका फुलबारी	GQ49	प्रसनि	जनक पुन	९८६३११७७८३
२०.	ईप्रका कमिरेचौर	GQ50	प्रनानि	किसन खड्का	९८६६१७१२८०
२१.	उच्च अ.तुल्सीपुर	GQ55	प्रनानि	शेर ब वलि	
२२.	जि.अदालत दाड	GQ56	प्रसनि	रोसन पुन	
२३.	प्र.जि.अ.नि.सु.गार्ड	GQ57	प्र.ह.	मानेन्द्र के.सी.	ऋम्ड गार्ड
२४.	कासु गार्ड तुलसीपुर	GQ58	प्रसनि	ओम कुमारी खत्री	९८६६१७१२८९
२५.	कासु गार्ड घोराही	GQ59	प्रसनि	रुद्र सेन ठकुरी	९८६६१७१२७१
२६.	रा.स्वा.बि.प्र घोराही	GQ60	प्रसनि	ढकल डांगी	९८४७८४२७६७
२७.	रा.प्रा.अ.तुल्सीपुर	GQ61	प्रसनि	शिव ब.बिष्ट	
२८.	प्रचौ रामपुर दाड	GC65	प्रसनि	केशव धामी	९८६६१७१२८३
२९.	प्रचौ गोम्ली दाड	GC66	प्रनानि	अनासिह धामी	९८६६१७१२८२
३०.	प्रचौ उरहरी जसपुर दाड	GC67	प्रनानि	कृष्ण पुजरा	९८६६८३८४५९
३१.	प्रचौ बागर दाड	GC68	प्रसनि	गणेश ब.एरी	९८६६८३८४६३
३२.	प्रचौ सिसहनिया दाड	GC69	प्रनानि	बत्ती पोखेल	९८६३१२०३०५
३३.	प्रचौ दुईखोली दाड	GC70	प्रसनि	लक्कु चन्द	९८६६१७१२७०
३४.	प्रचौ बिजौरी दाड	GC71	प्रनानि	ईन्द्र ब.पाल	९८६६८३८४५३
३५.	प्रचौ गोल्टाकुरी दाड	GC72	प्रसनि	जोरासिह अधिकारी	९८६६८३८४५५
३६.	प्रचौ खाद्रे दाड	GC73	प्रसनि	दिनेश बि.सी.	९८६६८३८४५४
३७.	प्रचौ चिराघाट दाड	GC74	प्रसनि	शुन्दर सिंह थारु	९८६३११७७७३
३८.	प्रचौ पुरनधारा दाड	GC75	प्रसनि	कान्छाराम चौधरी	९८६३११७७७२
३९.	प्रचौ सतबरिया दाड	GC76	प्रसनि	लक्ष्मी क्षेत्री	९८६३११८७५९
४०.	प्रचौ हासिपुर दाड	GC77	प्रसनि	प्रसाद बि.क.	९८६६९६५४२४
४१.	प्रचौ गोबरडिहा दाड	GC78	प्रनानि	भीम ब.बस्नेत	९८६३१२००७३
४२.	प्रचौ बेला दाड	GC79	प्रसनि	सुनिल कुमार खड्का	९८६३१२००९४
४३.	प्रचौ चंगुवा दाड	GC80	प्रनानि	रमेश सिंह	९८६३१२००९५
४४.	प्र.चौ.मुसी नाका दाड	GC81	प्रसनि	नन्दराम राना	९८६३१२००९६
४५.	प्र.चौ. मसुरिया दाड	GC 82	प्रसनि	कर्ण ब.शाही	९८६८९८६५६६
४६.	अप्रपो धारापानी दाड	GA90	प्रसनि	सन्तोष कु. आचार्य	९८६६१७१२७३
४७.	अप्रपो चौघेरा दाड	GA91	प्र ह	डिल्ली ब. राना	९८६६१७१२७५
४८.	अप्रपो अम्बेकेशरी दाड	GA92	प्र ह	जित ब. खत्री	९८६६१७१२७४
४९.	अप्रपो सर्रा दाड	GA93	प्रसनि	कृष्ण दत्त जोशी	९८६६१७१२७२
५०.	अप्रपो हापुर दाड	GA94	प्रसनि	सहदेब योगी	९८६६१७१२७७
५१.	अप्रपो कोठरी दाड	GA95	प्रसनि	खडक ब. थापा	९८६६१७१२७६
५२.	अप्रपो बेलभुण्डी दाड	GA96	प्रसनि	टिका कुँवर	९८६३११७७८२
५३.	अप्रपो बालापुर दाड	GA97	प्रसनि	राजकुमार घर्ती	९८६६८३८४६२
५४.	अप्रपो दमारगाउ दाड	GA98	प्रसनि	टिका ब. महतरा	९८६६८३८४६०
५५.	अप्रपो बेलुवा दाड	GA99	प्रसनि	बलिराम शाही	९८६६८३८५५८
५६.	अप्रपो गोटिखोला दाड	GA100	प्रसनि	मान ब.महरा	९८६३११७७८१

५७.	अप्रपो ग्वारखोला दाड	GA101	प्रसनि	आनन्द हितान	९८६३११७९१८
५८.	अप्रपो रिहार दाड	GA102	प्रसनि	शोभा गिरी	९८६६११८७६५
५९.	अप्रपो घोराही बसपार्क	GA103	प्रसनि	सौजन डाँगी	९८६६१७१२८७
६०.	अप्रपो तुल्सीपुर बसपार्क	GA104	प्रसनि	भिम ब.रावत	९८६६८३८४५७
६१.	अप्रपो नर्ती दाड	GA105	प्रसनि	बशन्तराज गिरी	९८६३१२००८७
६२.	अप्रपो डगमारा दाड	GA106	प्रसनि	महाविर चौधरी	फोनले काम नगर्ने
६३.	अप्रपो सिरियानाका दाड	GA107	प्रसनि	तिलकराम बुढा	फोनले काम नगर्ने
६४.	अप्रपो बनगै दाड	GA108	प्रसनि	कमल पौडेल	९८६८९८६६२८
६५.	अ.प्र.पो. पर्सेनी	GA109	प्रसनि	बशन्त राज बि.क.	९८५७८८९६६६
६६.	अप्रपो कालाकाटे दाड	GA89	प्रनानि	कालुसिंह धानुक	९८६८९८६७४८

अनुसूची ६ : सशस्त्र प्रहरी वल दाड अन्तर्गतका ईकाइहरूको सम्पर्क सूची

बिभिन्न स्थानमा रहेका सशस्त्र प्रहरीको युनिटहरूको विवरण तथा बिपद् प्रतिकार्यमा तयारी अबस्थामा रहेका जनशक्ति

क्र.सं	इकाई रहेको स्थानको ठेगाना	इकाई कोनाम	कार्यालय प्रमुखको नाम थर, पद	कार्यालयको सम्पर्क नं.	सम्पर्क मोबाइलनं.
१	राप्ती गाँउपालिका -१ भालुवाङ्ग	स.प्र.बलनेपालनं.२ ज्वालामाईगण	स.प्र.उ. टोप बहादुर खनाल	०८२४१५१३५	९८५१२७२११९
			स.प्र.ना.उ.बिपद् फोकल पर्णन -कर्ण बहादुर बुढा		९८५१२५९८७०
२	तुलसीपुरउ.म.न.पा-१दोधरे	स.प्र.बलनेपालसुरक्षावेशतुलसीपुर	स.प्र.नि. बेत बहादुर खड्का	-	९८४८०७८२१६
३	लमहीन.पा.-७अर्जुनखोला	स.प्र.बलनेपाल नं ४१गण हेक्वाअर्जुनखोला	स.प्र.उ.यादव बिश्वर्कमा	०८२-४१७०४८	९८४९७१२७१९
४	गढवागा.पा.-८ कोईलाबास	स.प्र.बलनेपालबि.ओ.पी.कोईलाबास	स.प्र.नि. माधव प्रसाद ढुगेल	-	९८४४१६४२९४
५	राजपुर	स.प्र.बलनेपालबि.पि.ओ.सुनपत्थरी	स.प्र.नि. प्रकाश राज पन्त		९८४८६६२७२२
६	राजपुर	स.प्र.बल नेपाल बि.पि.ओ.खांग्रा	स.प्र.नि.अरुण कुमार सिंह		९८५१२५९५१४
७	राजपुर	स.प्र.बल नेपाल बि.पि.ओ.पटौलि	स.प्र.ना.नि. कुल दिप जंग शाह		९८४७८२८४३६
८	राजपुर	स.प्र.बल नेपाल बि.पि.ओ.भैसाही	स.प्र.ना.नि. डिल्ली बुढाथोकी		९८४४५३५१६५

श्रोत:स.प्र.बल नेपाल नं.२९ ज्वालामाई गण

अनुसूची ७ : जिल्लामा सञ्चालित दमकल सेवाहरूको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	कार्यालय	नाम	कार्यालय सम्पर्क	मोबाइल
१	घोराही उमनपा	जीत बहादुर चौधरी	५६०४९९, ५६०१६२, ५६०४७०	९८४७८३२०७५
२	तुलसीपुर उमनपा	विकास बि.क. गोबिन्द बहादुर बि.क.	५२०३०५	९८४७९७८८७० ९८४७९०८९४१
३	लमही नगरपालिका	चन्द्र बि.क.	५४०३८५	९८२९५५००६६
४	गढवा गाउँपालिका	पिन्टानन्द यादव	४१०००४	९८२३५५१७०७

अनुसूची ८ : जिल्लामा सञ्चालित एम्बुलेन्सहरूको सम्पर्क सूची

क्र.सं	एम्बुलेन्स सेवा संचालन गर्ने निकाय	चालकको नाम	गाडी नं.	सम्पर्क नं.
१.	राप्ती सेवा समाज घोराही	कृष्ण चौधरी	रा १ २८४	९८४७८२७८१०
२.	रोत्पाली सेवा समाज घोराही	असोक बोटो	रा १ च ५६८	९८५७८३४७७०

३.	नेपाल आमा समुह घोराही	श्रवण चौधरी	रा १ च ५३९	९८५७८३४९९१
४.	लाइन्स क्लब अफ राप्ती घोराही	निराजन चौधरी	रा १ च ५८७	९८५७८३०१२२
५.	रजत मेडीकल सेन्टर घोराही	यमलाल जैसी	रा १ च ६९२	९८५७८३४७९७
६.	जनकल्याण ग्रामीण पहुच घोराही	सागर चन्द	रा १ च ६५४	९८५७८२०२८८
७.	स्वास्थ्य चौकी नारायणपुर घोराही	महेश चौधरी	रा १ भ १०६	९८४७८६०४९७
८.	लाइन्स क्लब अफ नारायणपुर घोराही	विकास चौधरी	रा १ च ४८०	९८६६५५०८५९
९.	मितेरी हस्पिटल घोराही	लक्ष्मण चौधरी	रा १ च ९५८	९८५७८३४६४६
१०.	दिप ज्योती हस्पिटल घोराही	कृष्ण चौधरी	रा १ च ६०६	९८५७८१०१००
११.	ग्रामीण महिला तथा संचेतना केन्द्र घोराही	तुलसी वि.क.	रा १ च ४५५	९८४७८५३९४९
१२.	दाङ्ग देउखुरी सेवा समाज घोराही	अमर बहादुर कुवर	रा १ च ८९२	९८६६१७१३१२
१३.	नेपाल भारत भुपु सैनीक घोराही	अर्जुन वि.क.	रा १ च ७७६	९८१०९५९०६१
१४.	घोराही हस्पिटल प्रा.ली. घोराही	अजय चौधरी	रा १ च ४६४	९८४७८४६०२३
१५.	नेपाल परिवार नियोजन सघ घोराही	दिपक घर्ति	बा ६ च ४२४	९८४७९५६३६१
१६.	नेपाल सामुदायीक विकास सस्था घोराही	लाल बहादुर घर्ति	रा १ च ३६०	९८४७९७७५५५
१७.	विष्णु देवी फउन्डेसन घोराही	जिपराज बुढा	रा १ च ७९६	९८०६८२०९४२
१८.	नेपाल भारत मैत्री संघ तुलसीपुर	श्रवण पौडेल	रा १ च २९०	९८४७८२७८१०
१९.	लमही अस्पताल लमही	विरु चौधरी	रा १ भ १०२	९८६७४०६७८३
२०.	प्लोरेन्स अस्पताल लमही	सुनिल चौधरी	रा १ च ७८६	९८५७८४१४००
२१.	भुपु सैनीक लमही	जितेन्द्र सुनार	रा १ च ३९८	९८४७९६८९१२
२२.	विपि पोलिक्लिनिक लमही	रोवर सिंह कुमाल	रा १ च ८१९	९८४७८६१०४२
२३.	हेल्थ केयर लमही	प्रदिप चौधरी	रा १ च ६७५	९८६८०४९९००
२४.	कृपा पोलिक्लिनिक लमही	कमल भुपाल	रा १ च ८२५	९८५७८४१६०८
२५.	पानस क्लिनिक लमही	महेन्द्र वि.क.	बा ७ च ५१९१	९८४७८१८६७९
२६.	सतवरीया स्वास्थ्य चौकी लमही	खिमलाल चौधरी	रा १ भ १२३	९८५७८४०९४५
२७.	सिसहनिया स्वास्थ्य चौकी लमही	शत्रुघन चौधरी	रा १ भ ४२	९८५७८३२७८९
२८.	विष्ट पोलिक्लिनिक लमही	सुभाष चौधरी	रा १ च ७९४	९८५७८४१७००
२९.	लालमटिया रेडक्रस उपशाखा लमही	लिखराम चौधरी	रा १ च ४२९	९८५७८४०५८८
३०.	भालुवाङ्ग स्वास्थ्य चौकी राप्ती	विर बहादुर वि.क.	रा १ भ १०८	९८१०८५३७०७
३१.	देउखुरी सामुदायिक अस्पताल लमही	शिशुपाल चौधरी	रा १ च ३८३	९८५७८३१९३७
३२.	भापु सैनीक लालमटिया लमही	तिल बहादुर पुन	रा १ च ४४६	९८०९८९९६४७
३३.	गढवा स्वास्थ्य चौकी गढवा	अर्जित चौधरी	रा १ भ ११०	९८४४९३०८२३
३४.	गढवा उद्योग बाणिज्य संघ गढवा	देवी राम चौधरी	रा १ च ७९७	९८५७८४००१२
३५.	गढवा रेडक्रस उपशाखा गढवा	प्रसुन चौधरी	रा १ च ८११	९८६६९६५५००
३६.	आयम संस्था गढवा	बुद्धिराम चौधरी	रा १ च ७१७	९८०९७९२१११
३७.	गंगाप्ररस्पुर स्वास्थ्य चौकी गढवा	केदारनाथ चौधरी	रा १ भ ११९	९८५७८४००६०
३८.	गोवरडिया स्वास्थ्य चौकी गढवा	विश्वनाथ यादव	रा १ भ ११६	९८५७८३२६९४
३९.	राजपुर स्वास्थ्य चौकी राजपुर	दि बहादुर पुन	बा २ भ १७२७	९८४१४९६४०४
४०.	प्रदेशिक आयुर्वेदिक तुलसीपुर	बुद्धिराम चौधरी	रा १ भ १२०	९८४७८४२७७१
४१.	स्वास्थ्य चौकी तुलसीपुर	जितेन्द्र भण्डारी	रा १ भ १६८	९८४७९८८४४४
४२.	टाइगर युवा क्लब तुलसीपुर	भोजराज भट्टराइ	रा १ च ५२७	९८४७८२३११७
४३.	मानव परोपकार तुलसीपुर	गिरिराज खत्री	रा १ च ५१२	९८५७८२३०५२
४४.	नेपाल भारत मैत्री संघ तुलसीपुर	श्रवण पौडेल	रा १ च २९०	९८४७८४१२६०

४५.	शोसल अफ ग्रेड तुलसीपुर	तिर्थवीर चौधरी	रा १ च ५०४	९८०६२८५०७९
४६.	राप्ती अञ्चल मजदुर सवारी तुलसीपुर	बोधराज रावल	रा १ च ४८५	९८१२८३८३६७
४७.	राप्ती सार्वजनिक समिति तुलसीपुर	शिव कुमार भण्डारी	रा १ च ५२१	९८४७८७५३६७
४८.	कमल बहुउद्देश्य सहकारी सस्था तुलसीपुर	यादव बि.क.	रा १ च ३७०	९८५७८२५२६२
४९.	लाइन्स क्लब अफ तुलसीपुर	श्रीमरन चौधरी	रा १ च ४३८	९८४७८३०६२०
५०.	स्वतन्त्र मजदुर संगठन तुलसीपुर	इन्द्र बहादुर के.सी.	रा १ च ४९७	९८५७८२२४९७
५१.	स्वास्थ्य चौकी तुलसीपुर	केशव कडेल	रा १ भ १६९	९८४४९७५९८७
५२.	बागर स्वास्थ्य चौकी दंगिशरण	किलन बस्नेत	रा १ भ १०४	९८४७८५५८१५
५३.	धनौरा स्वास्थ्य चौकी शान्तिनगर	धन कुमार के.सी.	रा १ भ १२१	९८१०८३२५७७
५४.	रोटरी क्लब अफ तुलसीपुर	दल बहादुर कार्की	रा १ च ४७९	९८५७८२२४७९
५५.	लइन्स क्लब अफ स्वर्गद्वारी तुलसीपुर	कुल बहादुर खडका	रा १ च ३४८	९८५७८२२३०७
५६.	संजिवनी विकास केन्द्र तुलसीपुर	रुद्रमणि भुषाल	रा १ च ५२५	९८५७८२३१२३
५७.	सुवास स्मृती सहकारी शान्तिनगर	लिला चौधरी	रा १ च ४६१	९८१२८०००२६
५८.	पन्चकुले स्वास्थ्य चौकी बबइ	दिपक विक	रा १ भ १४३	९८०६२३१८८१
५९.	हंसपुर स्वास्थ्य चौकी बबइ	गणेश वली	रा १ भ १४४	९८०६२९७०५८
६०.	आर जि एम कम्पनी तुलसीपुर	लोकराज महतरा	रा १ च ४८७	९८४७९९११९३
६१.	राप्ती लाइफ केयर हस्पिटल तुलसीपुर	शिव महतरा	रा १ च ४१४	९८४४९१६०१६
६२.	शेकुल स्वास्थ्य चौकी दंगिशरण	शरद कुमार डागी	रा १ भ १८८	९८०३२४७०६३
६३.	शान्तिनगर गाउँपालिका	मनोज रावत	रा १ भ १६५	९८६३११८८५५
६४.	तुलसी हस्पिटल तुलसीपुर	शैलेश डागी	बा २० च ९८५८	९८४७८२४५०१
६५.	थारु कल्याणकारी देउखुरी लमही	श्यामनारायण चौधरी	ना अ फ २६६	९८०९८०१५२७
६६.	देउखुरी उद्योग बाणिज्य संघ लमही	अविक रोकामगर	रा १ च २८१	९८५७८४०१०१
६७.	जय गुरुदेव सघ लमही	जागुराम चौधरी	रा १ च १०६२	९८४३२७५१२३
६८.	तुलसीपुर उद्योग बाणिज्य संघ तुलसीपुर	गगाराम बि.क.	रा १ च ३८९	९८६६८५४४९०
६९.	लोहारपानी स्वास्थ्य चौकी घेराही	विर बहादुर घर्ति	रा १ भ १३२	९८६०२४८८३७
७०.	हासिपुर स्वास्थ्य चौकी बगलाचुली	यमलाल घर्ति	रा १ भ १८६	९८५७८३२४६१
७१.	गोल्टाकुरी स्वास्थ्य चौकी दंगिशरण	मस्त बहादुर पुन	रा १ भ १८८	९८६१७१४७०४
७२.	सामुदायिक लमही	शिव शर्मा		९८५७८२१६०४

शब वाहन

१.	सब वाहन लमही अस्पताल	जजिर बहादुर चौधरी	रा.१ भ १०७	९८४७८५८२६२
----	----------------------	-------------------	------------	------------

श्रोत : एम्बुलेन्स संचालन समिति दाङ

अनुसूची ९ : स्थानीय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	स्थानीय तह	फोन नम्बर
१	माया श्रेष्ठ	म.वि.अ.	तुलसीपुर उनपा	९८४७८२०२०८
२	मोती कुमारी बिश्वकर्मा	म वि अ	घोराही उमनपा	९८५७८३५२९४
३	हस्ता बि.क.	म.वि.अ.	लमही नपा	९८४७८२६५५४
४	शावित्रा आचार्य	म.वि.अ.	शान्तिनगर	९८४७८६५०६६
५	इश्वरा रावत	म.वि.अ.	बबइ गापा	९८६२४१५००७
६	सुरेश पौडेल	म.वि.अ.	गढवा गापा	९८४७८२८५६३
७	चन्द्रकला ओली	म.वि.अ.	दंगिशरण गापा	९८४३११३२६१
८	जीवन कुमार जि.सी	म.वि.अ.	राप्ती गापा	९८४८३०६०५९

९	कमला पुलामी	म.वि.अ.	राजपुर गापा	९८४७९२६८९४
१०	पार्वती राना	म वि अ	बंगलाचुली गापा	९८७४८४८७१८

श्रोत: स्थानीय तह, दाङ

अनुसूची १० : स्थानीय तहका कृषि विकास शाखामा कार्यरत कर्मचारीहरूको सम्पर्क सूची

क्र.स.	कार्यरत कार्यालय	बिपद् सम्पर्क ब्यक्तिको नाम, थर	सम्पर्क नम्बर र इमेल ठेगाना
१	कृषि ज्ञान केन्द्र दाङ	कार्यालय प्रमुख	०८२५६००२५, ९८४७१२४३९७ akcdang@gmail.com
२	घोराही उपमहानगरपालिका	चोप नारायण खनाल	९८४७८५१२७७
३	तुलसीपुर उपमहानगरपालिका	धनराज गौतम	९८४८२५८८०७
४	लमही नगरपालिका	श्री अमर कुमार चौधरी	९८४७८२९४११
५	दंगीशरण गाउँपालिका	शरु भुषाल	९८४४८२२१५७
६	बबई गाउँपालिका	चन्द्र शोभा कडेल	९८६२४१५००७
७	शान्तिनगर गाउँपालिका	यमकान्त पाण्डे	९८०९५१६६०८
८	बंगलाचुली गाउँपालिका	दानसिंह रोक्याय	९८४७८३५८४३
९	राप्ती गाउँपालिका	महेश अधिकारी	९८४७८४०५९२
१०	गढवा गाउँपालिका	कर्ताराम यादव	९८५८०५१३३०
११	राजपुर गाउँपालिका	रिता भण्डारी	९८४८३०३९२१

श्रोत : कृषि ज्ञान केन्द्र, दाङ

अनुसूची ११ : स्थानीय तहका शिक्षा अन्तर्गत श्रोत केन्द्रका श्रोत ब्यक्तिहरूको सम्पर्क सूची

क्र.सं.	कर्मचारीहरूको नाम	पद	स्थानीय तह	फोन नम्बर
१	भाष्कर राज गौतम	शिक्षा संयोजक	तुलसीपुर उनपा	९८५११८५१३९
२	बिनोद गौतम	शिक्षा संयोजक	घोराही उमनपा	९८५८०२३९८८
३	रविन्द्र क्षेत्री	शिक्षा संयोजक	लमही नपा	९८६७४६६४९१
४	सुमन कुमार पाण्डे	शिक्षा संयोजक	शान्तिनगर गापा	९८५७८२५६१८
५	मोहन दाहाल	शिक्षा संयोजक	बबई गापा	९८४७८२५७३७
६	श्याम बि.क.	शिक्षा संयोजक	गढवा गापा	९८४८९१५१९३
७	बिनोद अधिकारी	शिक्षा संयोजक	दंगीशरण गापा	९८४७८४३५९१
८	बिश्वास बि.क.	शिक्षा संयोजक	राप्ती गापा	९८४३८८७८७८
९	केशव लम्साल	शिक्षा संयोजक	राजपुर गापा	९८४७८११२३३
१०	ओम केसी	शिक्षा संयोजक	बंगलाचुली गापा	९८४८०५७६२१

श्रोत : स्थानीय तह, दाङ

अनुसूची १२ : वर्षा तथा जलमापन केन्द्रको सम्पर्क सूची (जलमापन केन्द्र)

अवलोकनकर्ताको नाम	नदी, स्थान तथा गा.वि.स	टेलिफोन नम्बर	हालको अवस्था
राप्ती नदी			
सुमीत्रा रखाल	अर्घाखाँची जिल्ला जुलुके गाविस वार्डनं.६ चेर्नेटा	९८१७५८१३५० र ९८४७८७२७२०	सुचारु
खड्ग बहादुर रावत सुर्य बहादुर रावत	राप्ती नदी राप्ती गा.पा. साबिक लालमटिया-३ बगासोर्त	९८०६२१७५३८ ९८६८६१३८०३	सुचारु

बर्षामापन केन्द्रहरु :

क्रस	अवलोकनकर्ताको नाम	क्षेत्र	नदी , स्थान	टेलिफोन नम्बर	अवस्था
बबई तथा राप्ती नदी आसपासमा भएका बर्षा मापन केन्द्रहरु					
१	खडक व. घर्ती	वर्षा मापन केन्द्र	रातामाटा (रामपुर गाविस)	९८०७४३४६६२	सुचारु
२	बुद्धिराम चौधरी	वर्षा मापन केन्द्र	शुक्रबारे	९८४४९५०५०९	सुचारु
३	ओ व. डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	वेलभुण्डी, मनिकापुर	९८४७८२६८६७, ९८४७८०३७३२	सुचारु
४	सुजल शाक्य	वर्षा तथा क्लाइमेट केन्द्र	तुलसीपुर	९८४७८२१३२०, ०८२-५२००२५	सुचारु
५	लक्ष्मी केसी	वर्षा मापन केन्द्र	अम्बापुर (फुलवारी)	९८४७९९३३०८	सुचारु
६	बसन्ती ढकाल	वर्षा तथा क्लाइमेट केन्द्र	पदमपुर	९८४७९७८०५४, ९८०९५८२६२९	सुचारु
७	दिलिपचन्द्र वालान क्षेत्री	वर्षा मापन केन्द्र	नया बस्ती हापुरे	९८०६२२७५०४	सुचारु
८	खड्ग बहादुर रावत	वर्षामापन केन्द्र	वागासोती	९८०६२१७५३८	सुचारु
९	मिना भुसाल	वर्षा मापन केन्द्र	लालमटिया	९८०९७२०९३५	सुचारु
१०	हेमन्त डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	लमही, चैलाही	९८०९५४५५३६	सुचारु
११	साबित्रा कुमारी थापा	वर्षा मापन केन्द्र	गढवा	९८४७८४६०९७, ०८२-४१००५९	सुचारु
१२	जित कुमारी डाँगी	वर्षा मापन केन्द्र	सतवरिया, जलकुण्डी	९८६८०९७३८०	सुचारु
१३	सीमा चौधरी बसन्त कुमार चौधरी	वर्षा मापन केन्द्र	गंगदी, राजपुर (रिहार)	९८०६२४४२९१, ९८२२८१०३८२	सुचारु
१४	दिलिप श्रेष्ठ	वर्षा मापन केन्द्र	कोईलावास	९८१३११९७४९	सुचारु

श्रोत : जिल्ला हावापानी फिल्ड कार्यालय घोराही

अनुसूची १३ : मौसमी पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वचेतावनी सूचक

पूर्वानुमान (समय)	उच्च सम्भाव्यता	मध्यम सम्भाव्यता	निम्न सम्भाव्यता
मौसमी	सामान्य भन्दामाथि	सामान्य	सामान्यभन्दा कम
१० दिन	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (>७०५)	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०(७०)५१५० मिलिमीटर भन्दा बढी >७०५०	विश्व बाढी सचेतना प्रणाली वर्षाको सम्भाव्यता ३०० मिलिमीटर भन्दा बढी ९<५०५०१५० मिलिमीटर भन्दा बढी (५०(७०)५
३ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >१४० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >१८० मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टाभित्रको वर्षा >(६० (१४०) मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा >(१४० (१८०) मिलिमीटर	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/गणितीय मौसम भविष्यवाणी कुनै पनि दिन २४ घण्टा भित्रको वर्षा <६० मिलिमीटर ३ दिनको संचित वर्षा ६० मिलिमीटर

१ दिन	क्षेत्रीय एकीकृत बहु(प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा ९<१४०० मिलिमीटर वर्षा निगरानी • >६० मिलिमीटर १ घण्टा • >८० मिलिमीटर ३ घण्टा • >१०० मिलिमीटर ६ घण्टा • >१२० मिलिमीटर १२ घण्टा • >१४० मिलिमीटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा >(६०(१४०) मिलिमीटर वर्षा निगरानी • ३०-६० मिलिमीटर १ घण्टा • ६०-८० मिलिमीटर ३ घण्टा • ८०-१०० मिलिमीटर ६ घण्टा • १००-१२० मिलिमीटर १२ घण्टा • १२०-१४० मिलिमीटर २४ घण्टा	क्षेत्रीय एकीकृत बहु-प्रकोप पूर्व सूचना प्रणाली/ जल तथा मौसम विज्ञान विभाग/ गणितीय मौसम भविष्यवाणी वर्षा ९>६०० मिलिमीटर वर्षा निगरानी (>६०० मिलिमीटर
-------	---	---	---

दाङ जिल्लाको वर्तमान वर्षा श्रेसहोल्ड

	समग्र वर्षा (मिलिमीटर)				
	१ घण्टा	३ घण्टा	६ घण्टा	१२ घण्टा	२४ घण्टा
सतर्कतास्तर	६०	८०	१००	१२०	१४०
खतरास्तर	-	-	-	-	-

श्रोत: पूर्वानुमानमा आधारित बाढी पूर्वतयारीको लागि कार्य संचालन विधी, दाङ,

अनुसूची १४ : जिल्लामा संचालित यातायात समितिहरू :

सि.नं.	कार्यालयको नाम	पद	कार्यालय प्रमुखको नाम	कार्यालय टे.फो.नं.
१	राप्ती अंचल यातायात व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री सुरेश हमाल	५६०४१५/५६०२०९/९८५७८२००१
२	मालिका कालिका यातायात प्रा.लि. तुलसीपुर	अध्यक्ष	श्री सुमन पोखरेल	०८२५२३२१६/ ९८०१३३४८६६/ ९८५७८२१०६६
३	दाङ यातायात प्रा.लि.तुलसीपुर	अध्यक्ष	श्री पिताम्बर कडेल	९८५७८२३५७४/९८५७८२१५२२
४	अम्बिकेश्वरी यातायात समिति तु.पु	अध्यक्ष	श्री ज्ञान बहादुर बस्नेत	५२२२९८, /५६२२५५ ९८५७८२१३५०
५	राप्ती अञ्चल यातायात ट्याक्सी समिति तु.पु	अध्यक्ष	श्री यमकान्त भण्डारी	५२०९३९/९८५७८२०३७१
६	राप्ती अञ्चल ट्रक व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री यादव शाह	५६१४८२ /५६०९१६/
७	राप्ती अञ्चल टिप्पर व्यवसायी	अध्यक्ष	श्री मदन शर्मा	९८५७८३०१२४
८	राप्ती अञ्चल टेक्टर.व्यवसायी	अध्यक्ष	श्री दल बहादुर वली	०८२-५६२१८९/९८४७९५९९३७
९	राप्ती अंचल यातायात महासंघ	उपाध्यक्ष	श्री भरतनाथयोगी	९८५७८३०५६१
१०	पाण्डवेश्वरी यातायात प्रा.लि. घोराही	अध्यक्ष	श्री सरोज शाह	०८२-५६३८६२, ९८५७८३४७१९
११	राप्ती टेम्पो, टेक्सी तथा मिनीवस व्यवसायी समिति	अध्यक्ष	श्री कृष्ण राज पाण्डे	०८२-५४०३८३, ९८४७९३१५१५

अनुसूची १५ : बाढी बिपद् प्रतिकार्य तालिका

समायावधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरू	जिम्मेवारी	न्युन प्रभाव	उच्च प्रभाव
----------	------------------------------	------------	--------------	-------------

० देखी ? दिन	बिपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको आर्किस्मिक बैठक बस्ने ➤ बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➤ पूर्वसुचना प्रणालीलाई सक्रिय बनाउने ➤ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यविधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज उद्धार टोली परिचालन	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	√	√
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचार	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√	√
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरूलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागि प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानिय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	√	√
	बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरूसँग समन्वय ➤ बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	स्थानिय तहको समन्वयमा बिस्थापितहरू रहेको स्थानबारे जानकारी लिने	स्थानिय तह, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका लागि टोली परिचालन	स्थानिय तहका प्रमुख, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	√	√
	प्रभावित समुदायहरूलाई बिपद् प्रतिकार्यका लागि भए गरेका प्रयासहरू तथा सावर्जनिक आह्वान बिषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरू	√	√
	बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानिय तह		√
	बिस्थापितहरूलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रयस्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानिय तह/नेरेसो/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	√	√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√	
दोश्रो दिन	मौसम सम्बन्धी सुचना नियमित प्रसारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौसम बिज्ञान विभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्वार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√	
बिस्थापितहरूलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानिय तह/जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति/उद्योग बाणिज्य संघ	√	√	
बिस्थापितहरूलाई गैह्रखाद्य सामग्री थप बितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	√		
प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT)परिचालनका लागि राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√	
बिस्थापित भएकाहरूलाई अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानिय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना/नेरेसो	√	√	
प्रभावितहरूको खोज तथा उद्धार गरी तिनीहरूलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान्न र न्यूनतम मानवोचित सामग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√	
घाईते तथा बिरामीहरूको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√	
सामुदायिक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोली परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय		√	
बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√	
जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	√	√	
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√	

तेस्रो दिन	मौसम सम्बन्धी सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौसम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका वर्मोजिम मृत्युभएका शवहरुको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला बिपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो जिल्ला शाखा	√	√
	अति संकटासन्न अबस्थामा रहेका समूहलाई विशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्वास्थ्य शाखा		√
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिका सम्बन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा बालबालिका, जेष्ठनागरीक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुलाई विशेष सरक्षणको प्रबन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा, जेष्ठ नागरीक तथा अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरुका लागि कार्य गर्ने निकायहरु		√
	खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामग्रीहरु, सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य सहयोगी निकायहरु		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र		√
चौथो दिन	मौषम सम्बन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√	√
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह		√
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिबिधिहरु संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह		√
	बिपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरि तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय स्थानीय तह		√
	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्विकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	√	√
	मरेका पशुका शवहरु संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		√
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	पाँचौं दिन	मौषम सम्बन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम	√
प्रभावितहरुको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरुमा थप राहत बितरणको ब्यवस्था गर्ने		स्थानीय तह जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति,		√
अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने		नेपाल बिधुत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय		√
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने		जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने		सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु		
जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने		प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने		जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√

छैटौं दिन	मौषम सम्बन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
सातौं दिन	मौसम सम्बन्धी सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सडकटासन समूहका लागि स्वच्छ र सुरुक्षित वातावरणको प्रत्याभूति दिने विशेष गरी लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा		√
	गैह्रखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह	√	√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	√	√
	आवश्यकताको आधारमा बिपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू		√
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचयपत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति/जिल्ला आपत्कालन कार्यसंचालन केन्द्र		√
दोश्रो हप्ता	मौसम सम्बन्धि सुचना नियमित प्रशारण गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र/जल तथा मौषम बिज्ञान बिभाग फिल्ड कार्यालय/सञ्चार माध्यम		√
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू		√
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी		√
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह		√
	प्रभावित क्षेत्रमा खास गरी सडकटासन समूहका लागि स्वच्छ र सुरुक्षित वातावरणको प्रत्याभूति दिने विशेष गरी लैङ्गिक हिंसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालबालिका तथा सामाजिक विकास शाखा		√
	थप गैह्रखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह		√
	थप अस्थायी शिविर ब्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरू		√
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनुगमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति		√
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र		√

शव व्यवस्थापन गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति		√
मरेका पशु चौपायाको व्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र	√	√
बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्याङ्क संकलन तथा अभिलेखीकरण गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र		√
खाद्यान्न बितरण गर्ने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय		√

अनुसूची १६ : भुकम्पीय बिपद् प्रतिकार्य तालिका

समायाबधि	प्रतिकार्यका लागि गतिबिधिहरू	जिम्मेवारी	कैफियत
० देखी १ दिन	भुकम्पीय बिपद्को जानकारी दिने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, विद्युतीय सञ्चार माध्यमहरू	
	बिपद्बाट भएको प्रभावको प्रारम्भिक सुचना लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागी तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागी सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धार कार्यमा हेबि ईक्यूपमेन्टस परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल, सडक डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह, निर्माण व्यवसायी ,	
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको आकस्मिक बैठक बस्ने ➤ बिपद् सुचना अधिकारी सुनिश्चित गर्ने ➤ जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्रलाई कार्यबिधि अनुसार सक्रिय बनाउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागी स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	प्राथमिक उपचारक र एम्बुलेन्स सेवा परिचालन गर्ने गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय/नेरेसो, स्थानीय तह, एम्बुलेन्स सञ्चालक समिति	
	घाईतेहरूलाई तत्काल उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती अञ्चल अस्पताल, निर्जि अस्पतालहरू	
	स्थल मार्गबाट उद्धार गर्न नसकिने प्रभावितहरूलाई हेलिकप्टर परिचालनका लागी प्रदेश र केन्द्रमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	थप खोज उद्धार टोलीको लागी गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	बिषयगत क्षेत्रगत निकायहरूलाई सक्रिय बनाउने, समन्वय गर्ने ➤ बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू	
	स्थानीय तहको समन्वयमा विस्थापितहरू रहेको स्थान बारे जानकारी लिने	स्थानीय तह, जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखाका लागी टोली परिचालन	स्थानीय तहका प्रमुख, जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित क्षेत्रसम्मको पहुँचको बारेमा जानकारी लिने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रभावित समुदायहरूलाई बिपद् प्रतिकार्यका लागी भए गरेका प्रयासहरू तथा सार्वजनिक आह्वान विषयक सूचनाहरू प्रवाह गर्ने ।	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र पत्रकार महासंघ/सञ्चार माध्यमहरू	
	विस्थापितहरूलाई तयारी खाना, पानीको ब्यवस्था गरी बितरण गर्ने	स्थानीय तह, उद्योग बाणिज्य संघ	
	विस्थापितहरूलाई त्रिपाल उपलब्ध गराई आश्रयस्थलको ब्यवस्था मिलाउने	स्थानीय तह/नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आयोजना	
	प्रतिकार्यका लागी भए गरेका कार्यहरूको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	

दो श्रो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतीय सञ्चार माध्यमहरु	
	प्रभावित क्षेत्रमा खोज तथा उद्धार कार्य गर्न थप टोली परिचालनलाई निरन्तरता गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक थप टोली परिचालन गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRTटिमहरु र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	राहत बितरण कार्यलाई समन्वय गरी एकद्वार प्रणाली मार्फत बितरणको प्रबन्ध मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थान समिति	
	बिस्तपितहरुलाई तयारी खाना, खानेपानीको थप ब्यवस्था गर्ने	स्थानिय तह/जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति/उद्योग बाणिज्य संघ	
	बिस्थापितहरुलाई गैह्रखाद्य सामग्री र तयारी खाना पानी थप बितरण गर्ने	उद्योग बाणिज्य संघ, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी,	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा तथ्यांक समायोजन गरी अनुमोदन गर्ने र लेखाजोखा समन्वय टोली (ACT) परिचालनका लागि राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC) सँग अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा प्रतिवेदन तयार गर्ने र जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिमा पेश गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
	बिस्थापित भएकाहरुलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	प्रभावितहरुको खोज तथा उद्धार गरी तिनीहरुलाई तत्काल आवश्यक पर्ने खाद्यान र न्यूनतम मानवोचित सामग्री र स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	घाईते तथा बिरामीहरुको उपचारको निःशुल्क उपचारको ब्यवस्था मिलाउने	राप्ती स्वास्थ्य बिज्ञान प्रतिष्ठान, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, राप्ती अञ्चल अस्पताल, निजि अस्पतालहरु	
	सामुदायीक र जिल्ला द्रुत प्रतिकार्य टोली (CRRT/RRT) समुहको बैठक बसी टोलि परिचालन गर्ने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरुको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरु	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव ब्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरुको ब्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	शिविरहरुमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरुको अबस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
तेश्रो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउनसक्ने जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतीय सञ्चार माध्यमहरु	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तरता गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरुमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरुको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पनबाट आउन सक्ने जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्पमापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतीय सञ्चार माध्यमहरु	

	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तरता गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	राहत बितरण कार्यलाई थप प्रभावकारी बनाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह	
	जिल्ला बिपद् प्रतिकार्य टोली (DDRT) लाई परिचालन गर्ने	नेरेसो	
	अति संकटासन्न अवस्थामा रहेका समुहहरूलाई विशेष निगरानी तथा आधारभुत स्वास्थ्य सेवा उपलब्ध गराउने	जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय स्थानीय तह स्थानीय स्वास्थ्य संस्था	
	प्रभावित क्षेत्रमा हुन सक्ने महिला हिंसाका गतिविधिका सम्बन्धमा विशेष निगरानी राख्ने तथा बालबालिका, जेष्ठ नागरिक, अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूलाई विशेष सरंक्षणको प्रबन्ध मिलाउने	स्थानिय तहका महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा, जेष्ठ नागरिक तथा अपाङ्गता भएका ब्यक्तिहरूका लागि कार्य गर्ने निकायहरू	
	खाद्य तथा गैह्र खाद्य सामग्रीहरू, सुक्ष्म पोषण तथा बाल भिटा लगायत पोषणयुक्त खाना बितरण गर्ने	स्थानिय तह, नेरेसो, जिल्ला स्वास्थ्य कार्यालय, अन्य सहयोगी निकायहरू	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू	
	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	भग्नावशेषलाई पन्छाउने कार्य गर्ने	सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति	
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC)मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
चौथो दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रशारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतीय सञ्चार माध्यमहरू	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन निरन्तरता गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	राहत बितरण कार्यलाई निरन्तरता दिने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थान समिति, स्थानीय तह	
	खानेपानी, सरसफाई र स्वच्छताका गतिविधिहरू संचालन गर्ने	खानेपानी तथा सरसफाई डि. कार्यालय, स्थानीय तह	
	बिपद्बाट अबरुद्ध सडक सञ्जाल मर्मत गरी तत्कालका लागि संचालनमा ल्याउने	सडक निर्माण डिभिजन कार्यालय, स्थानीय तह	
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	

	प्रभावित समुदायलाई नेपाल सरकारको स्वीकृत मापदण्ड बमोजिम नगद तथा अन्य आवश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति, स्थानीय तह
	मरेका पशुका शवहरू संकलन तथा व्यवस्थापन गर्ने	स्थानीय तह
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र
पाँचौं दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो
	प्रभावितहरूको पहुँचसम्म राहत सहायता नपुगेको स्थानहरूमा थप राहत बितरणको व्यवस्था गर्ने	स्थानीय तह जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति,
	अस्पताल, स्वास्थ्य केन्द्र, आन्तरिक रुपमा विस्थापितको शिविर, विद्यालयजस्ता आधारभुत क्षेत्रमा विद्युतीय सेवा र सञ्चार सेवा उपलब्ध गराउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण कार्यालय, नेपाल टेलिकमको कार्यालय
	थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
	शिबिरहरूमा बिद्युत तथा सञ्चारको प्रबन्ध मिलाउने	नेपाल बिद्युत प्राधिकरण, नेपाल टेलिकम
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्था बारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
छैटौं दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजि कार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
	बिस्थापित भएकाहरूलाई त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो

	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी माग गर्ने र बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू	
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
सातौं दिन	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्प मापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	
	हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नावशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण व्यवसायी संघ	
	विस्थापित भएकाहरूलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी विकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो	
	बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू	
	स्विकृत मापदण्ड बमोजिम राहत उपलब्ध गराउने र थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी बितरणको व्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सडकटासन समूहका लागि स्वच्छ र सुरक्षित वातावरणको प्रत्याभूति दिने विशेष गरी लडैगिक हिसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक विकास शाखा	
	बिस्थापितहरूलाई गैह्रखाद्य र खाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह खाद्य सुरक्षा नेतृत्व गर्ने निकाय, विश्वखाद्य कार्यक्रम	
	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी	
	मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	आवश्यकताको आधारमा बिपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ अनुसार थप लेखाजोखाका औजारहरूलाई सक्रिय बनाउने (MIRA/CSDA)	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू	
	शव व्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्यु भएका शवहरूको व्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति	
	प्रभावित परिवारको दर्ता गर्ने, प्रभावितको लागि परिचय पत्र उपलब्ध गराउने ।	स्थानीय तह/जिल्ला बिपद् व्यवस्थापन समिति/जिल्ला आपत्कालन कार्यसंचालन केन्द्र	
	प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र	
दोश्रो हप्ता	बिपद् प्रतिकार्य र पराकम्पीय जोखिम सम्बन्धि सुचना प्रकाशन प्रसारण गर्ने	भुकम्पमापन केन्द्र, जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र, बिद्युतिय सञ्चार माध्यमहरू	
	बढि प्रभावित क्षेत्रमा केन्द्रित गरी खोज तथा उद्धार कार्य गर्न टोली परिचालन गर्ने ➤ खोज तथा उद्धारका लागि तत्काल निर्देशन दिने र खोज उद्धारका लागि सुरक्षा निकाय परिचालन गर्ने	नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी वल,	
	बढि प्रभावित क्षेत्रहरूमा स्वयंसेवक कार्यदल परिचालन ➤ खोज उद्धार तथा प्राथमिक उपचारका लागि स्वयंसेवक टोली परिचालन गर्ने ➤ पारिवारिक सम्पर्क नभएका ब्यक्तिहरूको खोजिकार्य गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी	

DDRT/NDRT/RDRT टिमहरू र विषयगत टोली परिचालन गर्ने ।	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी
हेबि ईक्युपमेन्ट सहित भुकम्पबाट क्षति भएका भग्नाबशेषलाई हटाउने कार्य गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह, सडक डिभिजन कार्यालय, निर्माण ब्यवसायी संघ
बिस्थापित भएकाहरूलाई थप त्रिपाल बितरण र अस्थायी आश्रयस्थल निर्माण गर्ने	स्थानीय तह/सघन शहरी बिकास तथा भवन निर्माण आगोजना/नेरेसो
बिषय क्षेत्रगत निकायहरूको बैठक बस्ने	सबै क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू
जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समितिको बैठक बस्ने	प्रमुख जिल्ला अधिकारी
थप आवश्यक पर्ने राहतका लागि समन्वय गरी स्विकृत मापदण्ड बमोजिम बितरणको ब्यवस्था मिलाउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति स्थानीय तह
प्रभावित क्षेत्रमा खासगरी सडकटासन्न समूहका लागि स्वच्छ र सुक्षित वातावरणको प्रत्याभुति दिने विशेष गरी लडैगिक हिसा नियन्त्रण गर्न विशेष ध्यान दिने	स्थानीय तह, महिला बालवालीका तथा सामाजिक बिकास शाखा
थप गैह्रखाद्य सामग्रीको सेट वितरण गर्ने	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी/स्थानीय तह
थप अस्थायी शिविर ब्यवस्थापन गर्ने	आवाश बिषयगत क्षेत्र, नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, अन्य सहयोगी निकायहरू
मानवीय कार्यका लागि भएका प्रतिकार्य उद्धार कार्यको अनगुमन र प्रतवदेन तयार गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति
शव ब्यवस्थापन निर्देशिका बमोजिम मृत्युभएका शवहरूको ब्यवस्थापन, आर्थिक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति
मरेका पशु चौपायाको ब्यवस्थापन गर्ने	पशु अनुसन्धान केन्द्र
बहुक्षेत्रगत प्रारम्भिक द्रुत लेखाजोखा (MIRA) को तथ्यांक संकलन तथा अभिलेखिकरण गर्ने र बिषय क्षेत्रगत विस्तृत लेखाजोखा (CSDA)लाई सक्रिय बनाउन गृह मन्त्रालयमा अनुरोध गर्ने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति बिषय क्षेत्रगत नेतृत्व गर्ने निकायहरू र सहयोगी निकायहरू, जिल्ला आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र
बिस्थापित तथा प्रभावितहरूका लागि खाद्यान्न बितरण गर्ने राहतका थप कार्यलाई निरन्ता दिने	स्थानीय तह/खाद्यान्न नेतृत्व गर्ने बिषय क्षेत्रगत निकाय र सहयोगी निकाय, जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति
स्विकृत मापदण्ड अनुसार प्रभावितहरूलाई नगद तथा अन्य अत्यावश्यक सहयोग उपलब्ध गराउने	जिल्ला बिपद् ब्यवस्थापन समिति
प्रतिकार्यका लागि भए गरेका कार्यहरूको अवस्थाबारे राष्ट्रिय र प्रदेश आपत् कालीन कार्यसंचालन केन्द्र (NEOC/PEOC) मा जाहेरी गर्ने	जिल्ला आपत्कालीन कार्यसंचालन केन्द्र

अनुसूची १७ : सम्भावित विपद् ब्यवस्थापनमा अपनाउनु पर्ने सावधानीबारे जानकारी पात्रो

महिना	सम्भावित प्रकोप	प्रकोपका पूर्व संकेतहरू	ध्यान दिनुपर्ने केही कुराहरू	पूर्वतयारीका लागि गनुपर्ने केहि कार्यहरू
बैशाख जेष्ठ	आगलागी हुरीबतास असिना खडेरी चट्याङ हावाहुरी असिना लु चल्नु र महामारी	<ul style="list-style-type: none"> अत्याधिक गर्मी हुनु । तातो हावा चल्नु । सुख्खा वातावरण हुनु हुरी बतास चल्नु । पानी नपर्नु तथा पानीको स्रोतमा पानीको मात्रा कमी हुनु 	<ul style="list-style-type: none"> जथाभावी आगो नबाल्ने मडितेल तथा पेट्रोल जस्ता पदार्थहरूलाई सुरक्षित राख्ने सलाई लाइटर जस्ता बस्तुको जतन गर्ने र केटाकेटीको पहुँचबाट टाढा राख्ने । चुरोट बिडीका टुटा ननिभाई जथाभावी नफाल्ने खर तथा फुसले छाएका घरहरूमा टुकी र आगो बाल्दा सचेत हुने । 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना बृद्धि गर्नुपर्ने । पूर्व सूचना प्रणालीको विकास गर्ने । संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । कृत्रिम अभ्यास गर्ने गराउने । घर वरीपरी पानीको प्रबन्ध मिलाउने । उद्धार तथा राहत सामग्री र कोषहरू पूर्ववत रूपमा तयार गरिराख्ने ।
		<ul style="list-style-type: none"> मौसममा बदली हुनु । मेघ गर्जनु, बिजुली चम्कनु । जमीनको सतहमा हेर्दा तिरमीर देखिनु । 	<ul style="list-style-type: none"> आगोको काम सकेपछि राम्ररी निभाउने । आगो फैलन सक्ने सुख्खा बस्तु सुरक्षित राख्ने । महामारीबाट बच्न सरसफाईमा ध्यान दिने चट्याङबाट बच्नका अर्थिड गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> विभिन्न (प्राथमिक उपचार, राहत/उद्धार, समन्वय, संचार) टोली गठन गर्ने । उचित स्थान र ठाँउमा पानीको भण्डारण गर्ने । पूर्वतयारी योजना निर्माण गरी कार्यान्वयन गर्ने ।

आषाढ श्रावण	अतिवृष्टि बाढी पहिरो महामारी	<ul style="list-style-type: none"> थोरै समयमा धेरै पानी पर्नु । जमीन धाँजा फाट्नु । खोला र खोलसामा धेरै पानी बग्नु । खोलाले जमीन कटान गर्नु । अचानक बादलले ढाकी अध्यारो हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> खोला खोलसाको बहाव सहज बनाउने । पहिरो जान सक्ने क्षेत्रको पहिचान गरि त्यस्ता क्षेत्रबाट घरबस्ती सार्ने राहत तथा उद्धार सामग्रीको व्यवस्था गरी राख्ने । (जस्तै : कोदालो, डोरी ड्रम आदि) 	<ul style="list-style-type: none"> वृक्षारोपण गर्ने । संकटाभिमुख क्षेत्रको पहिचान गर्ने विद्युत लाईन ब्यवस्थित गर्ने खोला नहरका बाधक बस्तुहरूलाई पन्छाउने तथा मर्मत गर्ने । सुरक्षित पानीको प्रयोग गर्ने खोलाले कटान गर्न सक्ने क्षेत्रमा
		<ul style="list-style-type: none"> मेघ गर्जन सहित बिजुली चम्कनु र पानी पर्नु । 	<ul style="list-style-type: none"> सरसफाई सम्बन्धी क्रियाकलाप संचालन गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> तटबन्धन गर्ने । राहत तथा उद्धार सामग्री कोषहरू पूर्ववत रूपमा तयार गरी राख्ने ।
		<ul style="list-style-type: none"> जमीन धाँजा फाट्नु पहिरो तल तल भर्दा ठूलो हुनु भाडा पखलाको लक्षण देखिनु । 	<ul style="list-style-type: none"> प्रकोपको जोखिम कम गर्ने सम्बन्धी जनचेतना फैलाउने । 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने । संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने ।
भाद्र आश्विन महामारी पहिरो	अतिवृष्टि बाढी महामारी	<ul style="list-style-type: none"> जमीन धाँजा फाट्नु । जमीन अचानक फूटेर पानीको मूल फूट्नु । नदीको प्रवाह रोकिनु । शुरुमा १/२ जनालाई भाडा पखला देखिनु । 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने बृक्षारोपण गर्ने । सुरक्षित र स्वस्थकर खाना खुवाउने तथा खाने । घर वरपर सरसफाई गर्ने । फोहर पानी जमेको खाडल पुर्ने । समय समयमा स्वास्थ्य चौकी गई सरसल्लाह लिने 	<ul style="list-style-type: none"> खानेपानीका स्रोतहरू सरसफाई गर्ने । सफा पानीको प्रयोग गर्ने संकटाभिमुख क्षेत्र पहिचान गरी वृक्षारोपण गर्ने । पूः पर्नसक्ने प्रकोपबारे सतर्क रहन जानकारी दिने । न्यूनीकरणका कार्यहरू गर्ने ।
		<ul style="list-style-type: none"> मेघ गर्जनु /पानीसँग असिना पर्नु । आगो बल्नु । वातावरण अधिक चिसो हुनु । तापक्रम न्यूनतम हुनु । 	<ul style="list-style-type: none"> पूर्वसूचना प्रणालीको विकास गर्ने र संचार माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने कृत्रिम अभ्यास गर्ने । रोकथाम तथा उद्धार प्रशिक्षण संचालन गर्ने । 	<ul style="list-style-type: none"> जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने । जाडो शुरु हुनु अगावै न्यानो कपडाको ब्यवस्था गर्ने । जाडोबाट बच्न सकिने स्थानीय उपायहरू अपनाउने ।
पुस माघ	शीतलहर हिमपात हुनु तुषारो पर्नु	<ul style="list-style-type: none"> कुहिरो सँग हिउ बर्सनु अग्लो अग्लो डाँडामा हिउँ पर्नु । पानी ज्यादै चिसो हुनु हुस्सु लाग्नु । 	<ul style="list-style-type: none"> चिसो तथा ठण्डीबाट बच्न बाक्लो तथा न्यानो कपडा लगाउने । काम नपरी सकभर चिसोमा ननिक्लने हिमपात हुन थालेपछि घर बाहिर ननिस्कने । 	<ul style="list-style-type: none"> न्यानो कपडा र तातो खानाको प्रवन्ध गर्ने । आवश्यक धरायसी सामग्री हिमपात तथा शितलहर हुनु अगावै भण्डारण गर्ने ।
फागुन चैत्र	आगलागी हुरी बतास चट्याङ असिना वृष्टि	<ul style="list-style-type: none"> गर्मी मौसम तापक्रम वृद्धि हुनु । जमीन जलेको क्रमशः अनुभवन गर्नु तातो हावा (लु) चल्नु हुरी चल्नु । 	<ul style="list-style-type: none"> उचित स्थानमा पानीको भण्डारण गरि राख्ने । हुरी बतास चलेको अवस्थामा घरबाट बाहिर ननिस्कने । हुरीबतास नरोकिदा सम्म आगो नबाल्ने जनचेतना अभिवृद्धि गर्ने 	<ul style="list-style-type: none"> संचारका माध्यमबाट सूचना प्रवाह गर्ने । घरलाई किलाकाटी ठोक्ने र फुसको घर भएमा यो मौसम अगाडि नै राम्ररी बाध्ने चर्को घाममा घर बाहिर नजाने कृत्रिम अभ्यास गर्ने । राहत सामग्री तथा उद्धार कोषहरू पूर्ववत रूपमा तयार गरेर राख्ने ।

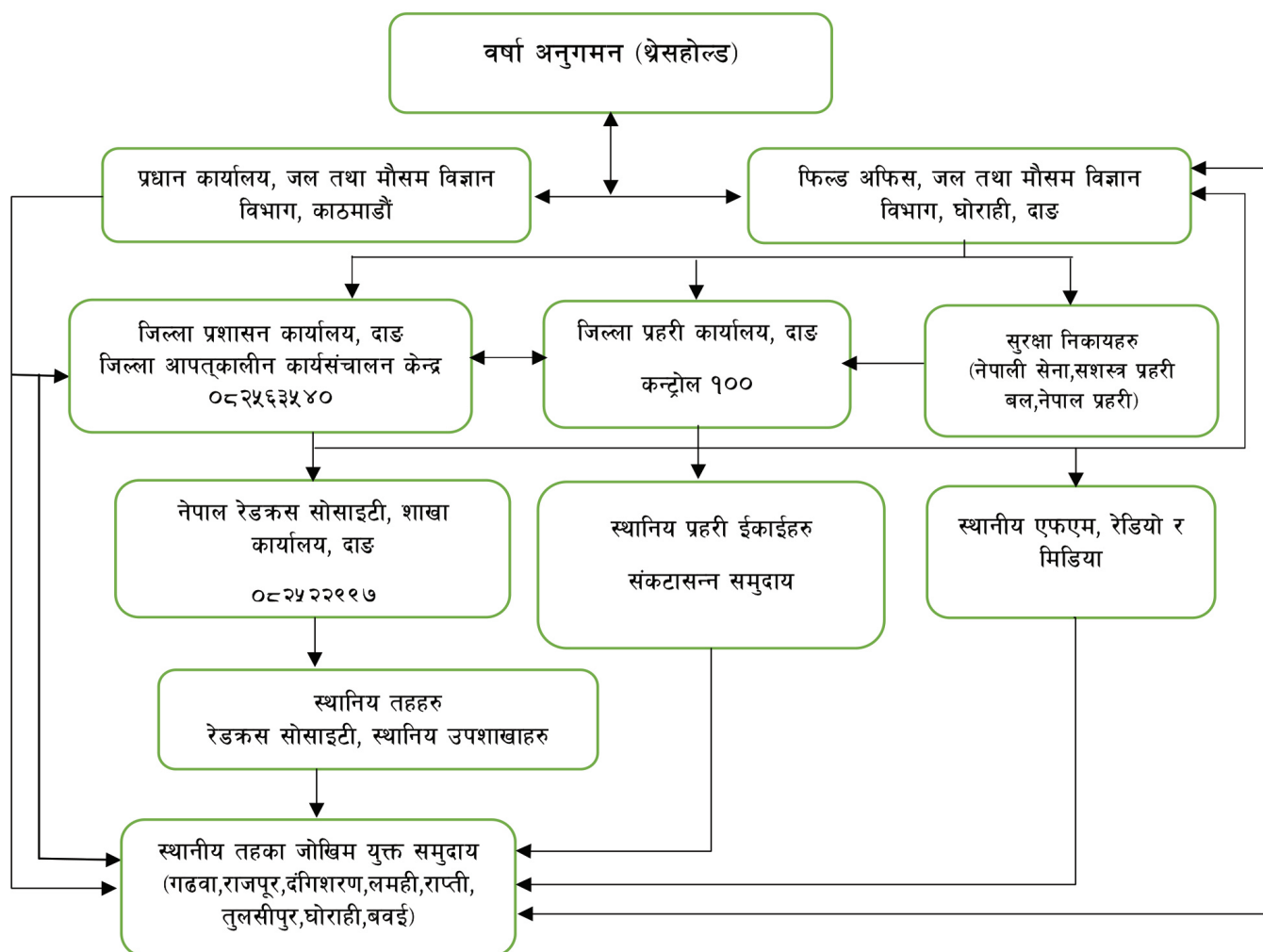
सन्दर्भ सामग्रीहरू

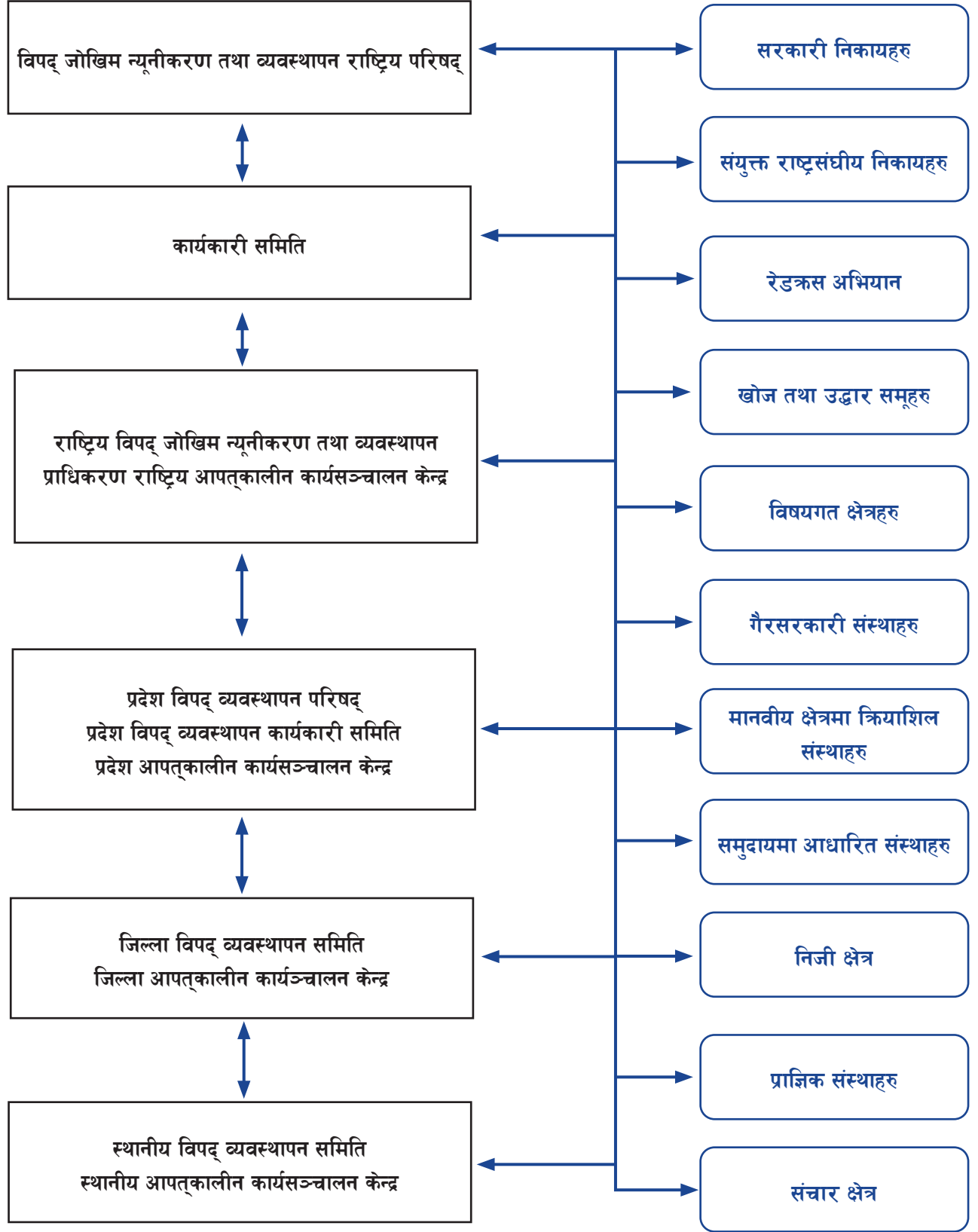
१. विपद् व्यवस्थापन तथा विपद् जोखिम न्यूनीकरण ऐन २०७४
२. विपद् जोखिम न्यूनीकरण राष्ट्रिय निति २०७५,
३. विपद् जोखिम राष्ट्रिय रणनीतिक कार्ययोजना २०१८-२०३०
४. विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना तर्जुमा मार्गदर्शन २०६७
५. जिल्ला विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०६८
६. जिल्ला विकास योजना ३०७१/७२
७. दोश्रो जिल्ला आवधिक योजना २०६९/७०-२०७३/७४
८. स्थानीय विपद् जोखिम व्यवस्थापन तथा जलवायु उत्थानशील योजना तर्जुमा निर्देशिका , २०७४
९. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना २०७१/०७२

१०. जिल्ला वस्तुगत विवरण २०७१
११. दाङ जिल्लाको गाँउपालिका/नगरपालिका प्रोफाइल २०७४
१२. केन्द्रिय तथ्यांक बिभाग राष्ट्रिय जनगणनाको तथ्यांकगत प्रतिवेदन २०६८
१३. स्थानीय तहको विभाजन तथा केन्द्रहरुको विवरण २०७३
१४. अद्यावधिक विपद् पूर्वतयारी तथा प्रतिकार्य योजना २०७२/७३ दाङ
१५. विपद् जोखिम न्यूनीकरणका लागि राष्ट्रिय रणनीति, २०६६
१६. स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४
१७. जिल्ला विपद् व्यवस्थापन योजना तर्जुमा निर्देशिका २०६९
१८. विपद् लेखाजोखा मार्गदर्शन २०७२ (अध्यावधिक २०७४)
१९. राष्ट्रिय आपत्कालीन कार्यसञ्चालन बिधी २०७२

नोट- यस सम्बन्धी बिस्तृत जानकारीका लागि जिल्ला आपत्कालीन कार्यसञ्चालन केन्द्रमा सम्पर्क गर्न सकिने छ । यो योजनालाई सफ्ट कपी आवश्यक परेमा बिपद् जोखिम न्यूनीकरण पोर्टलमा उपलब्ध रहेको छ ।
बिपद् सम्बन्धी सूचना वेवसाईड www.drrportal.gov.np/http://implatformnepal.com/dang

दाडमा बाढी पूर्व सूचना प्रणाली / बिपद् सूचना संयन्त्र सञ्जाल

बिपद् जोखिम न्यूनीकरण तथा ब्यवस्थापन सम्बन्धि विविध कृयाकलापहरु

